

Karkerên hemû welatan û gelên bîndest yekbîn!

NEWROZ

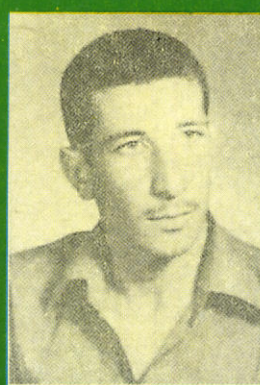
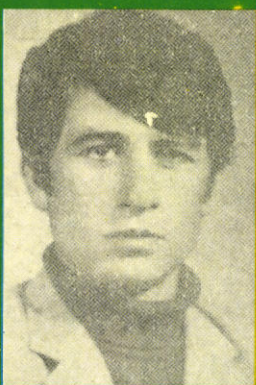
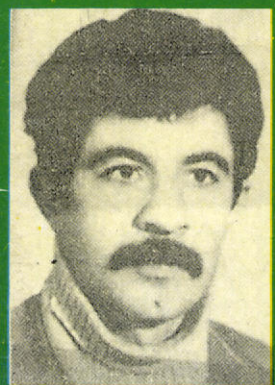
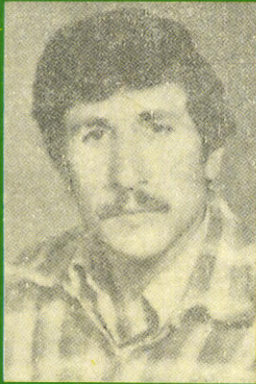
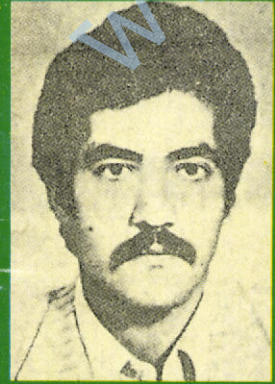
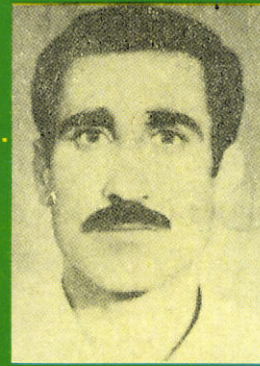
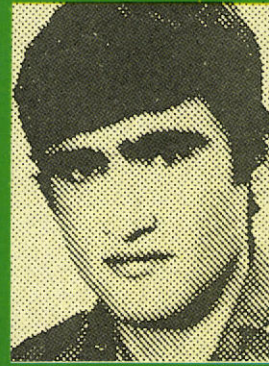
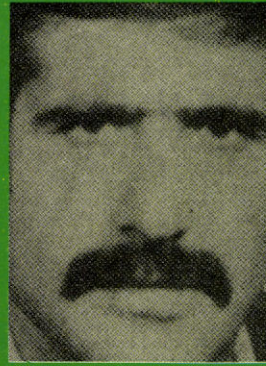
ATESİ

AYLIK TEORİK HABER YORUM DERGİSİ

SAL: 1 HEJMAR: 8 KANÛN / ARALIK 10.000 TL.

12 ARALIK
ŞEHİTLERİ
ÖLÜMSÜZDÜR!

YURTSEVER DEVRİMCİ DEMOKRAT KAMUOYUNA

TC'nin Kürdistan'daki operasyonlarına ve katliamlara karşı Türkiye ve Kürdistan toplumunun farklı düzeyde tepki gösterdiği açık bir şekilde gözlemleniyor. Kürt toplumu bu saldırılara karşı duyarlı iken Türk toplumu yeterince tepki göstermiyor. Bunun nedeni herşeyden önce Kürdistan gerçeğinin Türk toplumunca yeteri kadar kavranamaması, milliyetçi şoven dalganın kabarmış olması, devrimci demokrat güçlerin toplum içindeki etkinliğinin zayıf olmasıdır. Oysa bu saldırılara karşı Kürdistan toplumu doğal olarak daha duyarlıdır. Kürdistan halkı bu güne kadar, TC'nin katlimci politikasına karşı kepenk kapama, yürüyüş, miting, seçimler vb. yollarla tepkisini göstermiştir. Ne varki TC demokratik bir devlet olmadığı için, halkın tepkisini algılamıyor, gözönünde tutmuyor. Sorunu silaha havale etmiş ve anladığı tek dil de budur. Halk da tecrübelerinde çıkarmıştır ki, TC'nin saldırıları bu tür eylemlerle sınırlandıramıyor, engellemiyor, bu nedenle tepkisini başka türlü ifade etmesi gerektiğine inanıyor.

Devlet, Kürdistan demokratik kamuoyu ile ipleri koparmış, köprüleri atmıştır. Bu sahadan sonra birbirlerine anlatacakları hiç bir şeyleri yoktur ve TC askeri

alandaki hesaplaşma zeminini dayatmıştır. Bu durum kaçınılmaz olarak, alışlagelmiş ve bugüne kadar uygulanan eylem ve protesto şekillerinde bir zayıflamaya yeni protesto ve eylem biçimlerinin ortaya çıkmasına yol açacaktır.

İç harekate karşı tepkinin yeterince açığa çıkmamasının diğer bir nedeni de, bu hareketin dış (Güney Kürdistan)daki hareketin bir devamı olarak sürüyor olmasıdır. PKK ile Güney Kürdistan Federe Hükümeti arasındaki anlamsız savaş, TC'nin Güney Kürdistan'a saldırısına, dış ve onun devamı olarak iç harekate karşı halkın tepkisi oldukça zayıflattı. Bu kardeş kavgası halkı nötrleştirdi, sömürgecilere saldırı imkanlarını sundu.

Yapılması gereken şeyler açıktır. Bütün devrimci güçler, demokratik zeminde birleşmelidir. Cephe dahil mümkün olan her türlü birliği gerçekleştirmeli, sömürgecilerin saldırılarına karşı tek bir yumruk tek bir ses olmalıdırlar. Mücadeleyi ulusal ve uluslararası düzeyde yükseltmeli yeni eylem biçimleri geliştirmelidirler. Türkiye'de milliyetçiliğe karşı da yapılacak çok şey vardır. Kürdis tan'ında ise topyekün meşru müdafı gündemdedir.

NEWROZ ATEŞİ

Med İletişim, Yayın, Tanıtım Sanayi ve Ticaret Limited

Şirketi adına Sahibi ve

Yazı İşleri Müdürü : Nedime Tunç
Yönetim Yeri : Alayköşkü Caddesi Sıdıka Batu
İşhanı 12 / 5
Cağaloğlu / İSTANBUL

Dizgi ve Teknik Hazırlık : Mavi Dizgicilik
Baskı : Aydınlar Matbaacılık
Renk Ayrımı : Oluşur Grafik
Görsel Yönetmen : Mavi Yaratım Grubu

Abone Koşulları : Yıllık 100.000.- TL.- Yurt Dışı 50 DM.
Diğer ülkelerin abone bedelleri Alman Markına göre belirlenecektir.

Abone bedellerini Med İletişim, Yayın, Tanıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına aşağıdaki banka hesap numaralarına yatırıp fotokopisini açık adresinizle birlikte gönderiniz.

T. Halk Bankası Kapalıçarşı Şubesi,
Döviz Tevdiat Hesap No.: 78692910
Vadesiz Hesap No.: 39011540

SUNU

Merhaba, Saygıdeğer NEWROZ ATEŞİ Okuyucuları,

Kürdistan'da savaş var. Ülke, halk ve ulusal kurtuluş hareketi olarak çok hassas bir süreçten ve dönemeçten geçmekteyiz. Geçmekte olduğumuz bu çok hassas süreç ve dönemeç, uluslararası çapta yeni bir takım durum ve gelişmelere gebe. Yeni fırtınaların ülkemizi ve dünyayı sarsacağı günlerin işaretlerini ve müjdesini verecek olan ve büyük umutlar yaratacak gelişmeler kendisiyle birlikte daha da şekillenecek bir dizi soru ve soruna da cevap verecektir. Devrimci çözümler bekleyen bu sorunlar ve soruların cevapları yarını bugünden kurmanın nüvelerinde içinde taşımaktadır. Uzun vadeli, akli başında doğru düşünülen böylesi bir müdahalenin sözü edilen nüvelerinin ortaya çıkması ve ivme kazanması bugün sömürgecileri telaşa düşürmektedir. Ve bu telaş onları sahibinin sesi olmayı, resmi ideolojinin borazanlığını yapmayı reddeden ve onlardan farklı olan Yurtsever-Devrimci-Demokrat ve Sosyalist dergi olan NEWROZ ATEŞİ'nede yönelmesine neden olmuştur. Olaylara bilimsel bir içerik kazandıran ve daha çok teorik alanıyla ilgilenen ve ilgilenmeye devam edecek olan NEWROZ ATEŞİ bir kez daha Devlet-i Aliye'nin yargı organlarıncı "Sanık" sandelyesine oturulmuştur.

Evet Sevgili NEWROZ ATEŞİ Okuyucuları, onurlu bir mücadele sergileyen NEWROZ ATEŞİ'nin 6. sayısı gibi 7. sayısında siz değerli okurlarına kavuşmadan, kavuşturulmadan "Bölücülük Propagandası" yapıyor saviyla toplatıldı. Hiç şüphe yok ki; büyük sorumluluklar taşıyan ve belli bir geleneğin devamcısı olan NEWROZ ATEŞİ, sorumlu, özverili çaba ve emekleriyle ve siz saygıdeğer okuyucularının maddi ve manevi desteği ile bu zorlukları göğüsleyecektir. En geniş anlamıyla devrimin ve demokrasinin bir neferi olarak sınıf mücadelesinde yerini alan ve iktidar mücadelesi verenlerin yanında olan NEWROZ ATEŞİ, emperyalizme, sömürgeci sisteme ve bütün köhnemiş çağdışı kurumlara ve düşünce akımlarına karşı ezilenlerle birlikte olmaya, ulusal kurtuluş devriminin yazın düzeyinde desteklenmesine, Kürt halkının, özgürlük ve bağımsızlık davasının başarısı için, etkin yayın politikasına ulusal ve sosyal kurtuluşun, birbirine bağlanmasına, biri olmadan diğerinin olamayacağı anlayışıyla devam edecektir.

Bu politikada kendisini gören ve ifade eden, bütün yurtsever, devrimci kesimleri yardıma, omuz vermeye ve **NEWROZ ATEŞİ'nin daha da gürleştirmeye** çağırıyoruz.

Aranızda ve yanınızdayız.

İÇİNDEKİLER

Sunu	3
Başyazı	4
Siyasal Gerçeklik ve Yanılsama	10
Emperyalizm ve Kürdistan Sorunu Üzerine Bazı Görüşlerin Eleştirisi	15
Bilimsel Sosyalizm Yolunda Hangi Mirası Savunuyoruz?	22
Sömürgecilerin "Federe Kürt Devleti" Sendromu	26
Şovenizmin Her Biçimi İğrençtir	28
Yabancı Düşmanlığı ve Halkların Kadeşliği	31
Kürdistan Emekçiler Örgütü KAWA, "Savaş ve Parti İnşa Kongresi"ni Gerçekleştirdi	35
Basın Özgürlüğümü?	38
Baskın Özgürlüğümü?	38
Devrimi İşçileştirmek, III	41
Sosyalizmin Sorunları, Kürdistan Devriminin Problemleri ve Birlik Sorunu	48
12 Aralık 1980'de Kamışlı'nın Çirniki Mahallesinde Sömürgeciler Tarafından Katledilen KAWA Militanlarının Anısına	56
Bir Görüşmeden İzlenimler	61
İslamiyette Şiddet Ya da Hizbullah'ın "Kutsal Terörü"	63
Avrupa Nereye Gidiyor	68
HEP Milletvekili Muzaffer Demir ile Röportaj	71
Bir Devrimci Önderin Yakalanması ve Yapılması Gerekenler Üzerine Birkaç Söz	72
Çav pêkeftinek lı gel seydayê Berêz Melle Mihemedî Neyo're	73
Güney Kürdistan İzlenimleri	78

ULUSAL KURTULUŞTA BÜTÜNSELLİK VE SÖMÜRGEÇİ "KUTSAL İTTİFAK"

Kürdistan ulusal kurtuluş devrimi bir süreçtir. Kendi benzerleri gibi hemde uzun bir süreç olacaktır. Sömürge ülkede genellikle izlenen tarihi yol böyle olmuştur. Bu gerçek mutlak tek doğru derecesine varmaksızın algılandığında anlamını buluyor. Devrimimizin uzun süreli karakteri gereği, sürecin değişik dönemlerinde devrim ve karşı-devrim mevzilerinde değişik görünümle karşılaşmak doğal ve hatta zorunludur. Devrimin sınıfsal tabiatı, içeriği ve hedefinde esasa ilişkin değişiklikler gündeme gelmesine rağmen; devrim ve karşı-devrim güçlerinin aldıkları formasyon ve düzeye ilişkin realite böyledir. Böyle olması da doğaldır. Uzun dönemi kapsayan bu savaşta tarafların tek düze bir değişim içinde olmaları beklenemez. Ulusal kurtuluş süreci her

yönüyle bir dizi zenginliği içerir. Önceden bilinmesi, hatta kestirilmesi mümkün olmayan bir dizi etmen, öge bu süreci etkilediğinden; ortaya çıkacak bu değişiklikler zenginliğini önceden bilmek ya da tasarlamak olası değildir. Bir dizi toplumsal değişim ve gelişmeyi önceden öngörme mümkün olduğu gibi; bir çoğunun hiç beklenmedik bir şekilde ve dönemde sahneye çıkması bu nedenledir. Önceden kestirilmesi olası olmayan bir dizi etmenin rol oynadığı bir değişim sürecinden, gelişmelerin yakın izleyicisi ve gözlemcisi olmaksızın, değişim ve oluşumun içinde olmaksızın hatta olumsuzluklar ölçüsünde gelişmelerin bizzat yaratıcısı olmaksızın durumu değerlendirmek, durumun en iyi sonuçlarını çıkarabilmek ve doğru çözümlenici yol gösterici önder olmak olası değildir. Zira önderliğin önemi ve yeride buradan çıkmaktadır. Bir devrim hareketi için bu durum bütün yakıcılığıyla kendisini dayatacaktır. O, içinden geçtiği tarihsel dönemin, siyasal-tarihsel geometrik yerini iyi tespit edip çözümlenmesini yapmada hiç bir dönem zorlanmamaktadır. Zafere giden yolun hangi kilometre taşında bulunduğunu görüp kavramayan; ve ona uygun düşen görevler ve planlar pragmatik geliştirmeyen bir hareket önderlik sanatından uzak duruyor demektir.

Kürdistan'da da ulusal kurtuluş devriminde önderlik sorunu bilinen çok eski tarihi mirasından günümüze dek hep olagelmıştır. Önderlik olayı, sadece geleneğimiz özgülünde değil, bütün Kürdistan genelinde önemli ve eksikliği yakıcı bir şekilde hissedilen bir sorundur. Ulusal kurtuluş hareketine gerçek anlamda kumanda edip, yol gösteren, onun sorunlarına ışık getirerek çözümlenici olan ve Kürdistan toplumunu bağımsızlık ve özgürlüğe, orada ve önemlisi olan demokrasi ve sosyalizme taşıyan, halkımızın ve dünyanın saygı ve güvenini kazanan defalarca da üzerinde durulmasına karşın; yinede vurgulamakta bir zorunluluk görülüyor. Ulusal kurtuluşun tüm sorumlu devrimci önderlerinin bu sorunda modern ve çağdaş önderlik, (önderliğe ilişkin özellikleri burada sayıp-dökmenin gereği yok) adına layık bir önderlik sancısı Kürdistan genelinin önemli bir sorunu modern yaratıcı çözümlenici olmaları şarttır. Devrimimizde temel bir yer alan, kilit görevi gören böylesi bir meselede başkacada düşünmek mümkün değildir.

Bu meselenin üzerinde şu anda durmamızın ne gereği var diye haklı olarak sorulacaktır. Önderliğin devrim, ulusal kurtuluş ve sosyalizm davasındaki ehemmiyeti, rolü ve özellikleri çok genel olarak ele alındığında da tarihin ileriye doğru evrilme sürecinde temel sorunlardan biri olduğunu tartışmak dahi gereksizdir. Ancak bu soruna değinmekteki maksat, ne genel anlamda önderlik sorununun önemi nede Kürdistan bütünü açısından devrimci önderliğin önemidir. Bugün ulusal kurtuluş savaşımızın içinden geçtiği tarihsel dönemeci; sömürgeci devletlerin politikası, bölge ve ülkedeki politik

şekillenmenin hazırlığı bu soruna büyük önem kazandırmaktadır. TC'nin PKK'nin gerilla kamplarına ve Güney Kürdistan'a yönelik barbar saldırısı, Şırnak ve "yeni Şırnakları" (?) sömürgeci özel savaş sonucu yaratma politikası, Ankara zirvesi vs. şeklinde dizimlendirilecek olaylar zincirine baktığımızda bu önem çok açık bir şekilde görülebilir. Son gelişmelerden doğru bir önderlik halinde. KUKM adına daha kazançlı çıkabileceğini kestirmek için kahin olmak gerekmiyor. Tek tek olaylar irdelendiğinde bu daha da netleşecektir. Komünist önderliğe ulaşmanın yarattığı boşluğun buradaki önemi açıktır, ve ayrıca incelenmesi gerekmektedir. Sosyalizm ve işçi sınıfı, emekçi halk açısından ayrı bir öneme sahip olan bu sorunun da, kendisine has özgünlükleri bulunmaktadır.

Ulusal kurtuluş devrimimizde gelecekteki güç dağılımında tek düzeliğin aksine, sürekli yeni görünüşler karşımıza çıkacaktır. Başlangıçta devrim tarafı zayıf ve cılızdır. Düşman güçlü ve dişine kadar modern silahlarla donatılmıştır. İşte savaşı uzun kılan nedende burada yatmaktadır. Devrimci bir gücün, zayıf bir halkın adım adım güçlenerek, uzun sürede düşmanı yenmesi gereken uzun süreli halk savaşı stratejisi de köklerini buradan alır. "Zayıf bir halkın barbar bir düşmana karşı bütün mücadele yöntemleriyle ayağa kalkmasından başka da bir yol yoktur" derken de Engels bu gerçeğe parmak basmaktaydı. Düşmanı yıprata yıprata yıkıma götürmek; devrimi adım adım güçlendirerek zafere götürmek.... Kilit düşünce budur. Bu prensipte, tarih haklı olandan yanadır. Sonuna kadar ezilen halklardan yanadır. Onların, ulusal kurtuluş devrimi davasından yanadır.

Bugün Kürdistan Bağımsızlık mücadelesinin vardığı aşama ve aldığı biçimini oldukça nazik bir tarihi dönemden geçtiğimize işaret etmektedir. Bugün, KUKM'nin Kuzey ve Güney'de vardığı seviye bütün eksiklik ve zaaflarına rağmen umut verici ve sevindiricidir. Bu gelişme, Kürdistan bütünü dikkate alınarak değerlendirme ve sonuçlara gidilmelidir. Parça, bütünün hizmetinde olmalıdır. Kürdistan devrimi ve sosyalizm çıkarları açısından doğrusuda budur. Bu şu anlama, zaman zaman düzeysiz spekülasyon yapıldığı gibi, gelmiyor: Pratik mücadelede, ya da taktiklerde bütün düşmanlara karşı topyekün ve aynı anda savaş ve dört parçada devrim! Bunun tarafımızdan böyle savunulmadığı tüm siyasal çevrelerce biliniyor. Böyle bir savunuda bilimden uzak omasının yanısıra, çocukluğu ifade eder. Sorun anti-sömürgeci, anti-empyralist ulusal demokratik devrimi bir süreç olarak almaktadır. Hangi parçada devrimin pratiğe nasıl gelişeceği ise apayrı bir sorundur. Meselenin bir yönü böyle. KUKM'e bütünsel değil, parçasal bakıldığında, sorunun çözümsüzlüğüne katkıda bulunur. Ama, ne yazık ki, bu gün ülkemizde siyasal güçlerin çoğunluğunun yaptığıda tam da budur. Kürdistan devriminde "parçasal" düşünce devrimi değil; kimi ulusal-demokratik hakları düşünür. Otonomiyi düşünür. Bir devletin sınıрыyla ufkunu dar tutar, do-

layısıyla da Kürdistan'ın bağımsızlığına ulaşması mümkün değildir. "Parçasal" düşüncenin devrimimize getirdiği zararların bir dizisini de burada alamadık. Gelenegimiz bu noktada oldukça büyük dirençlere karşı savaş vermiştir. BBDK ve sosyalizm karşısında karşılaştığımız dirençler bugün giderek yıkılıyor. Siyasi hareketle geçmişte sanki karşı koyanlar kendileri değilmişçesine bir pişkinlik örneğinde sergileyerek bu doğru stratejiyi savunmaya başladılar. Ancak siyasette kişilikli olmak demek, yanlılığı ve hatalarına karşı da sorumlu yaklaşım içinde olmak demektir. Sorumlu devrimcilik hatalarına karşı göz yummayı değil, onlara karşı amansız savaşı öngörür.

Parça düzeyini aşip, bütünsel bakıldığında mevcut sorunlarda doğru bir yaklaşım içinde olunur. Güney'de 91 Mart ayaklanması ile bir devrim yaşandı. Milyonların içinde yer aldığı bir halk hareketi ve devrim yaşandı. Kitleler iktidara yürüdüler. Demokrasi ve özgürlük yarattılar. Dünyanın çok az yerinde gözlemlenecek siyasal özgürlük ve demokrasi yaşanıyor. Bu bütün Kürdistan devrimi için bir mevzi olarak görülmezse, ona uygun tavır, yaklaşım, görev belirlenmezse yanlış orada yapılmış olur. Yüzbinleri, hatta milyonları bulan yığınların devrimci gücü, üstelik de 30 yıllık özgürlük savaşında pişmiş yığınların gücü açısından bile olaya yaklaşılsa, durumun ne kadar pozitif olduğu açıkça ortadadır. Mevcut feodal-burjuva önderliğin emperyalizme gösterip teslimiyet ve yer yer işbirliği bu gerçeğin özünü değiştirmemektedir. (Türkiye'de maksatlı bir şekilde yaratılan düzen formasyona dayalı tavırlarda düzey ve sorumluluk görmek, bu açıdan hiç mümkün değildir.)

Aynı şekilde TC'nin Kürdistan devriminin en azılı düşmanı olduğu gözardı edildi mi, sorun felakete ve ihanete varabilir. Bir tek parçaya gözler kapalı oldu mu, tek parçanın çıkarları üzerine hesaplar yapıldı mı sonuç oldukça vahim olacaktır.

Bir parçanın, diğer parçanın önüne çıkarılması, devrimimize oldukça büyük zararlar veren, darbeler vuran bir mantık silsilesinin ürünü olarak karşımıza çıkıyor. Bu düşünce biçimi, devrime "parçasal" yaklaşmanın getirdiği zararlardan biri, belki de en önemlisi oluyor. Bu düzenin sakatlığı nedeniyle ki, halkımızın katliamın mimarı sömürgeci devletlerle ilişkisinde hiç bir sakınca görülüyor ve bu ilişki tehlikeli boyutlara vardiiriliyor. Bu yanlış mantık gereği, parçalardaki siyasal hareketler "kardeş kavgasına" tutuşmaktadır. PKK ile Güney Kürdistan hükümeti arasında çatışmanın nedenlerinden biri de karşılıklı olarak bu yanlış mantığa dayalı hareket tarzıdır.

"ŞERÊ BRAKUJÎ" YOKEDİLMELİ

Söz, "Kardeş savaşına" geldiği bu noktada, bir iki not da son çatışma üzerine yazalım.

Kürdistanlı yurtsever güçler arasında çatışmanın sona ermesi, bütün olumsuzluklarına ve verdiği

acılarına rağmen, elbette sevindiricidir. Ama daha da sevindirici olanı, böylesi çatışmaların Kürdistan topraklarında hiç boyvermemesidir, hiç tezahür etmemesidir. "Kardeş savaşının" devrimimizden neler götürdüğünü, hangi derecede devrimimize darbeler vurduğunu görmek için hiçde tarihe gitmeye gerek yok. Bunun üzerinde ayrıntılı yazmakta gerekmiyor. Herşey apacık ortada.

Emperyalizm ve TC'nin diğer sömürgecilerin Kürdistan devrimine karşı nasıl saldırıya geçtiklerini hep birlikte gördük, yaşadık. Sonuçta, TC'nin Kürdistan'lı siyasal güçleri birbirlerine karşı nasıl harekete geçirdiğini, devrimimize ve halkımıza karşı sınırsız ve pervasız saldırılarını yöneltsek, savaşta kendi emellerini kısmen yerine getirmesinin tadını nasıl çıkardığını hep birlikte gözlemledik. KUKM'ne bu savaşın vurduğu darbeler bütün vehameti ile orta yerde duruyor. Devrimci geleceğimiz, daha savaş çıkmadan, bir kaç ay öncesinden, gerek Kuzey'de, gerekse de Güney'de basınında ve dağıttığı bildirimlerde, çıkacak bu tehlikeye ve sonuçlarının tehlikeli boyutlarına özellikle parmak bastı. Çıkacak bir savaşın, UKH'mizi yıllarca gerilere çekebileceği noktasında kaygılarını dile getirdi. Çünkü diyerek şu gerçeğin altını özellikle çizdi; Bu savaşa götüren ve onu yaratan siyaset Kürdistan'lı yurtsever güçlerin ulusal kurtuluşçu siyaseti değil, sömürgeci devletlerin çıkarına gelen siyasal çizgidir. Bu istensede istenmese de, sonuçta bu noktaya varıyordu.

Sonuçta ne oldu. Kürdistan UKM büyük olmasada, önemli zararlar gördü. Başında defalarca yapılan haklı uyarılara rağmen, yeterli sorumlu davranış ve uyanıklık göstermeyen savaşan iki taraf, bu savaşın çıkmaması için ellerindeki imkan ve olanaklarını kullanılmıyarak, düşmanın çatışma ortamı yaratmasını ve bu dumanlı ortamda da at oynatmasını sağladılar. PKK'nin başlangıçta yapılan (şu anda uyduğu öneriler) barış önerilerine red cevabı vermesi bu anlamda olumsuzdu. Ancak sürecin bütününde, veya sonraki dönemde, Güney Kürdistanlı liderlerin konumu TC ile işbirliği konumuna düşmeleri daha da olumsuzdur. Bu tavır Kürdistan'da mahkum ve yokedilmelidir. Kendileri istememesine, rağmen, protestolarını yükseltmelerine rağmen, pratikte TC ile aynı tarafa, PKK'ye saldırmaları, onlar ve onların tarihi açısından bir karaleke olacaktır. Bugün TC'nin Güney hükümetine yönelik saldırıları gündeme gelince, Ankara zirvesi gündemleşince, protesto sesleri yükselmeye başlıyor. Bu protestolar, paralel bir şekilde Güneyi savunma pozisyonunda iki tarafça geliştiriliyor. Peki, bu ve daha da tehlikeli boyutlara varabilecek sonuçlar daha başından itibaren görülebiliyor. Uygun davranış ve eylem biçimi sergilenseydi, UKH'mize vurulan bu darbe önlenenecekti. En basiti, sadece bir örneği, PKK'nin daha Güney'de konumlandırılması önerisi, PKK tarafından kabul görseydi, durum hiçde böyle olmayacaktı. Ki, PKK

açısından, neticede bugün varılan sonuç aynı yer oluyor! Ancak, devrime vurulan darbe zarar hanesine yazılıyor!

Kürdistan'da bugüne kadar "şerê brakuji" (kardeş kavgası) olarak adlandırılan, bugün ise bazı devrimci çevre ve aydınlara "şerê navxwoyî" (kendi içinde savaş) olarak tanımlandırılan savaşın, halkımızın yürek ve belleğinin derinliklerinde oldukça acı yaralar vardır. Tek başına bu sorun dikkate alınırsa ulusal kurtuluş ve devrim tarihimizde oldukça olumsuz dönemler yaşadık. Güneyliler bu savaşı istemedikleri, mecbur edildiklerini vurgulamalarına rağmen, pratikte vardıkları yer ve oynadıkları rol oldukça olumsuzdur. Böylesi savaşlara karşı olmak ya da söylem düzeyinde isteneceğini açıklamak yetmiyor. Pratikte böyle bir savaşın tarafı olmamak gerekiyor. Böyle bir savaş ortadan kaldırmanın yol, yöntem, yordam ve organlarını mutlaka yaratmak gerekiyor.

Kürdistan halk güçleri, yurtsever güçleri arasında böyle bir savaş, yani (kardeş kavgası) "şerê brakuji", halkımızın gözünde ve kalbinde yasaktır. Kürdistan devrim ve halk güçleri bu yasağa pratikte anlam ve yaşam kazandırmalıdır. Düşman, halk ve devrim safarındaki değil en küçük kavgadan; en küçük çatlak ve çelişkiden istifade etme yolunu deniyecektir. Bizler buna asla fırsat vermeme sorumluluğuyula yükümlüyük. Bugün Kürdistanlı yurtsever güçler arasındaki ilişkiler asla ve asla savaş platformunda değil, Ulusal Kurtuluş Cephesinin programına izdüşen; barışçıl, demokratik, dostluk ilişkileri esaslarıyla yüklü ulusal birlik ve demokrasi platformu temelinde yürütülmelidir.

"İÇ OPERASYON" (!) NEYİN NESİ?

Kürdistan'ın dört parçasında kıyasıya bir vuruşma sözkonusudur. UKM dört bir tarafta peşmergepartizan-gerilla eylemliliği ile kahramanlıklar gösterirken, serhıldan temel ayağı ile de devrimci diğer temel kanalıda gür akmaktadır. Kuzey'de, Doğu'da ve Güney'de farklı biçimlerde yaşanan budur. Bütün devrimci mücadele biçimleri ile beslenen serhıldan ve partizan hareketi ile ulusal özgürlük mücadelesi yükseliyor. Ancak bizde, bunlar arasında koordinasyon ve birlik eksikliği söz konusu. Sömürgeci mekanizma, elindeki devlet aygıtına dayanarak, en modern medya dünyasını devreye sokarak, gerçeklerin öğrenilmesi önüne set çekiyor; kendi çıkarları doğrultusunda, özel savaş hizmetinde yalan enformasyon yaratıyor. Ülkemizde yaratılacak ulusal kongre, konsey; bütün bu eksiklikleri gidermede önemli adım olacaktır. Ancak siyasal güçler henüz buna yaklaşır görünmüyor.

Kuzey Kürdistan'da TC'nin, özel savaşın organlarına dönüşen Türk burjuva-şoven medyasının, psikolojik savaşta, Newroz sonrasında yarattığı durumda buydu. TC'nin bir psikolojik savaşta belli başarılar elde etmediğini söylemek doğru olmayacaktır. 15

Ağustostan sonra yükselen gerilla eylemliliği TC'nin psikolojik savaşla yaratmak istediği durumu darma-
dağın etmekte geçikmedi, UKH yükseldikçe
sömürgeci silahlarda, para etmemeye işlevsizleşmeye
yüz tutuyor. TC, Kürdistanlı güçler arasında "kardeş
kavgası" yaratmakla yine bu işi bitirebileceğini sandı.
Ancak hevesi kursakta kaldı, tümcesini gerçek an-
lamıyla doğrularcasına; umut ve hayalleri boşa gitti.
Şu anda da yeni bir saldırı taktiği ile arenaya çıkıyor.
Bunun adıda "iç operasyon" oluyor.

TC, Güney Kürdistan'da PKK gerilla kamplarına
yönelik savaşında bir "iç operasyon"dan bahsediyor.
Koalisyon hükümeti, verdiği vaatler bir tarafta ko-
kuşurken, işleri bütünüyle generallere kaptırdı.
Türkiye'de ordusunun politikada ağır bastığı bir kez
daha gözlemlendi. TC içinde, Doğan Güreş kendisi-
nin, "en büyük" olduğunu gösterdi. Cuntacılık, ordu-
bu devletin ruhudur. Türkiye'de militarist gelenek;
hükümet ve demokrasi dinlemez. Ne pahasına olursa
olsun TC sömürgeciliğinin en "etkili ve yetkili" aske-
rin ağzından salıverdiği gibi Kürdistan'da ulusal kur-
tuluş mücadelesi "bitirilecek" (!?) Katliam, işgal, terör,
pasifikasyon biricik metod olacaktır. TC militarizmin-
den barış beklemek, hele bu aşamada, hayaldir.
Reform beklemek ham hayaldir. İster Kuzey'de ister
Güney'de olsun, bu doğrultuda reformist ve otono-
mist bazı güçlerin yaptığı propaganda Kürdistan dev-
rimine büyük zarar vermektedir.

"İç operasyon" bir çok yönüyle incelenmek duru-
mundadır. Birincil olarak, bu, TC'nin Kürdistan'a yak-
laşımını, siyasal stratejisini ortaya koymaktadır. Daha
reformlardan en çok bahsedildiği günlerde TC
hakkında, koalisyon hükümeti hakkında iyimser yak-
laşimler (!), tehlike dolu hayali umutlar yaratıldığı bir
dönemde, Newroz Ateşi, TC'nin militarist gele-
ceğinden vazgeçmeyeceğini ortaya koyurdu.
Demirel-İnönü koalisyon hükümetinin şiddet, terör
ve pasifikasyon politikasını sistemleştirdiği üzerinde
durduk. TC'nin katliam ve terör politikası had saf-
hasına ulaştırıldı. TC, Kürdistan'da açıkça devrimci
yurtsever aydınları, gazetecileri Kontr-gerilla eliyle
katlederek; devlet terörünün boyutunu Türkiye tari-
hinde belki de en tehlikeli ve insanlık düşmanı
düzeye sıçrattı. Bu politik-katliamcı terör dalgasına
da "faili meçhul politik cinayet" (!) adını yakıştırdı.
Halklarımız, bu halk düşmanı cinayetlerin bizzat
devlet eliyle yürütüldüğünü çok iyi biliyor. TC'nin
tüm çabasına rağmen, bütün bu politik cinayetler,
halkların özellikle Kürdistan halkının devrime daha
da sarılmasını engellemeyecektir.

Peki yüzlerce operasyon Kuzey'de ve Türkiye'de
en barbar yöntemlerle fütursuzca yürütülürken, "iç
operasyon"da nereden geliyor! Amaç açıktır. Varolan
katliam ve terör dalgasını daha da tırmandırmaktır.
Özellikle Şırnak katliamı ve şehrin toptan bom-
bardımanı, bugün daha iyi anlaşılıyor, bilinçli bir se-
naryo etrafında gerçekleştirildi. Özel savaş
odalarında çizilen bir seneryolar çoğaltılmak isteni-

yor. "Yeni Şırnak"lar yaratılmak isteniyor. Demirel'in
"ez ve sonra çöz" ünün altında "ez ve bitir" şiarının
olduğu üzerinde daha önceleri defalarca yazdık.
Ulusal kurtuluş mücadelesinde silahlı mücadele ve
silahlı güçler ulusal kurtuluşun geleceğinin teminatı
ve garantörüdürler. Eğer ezilen bir halk silaha sarılıp
ayağa kalkmışsa emperyalizm ve sömürgecilik onun
karışısında dize gelmiştir. Ne zaman aynı halk, silahlı
mücadele ve gücünü dağıtmışsa, kök olarak
yaşamına devam etmek zorunda kalmıştır. Elinde va-
rolan kısmi demokratik haklar, varsada onlarda gas-
pedilmiştir. Bu nedenle, özgürlük ve bağımsızlığa
ulaşmada ezilen halkların kendilerinin en önemli ko-
ruma, savunma ve mücadele organlarını ellerinden
almak ona yapılacak en büyük kötülüktür.
Bağımsızlığa ve özgürlüğe ulaşmada, silahlı ulusal
kurtuluş, ezilen halklar için bir candamarı bir aort
rolünü oynamaktadır. Bu durum, Kürdistan
gerçekliğinde daha da nettir. Eğer Kürdistan halkı ve
ulusal gerçekliği, UKH bugünkü düzeyine ulaşmışsa,
bu durumu esas olarak silahlı ulusal kurtuluşa
borçludur.

Eğer bugün legal olanak vb. merciler
sözkonusuysa keza neden yine militan güç sahibi
UKH'dir. Eğer bugün "Kürt realitesi" (!) kabulleniliyor-
sa eğer bugün Kürtlere yönelik reformlardan bahsediyor-
sak, otonomi ve federasyon tartışması en yetkili
ağızlar tarafından gündeme geliyorsa, bu gerilla ve
serhıldan temelleriyle gelişen silahlı ulusal kurtuluş
hareketi sayesinde. Elbette, silahlı mücadele her
şeydir, şeklinde işi çok yanlış bir anlayışa vardırarak
söz konusu olamaz. Legal çalışma alanlarının da
diğer alanlar üzerinde pozitif etkileri olacaktır. Bütün
mücadele biçimlerinin birbirleriyle karşılıklı etki-
leşimi sözkonusudur. Hatta mücadelede öyle
dönemler vardır ki, önemsiz diye bilinen bir
mücadele biçimi ya da alanı öne geçebilir, belirleyici
olabilir.

Bu nedenle bütün mücadele biçimlerine gereken
...ni, yeri ve zamanı geldiğinde vermek gerekiyor.
TC'nin "iç operasyondan" anlaşılacak bir diğer
yönde, onun, legal olanak ve mevzilere yönelik daha
büyük saldırılara girişebileceğidir. Türkiye ve
Kürdistan'da daha şimdiden tüm devrim demokrasi
güçleri, geçmişte düşülen hatalardan ders çıkararak,
bu saldırıyı boşa çıkaracak direnişi örgütlemek görevi
ile karşılaşıyorlar.

TC ve ordusu "iç operasyon"u psikolojik savaşın
bir unsuru olarak ortaya atıyor. Türkiye'de kavramın
anlamına içeriğini vermeden yaratılan "sendrom" teo-
rileri, ya da bir dönemlerin (ama şimdilerin de) "pro-
vakasyona gelmiyelim, bu noktada önemli zaafiyet
göstermektedirler. Görülüyorki TC'nin psikolojik sa-
vashıda sökmüyor. Yükselen ulusal kurtuluş devrimi
karşısında sökmiyecektir! Tarihte ve başka devrim-
lerde sökmediği gibi bizim devrimimizdede
sökmiyecektir. Dolayısıyla TC'nin çaba, umut ve kat-
liamları sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Tarihe ve

dünyaya bakıldığında, Kürdistan'da haksız ve kirli bir savaş; karanlık, çağ ve insanlık dışı katliam ve işkenceye dayalı özel savaş yürüten TC, başından itibaren yenilmiştir. Bu gerçeğe rağmen çağ ve insanlık dışılığında diretmenin, insanlık değerlerine azgınca saldırmanın ne anlamı var?

Karşı devrimin tarihine bir bakın: Defalarca devrimin bittiğini ilan etmişlerdir (!) Ama ne ilginçtir ki, bu "bitirilen" (!) devrimler her defasında daha da güçlü olarak karşılına çıkmış ve zafere yürümüşlerdir. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ile düşmanları arasındaki ilişkide budur. TC'de en azından PKK'yi yüzlerce defa "bitirdiğini" (!) ilan etti, "belini kırdı" (!); ama PKK her defasında TC'nin karşısına daha da güçlü olarak çıktı. Bu özel savaş taktiği, psikolojik savaşın bir ögesi olarak bize hiçde yabancı değil; halkımız nezdinde de etkisini keybediyor, artık.

SÖMÜRGEÇİLERİN KÜRDİSTAN DEVRİMİNE KARŞI "KUTSAL İTTİFAKI" ANKARA ZİRVESİ

Kürdistan halkının ulusal hareketine karşı sömürgeci devletlerin kutsal ittifakı var. Bu Kürdistan'ın Irak, İran, Suriye ve Türkiye tarafından parçalanmış sömürge olarak işgal altında tutulması tabiatından ileri geliyor. Klasik sömürgeciliğin artık izlerine rastladığımız günümüzde; küçük sömürgeci devletlerin emperyalizme sırt dayayarak gerçekleştirdiği işgal ve ilhak çağdışı ve barbar karakter taşıyor. Dolayısıyla bu ittifakta Kürt halkına karşı oldukça namert ve barbarcadır. Tarih bunun tanığıdır. Ağrı isyanınıda İran ve Türkiye'nin İhsan Nuri Paşa önderliğindeki Kürt isyancılara karşı birliği oldukça haince ve iğrençtir.

Bağdat Paktı ve Cento buradan çıkmıştır. Cento ruhu hala da esasta devam ediyor. Cento ruhunun devam ettiğini görmeyen bir dizi Kürdistanlı siyasal güçler, Kürdistan halkının baş düşmanları durumundaki şu ya da bu sömürgeci gücün desteğinden yararlanayım derken, kendisi büyük darbe, almakta, hayal kırıklığına uğramakta ve hatta ihanetler yaşamakta, yaşatılmaktadır. Bu nedenle sömürgeci devletlerle olan ilişkiler ve ilişkinin pozisyonu Kürdistan Devrimi açısından hayati önemdedir. Şu açıkça bilinmelidir, sömürgeci devletlerin hiç birisi, Kürdistan halkının dostu değildir. Ve bu beyinlere kazanmalıdır; sömürgeci devletlerin tümü Kürdistan halkının baş düşmanlarıdır bunlardan hiç birinden dost çıkmaz. Dost çıkmayı bir kenara bırakalım, hayır gelmez. Kim kalkar, bu devletler hakkında pozitif hayaller yayarsa o Kürdistan devrimine zarar vermekten başka bir şey yapmıyordur. Bu temel ve esas bir gerçektir ve prensipeldir.

Ankara'da Suriye, İran, Türkiye ve Suudi

Arabistan'ın yanyana gelmesi bu Cento ruhunun devamı olarak ortaya çıkıyor. Olayı başka yerlere çekmenin Kürt dostluğu ile bir ilişkisi olamaz. Elbette günümüzde var olan bazı değişiklikler bir araya gelmede rol oynamıştır. Sömürgeci devletler arasında çelişkilerin varlığında bilinen bir gerçektir. Suriye, Türkiye arasında varolan çelişki ve anlaşmazlıklar, PKK sorunu, Hatay sorunu, Müslüman Kardeşler sorunu bilinmektedir. İran'ın keza Türkiye üzerine hesapları, islamcı akımları desteklemesi, biliniyor. TC'yi zayıflatma hesapları açıktır, TC'ninde aynı şekilde bölgeye ilişkin hesapları var. İran'ın bölgenin liderliğine ilişkin hesap ve silahlanma çabaları var.

İran'ın atom silahlarını elde etme yolundaki hazırlıklarının bölgede Saddam'ın rolünü oynamaya yönelik olduğuna dair tartışmalar sözkonusu. Kısaca toparlanacak olursa, sömürgeci devletler arasında tam bir birliğin olmadığını görmek gerekiyor. Kürdistan sorununda da zaman zaman ayrılıklar gündeme gelebiliyor. Son yıllarda, bu ayrılıkların, çelişkilerin daha da arttığını gözlemledik. Cento ruhunda bir zayıflama yaşandı. Mevcut işgalci devletlerin düşmanlık ve güvensizlikleri arttı. Ankara zirvesinde, her şey karşın, bütün ayrılıklara karşın bir güven tazeleme niteliği taşıdığıda bu anlamda doğrudur. KUKH, sömürgeci devletler arası çelişkileri ve düşmanlıkları derinleştirerek, bu çelişkilerinden en iyi bir şekilde yararlanmasını bilmelidir. Sömürgeci devletler arasındaki birlik ve çatışma ilişkilerinin bütünü, bir anlamıyla belirleyecek olan Kürdistan devriminin bütünsel ya da parçasal gelişme düzeyi olacaktır. Uluslararası durum, Ortadoğu'da da politik durum, Arap "dünyasındaki" gelişmeler bu ilişkileri etkileyebilir, hatta belirleyebilir. Kısacası güçler savaşımı ve dengesinin şekilleneceği bir olay güçlü bir KUKM'nin dış politik ilişkileri, karşı devrimci güçlerle oluşturacağı bile belki bir ağırlık ve düzeye sahip olacaktır. Burada söz, sömürgeci devletlerle olan ilişkiler üzerine geliyor: Ulusal kurtuluş hareketi karşı devrimin güçleri ile ilişkiler geliştirme gibi toptancı bir yaklaşıma sahip olamaz. Sorun, ilişkilerin ulusal kurtuluş savaşına hizmet edip etmemesi noktasında düğümleniyor. Ulusal kurtuluş hareketi sömürgeci devletler arasındaki çelişkiden yararlanmasını bilmeli, ancak hiç bir dönem kişilik ve düzeyden eser olmayan ilişkiler yumağı içinde boğularak; kendisini düşman elindeki oyuncak durumuna düşürmemelidir. Düşmanın çizdiği çerçevede siyasete soyunmamalıdır. Düşmanı savunur pozisyona düşmemelidir. Kürdistan halkının baş düşmanı pozisyonundaki sömürgeci dört devletle ilişkiler yasak olmalıdır. Diplomatik, taktik ve ayrıntıya ilişkin ilişkiler, hareketin geleceği açısından bir zorunluluk teşkil ediyorsa kurulabilir. Ancak esasta KUKH için bu tür ilişkiler yasak olmalıdır.

Ankara zirvesiyle bir başka gerçek ortaya çıkıyor. "Parçasal" düşünce sürekli kendi parçasındaki düşmanın kendileri için yetkili olduğunu, bu nedenle

de diğer düşmanları hedeflerine almamak gerektiğini, vurgular.

Onlara karşı mücadeleyi bırakalım, onların aleyhine propagandayı bile tehlikeli bulurlar. Mantık şudur: Düşmanlarımızı çoğaltmıyalım (!) Sanki ona düşman deyip denmemesi ile sömürgeciliğin düşmanlığını ortadan kaldırıyor ya da yok ediyor. Bu mantık, devrimi kitlelerin eseri görmeyen bir mantıktır. Kitlelerin düşünsel olarak devrime hazırlama, katma ya da varlığı ve devamlılığını ona bağlı duruma getirmelidir, ve silahlandırmayı düşünmemektedir. Kitlelerin devrime bilinçle katılımı akıllarının ucundan bile geçmemektedir. Oysa, uluslararası planda olsun; bölge ve ülke düzeyinde olan devrimimiz dost ve düşmanları konusunda iyi bir eğitim olmazsa, o devrim devrim olmaktan çıkar. Bu sorunun bir yönü. Diğer bir başka yön ise, bazı Kürt "parçasal" ci siyasi hareketleri düşmanı ürkütmemek, onu uykudan uyandırmamak, amacıyla onu düşman görmemeye devam ederken sömürgeci devletler, aralarındaki ilişkilerin en soğuk olduğu bu dönemde bile Kürdistan halkına karşı birleşebilmektedirler. Dolayısıyla onların düşmanlığı bizim tavırlarımızla değişen bir olay değildir; bu düşmanlık, ülkemizi işgal etmesinden ileri geliyor. Bazı Kürt siyasi akımları parçasal olsa bile, düşmanlarımız bizi bütünselliğe doğru itiyor. Kürdistan UKM içine girdiği yeni tarihi evrede, Kürdistanlı hareketler bütünsel düşünce ve hareket tarzına sahip olamazlarsa, sorunu çözümsüzlükten kurtaramazlar. Sömürgeciliğe karşı korkunun ifadesi olan "parçasalığın" zamanı artık çoktan tükenmiştir.

Ulusal meclis tartışmalarında tavırsal bir iki belirlemede bulunursak, esas tartışmaları sonraki sayılara bırakalım.

Ulusal meclis oluşturma, salt düşünce ve mantık onun pratiği olarak ele alındığında olumludur. Yıllardır, ulusal meclis, kongre, konsey üzerine savunularda bulunduk; bunun yöntemlerinin mücadele tarafından, mücadeleye yürüten Kürdistanlı tüm siyasi güçler tarafından ortaklaşa belirlenmesi içinde çabalarda bulunduk, bu çaba, saygınlık uyandırdı ve takdirle karşılandı. Bu sorun bir tek parçanın ya da bir tek hareketin sorunu değildir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde meclis gerçekten gereklidir ve bir aşamayı ifade eder.

Ancak bu olayın bir PKK ile ve bir parça (ya da iki) sınırlandırılması doğru değildir. PKK'nin büyük bir kitle (Kuzey ve Güney-batıda) kitle hareketini ifade etmesi bu gerçeği değiştirmiyor. Doğu ve Güney, yıllardır yürüttükleri silahlı mücadele ile, KUKM bir ağırlıktadır. Onları hesaba katmamak parçasallıktan kurtulmaktan öteye geçmemektedir. Kuzey batı Kürdistan'da diğer hareketlerin ağırlığı olmasada, ulusal kurtuluş cephesinde yer alacak güçler olarak; Demokrasinin bir gereği olarak bu çalışmanın içinde

olmaları gerekliliği bir başka gerçektir. KUKM'de bu sorun önemli bir açmazdır. Ulusal kurtuluş cephesinin parça ve bütün düzeyinde hazır halde olmayışı meclis çalışmasının da eksiklerini yaratmıştır. Bu eksikliğe rağmen, ulusal meclis uğruna çalışma kitlelerin önemli bir kesimini bağımsızlık ve özgürlük doğrultusunda harekete geçirmiştir. Ulusal meclis, Kürdistan halkının mücadele ve iktidar organı olarak büyük önem ve değere sahip olacaktır. Kürdistan devriminde çok önemli bir silahtır. Dolayısıyla adına ve rolüne layık bir organ yaratılmadıkça olumsuzlukları düşünülenlerden fazla olacaktır. Böylesi önemli bir devrim organı yerinde, zamanında ve doğru olarak devreye sokulmak durumundadır. Ulusal meclis, aynı zamanda, Kürdistan ulusal kurtuluşunda yer alabilecek tüm güçlerin temsili organı yani ulusal kurtuluş cephesi platformunun temsili olacaktır. Meclisin biçimi de önemlidir. Bu meclis sovyetler biçiminde örgütlenirse, belki de daha demokratik ve doğru olacaktır. Doğu ve Güney'de bu yönlü tecrübeler vardır. Buntuda belirleyecek mücadelenin kendisi olacaktır.

Türkiye ve Kürdistan'da legal siyasi planda, bir dizi partinin siyasi arenaya çıkma durumunda olduğunu gözlemliyoruz. İki ülke halkının devrim güçleri arasında bir ittifak çıkarılamazsa yapılacak olan elbette bu olacaktır. Oysa birlik, ittifak üzerinde direktmek gerekmektedir.

HEP'de Türkiye ve Kürdistan'da başlangıçta belli umutlar yarattı. Sömürgeci TC'nin yoğun baskısı; şovenizmin ve ırkçılığın özel savaş organlarınınca hortlatılması ve HEP'in kendi içinde çevresindeki yanlış mantıkları, HEP'i sonuna doğru yaklaştırdı. HEP'in bugün işlevsizliğe sürüklenmesinin dersleri oldukça önem taşımaktadır.

Bugün legal planda "Ulusal Birlik ve Demokrasi Platformu" etrafında yürütülecek bir çalışma bu derslere dikkate almak durumundadır. Sömürgeci faşist saldırılara karşı Birlik ve Demokrasi etrafında tüm Kürdistanlı ulusal güçleri toparlayacak bir platform zorunluluğu; yaratılan eksiklik ve boşluğu dolduracaktır. Aksi bir yol artık düşünülmemelidir. Bu sorumluluk içinden geçtiğimiz tarihi dönem açısından zorunluluk teşkil ediyor. ■

HATİP KAPÇAK

Hizbul-Kontra tarafından katledilen HATİP KAPÇAK'ın katillerini lanetliyoruz.

Anılarını mücadelelerimizde yaşatacağız.

(1959-18.11.1992)

Cezaevlerindeki KUK Siyasi Tutsakları Adına

İBRAHİM GÜRÖZ

SİYASAL GERÇEKLIK VE YANILSAMAMA

S . Ç İ Y A

Tarihsel evrim içinde defalarca gerçekleşen ve günümüzde teknolojik gelişmelerin yardımıyla daha vahim sonuçlar doğuran siyasal yanılsamalar, son örneklerinden birisi olarak Güney Kürdistan'da ki gelişmeler karşısında yaratılmak isteniyor. Bilebildiğimiz kadarıyla yanılmayı amaçlayan propaganda furyası Irak, İran, Suriye'de de olmasına rağmen, en geniş ve en renkli olarak Türkiye'de gündeme getirilmiş durumda. Renkli dedim, zira siyasal yelpazenin farklı uçlarında bulunan oldukça değişik görünümlü güçler, bu konuda adeta ortak bir koro oluşturmuş durumdadır. Hemen belirtmem gerekiyor, bu sahte propaganda faaliyetlerinin karşısına aynı araçlarla çıkmamak, büyük bir olumsuzluk olarak çözüm bekliyor. Tamda bu son nokta sorunu dahada içinden çıkılmaz hale getiriyor. Örnek olması bakımından, TV'de, günlük ve haftalık basında sürekli işlenen ve çarpıtılan bir konuyu; aylık olarak çıkan ve daha az bir kitleye hitap eden bir yayında karşı cevap vermek, istenilen sonucu doğurmuyor. Yine de, günlük ve kısa dönemli gelişmeler çok önemli olmasına rağmen bu konu daha çok siyasal kampanyaların içinde ele alınıp işlenmesi gerekirken, bu yazıda biraz daha geniş bir çerçeveden bakarak, sağından-solundan bükülüp tanınmaz hale getirilen gelişmeleri düzeltmeye çalışalım. Burda, Güney Kürdistan'daki tüm gelişmelere ve bu konu ile ilgili geliştirilen tüm görüşlere değinilmeyecektir. Esas olarak sorunun temeli olan ve onun üzerinde çeşitli spekülasyonların yapıldığı, emperyalizm, önderlik vs. gibi konulara değinmeye çalışılacaktır.

Önce-belirtmem gerekiyor-ki bu tavır burada geliştirilen görüşlerin temelini oluşturuyor-, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bugünkü seviyesi -tüm parçalar için geçerli olmak koşuluyla-tarihsel evrimin, mücadelesinin bir sonucudur. Son bir kaç yıllık gelişmelere, bunun içinde de emperyalist dünyanın yönelimlerine bakarak, bir sonuca varmak, böylesine geniş ve karmaşık bir toplumsal olay karşısında hatalı sonuçlar doğurur.

Ama olsun bir an için bizde revaçta olduğu şekliyle sadece bugünkü sonuçlara bakarak bir değerlendirme yaparsak şöyle diyebiliriz. Sürecin vardığı son nokta, tüm eksiklik, hata ve yanılsamalara, nihayet mücadeleye önderlik eden burjuva-feodal ve küçük-burjuva akımların sınıfsal konumlarına, siyasal istikrarsızlığına rağmen ileriye dönük bir mücadele eğrisi ve onun yarattığı sonuçlar söz konusudur. En önemlisi de, burjuva-feodal ve küçük-burjuva akımlar tarihselleşmiş handikaplarında ve hatalı çizgilerinde direttikçe, sadece olumsuz sonuçlar yaratmıyorlar, diyalektik bir sürecin sonucu olarak, proletaryanın devrimci kurtuluşçu çizgisinin gerçekleşme koşullarında, tek seçenek olarak pratikte hayat bulmasının ortamında hazırlıyorlar. Daha şimdiden bu alanda önemli gelişmeler olduğu biliniyor.

Konunun içinde ve ayrıntılar arasında boğulup gitmemesi için son noktanın, yani olumlu sonuçların en önemlilerini tez düzeyinde ifade edelim. İlk olarak, mücadelenin temel handikapının, soruna parçasal düzeyde yaklaşmak ve mevcut sömürgeci sınırlar içerisinde çözüm aramak olduğu artık neredeyse -en azından devrimci çevrelerde- herkes tarafından kabul ediliyor. Proletarya hareketiyle özdeş hale gelen, "Bağımsız-Birleşik-Demokratik Kürdistan" siyasal stratejisi daha çok çevre tarafından kabul ediliyor. İkincisi; ulusal kurtuluş sınıfsal zemine oturmayan, gerçek dostlarını Kürdistan ulusal kurtuluş sürecinin içinde aramayan, birinci noktadaki açmazı yaratacak şekilde, ülkemizin parçalanmışlığı sürecini bir kader olarak kabul eden anlayışlar gittikçe itibar kaybetmekte ve bu alanda da devrimci alternatif güçlenmektedir. Elbetteki, sorunun kendiliğinden olumluya doğru evrimleşeceği fikrinde değildir. Sadece bazı ana siyasal yönelimlere işaret ettik. Açıktır ki, son sözü mücadeleye kimin, hangi sınıfın önderlik edip, rengini ve biçimini vereceği belirleyecektir.

Ulusal-demokratik devrimlerde olsun, sosyalist devrimlerde olsun belirleyici etmen iç mücadeledir. Yani devrimin gerçekleşeceği topraklardaki sınıfsal dinamiklerdir. Bu dinamik üzerinde yükselen

mücadelenin seviyesi ve içeriği belirleyici konumdadır. Bu açık, ama sorunu bu şekilde bırakmak eksik olacaktır. Günümüz dünyasında daha çok geçerli olmak koşuluyla, dış dünyadaki gelişmelerde mücadele üzerinde önemli etkiye sahiptir. Buna dünya çapında meydana gelen alt-üst oluşları, ya da devrimci gelişmenin vücut bulduğu ülkedeki egemenlerin, "dışarda" sorunlarla boğuşmaları, mesela bir savaşa tutuşmaları örnek gösterilebilir. Örneğin, I. Dünya Savaşında, Çarlığın rakipleri karşısında yenilgi alması, ordularının cephede dağılması ve bozgun hali, yani Almanya'nın Çarlıkla girdiği emperyalist savaşın sonuçlarını gösterebiliriz. Benzer bir gelişme II Dünya savaşında da gündeme gelmiştir. II. Dünya savaşında Sosyalist Sovyetler Birliği'nin olması bağlamında, farklılıklar olmasına rağmen, emperyalistlerin ve uşaklarının, yerel egemenlerin savaşa tutuşmaları, bazı noktalarda kopmayı, halkların iktidara gelmesini kolaylaştırmıştır.

Buraya kadar yazılanları soruna giriş olarak ele alırsak ve Güney Kürdistan'da ki gelişmelerde bu bağlamda yaklaşırsak ilk olarak şunu belirtmemiz gerekiyor. Son gelişmeler ve yarattığı sonuçlar 70 yıllık mücadele sürecinin ürünüdür. Ama daha yoğun ve belirleyici olarak son 30 yıllık zaman dilimini göz önüne almak gerekiyor. Bu süreç bir bütündür. Yenilgi ve başarılarıyla, hata ve çıkmazlarıyla, iç ve dış koşullarıyla ve nihayet tarihsel gelişim çizgisi izlenerek ele alınmalıdır. Yani ne 70'li yıllardaki hata ve gelişmeler baz alınarak doğru bir sonuca ulaşılabilir, ne de bugünkü gelişmeler süreci tek başına izah edebilir. Dahası tek tek olumluluklar ve olumsuzluklar süreci izah etmede yeterli değildirler. Bütün bunlar; siyasal-ideolojik çizginin ve onun üzerinde şekillenen mücadelenin ürünü, sonucudurlar. O halde neşter buraya, sınıfsal niteliğe, ideolojik-siyasal çizginin karakterine vurulmalıdır.

Güney Kürdistan'da mücadele çok çeşitli sınıf ve katmanları barındırmasına ve bunların siyasal işlem ve hedeflerini yansıtmalarına rağmen, burjuva-feodal ve küçük burjuva ağırlıklı bir görünüm göstermektedir. Şüphesiz mücadele ve süreç bunlarla sınırlı değildir. Örneğin YEKİTİ içinde erimeden önce, kendisini ML olarak adlandıran ve genel olarak ML geleneğinin içinde görülebilecek KOMELA'nın ŞURA'lar deneyi ve bunun tecrübeleri, bıraktığı izler sözkonusudur. Bu deney ve sonuçları hem bugün mücadeleye belli derecede etki yapmakta ve hemde proletarya önderlikli kurtuluş mücadelesi Güney'de de geliştiği oranda bunu dikkate almak zordur.

O halde anlaşılması gerekir, mücadelenin otonomiden, UKTH'na, oradan Federasyona gidip-gelmesi içinde önemli handikapları barındırması ve dahası devrimci demokratik yanının önderlik bağlamında oldukça zayıf olması, burjuva-feodal ve küçük-burjuva niteliğinden ileri gelmektedir. Böyle olmasına rağmen her şey önderlikle sınırlı değildir. Özellikle tarihi dönüm noktalarında, milyonlarca Kürdistan'ının

bağımsızlık ve demokrasi özlemleri, bu doğrultaki siyasal eylemleri mücadelenin sonuçları üzerinde, yanısıra önderlikler üzerinde de ciddi etkide bulunmaktadır.

Burda egemen ülkelerin devrimcilerinede bir hatırlatma yapmak istiyoruz. Sosyalistler olarak soruna yaklaşırlarsa, ulusal hareket en basitinden, en radikale kadar çeşitlilik gösterir. Ulusal harekete önderlik eden güçlerin sınıfsal niteliklerine, düşmanın gücüne, kitlesel hareketin seviyesine, daha geniş ve tam ifadeyle; ulusal ve uluslararası koşulların tümünün durumuna göre harekette daralma ve genişlemeler olacaktır. Sosyalistler için açık olmasına rağmen, tutarlı demokratik-devrimciler içinde geçerli olmak koşuluyla, ulusal eşitsizliğe, ulusal zulme, işgale karşı gelişen her hareket demokratik bir içerik taşır. Ve önce ulusal hareketin bu yanı kayıtsız-şartsız desteklenir. Bunun yerine, ulusal hareketin devrimci bir programı varmı, yokmu diye yaklaşmak ve devrimci bir program görmeyinceye sırtını dönerek, hatta daha da ileri giderek harekete cephe almak, alanları işgalcilerin saflarına yaklaştırır. Bizim Türkiye'li dostlarımız, devrimci hareketler bu konudaki tavırlarını gözden geçirmeleri gerekiyor.

Ancak Kürdistan'lı komünistler mücadelede sadece anti-ışgalci yanı görmekle kendilerini sınırlamazlar. Bağımsız yapılarını koruyarak, mücadelenin merkezine devrimi ve devrimci halk iktidarını koyarak, burjuva çizginin çıkmazını, uzlaşmalarını, ulusal hareketi kısırlaştırmalarını gözler önüne serer ve ona karşı mücadele ederler. Mücadele etmek, bazılarının sandığı gibi galiz küfürler savurup, olumlulukları silerek herşeyi kapkara göstermek değildir.

Güney Kürdistan'daki mücadelenin ve önderliklerin hata ve yanlışmalarını, sınıfsal niteliklerinin getirdiği çıkmazı ve dahası ulusal anlamda da olsa bir kurtuluş getirmeyeceklerini belirterek şu sonuca rahatlıkla varabiliriz. Mücadelenin otonomiden federasyona yükselmesi ve Güney Kürdistan Federe Devletinin ilan edilmesi, hem Güney açısından, hemde Kürdistan'ın bütünü açısından önemli bir aşamadır. Bu gelişme bir bütün olarak Kürdistan devriminin bir kazanımıdır. Kürdistan gibi parçalanmış, tüm değerleri ilhak edilerek ayaklar altına alınmış bir ülkede bu gelişme küçümsenemez. Böylesi bir gelişmenin devrimimizin bir kazanımı olduğunu sadece egemen ulusun sosyal-şöven "sol"ları ve grup-parti çıkarlarını herşeyin üstünde görenler, tamda eleştiridikleri "parçacı" mantığı aşamayanlar inkar edebilir.

Başta belirttim, bir kez daha ifade etmek gerekirse, bu sonucu yaratan Kürdistan halkının mücadelesidir. Peşmerge savaşıdır. Ayaklanmadır. Göçtür. Ve nihayet belirleyici darbeyi vuran NEWROZ DEVRİMİ'dir.

Çok tartışılan ve üzerinde hertürlü spekülasyonun yapıldığı dış koşullarda Güney'deki gelişme üzerinde etkide bulunduğu bir gerçektir. Bu objektif bir durum-

dur. Genel olarak dış koşullar olarak adlandırılan durumu daha yakından irdeleyelim. Geçmişte varlıklarını Doğu ve Batı kamplaşmalarının üzerine oturtan sömürgeci devletler, bu kamplaşmanın yıkılması ile birlikte yeni sorunlarla karşı-karşıya kalmışlardır. Mesala, Saddam'a Sovyet desteği kesilmiştir. Türkiye, ikide-bir "komünizm tehditi" diyerek Batılı kapitalist-emperyalist ülkelerden sızdırdığı önemli askeri-siyasi yardımı, en azından sadece bu gerekçeyle alamaz duruma gelmiştir. Bunun için Batı ile ilişkilerinde yeni gelişmeler yaşanacaktır. Siyasal-askeri destek devam etmesine rağmen, emperyalist çok kutupluluğunda belirginleşmesiyle, yeni gelişmeler gündeme gelecektir.

İkinci olarak; Körfez savaşında -ki haksız ve gerici bir savaştı. Bu durum savaşan iki taraf içinde geçerlidir.- Saddam askeri-siyasi gücünü büyük oranda yitirmiştir. Bu durum BAAS iktidarı gibi korkunç bir askeri-bürokratik aygıtı karşı mücadele eden Güney Kürdistan'da ki mücadelenin işini kolaylaştırmıştır.

Üçüncü olarak; emperyalistler hem bölgedeki Saddam ve benzeri yerel egemenleri denetleyebilmek, hemde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini sınırlamak, ve eğer yapabilirlerse kontrol altına almak için, bölgeye askeri müdahale yaparak Çekiç Güç denilen bir oluşuma gitmişlerdir. Çekiç Güç'ün asıl niteliği budur. Bir emperyalist ordudur. Bu niteliğine rağmen, Saddam'la olan ilişkilerinden dolayı ve Saddam'a karşı konumlanmasında gereği olarak -bu sadece bir yanıdır-, Saddam'ın Kuzey'e doğru askeri hareket düzenlemesini engelleyen yönüde vardır.

Böylesi karmaşık bir durumda biricik devrimci tutum, Kürdistan'da tüm işgal ordularına karşı çıkmaktır. Mesala Türkiye'de sol'un önemli bir kesiminin yaptığı gibi, Çekiç Güç'e karşı anti-emperyalist ajistasyonlar yapmak, ama Kürdistan'daki asıl işgalci ordulara karşı susmak, bu sorunu geçiştirmek tutarlı anti-emperyalist, anti-ışgalcilik değildir. Bugün Kürdistan'ın tüm parçalarında asıl işgalci güç bölgedeki sömürgeci devletlerdir. Emperyalizmin pratik yönelimleri, siyasal taktikleri elbetteki teşhir edilmeli, ona karşı mücadele edilmelidir. Ama bir şartla, Kürdistan'ı işgal eden sömürgeci devletlerin işgalci konumları gizlenmeden, onlara karşı mücadele ikinci plana atılmadan. Örnek olması bakımından, bir HEP milletvekili mecliste faşist, gerici milletvekilleriyle birlikte Çekiç Güç'e karşı oy kullanması yeterli değildir. Dahası çok tehlikeli ve yanıltıcıdır. Burda gerçek anti-emperyalistlik, Çekiç Güç'le birlikte işgalci Türk, Arap, Fars ordularında Kürdistan'dan

defolması için tavır takınmaktır. Bunu yapmamak, kişi ya da siyasal yapıları egemen ulusun gerici, faşist örgütlenmelerinin bir kısmının bu konudaki tavırlarına ortaklığa götürür. Konuyla bağlantısı içinde, Kürdistan'da ki işgalci emperyalist orduların Çekiç Güç'ten ibaret olmadığıda belirtilmelidir. NATO çerçevesinde, Türkiye ve Kürdistan'da emperyalist ordular mevcuttur.

Dış koşullara dördüncü olarak; KUKM'ne karşı "kutsal anti Kürt ittifak"ı geliştiren Türk, Arap ve Fars sömürgecilerinin ittifakının parçalanması başta Güney'e Kuzey parçasındaki mücadele olmak üzere, bir bütün olarak ulusal hareketin önündeki barikatlardan birinin zayıfladığı anlamına gelmektedir. Biz böyle bir gelişmenin her an tersine dönüşebileceğini, sömürgecilerin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin tehlikesi karşısında birleşebileceklerini, daha şimdiden belirli ittifaklar geliştirdiklerini görüyoruz.

Ve taktiklerinde sömürgecilerin ulusal harekete karşı yeniden birleşebileceklerini hesaba katmayanlar, sürpriz sayılmayacak sonuçlarla karşılaşacaklardır. Bugün Güney'deki federe devlete karşı İran, Türkiye ve Suriye konsensüs sağlamış durumdadır. Irak'la ise bu konuda anlaşmaktadırlar. TC devleti Güney'deki Federe devleti "çıban başı" olarak değerlendirilmiştir.

Bir yanda Kürdistan'a karşı işgalci saldırılar düzenlenmekte, öte yandan "Irak'ın toprak bütünlüğü"nü bozulmasına mücadele etmeyeceğini açıklamaktadır. Ancak, PKK ve bir bütün olarak Kuzey'deki mücadele karşısındaki çıkmazından dolayı tavrını esnetebilmektedir.

Bu konudaki trafiğin son dönemlerde hızlandığı biliniyor. Türkiye, İran ve Suriye, Güney Kürdistan'da ki Federe Devlete karşı olduklarını resmen açıklamışlardır. Şu andaki uluslararası durum ve kendi aralarındaki çelişkiler, geçmişte Kürdistan devletine karşı oluşturulan CENTO tipi bir örgütlenmeye olanak tanımamaktadır. Kürdistan devriminin gelişmesi ve sömürgeci statükoyu temelden sarması durumunda böylesi bir karşı-devrimci ittifakta gündeme gelebilir.

TC'nin, Güney Kürdistan'a karşı düzenlediği işgalci saldırılarda, Güney'deki önderliklerinde sorumlulukları vardır. Bu açıkça belirtilmelidir. Sömürgecilerle girilen pragmatist ve ilkesiz ilişkiler, yanısıra Kürdistan'lı akımların kendi aralarındaki çelişkileri yanlış yöntemlerle ele alması, TC'ye saldırgan ve işgalci siyasetini hayata geçirmede ortam sunmaktadır.

Buraya kadar söylenenlerden anlaşılması gereki-

yor; Güney Kürdistan'da ki Federe Devlet mücadelede bir aşama olmasına rağmen son nokta değildir. Bu iki bakımdan böyledir. Birincisi; bugün Güney'deki mücadelenin önderliğini elinde bulunduran güçler, dünya ve bölgede meydana gelen gelişmelere göre tavırlarını olumlu veya olumsuz anlamda değiştirebilirler. Mesala, hareketi kısırlaştırıp, Irak içinde kolu-kanadı kırılmış bir federasyona "razı" olabilecekleri gibi, emperyalist dünyayla daha çabuk, daha hızlı bir bütünleşmeye gidebilirler. İlk olanağın içine, halk hareketinin zorlaması, sömürgeci devletlerin iç ve dış sorunları karşısında zayıflamaları vs. gibi etmenlerle, bağımsızlığa doğru bir evrimleşmesinde olabileceğini görmek gerekir. Birinci noktaya, sömürgecilerin yeniden "anti-Kürt kutsal ittifakı" sağlayarak, emperyalistlerinde desteğini alıp yeni bir sömürgeci saldırı ile tasfiye etmeye çalışacakları ilave etmek gerekiyor.

İkinci olarak ise; her durum ve ihtimale rağmen Kürdistan bağımsızlık hareketinin, onun içindedeki en kararlı güç olarak proletarya sosyalistlerinin, sorunu Devrim, Bağımsızlık, Birlik ekseninde ele alıp mücadeleyi yürütecekleri gerçeğidir. Kürdistan gibi parçalanmış sömürge bir ülkede, tek tek parçalarda hangi gelişmeler olursa olsun, son sözü ikinci noktadaki güçler söyleyeceklerdir.

PARÇALANMA VE BAZI SONUÇLARI

Değişik vesilelerle değinilen, parçalanmanın ulusal bünyede açtığı yaralar ve hareketi kısırlaştırması üzerine bazı yönleri ile yeniden değinmek gerekiyor. Kürdistan sorununu işgalci devletlerin sınırları içine hapseden parçaçı mantık, ister işgal koşullarındaki mücadele dönemlerinde olsun, istersede bir parçada iktidarı alma durumunda olsun, işgalci ülkelerle devrimimizin aleyhine uzlaşıcı, ilkesiz ilişkilere girmişlerdir. Bazen adına "taktik" denilen ve çeşitli "masum" (!) gerekçeler arkasına sığındıkları yürütülen bu ilişkiler, getirdiği kısa dönemli bazı faydaların yanı sıra, ulusal hareketin bünyesinde ağır yaralar açmıştır. Geçmişte Güney'deki mücadelenin yenilmesinde, içine girilen ve büyük oranda bağımlılık yaratan bu ilişkilerin rolü olmuştur. Sömürgeciler kendi çıkarları ve Kürt hareketlerini kontrol altına almak için geliştirdikleri ilişkileri, hareket kontrolden çıkıp, kalıcı başarılar elde etmesi durumunda, "destek"lerine son vermekte, ulusal harekete karşı birleşmektedirler. İran ve Irak arasında sağlanan Cezayir antlaşması buna örnek olarak gösterilebilir.

Geçmişte olduğu gibi, günümüzde de Ulusal Kongrenin toplanarak, birleşik bir ulusal hareketin yaratılmasının önündeki en önemli engel bu sözüme ona "taktik" ilişkilerdir. Aynı zamanda, bazı durumlarda bu ilişkiler öteki parçalardaki ulusal hareketin

karşısına çıkarılmıştır. Geçmişte, İKDP ve İKDP çatışmasını, günümüzde Kürdistan Cephe ile PKK arasındaki çatışmayı bu çerçevede değerlendirebiliriz. Günümüzde bir parçadaki kazanımları korumak adına girilen bu kirli ilişkilere derhal son verilmeden, ulusal kurtuluş hareketi en azından bu noktada zorunlu olarak yürüyecek ve ciddi sonuçlar doğuracaktır. Bu belirleme sadece Güney'deki burjuva-feodal ve küçük-burjuva önderlikler için değil, Kuzey, Doğu ve Güney-Batı parçalarındaki böylesi ilişkilere sahip hareketlerin tümü için geçerlidir.

Biz bu konuyu ilkesel olarak görüyoruz ve sorunun günlük siyasetin geçici kazanımlara feda edilmeyecek derecede ciddiyetle ele alınması düşüncesindeyiz. Bu ama ulusal kurtuluşçu güçlerin, Kürdistan'ın bugünkü parçalanmış yapısı ve çevresinin işgalci devletler tarafından çevrilmesi, bazı parçalardaki mücadelenin öteki parçalardan ileri olmasından dolayı, diplomatik -ticari ilişki kurmayı dışlamıyor. Ancak, birincisi bu ilişki, eşit taraflar düzeyinde ele alınmalı, açık olmalı, öteki parçalardaki harekete karşı kesinlikle taahütte bulunulmamalı ve dahası sömürgeci güçleri şirin göstermemelidir. Bu noktada, Güneyli güçlerin, TC devleti ile ilkesiz ilişkiler geliştirmeleri, bazı noktalarda Kuzey'deki harekete karşı işbirliğine gitmeleri, TC hakkında hayaller yaymaları mutlaka mahkum edilmesi gereken ve mücadele edilmesi vazgeçilmez olan bir tavrıdır. Aynı düzeyde olmasada, Kuzey'de PKK'nin de İran rejimi ve Suriye yönetimi ile "taktik" ilişki geliştirmesi, bu sömürgeci rejimleri övüp, onlar hakkında yanıltıcı hayaller yayması, çoğu kere Doğu Kürdistan'daki ve Güney'deki mücadeleye karşı kayıtsız kalması, hatta İKDP örneğinde olduğu gibi karşılıklı gerginlikler doğuracak tavırlara girmesi, mesela İran'la birlikte Güney'e ambargo uygulaması, benzeri davranış ve tutumlarında mahkum edilmelidir. Bir kez daha belirtelim, sömürgeci devletlerle ilişkilerde çifte standart kullanılamaz. Güney için geçerli olan, Kuzey içinde geçerlidir. Sorun ilkeseldir ve bu bakış açısının yumuşatılması, sağından-solundan bükülmesine müsaade edilmemelidir.

Sorunu Ortadoğu'dan, Avrupa ve ABD eksenine doğru genişleterek ele alırsak, bu noktanın kendi karmaşıklığı içinde geliştirilen tavırlarla iyice bulanıklaştırıldığını görebiliyoruz. Sosyalistler için açıktır ki, herhangi bir hareketin burjuva-feodal, ya da küçük-burjuva önderlikli olması, böylesi bir sınıfsal karakterin uluslararası ilişkilerini beraberinde getirir. Çağımızda çok burjuvazi -tüm katmanlarıyla- enternasyonalist karaktere sahiptir. İç parçalanmalar, sömürü ve etki alanları için mücadeleler ve bunun getirdiği bloklaşmalar olmasına rağmen bu böyledir.

Güney Kürdistan'daki burjuva-feodal ve küçük-burjuva hareketlerinde uluslararası ilişkilerini böyle değerlendirmek gerekiyor. Bu durum burjuvazi önderliğinde gerçekleşen tüm hareketler için

geçerlidir. Mesela, 20'li yıllarda gelişen ulusal hareketlerin büyük çoğunluğu bu kategorideydi. Kemalist hareket örneğinde de görüldüğü gibi emperyalist mandayı savunuyordu. Aslında sömürgelerde burjuvazinin anti-emperyalistliği en bariz şekliyle anti-ışgalcilik olarak tezahür etmektedir. Ne varki geçmişte Sovyetler Birliği'nin varlığı, daha sonra ise sosyalist kampın gerçekleşmesi, burjuva ve küçük-burjuva ulusal hareketlerinin emperyalizmle kısa sürede bütünleşmesini engelleyen bir rol oynuyordu. Günümüz dünyasında emperyalizmin sosyalizmin karşısında kazandığı geçici başarı, dünyadaki ağır emperyalist hava ve baskı, burjuva hareketlerin daha kısa sürede emperyalizme entegre olmalarının koşullarını yaratmaktadır. Bunu görüp, bu noktada mücadeleyi yoğunlaştırmak gerekiyor. Şöyle de denilebilir, burjuvazi önderliğindeki ulusal hareketler koparken bağlanmaktadır. Ancak bağlanmanın hızı, mevcut haliyle boyutu, alacağı biçimde somutta incelemeyi gerektiriyor.

Yinede; proletarya ve emekçi halkın bilinç ve örgütlenme seviyesi, bunun ifadesi ve sonucu olarak devrimci akımların gücü, mücadelesi bu süreçte önemli rol oynayacaktır. Yanısıra, bizim özgülümüzde işgalci ülkelerle, emperyalistler arasındaki ilişki, Kürt burjuvazisinin daha hızlı olarak emperyalizme entegresini engellemektedir. Bugünkü durumda Güney Kürdistan'daki önderliğin, sınıfsal ve parçacı konununun doğal sonucu olarak uzlaşmacı ve işbirliğine yatkın tavırları olmasına rağmen, esas yönü ulusaldır. Şu an da Güney Kürdistan Federe Devleti ulusal zemindedir. İlişkinin boyutu, uşak efendi ilişkisi değildir.

Biz tabiki bazılarının yaptığı gibi, görüntüye takılıp kalmayız. Örneğin ticari ilişkileri, diplomatik ilişkileri baz alarak uşaklık tespitini yapmak, eğer bir art niyetin ürünü değilse, tam bir cehaletin ifadesidir. Birakalım burjuva yönetimleri, devrimci, sosyalist rejimler dahi emperyalist-kapitalist ülkelerle ticari, diplomatik ilişkilere sahiptir. Burda önemli olan bu ilişki değil, ilişkinin vardığı boyut, iç dinamikler karşısındaki yeridir. Ama bazıları bilimsel bir tahlil ve bakış açısından tamamen uzakta, şoven ve sosyal-şoven tavırlarında ısrar etmekte. Bölgedeki devletlerin propagandalarına takılmakta ve onun metaryalleriyle beslenmektedirler, 2000'e Doğru çevresi buna örnek gösterilebilir. Tüm siyasetini, "Kuzey-Güney eksenini üzerinde oturan bu çevre, Türkiye, İran, Irak gibi gerici, faşist rejimleri, sallantıda da olsa "anti-emperyalist" görebilmekte, Kürt hareketlerine karşı ise düşmanca propagandalar yapmaktadır. Saddam rejimi gibi faşist ırkçı bir rejimi temize çıkarmak için, Bağdat turları düzenleyen bu çevre, bilinen kötü ünlü "üç İsrail" teorisinde patent sahipliğini yapıyor. Bunların siyasetlerindeki temel yön Kürdistan'ı paylaşan sömürgeci devletlerin sınırlarının zedelenmesi, parçalanmamasıdır. Aslında "üç dünyacı" mantıklarını dahi yürütseler, Güney'e karşı böylesine düşmanlık gütmeyiz.

Karşı propaganda bunlarla sınırlı değildir.

Devrimci çevrelerde bu konuda genel olarak kötü bir sınav vermekteler. Örneğin, oldukça devrimci-radikal pozisyonlar takınan Gerçek dergisi ise "Irak'ın parçalanması" üzerinde ağıt yakmaktadır. Güney'deki devletin "kukla" olduğunu ilan etmekte ve "TC'nin emperyalizme karşı verdiği sözlerden dolayı bir şey yapmadığını" belirtmektedir. (Gerçek, Yıl. 1, sayı. 22) İnsaf beyler, siz neyin peşindesiniz? TC'nin ne yapmasını istiyorsunuz? Saldırıp, işgal etmesini mi? Bu ve benzeri tavırlarla "keskin anti-emperyalist" geçineyim derken nereye savrulduğunuzun farkındasınız?

Hangi gerekçeyle olursa olsun Güney Kürdistan'da ki hareketin ulusal yanını görmeyen, ona karşı cepheden tavır alanlar, tüm keskinliklerine rağmen çoğu durumda egemen devletlerin tavırlarına ortak olmaktadır. Bunu gizlemeyip, açıklamak zorunda kalanlarda var. "Bu noktada Kemalist aydınlarımızın, "bölgedeki gelişmeler emperyalizmin oyunudur" şeklindeki klasik yaklaşımlarına gelince, bunun federe devlet nezdinde bütünüyle doğru olduğu açık. (Özgür Gündem, Erdoğan Tatlav, 18 Ekim 1992) Evet, ne yazık ki bazılarının tavırları devrimcilik adına üzerinde durulmalı, ulusal harekete düşmanlık çizgisinden vazgeçilmelidir. Soruna böyle yaklaşanlar klasik Kemalist aydınlar gibi, Kürt halkının iç dinamiklerini görmemekte, sorunu her derde deva haline getirdikleri "emperyalizm ve uşaklık" teorisine açıklamaktadırlar. Bu bakış açısı "sol" görünmesine rağmen sağdır. Çünkü, burjuva akımlardan olduğundan fazla misyon bekleyenler, ters cepheden burjuvaziden ulusal kurtuluş beklemektedirler. Açık ki, Güney'in anti-emperyalistliği zayıf, ulusalcılığı sınırlıdır. Bunu görmek, bağımsız hattı güçlendirmek gerekir. Ama, milyonlarca halkın duygu ve davranışlarını, örgütlenmelerini dikkate almayan, sınırlı ve uzlaşmacı olsada anti-sömürgeci güçlerin varlığını doğru değerlendirmeyenler, ulusal kurtuluş mücadelesinin sağlıklı zeminde gelişmesinin önünde engel oluşturmaktadırlar.

"Uşak" teorisinin savunucularının durumu tam bir çıkmazı andırmaktadır. Güney'de hareketin ayaklanması, yenilgisi, göçü, Federe devlet ilan etmesi, sömürgecilerin bu devleti yıkmak istemeleri hep "uşak"lığa gerekçe oluyorki siyasal adlandırması bir yana, ancak gülünebilir böylesi bir tavır.

Sonuç yerine şöyle de denilebilir, doğru tavır; anti-ışgalci, anti-sömürgeci mücadeleyi desteklemek, mücadele içinde kitleleri aydınlatmak, mücadele içinde ulusal sorunun çarpıtılıp-daraltılmasını göstermek, bu hareketleri daha ileriye çekmeye çalışmak, uzlaştıkları oranda kararlı olarak mücadele etmek sorunun temel yönlerinden birisidir. Yanısıra, bağımsız tavır geliştirmek, birleşik-ulusal kurtuluş çizgisinde diretmek, mücadelede proleter sosyalist çizginin egemen olması için çalışmak esas olanıdır. Ulusal kurtuluş sınıfsal zemine oturtulmalı, Kuzey'de ve Güney'de devrimci çizginin zafer kazanması için çalışılmalıdır. Bunun için son sözü devrim söyleyecektir. ■

Kasım 1992

EMPERYALİZM VE KÜRDİSTAN SORUNU ÜZERİNE BAZI GÖRÜŞLERİN ELEŞTİRİSİ

B a v e r Z İ R E K

Marks, toplumda maddi güce egemen olanların aynı zamanda manevi gücede egemen olduğu temel belirlemesini yapar. Başka bir deyişle üretim araçlarına egemen olan sınıf ideolojisi, siyaseti, kültürü ve sanatı, kısacası, entellektüel üretimi ve araçlarını da emrinde bulundurur. Bu durum öylesine bir hal alır ki, çok kez entellektüel üretim araçlarına sahip olmayan kesimler de egemen sınıfın ideoloji ve politikasının dışına çıkamazlar. Ona bağlı ve onun hizmetinde kalırlar. Egemen resmi ideoloji ve politikayı değişik bir adla savunur duruma düşerler. Nasıl ki, bir insanın kendi hakkında taşıdığı fikre bakılarak bir yargıya varılamıyorsa, sözkonusu toplumsal sistemi, kurulu düzene, egemen iktidara karşı olan onu değiştirmek ve dönüştürmek savıyla ortaya çıkan, devrimcilik iddası taşıyanların da çok kez sandıkları

ve söylediklerine bakılarak bir hükme varılamaz. Egemenlerin oluşturduğu ortam nedeniyle değişiklik iddiaları, değişiklik tasarıları, programları, ideolojileri ve politikaları çok kez egemenlerin çizdiği ideolojik ve politik sınırların dışına taşamaz, egemenlerin bir savunusu haline gelebilir.

Burjuvazinin ideolojide ve politikadaki egemenliğini bir köke bağlı geniş bir yelpazeye benzetebiliriz. Maddi gücü elinde bulundurmanın bir sonucu olarak, güç ilişkilerinden dolayı, proleter ideolojiden az çok sapma, kendisini burjuva ideolojisindeki yelpazenin bir kanadında ifadesini bulur.

Özellikle, bunun kendisini en iyi gösterdiği alan, egemen burjuvazinin sömürgeci, yayılmacı emellerinde ve dış politikalarında açığa vurmasıdır.

TC burjuvazisinin ideolojik ve siyasi hegemonyası Kemalizm olarak şekillenmiştir. Buna "resmi" devlet ideolojisi de denmektedir. Türk burjuvazisi toplumu öyle bir cendereye sokmuştur ki, ideolojik ve siyasi yapılanmanın dışına pek çıkan olmamıştır. Devrimci, sosyalist, demokrat vb. iddialarını taşıyanlar dahi Türk burjuvazisinin sömürgeci çıkarlarını "Marksizm", "enternasyonalizm" ve "anti-emperyalizm" cılası altında savuna gelmişlerdir. Bu etkiden dolayıdır ki, 70 yıldır süren sosyal-şovenizmin etkisi, "devrimci" ve "sosyalist" geçinen kesimler üzerinde varlığını sürdürmektedir. Özellikle Güney'de ve Kuzey'de yükselen Kürdistan UKM karşısında, Türk solu çevrelerinde, sayılı düzeyde aydın, Komün, Kurtuluş dergileri hariç tutulursa, geriye kalan büyük kesimi ister "liberal", reformist, ve isterse devrimci olsun Kürdistan sorunu karşısında, sözde "anti-emperyalizm", "sınıfsallık" ve "enternasyonalizm" adı altında Türk burjuvazisinin politikasının dışına çıkamamaktadırlar.

Kürdistan UKM sözkonusu olduğunda Türkiye'de en sağ faşist, gerici, ırkçı çevreden, en "sol" sosyalist ve devrimci geçinene kadar, bütün çevreler, mevcut düzenin payandarları olmakta aynı noktada bir anlayış birliği içerisinde bulunmaktadır. Sadece sözcükler farklıdır. Özde aynı şey ifade edilmektedir. Sözcüklerin cılası kaldırıldığında hepsinin aynı olgu üzerinde hem fikir olduğu görülmektedir.

TC devleti Kürdistan UKM'ni her zaman "dış kışkırtma" diye ifade eder. Sol terminolojide bu "dış kışkırtma", "emperyalizm" olarak tahlil edilirken, dinci gerici bu Batı, kimi zaman Amerika, kimi zaman Avrupa, Yahudi, Ermeni, Rum vs. oyunu der. Hepsinin aslında sorunu tespitinde çıkış noktası aynıdır. Gericici şovenizmdir. Bunu sosyalist maskesiyle savunmak ise sosyal şovenizmdir. Bu, TC'nin sömürgeci politikasının iki yüzlülükle gözlerden gizlenmesi ve TC devletinin aklanmasıdır.

Gericici, faşist ve sağcı şovenlere göre, "Türk düşmanı Batı", gelişen ve büyüyen Türkiye ve "Türk dünyası"na karşı onu zayıflatmak için Kürtleri kullanıyorlar. Kendi emellerine alet ediyorlar.

Dinci gerici şovenlere göre ise, Hristiyan, Yahudi

ve Batı oyunu olarak islam ümmetini bölme ve zayıflatma çabasıdır.

Sol, sosyalist geçinen milliyetçi ve sosyal şovenlere göre ise, bu, emperyalizmin bölgede hegemonya peşinde olduğu, hem TC karşısında bir koz, ona boyun eğdirmek için kullandıkları bir alet ve hem de Türkiye'yi "böl-yönet" taktiğidir.

Burada dikkat edilirse değişik sözcüklerle aynı şey ifade edilmektedir. Sadece bir isimlendirme ve cila farklılığı var. Özünde hepsi TC'nin egemen ideolojisi ve politikasıdır. Aynı yelpazenin değişik tüyleridir. Her biri TC'nin sömürgeci çıkarlarını değişik isimlendirmelerle savunmaktadır. TC'nin "ulusal çıkar" dediği Türk burjuvazisinin çıkarlarını savunmakta, iç ve dış kamuoyunda farklı kesimlere hitap ederek, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini tecrit ederek yalnızlaştırmakta ve yenilgiyle sonuçlanmasına yol açmaktadırlar. Bunun geçmiş örnekleri tarihte yaşanmıştır. TC, emperyalistlerin desteğinde Kürdistan'daki ulusal hareketleri bastırırken, TKP hem Türkiye iç kamuoyu, hem de uluslararası KUKM'i dünya proletaryası ve ezilen halkların desteğinden mahrum bırakmıştır. Bir çok sosyalist devletin TC'yi savunmasını sağlamıştır. Şimdi tarih adeta tekerrür ediyor.

Aslında TC yetkilileri ve sözcüleri Kürdistan sorununu en iyi şekilde biliyor ve kendi egemenliklerini sarsacağına da farkındalar. Kürdistan'ın diğer parçalarındaki gelişmelere karşı hassas olmaları, hiç bir şekilde "Kürt ve "Kürdistan" sözcüğünü telafuz etmemeleri bunun göstergesi. Ayrıca TC'nin kuruluş yıllarından itibaren hazırlanan "İslahat Planı", soykırımlar, özel müfettişlik (şimdi sömürge valisi) sömürgeleştirme ve Türkleştirme planları ve uygulamaları açık. Yaptıkları bunu bir örtüyle izah etmektedir. TC devletin egemenleri, sınıf sözcüleri ve yetkilileri, ırkçı faşistler ve dinci-gerici çevrelerin üzerinde durmaya gerek yok. Çünkü, bunlar açıktır ve amaçları da anlaşılırdır. KUKM'ye ve Kürdistan halkına düşmandırlar. Üzerinde asıl durulması gereken "sol", "demokrat", "ilerici", "sosyalist", "aydın" etiketli çevrelerdir.

Bir kampanya halinde süren bu politikada en büyük çarpıtmayı "enternasyonalizm", "sınıfsallık", "anti-emperyalizm" adına bu çevreler yapmaktadır.

Son yıllarda Kürdistan UKM'nin yükselmesi karşısında geçmişte sömürgecilerin ve emperyalistlerin sorunu "küllandirme" ve tarihe gömme politikalarının yanısıra; sosyal şovenlerin ise, bunun paralelliklerine denk düşen sessiz kalma, kayıtsız kalma politikalarına son vermek zorunda bıraktı. Sosyal şovenizmin kayıtsızlığı sorunu "bilmiyor" pozisyonuna yatması, gündem dışı tutma çabaları sonuç vermedi. Bu kez özellikle Türk solunun çevrelerinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi "emperyalizmin işbirlikçisi", emperyalizmin bölgedeki İran, Irak, Suriye ve Türkiye devletlerini "böl-yönet taktiği", "em-

peryalizmin oyunu" diye nitelendiriliyor. Kürtlerin her ulusal kurum ve kuruluşu "milliyetçi" ve "emperyalizmin suni bir uzantısı"dır diyerek karalama, gözden düşürme çabalarına dönüştürülüyor. Güney Kürdistan'da halkın ayaklanması ABD'nin "kışkırtması", yeni Federe devletin oluşumuna ise "emperyalizmin kuklası" vb. suçlamaları yapıyor. Kürdistan ulusal ve devrimci güçleri rağbette olan iki terimle anılır oldu: "emperyalizmin işbirlikçisi" ve "milliyetçi". "Sınıfsallık" ve "enternasyonalizm" adına bizzat bu görevlerini unutan egemen ulus sol eğilimleri, oluşturulan karmaşık ortamda birbirini besleyerek kim daha çok "Kürt milliyetçiliğine", "emperyalizmin bölgedeki oyunlarına" daha kararlıca karşı çıkıyor (!) yarışıyla kendilerini bataklığa sokuyorlar. Meseleler karanlıkta bırakıldıkça, onlarda ideolojik ve siyasi karışıklıktan cesaret alıyor. Bu açıdan tekrar tekrar bu sol çevreleri uarmakta, eleştirmekte yarar var. Aksi takdirde, içine girdikleri ideolojik ve politik tutumla sosyalizmi bir tarafa bırakalım, halklar arasındaki kardeşliği zedeleyici, Türk burjuvazisinin politikasına hizmet edici bir tutumun birine giriyorlar.

TC'nin geçmişten beri hem devlet içinde, hem de uluslararası, kendi devlet çıkarlarını değişik biçimlerde çok cephede savunmuştur. Üniversiteler, sendikalar öğrenciler ve aydınlar içinde bugün devlet ağzıyla politika yapılmayacağı açıktır. O zaman aynı politika sol jargonla yapılmaktadır. "Sınıf", "emperyalizm", "enternasyonalizm", "sosyalizm" vb. kavramların örtüsü altında KUKM'ye karşı tavır alınabiliyor. TC'nin çıkarları savunulabiliyor.

Önce kavramları sonra olguyu çarpıtırlar. Kürt, Türk ayrımı yapmanın anlamının olmadığını söylerler. "Emperyalizme" karşı "halkların birliği", anlayışını savunur, Kürdistan UKM'ne karşı dehşetli "enternasyonalist" kesilirler. Mevcut durumun tahlilinden özenle kaçınırlar. Kaçak füreşir, sorunun içsel nedenleri üzerinden atlar, egemenlere ve emperyalizme karşı "ortak örgütlenme", "ortak mücadele" savunusuyla Kürdistan halkının bağımsız politik örgütlenme ve mücadelesinin önüne geçmeye çalışırlar. Mantiğın vardığı sonuç Kürdistan halkını örgütsüz ve iradesiz bırakmaktır. Bir halkı teslim almanın bundan daha iyi bir yolu olamaz. Bu cin olmadan adam çarpmaktır.

Mevcut durumda hem "de facto" (fiilen) hem de "de jure" (hukuken) TC devletin egemen olduğunu, kendi milliyetçi politikasını "lehlerine" yürüttükleri gerçeğinin farkındadırlar. Sömürü, baskı, asimilasyon ve yoketme politikasına karşı "Kürt-Türk ayrımı yapmama, milliyetlere göre örgütlenmeme, bin yıldır halklar iç içe yaşıyor bunu bölmeme" tavrıyla mevcut egemen politikayı örtüştürürler. Ondan sonra yavuz hırsızın ev sahibini bastırması gibi, dillerine "plesenk" ettikleri "milliyetçilik" "emperyalizm işbirlikçisi" vb. suçlamalarıyla ister istemez Kürdistan'daki ulusal kurtuluş hareketini bastırmada TC sömürgecileri koltuk değneği rolünü üstlenme pozisyonuna düşerler.

Kürdistan UKM emperyalizmin "işbirlikçisi",

"kışkırtması", "böl-yönet" taktiği olarak düşünenlerin, emperyalizm üzerine bolca laf yapanların emperyalizm anlayışlarının çarpık olduğu hemen göze batmaktadır. Bu sol çevrelerin emperyalizm tahlilleri yanlıştır. Dolayısıyla emperyalizme karşı mücadele sorunu da hatalıdır. Emperyalizm çağında devrim ve demokrasi mücadelesinin nasıl ele alınacağı sorunsalını kavramamaktadırlar. Bu konuda tartışmalar hayli eskidir.

Lenin, demokrasi ve devrim mücadelesinde emperyalizm koşulları altında üç tavır olduğunu söylerken bu soruna açıklık getirmiştir. Bu belli başlı üç anlayış günümüz koşullarında varlığını sürdürmektedir:

1- Marksizmin liberal yorumcuları, Kautskiciler "doğru demokratik istekleri, geleceğe, toplumsal devrime değil, geçmişe, barışçıl kapitalizme göre tasarlamak" hatasına düşerler.

2- Emperyalist ekonomistler ise demokrasi mücadelesinin anlamını kavrayamazlar, demokratik istemlerin savunulmasına karşı çıkar, bunu oportünizme verilmiş bir taviz sanarak ve demokratik bir istem olan UKTH tekelci "kapitalizmde olanaksız, sosyalizmde gereksiz olduğu" saçma sonucuna vararak marksizmi karikatürleştirirler.

3- Demokrasi sorununun Marksist çözümü, demokrasi için mücadeleyi devrim mücadelesine bağımlı kılar, demokrasi için mücadeleyi devrim mücadelesiyle birleştirmektedir. Proletarya burjuva iktidarını devirmek ve zaferini garantilemek için bütün demokratik kurumları ve özelemleri sınıf savaşımında seferber etmesidir. (Bkz. Marksizmin Bir Karikatürü Emperyalist Ekonomizm)

Benzer yaklaşımlar, bugün yine mevcut. Türk solunun devrimci çevreleri, Kürdistan sorunu söz konusu olduğunda, ulusal talepleri, küçük görür, "milliyetçilik"le karalar. Sosyal kurtuluş, "sınıfsallık" ve "anti-emperyalizm" iddialarıyla ortaya çıkar. Kürdistan halkının ulusal devlet hedefini bir çırpıda "milliyetçilik" diyerek gözden düşürür. Bir anda, istemini komünist toplumun birinci evresi sosyalizmi de değil, üst aşaması komünizmi dile getirir. Pratikte değeri olmayan bolca laf yapar. Yani emperyalist ekonomistler gibi sosyal kurtuluş adına ulusal kurtuluşu reddeder. Ancak bu sadece KUKM söz konusu olduğunda geçerlidir. Dünyadaki diğer ülkelerin ulusal kurtuluşçu olan ve olmayan yabancı emperyalizme karşıdır diye destekler.

Ancak sıra "Türkiye"ye gelince, ML ideolojiye devrim ve sosyalizm programına sahip olmadıkları görülür. Türk burjuvazisinin ideolojik ve politikasını Marksizm cilasını altında savunur. Soyut bir emperyalizm ve "dış düşman" tespiti yaparak Türkiye'deki sınıfsal çelişkileri örtbas eder. Milli-demokratik devrim aşamasından bahseder. Demokratik yanı da unutulmuş söylemde içi boş, soyut "anti-emperyalizm" vurgusunu yapar. Mantık öyle bir noktaya varır ki, TC'nin devlet çıkarları emperyalizme karşı "milli" çıkarlar diye savunulma çizgisine varılır. Geçmişte YÖN dergisinin "milli" çizgisi, bugün, bu bir kısım sol çevrelerde egemendir.

İdeoloji ve siyasi olarak Türk burjuvazisinin hegemonyasının dışına çıkamıyorlar. Türk burjuva ideolojisi, bunlardan tarihsel bir gelenek halini almıştır. Örneğin, Birinci Dünya Savaşı emperyalistler arasında paylaşımcı bir savaştı. Osmanlı mirası üzerinde egemenlik kuran Türk burjuvazisi, Alman emperyalizmiyle ittifak yaparak ele geçirebildiği kadar eski Osmanlı topraklarını ele geçirerek yayılmacı emellerini gerçekleştirmek amacıyla savaşa girdi. Daha sonra ortaya çıkan Mustafa Kemal Hareketi ise bu paylaşım savaşının devamıdır. Kemalizmin Rum, Ermeni ve Kürdistan halkına karşı giriştiği savaş, anti-emperyalist ulusal kurtuluş savaşı diye lanse edilir. Halbuki M. Kemal emperyalistlerin desteğinde onlarla uzlaşarak, Anadolu'daki halkların direnişini bastırarak, "etnik temizlik" yapmış, peşindende kendi dışındaki alan bütün muhalefeti yoketmiş, ırkçı temeller üzerinde kurduğu devlet giderek faşist bir biçim almıştır. Ulusal kurtuluş savaşı sömürgelerde, sömürgecilere, emperyalistlere karşı sözkonusu olur. Türkiye sömürge değildi ki ulusal kurtuluş savaşı versin. Ayrıca Kemalistlerin savaştığı tek emperyalist güç gösterilemez. M. Kemal'in başka halkların ülkelerini ilhak etme amacı, Milli Misakı tanımında da kendisini şöyle gösteriyor: "Belirlenmiş bir hududumuz yoktur, kuvvetimizle elde edeceğimiz hudut, hududumuz olacaktır" diyor. Sınırı ülkesi belli olmayan kuvvetin yettiği yere kadar alan anlayış hangi ulusal kurtuluş hareketinde gösterilebilir. Bunun "emperyalist" bir amaç olduğu açık değildir? Kemalistlerin gücü, Kuzey Kürdistan'ı elde tutmaya yetti. Türkiye'yi "bölünmez", sınırları "kutsal" gören bir anlayış, "enternasyonalist" olabilir mi?

Yaşanan süreç içinde dikkat edildiğinde gelişen KUKH karşısında Türk solu çevrelerinin teorisi ve poli-

Bu sol çevrelerin emperyalizm tahlilleri yanlıştır. Dolayısıyla emperyalizme karşı mücadele sorunu da hatalıdır. Emperyalizm çağında devrim ve demokrasi mücadelesinin nasıl ele alınacağı sorunsalını kavramamaktadırlar. Bu konuda tartışmalar hayli eskidir.

tikasının iflas ettiği görülür. Bunun sonucudur ki KUKH karşısında politik pratik bir tutum geliştiremiyorlar.

Marksistler politikalarını gerçeklik üzerine kurarlar. Kürdistan tarihsel-toplumsal gerçeğini tahlil edip devrimci politikalar geliştirmek yerine, zihinsel manipülasyonlarla kendilerini aldatmayı tercih ediyorlar. Kürdistan halkının haklı ve meşru taleplerini kabul etmek, savunmak ve KUKM'ye destek vermek yerine, onu, "emperyalizm"le ve "milliyetçilik"le ilişkilendiriyorlar. Şimdi sırasıyla bu iddiaları gerçekleriyle birlikte irdeleyelim.

Başta gelen iddialardan biri, KUKM emperyalizmin oyunu, Kürdistan ulusal ve devrimci güçleri ise, emperyalizmin "işbirlikçisi", "kozu", veya en hafif deyimleriyle emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda kullandıkları bir "araç", "piyon" olduğudur. Gereklere ise şudur: Bölgedeki gelişmeler "emperyalizmin oyunudur" KUKH'nin yükselmesi ve kurulan Federe Kürt Devleti emperyalizmin petrol bölgesi olan Ortadoğu'yu denetlemek, yönetmek için bölünmüş ve bağımlılaştırılmış bir Ortadoğu yaratma projesidir. Bu maksatla emperyalistler Kürt milliyetçiliğini körüklüyor, destekliyor vs.

Bunlar Kürdistan'ın tarihsel-toplumsal gerçekliğini ise hiç hesaba katmaz. Elbette sorunun tarihsel ve toplumsal boyutunu bilmemek kimse için mazeret olamaz. Bu açıdan sorun bilip bilmeme sorunu değil, tamamen siyasal bir tutum ve tercihtir. Şimdi soralım, ne zamandan beri ulusal kurtuluş hareketleri emperyalizmin ekmeğine yağ sürer oldu? Ve emperyalistler ne zamandan beri ulusal kurtuluş hareketlerinin destekçisi oldular? Yoksa emperyalizmin karakteri mi değişti? Bir kez bölgenin statükosu emperyalizm tarafından çizilmiştir ve emperyalizmin dayattığı bir statükodur. Emperyalizm bölgedeki devletler üzerinde çıkarlarını korumaktadır. Emperyalizmin işbirlikçisi rejimleri iktidardır. Ve bu iktidarlar emperyalizmin dışına çıkmak için değil daha fazla desteğini almaya çalışıyorlar. Dolayısıyla emperyalizmin çıkarları gereği bölgede "istikrar" ve statükonun devamından yanadır. KUKM statükoyu zorlayan onu parçalayan dinamik bir unsurdur. KUKM'nin Ortadoğu'da çığ koparacak kar topuna benzetmeleri boşuna değildir.

Emperyalizmin "böl-yönet" politikasına gelince, bu yönetemediği yerler için geçerlidir. Kimse şu anda emperyalizmin bölgeyi mevcut rejimlerle denetleyemediğini söyleyemez. Kaldı ki bu rejimler, emperyalizmin desteğini almak için, daha iyi uşaklıkta birbirleriyle yarış içindeler. Emperyalizmin bölgedeki kendi beklisini zayıflatmak bölmek stratejisini izlediğini ileri sürmek saçmalaktır.

Emperyalizmin işbirlikçiliğine sunulan kanıt ise, Kürdistan'daki çeşitli ulusal güçlerin emperyalistlerle kurduğu "diplomatik" vs. ilişkilerdir. Burada şu soru akla gelir: Ulusal kurtuluş hareketleri kendilerini

sömürgeleştirilen güçlerin dışındaki burjuva ve emperyalist devletlerle diplomatik vs. ilişkiler kurmalı mıdır?

Ulusal bir hareket mücadele verdiği sömürgeci devletin dışında başka emperyalist ve burjuva devletlerle ilişkilere girmesi sürekli tartışılan bir sorundur.

Kürdistan sözkonusu olduğunda gerek bölge devletleri ve gerekse diğer emperyalist ve burjuva devletlerle ilişkilere girmesi sürekli tartışılan bir sorundur.

Kürdistan sözkonusu olduğunda gerek bölge devletleri ve gerekse diğer emperyalist güçlerle girilen her ilişkiye bakılarak hemen kolaycı bir yoldan Kürdistan ulusal hareketi, emperyalizmin "işbirlikçisi" ilan edilmektedir. İşbirlikçilerin maddi temelleri olur, hani bunun maddi temelleri?

İster ulusal ister sosyal devrim olsun mutlaka dünyada diğer devletlerle ilişkiye girmiştir. Örneğin, Filistin, Cezayir, Vietnam, Çin, Rusya vb. ilişkiye gireni değil, girmeyeni bulmakta zorluk var.

Ulusal hareketler diplomatik ilişkilere girmelidir? yoksa bu ilişkileri redmi etmelidirler? Ulusal hareketlerin diplomatik ilişkilere girmesi meşru ve kaçınılmazdır. Ancak bu diplomatik ilişkiyi işbirlikçilikle karıştırmamak gerekir. Devrimci ulusal kurtuluş hareketi siyasi ve askeri şiddete başvurduğu, bununla "terörist çizgiyi ayırdığı gibi diplomaik ilişkiyi de mücadelenin bir biçimi olarak ele alır ve işbirlikçilikten ayırdeder.

Ulusal hareketlerin güçlendikçe ve geliştikçe kendi haklı davalarını dünya kamuoyuna duyurmaları uluslararası diplomatik destek ve ilişkilere girmesi haklı ve yerindedir. Düşmanı uluslararası müttefiklerden koparmak zayıflatmak, uluslararası desteklerini güçlendirmek görüşlerini anlatmak ve hatta diplomatik pazarlıklar yapmak meşru hakları ve mücadelenin ayrılmaz parçası ve kaçınılmaz sonucudur.

Bu diplomatik ilişki ve çabaları "emperyalizmin işbirlikçiliği" diye lanse etmek "evsahibini bastıran yavuz hırsızlar"dır. İlerici olan en azından bunun arkasından komplo teorileri, entrikalar aramaz. Kimin işbirlikçi, kimin anti-emperyalist olduğunu ayırdeder.

Türk solu çevrelerinin en büyük hatalarından biri, Kürdistan'daki siyalsal gelişmeleri ve olayları uydurma senaryolar, yalan haberler, "komplo teorileri", "entrikalarla" açıklaması, bu mantığın sonucu olarak tespitlerini bu uydurma senaryolar üzerine kurmasıdır.

Bu teorilerin mucidi ve politikaların savunucusu ve şampiyonu 2000'e Doğru, Teori (IP-SP) çevresidir. Bu yayınlarda, bu mantık ve propaganda başlıca görevleri arasında görülmektedir. Sosyal şovenizmin başlıca özelliklerinden biri, kendi burjuvazisini gelebilecek tehlike karşısında önceden uyardır. Bu görevi Türk sosyal şovenleri "anti-emperyalist" kisvesi altında çok iyi yapmaktadırlar. Daha Körfez Savaşının başlangıcında, savaşın Kürdistan UKM'nin açığa çıkmasında katalizör rolü oynayacağı bilindiğinden, Saddamcı kesildi. Her ulusun, ulusal devle-

te doğru evrimleşeceği, Kürt ulusunun da bu sürecin dışında kalamayacağı, ayrı devlet kurma hak ve istemini, ABD'nin 3. İsrail planı olarak sundu. Güney Kürdistan halkının ayaklanması emperyalizmin "kışkırtması" olarak değerlendirildi. Henüz Güney Kürdistan'da oluşum sürecindeki devleti "kukla" biçiminde lanse etti. Hatırlanırsa, daha önce bölgedeki dört sömürgeci devletin bir araya gelme önerisi TC gecikmiş olsa da gerçekleştirdi. Toplantının amacı, bölgede bir Kürt devletinin kurulmasını önlemektir.

Mücadele çizgisi ve konumu farklı olmakla birlikte benzer bir anlayışı Mücadele dergisi savunmaktadır. Alıntı yapmak gereği görmüyoruz. Genelde bağımsız örgütlenmeye, özelde Güney Kürdistan ulusal güçlerine karşı düşmanca bir tutum geliştirmektedir.

Yine benzer bir anlayışı Kürdistan konusundaki sessizliğini Güney Kürdistan ulusal güçlerini düşmanca teşhiriyle bozan ve onların şahsında KUKM'yi karalayıp gözden düşürme çabasına giren Devrimci Proletarya, Özgürlük Dünyası, Emegın Bayrağı, Partizan vb. dergiler ve gazeteler sayılabilir.

Başta 2000'e doğru olmak üzere, bu güçler Güney Kürdistan'daki ulusal güçlerle PKK arasındaki çatışmayı adeta körüklediler. PKK'nin Güney Kürdistan'lı ulusal güçlerle olan çatışmasında PKK'yi destekler

görüntüsüyle takındıkları tutumla, kardeş güçler arasında savaşı kışkırtma çabasına girdiler. PKK'yi destekleme tutumları sahte değilse, Güney'li güçlere karşı değil, TC'ye karşı mücadelesinde neden gereken desteği sunmadıkları sorulması gereken bir sorudur. Sıra TC'ye gelince PKK'nin "milliyetçiliği" ve "anti-emperyalist olmadığı" vurgusuyla da teşhir ederler.

Güney Kürdistanla ilgili duruma kısaca değinelim. Körfez savaşının başından beri bir kesim, Saddam'ı anti-emperyalist göstererek tamamen Saddam'cı kesildi. Diğer bir kesim ise her ne kadar bu haksız bir savaş dese de taraflardan birini, ABD ve emperyalistleri teşhir ederken, diğer tarafı Irak'taki faşist-sömürgeci Saddam rejiminin bölge üzerindeki sömürgeci egemenliğini teşhir etmedi.

Saddam'ın kaçınılmaz yenilgisi karşısında devrimcilerin görevi olan sömürgeci Irak rejimi ile emperyalistler arasındaki savaşı, oluşan uygun ortamda iç savaşa dönüştürme ve bunun Kürdistan'da aldığı biçimiyle ulusal kurtuluş savaşına dönüştürme,

Saddam rejimini devirme yerine, onu koruma ve savunma gerici politik tutumunu takındılar.

Devrimcilerin önyak olduğu Güney Kürdistan halkının topyekün silahlı ayaklanmasını ise ABD'nin kışkırtması olarak gösterdiler ve gösteriyorlar. Halbuki ABD ve diğer emperyalistler, Kürdistan halkının ayaklanmasına karşıydı. Nihayetinde Irak rejiminin halkların ayaklanmasını bastırmasına yetecek düzeyde askeri gücü elinde bulundurmasına savaş esnasında dikkat etmişti. Güney Kürdistan Newroz 91 Ayaklanmasının Irak devletinin bastırması içinde gereken işareti verdi. Irak'ın helikopter, uçak ve karadan zırhlı araçlarla Güney Kürdistan halkına saldırması karşısında, büyük şehirleri savunmakta peşmerge güçleri güçlük çektiler. Saddam kuvvetlerinin büyük bir vahşetle saldırması, eski kimyasal silah korkusuyla halkta panik yarattı. Bütün halk yerini yurdunu terk ederek Türkiye, İran sınır bölgelerine,

kaçınca oluşan insanlık dramı karşısında emperyalistler dünya kamuoyu baskısı karşısında 36. paralele kadar olan bölgeye halkın yerleşmesini sağlayacak tedbirleri aldılar ve mevcut fiili durum adım adım oluştu.

Güney'de oluşan "Federe Kürt Devleti" hiç kimsenin Kürdistan halkına bahşettiği bir oluşum değildir. Bu Kürdistan halkının hakkıdır ve yılların mücadelesi sonucu yüzbinlerce insanın kanı pahasına kazanılmıştır. Ulusun egemenlik hakkı

henüz fiili ve hukuki olarak tamamen garanti altına alınmamıştır. Kürdistan'ın önemli merkezleri Musul, Kerkük, Hanekin hala Irak sömürgecilerinin elindedir. Türk solu çevrelerinin Kürdistan halkının kendi ülkesinde egemenlik hakkını, yani özgürlük ve bağımsızlık hakkını savunacakları, bunu da bu doğrultuda ileri atılmış bir adım olarak değerlendirecekleri yerde, tersi bir yaklaşım içindeler.

TC Kürt Federe Devleti karşısında paniğe kapılmıştır. Demirel, "Ortadoğu'da çok önemli bir çıban başı meydana geldi" Türkiye'nin başına büyük bir beladır", "Türkiye'den toprak talebi gündeme gelebilir" Bu sözler, "Kürt Federe Devleti"nin Kürdistan'da sömürge sürecini sona erdirecek bir başlangıç olduğunu, sömürgecilerin bundan duyduğu korkuyu ifade eder. İnsanın aklına gelen, "Kürt Federe Devleti"ne emperyalizmin "kuklası" diye karşı çıkanlara benzer bir korkunun sirayet ettiği geliyor.

Sorunun özü nedir? Ortadoğu düzleminde sömürgeci rejimler ömürlerini tüketti. Sorun

Güney'de oluşan "Federe Kürt Devleti"

hiç kimsenin Kürdistan halkına

bahşettiği bir oluşum değildir. Bu

Kürdistan halkının hakkıdır ve yılların

mücadelesi sonucu yüzbinlerce insanın

kanı pahasına kazanılmıştır.

başlangıcını yaşıyorlar. Kürdistan Cephe başka bir halkın toprağını mı ele geçiriyor? Kürdistan Cephe Kürdistan ülkesini haritadan silmek isteyen sömürgeci Irak rejimine karşı uluslararası ortamda, varolma ve ulus olarak egemenlik hakkını kullanıyor. Ya parayı ya canını isteyen soyguncular karşısında katil Irak'a canını vermektense canını kurtarma için parasını isteyen diğer soyguncularla pazarlık yapıyor. Elbette istenen soygunculardan kurtulmaktır. Ancak mevcut durumda ikinci önerinin birinciyeye göre daha ileriye temsil ettiği açık.

Türk solundaki çeşitli çevrelerin temel yanlışları, ulusal mücadeleleri doğru bir perspektifle değerlendirememeleridir. Ulusal hareket çeşitli sınıfların önderliğinde gelişebilir. Ulusal burjuvazinin önderliğinde gelişen ulusal hareketler, sömürgecilerle uzlaşma çizgisi içindedir. Halka karşı ulusal bağımsızlığı görünür, ama sömürgeciliğe karşı ekonomik ve siyasi bağımsızlık çizgisinde kararlı bir tutum takınamaz. Bu ulusal reformizm olarak şekillenen ulusal burjuvazinin burjuva demokrat çizgisidir. Yabancı boyunduruğa karşı çıktıkça, sömürgeciliğe karşı olduğu müddetçe ilerici bir rolü vardır. Proletarya hareketinin bunların bu ikili tutumuna karşı ikili bir tavrı vardır: hem mücadele hem dostluk.

Bu önderliklerin dönem dönem sömürgeci burjuvaziyle, dönem dönem sömürgeci ülkenin dışında başka emperyalist güçlerle uzlaşma politikası izlemeleri karşısında, bunları farklı bir biçimde, "işbirlikçi", "hain" diye nitelenmek yanlıştır. Bunların işbirlikçi eğilimler taşımaları, uzlaşma çizgisi izlemeleri farklı bir şey, emperyalizmin ve sömürgecilerin "işbirlikçisi" ve "hain" olmaları farklıdır. İşbirlikçi hain olan burjuva kesimler, sömürgeci devletin burjuvazisiyle ortak bir politikaya sahiptir. Bugün Kuzey Kürdistan'da Kamuran İnan, Hikmet Çetin vb. TC'den farklı düşünüyor mu? Aynı şekilde Güney ve Doğu Kürdistan'da İran ve Irak devletiyle işbirliği içinde davranan kesimler var ve ulusal, yurtsever, devrimci güçlere karşı sömürgeci devletlerin safında savaşıyorlar. İşte feodallerin ve burjuvazinin işbirlikçi kesimleri bunlardır. Yıllardır Irak ve İran sömürgecilerine karşı savaşan İKDP, İKDP ve YNK sömürgecilere karşı oldukları sürece işbirlikçi diye nitelendirmek yanlış olur. Bu ulusal burjuva demokrat çizgiyle, işbirlikçi hain ihanet çizgisini birbirine karıştırmamak olur. Ne zamanki ulusal burjuvazi sömürgeciliğe karşı çıkmazsa, ulusal davaya ihanet ederse, o zaman işbirlikçi çizgiye bürünür. Bunu ayırdetmek o kadar zor bir sorun değil. Kürdistan Cephe içinde bugün her sınıfın temsilcisi bulunmaktadır. Hem ulusal burjuvazinin temsilcileri, küçük burjuvazinin devrimci radikal kesimleri ve komünistler yer almaktadır. Egemen olan ulusal burjuva kesimlerdir. Komünistlerin ulusal kurtuluş hareketlerini destekleme koşullarından biri, yabancı boyunduruğa ve sömürgeciliğe karşı çıkmalarıdır;

ikincisi, komünistlerin serbestçe propaganda ve örgütlenme hakkını tanımalarıdır. Bu iki koşul hali hazır durumda mevcuttur.

Türk solunun Kürdistan'daki ulusal hareketi, yurtsever, demokrat ve devrimci güçleri eleştirmesini demiyoruz. Tersine, eleştirici bir tutumun gerekli ve devrimci politik tutum olduğu düşüncesindeyiz.

Ancak Türk solu çevreleri yaklaşımı, politik tutumu ve seçtiği yöntemi doğru görmüyoruz. Bu yaklaşım devrimci olmayan bir zemin üzerinde yürütülmektedir.

Şöyle ki, Kürdistan'da değişik sınıfların politik güçleri arasında bir ayırım yapmamaktadır. Ulusal burjuva, küçük burjuva hareketlerin yurtsever ve ilerici yanlarını görmemekten gelerek emperyalizmin "işbirlikçisi" diye lanse ederek, bunların şahsında KUKM'ni mahkum etmeye çalışmaktadır. Kürdistan'da proletaryanın bağımsız örgütlenmesini de gereksiz, üstelik suçlayıcı "gayri meşru", "milliyetçi" görmektedir. Savunduğu "ortak örgütlenme" modeli ise ne Kürdistan'da ulusal halkları, ulusal kurtuluş mücadelesini ne de onun ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir. Sonuç, bir halkı örgütsüz dolayısıyla savunmasız ve iradesiz bırakmaktır. Böylece bir taşla bir kaç kuşu birden vurmayı hedeflemektedir. Bu doğru bir yöntem değildir.

Enternasyonalizm başta gelen özelliği, kendi burjuvazisinin şovenizmine, sömürgeci ve yayılmacı emellerine karşı çıkmaktır. Türkiye'de değişik çevrelerin kendi burjuvazisine karşı devrimci bir tavır almayı enternasyonalistliklerini İsrail'e Amerika'ya vb. karşı koyarak kanıtama girişimlerini kimse ciddiye almaz ve alamaz. Aranması gereken birinci koşul, bugün Türk burjuvazisinin Kürdistan'daki sömürgeci egemenliğine karşı çıkmaktır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi zor ve zorunlu bir tarihsel dönemden geçiyor. Devrim hareketi inişli çıkışlı mecrasında ilerlerken olası avantaj ve dezavantajlarla yüz yüze bulunuyor. Kürdistan halkının tarihinde sorunun yaşamsal bir öneme haiz olduğu bir gerçektir. Yani Kürdistan halkı varlık ve yokluk sorunuyla karşı karşıyadır.

Böyle bir momentte devrim ve karşı-devrim güçleri karşılıklı konumlanırken: devrim ve karşı devrim saflarında tamamen ayrışıyor ve netleşiyor. Ara bir yol tanımaksızın ya Kürdistan devrim güçleri ya da sömürgeci karşı-devrimin güçleri arasında yer almak zorunda kalıyor. Bu sadece Kürdistan ülkesi özgülünde bireyler, sınıflar için sözkonusu değil: aynı zamanda uluslararası güçler açısından ayrışıyor. Çağımızın özelliği her önemli, politik olayın uluslararası boyutuyla bir saflaşmayı yaratmasıdır.

Kürdistan'da devrim geleceğin sorunu değil, bugünün sorunudur. Devrim bugünün ertelenmez görevidir. Kürdistan'da sömürgeci devletlere vurulan darbe aynı zamanda statükosu emperyalizm tarafından belirlenmiş Ortadoğu bölgesinde emperyalizme vu-

rumuş darbedir. Bu sadece Kürdistan halkının çıkarı için değil, bölge halklarının çıkarlarına da uygundur. Kürdistan'ı ulusal ve sosyal kurtuluşa götürürken, bölgede demokrasi ve devrim için yolaçıcı olacaktır. Günün görevi, bu mücadeleye çelme atmak değil, ilerletmek ve omuz vermektir. ■

EK/YORUMSUZ • • •

"Emperyalist dünya, Barzani ve Talabani'nin şahsında "Yeni dünya düzeni"nin ve dünyanın Kuzey'inin Güney'deki sesini buluyorlar.

"İşbirlikçiliğini iyice artıran bu kesimler..."

Ortadoğu'da ABD'nin başını çektiği emperyalizmin "Yeni Dünya Düzeni"ni bozanın Irak olduğunu ve emperyalizmle çelişki içinde Ortadoğu'da iki güçten biri Irak'tır, belirlemesini yaptıktan sonra şöyle devam ediyor."Saddam Hüseyin BAAS kökenli ulus-devlet örgütlenmesinin siyasal ve coğrafi yaşam alanı içinde bulunduğumuz uluslararası ve bölgesel konjonktörüne emperyalist dinamiklerin tanıdıkları sınırları potansiyel olarak zorlayan bir unsur olarak algılanıyor.

"Irak'lı devrimcilerin de bölge devrimcilerinde Saddam'ı devirme bahanesiyle bölge halklarının üzerinde oyunlar tezgahlayan emperyalist ülkelerle suç ortaklığı yapmaları söz konusu olamaz."

(Emeğin Bayrağı, Yıl: 5, sayı: 71, 13 Ağustos 1992)

"Çekiç Güç" GO HOME adlı yazıdan

"Amerika ve diğer emperyalist mütefikleri Körfez savaşının başından itibaren Kürtleri ve Şiileri Saddam rejimine karşı ayaklanmaya kışkırttılar. Onlara aktif destek vaat ettiler; Barzani ve Talabani gibi işbirlikçi hainlerin yardımıyla da sonunda onları istedikleri tuzağa düşürdüler..."

"Sonuçta, 36. paralelin kuzeyinde bugün görünürde Kürtlere ait ama iplerin gerçekte ABD ve mütefiklerinin elinde olduğu emperyalistler için yeni bir köprü başı yaratıldı." (a)

(Devrimci Proletarya, Yıl: 1, Sayı: 11, 10 Haziran 1992)

Güney Kürdistan'da fiilen bir devletin oluştuğunu

ama sözlü düzeyde inkar edildiğini belirten Devrimci Proletarya, "İleriye mi, Geriye mi?" başlıklı yazıda şöyle devam etmektedir: Güney'deki hareket (biz) "ulusal kurtuluş ve bağımsızlık yönünde değil tam tersine daha koyu ve uşakça bir bağımlılık (abç) yönünde bir gelişmeyi temsil etmektedir"

36. Paralelin kuzeyinde şekillenmekte olan "Kürt devleti" ise kukla (abç) bir oluşumdur. Onun ipleri tamamen emperyalistlerin, en başta ABD emperyalizminin ellerindedir. Sınırlarını dahi onların çizdiği bu sözde devletin en büyük "güvencesi" Amerikan Çekiç Gücü'dür."

(Devrimci Proletarya, Yıl: 1, Sayı: 13, 20 Temmuz 1992)

Körfez savaşı esnasında,

"ABD'nin kendi denetiminde bir Kürt devleti oluşturma hesabı içinde olduğu, Saddam sonrası Irak için öngörülen senaryolar arasında buna da yer verildiği kimse için sır değil!

"Kürt milliyetçi örgütlerin, kurtuluş mücadelesini emperyalizme karşı tavır alır ekseninde düşünmemesi yüzünden, Kürt ulusal mücadelesi bugüne kadar şu ya da bu şekilde emperyalizmin ve gericı rejimlerin bölgeye ilişkin hesaplarında kullanılmaya açık olmuştur"

(Mücadele, 1 Şubat, Yıl: 1, Sayı: 13, 1991)

92 Newroz katliamında, Almanya, Türkiye'nin Kürt halkına yönelik saldırılarda bulunduğunu, Alman silahlarını kullandığını Türkiye'ye silah ambargosu uygulayacağını AT'a başvurarak Türkiye'nin kınanması istendiğinde, Mücadele'de şu yorumu okuyoruz:

"Böylelikle Almanya nasıl ki Yugoslavya halklarını birbirine düşman edip, emperyalist niyetlerini uyguluyorsa, Ortadoğu ve Orta Asya içinde Kürt halkının hamiliğine soyunarak sıçrama tahtası elde etmek ve diğer emperyalist ülkeleri geride bırakmak istiyor."

(Mücadele, 15 Nisan, Yıl: 2, Sayı: 42, 1992)

"Oligarşinin bütün gücüyle geliştirmeye çalıştığı şoven politikalar karşısında, Kürt hareketinin de milliyetçi politikalarla ve pragmatist yaklaşımlarla bunu olumsuz yönde geliştirmesi kabul edilemez"

(Mücadele, 15 Nisan, Yıl: 2, Sayı: 42, 1992)

"ABD'nin ebeliğinde Kürt Devleti

"ABD'nin Saddam'ı devirme planlarına uygun olarak Irak Kürdistan'ında ayaklanma başlattılar", "ABD'nin Ortadoğu'da "yeni dünya düzeni"ne uygun düzenlenmesinin sonuçlarından biri olarak Irak Kürdistan'ında Kürt Federe Devleti doğmuş oldu".

(Mücadele, 16 Ekim, Yıl: 2, Sayı: 16, 1992)

"Emperyalizmin yarın TC'yi yeni bir oldu bittiyle karşı karşıya bırakması fazla sürpriz olmayacaktır".

BİLİMSEL SOSYALİZM YOLUNDA HANGİ MİRASI SAVUNUYORUZ

B e k o Ő Ê R Ê Z Ê R

Yazımızın bu serisinde ise, "Leninizmin Ulusal Sorun" konusundaki temel yaklaşımları ve NEWROZ Dergisi'nin 2. sayısından itibaren yayınlanan Kemal BİLGET imzalı "Ulusal Bağımsızlık ve Örgütlenme" başlıklı yazıda işlenen "Ulusal Sorunun Çözümünde Anti-Leninist" yaklaşımlara bir cevap niteliğini taşıyan perspektifler işlenecektir.

Kemal BİLGET'in "Ulusal Sorun, Ulusal Bağımsızlık ve Örgütlenme" yazısı alınıp, okunup ve defalarca incelendiğinde, yazının kendi içinde çelişik tablolar sergilediği ve bazı noktalarda yazarın ideolojik, politik alt-üst oluşun psikolojisinin sergilendiği bir tablo izlenecektir. Mesela yazar, Lenin'in ve Stalin'in bilgi birikimi ve düzeyine ulaşamadığını ve şu anda bile Lenin'in bilgi düzeyini tutamayacağını belirttiğinden sonra, ama Lenin'i ve Stalin'i eleştireceğini söylemekte hiçte geri kalmıyordu.

Sayın BİLGET, dünyadaki son gelişmelerin ışığında, kişilerdeki bilinç bulanıklığının mantiki ve bilimsel bir izahını bulmaya kalkışınca, "yeni ideolojik politik üretim" yapmaya yönelince, ilk başta Lenin ve Stalin'i hedef göstermesi ve sonrada Lenin'i ve Stalin'i aşma niyetinde Marksizmi-Leninizmi; liberal-revizyonist "topatışına" tutması, hem düşündürücüdür, hem de öğreticidir.

Yazı serileri defalarca ve defalarca incelendiğinde, Kemal BİLGET'in "Yeni ideolojik, politik üretim ve ulusal sorun çözümünde devrimci yaklaşım diye önümüze getirdiği yaklaşımın mantalitesinin özü şudur: Marksizm-Leninizm ve Sosyalizm ulusal sorunu çözememiş(!), SB'de ve Doğu Avrupa'da yaşananlar bunu kanıtlıyormuş(!). Bu tarihsel yanlışının temelinde, Marksizm-Leninizm; ulusal özlem ve özellikleri, ulusal çelişki ve mücadeleleri küçümsemesi yatıyormuş(!) vb...vb. Ya cehaletten ya da başka bir hesaptan kaynaklanan bu gibi "Yurkeviç'e-Bundç'a" iddiaların, Marksizm-

Leninizmle ve Sosyalizm'e saldırının bir boyutunu, daha doğrusu giderek yayılan bir moda türünü oluşturuyor. En hafif ifadeyle kendini, teoriyi ve tarihi bilmemek olarak niteleyebilecek bu tutumla araya net bir sınır çizmenin de ötesinde, sayın Kemal Bilget; ulusal sorun konusunda kimden ve neden yana' olduğunun daha iyi anlaşılması için hangi teorik-tarihsel zemin üzerinde bulunduğu baştan açıkça ortaya konması açısından Bilget'in teorisyenliği öğreticidir.

Ulusal sorun, yani ezilen ulusların baskı ve sömürden kurtuluşları, emperyalist ve dış boyunduruktan kurtulmuş halklar arasında eşit ilişkiler kurması sorunu, uygarlığımızın en önemli sosyal sorunları içinde yer alır. Dünyada bu sorun aşılacak şöyle dursun, gitgide şiddetlenerek yakıcı bir hal almakta, yer yüzünün dört bir yanına yayılmış çalkantı ve mücadelelerin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bu mücadeleler, emperyalizm ve o lanet "ücretli kölelik" sistemi kökten yıkılmadıkça ulusal sorun kendini ifade etmeye devam edecektir.

Sayın Bilget; ulusal sorunu kavramanın anahtarı, önce onun materyalist-tarihsel bakış açısıyla ele alınmasındadır. Her verili tarihi dönemdeki ekonomik ve toplumsal gelişmenin özellikleri, çağın niteliği dış ve iç etkenler, nesnel ve öznel koşullar dikkate alınmadan, sadece ulusal hareketin niteliği değil, ulusal sorunun çözüm yolu ve toplumsal soruna nasıl bağlanacağı da belirlenemez. Bu nedenle ulusların tarih sahnesine çıkışları kadar, çeşitli tarihsel evrelerde ulusal sorunun içeriğinde ortaya çıkan değişiklikleri de incelemek gerekir.

ULUS VE ULUSAL SORUNUN ORTAYA ÇIKIŞI!

Ulusların ortaya çıkışına paralel olarak meydana gelen ulusal hareket, insanlık tarihinin gündemine ilk kez feodalizmin tasfiyesi ile kapitalizmin yükseliş

döneminde girmiştir. Ulusların kapitalist bir gelişmenin ürünü olduğunun söylenmesinin sebebi budur. Uluslar -öncesi, insan topluluklarının kabileler ve halklar biçiminde yaşadıkları kölecî ve feodal toplum düzenlerinde ulusal bağların henüz oluşmadığını görürüz. Gerçi toprak ve dil ortaklığı gibi öğeler, uluslar -öncesi halklarda da mevcuttu. Fakat bu, ne onların kendi içlerinde ne ekonomik ve politik bölünmüşlüğü ortadan kaldırmak, ne de ulusal bağlarla pekiştirilmiş istikrarlı bir topluluk oluşturmak için yeterliydi. İstikrarsız toplulukların istikrarlı topluluk yani ulus haline gelmeleri ancak ulusal pazarın meydana gelmesi süreciyle, yani kapitalizmin doğmasıyla birlikte mümkün olmuştur. İşte Lenin'in "Burjuvazi milliyetçiliği pazarda öğrenmiştir." espirisini onun yatana realite budur.

Evet, kapitalizmin yükseliş döneminde milliyetçi ideolojinin başını ulusların yönetici sınıfı olan burjuvazi çekmekteydi. Çünkü meta üretimini egemenliği altına almak için yurt içi pazarı ele geçirmek feodal parçalanmışlığa son vermek aynı dilin konuşulduğu toprakları birleştirmek en çok burjuvazinin çıkarınaydı. Ve basitçe anlaşılıyor ki, ekonomik olarak bu faktörlerden dolayı şartlandırılan ulusal hareketin hedefide, "Kapitalizmin gelişmesi için en elverişli koşulları" yaratacak olan ulusal devleti kurmaktı. Tarihte ilk defa ortaya çıkan, içsel dinamikleride kapitalizmle birlikte büyüyen bu uluslara burjuva uluslar diyoruz.

20. yy.'ın başlarında ulus kavramı Marksistler arasında epey tartışıldıktan sonra ortaya değişik tanımlar çıktığı görülür. Örneğin dönek Kautsky asıl ölçütün "ortak bir dile" sahip olmak olduğunu savunur. Springer'e göre ise, ulus demek, "toprağa bağlı olmayan", "kültürel bir topluluk" demek vb. Asıl bilimsel tanımlama ise, günümüze dek çürütülmeyen ve enternasyonal bir kabul gören kapsamlı ve en doğru tanımla Stalin ve Lenin yapmıştır. "Ulus, tarihsel olarak oluşmuş kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve ruhi şekillenme birliğidir."

Ulus tanımındaki tarihsel bakış açısı, sıra ulusal sorunun mahiyet, ve çözümünü ele alınışa geldiğinde daha da önem kazanır. Zaten Marksist-Leninist klasiklerin ulusal sorunun büründüğü biçimleri kapitalist gelişmenin evrelerine paralel olarak iki dönemde kategorilendirmelerinin espirisinde budur.

Sizde biliyorsunuz ki Sayın Bilget, birinci dönem feodalizmin tasfiye edildiği ve kapitalist üretim şeklinin egemen hale geldiği dönemdir. Bu, Avrupa'da aşağı yukarı 1789-1871 arası yıllarda burjuva demokratik devrimler çağına tekabül eder. Cavinizm ve 1640 İngiliz devrimi düşünölsün (Crommwell). O dönemde ulusal hareketler ileri bir misyona sahipti. Çünkü, feodalizmi tasfiye ederek kapitalizmin zaferini ve modern ulusal devletlerin kuruluşunu sağladı. Örneğin; İngiltere, Fransa, İtalya hatta Almanya'da ulusal sorun bu dönemde çözüldü.

Avrupa'nın doğusunda ise, Macaristan, Avusturya ve Rusya'da ne burjuva demokratik devrimler tamamlanmıştı, ne de ulusal sorun çözülmüştü.

Kapitalizmin çok geri olduğu görece gelişmiş egemen bir ulusa bağımlı çok uluslu bir yapı gösteren bu devletler, ulusal baskının ve ulusal hareketin merkezi durumundaydılar. Bu yüzden, o dönemde, ulusal hareket dendiğinde Doğu Avrupa ülkeleri akla geliyor.

Ve gene biliyoruz ki sayın Bilget: ulusal sorunun dünya kapitalizmindeki gelişmeye bağılı olarak değişiklik gösterdiği ikinci dönem ise, serbest rekabetçi kapitalizmden emperyalizme geçiş sürecine denk düşen dönemdir. Bu dönemin ayırt edici özelliği Batı Avrupa'nın eski ulusal devletlerinin, ve genel olarak emperyalist devletlerin sermaye ihracı, pazar ve hammadde peşinde koşmaları, kendi aralarında sömürge paylaşımı ve dünya hegemonyası için kıyasıya bir rekabetin mücadelesini yürütmeleridir.

Ve, evet, sayın Bilget (!) bir zamanlar ulusların kurtarıcısı olan kapitalizm emperyalizme dönüşünce ulusların özgürlüğünün en büyük düşmanı haline, böylece, ulusal sorunu bir kaç devletin iç sorunu olmaktan çıkarak sömürgeler sorunu ile kaynaştı. Ve uluslararası bir soruna dönüştü. Aynı zamanda da kapitalizmin ulusal sorunu çözme yeteneğinde olmadığı, tersine onu yeniden üretip genişlettiği de ortaya çıktı.

MARKSİZMİN ULUSAL SORUNA BAKIŞI:

Sizde bildiğiniz gibi sayın Bilget, Marksizm ezilen ulusların kurtuluşu sorununa her zaman yakın ilgi göstermiştir. Marks ve Engels arkalarında belki tamamlanmamış bir ulusal sorun teorisini bırakmadılar -tabiki ulusal hareketin o çağda Avrupa ve Amerika ile sınırlı olmasının rolü vardır bunda-. Fakat konuya yaklaşımın ana hatlarını formüle etmedikleri de söylenemez. Bugün, onların, kapitalizm ve sömürgecilik üzerine çözümlemeleri olsun, proletarya enternasyonalizmine ve ulusal soruna ilişkin temel tezleri olsun değerlerini ve evrenselliğini korumaya devam ediyor. Evet, Lenin ve Stalin'nin ulusal sorun teorilerini bu temel tezler üzerinde diyalektik düzlemde geçirip derinleştirmedilermi?

Marks ve Engels, kapitalizmin yer yüzünden silinmeden, ulusal sorunun nihai çözüme kavuşmayacağını çok iyi biliyorlardı. Nitekim komünist manifesto'da da açık bir dille ifade ettiler bunu: "Kişinin bir başkası tarafından sömürülmesine son verildiği ölçüde, bir ulusun bir başkası tarafından sömürülmesine de son verilecektir. Ulus içindeki sınıflar arası karşıtlığın kalkması ölçüsünde bir ulusun bir başkasına düşmanlığı da son bulacaktır." (Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, Cilt:1, s. 152)

Marks ve Engels ulusal sorun teorilerinde çağlarının çözmek üzere gündeme getirdiği pratiğin ötesine geçemezler. Bu teorinin gerçekleştirilip zenginleştirilmesi ancak emperyalizmin gitgide büyüdüğü ulusal soruna çözüm arayışı içinde

mümkün olabilirdi. Diğer bir çok konuda olduğu gibi bunun üstesinden gelen Avrupa Marksistleri değil, Bolşevikler oldu. Lenin ve Stalin, düzinelerce ulusal topluluktan oluşan Rusya'nın zengin labaratuvarlarından da yararlanarak, özel-nesnel koşulları diyalektik düzlemde geçirerek 2. Enternasyonal oportünizminin sosyal-şoven tezlerine karşı mücadele içinde bütünlüklü bir ulusal sorun teorisi geliştirdiler.

Bolşevikler Rusya'da çarlığın ezdiği uluslar için ayrılma özgürlüğü istemini öne sürmeden, halkı demokratik devrime seferber edilemeyeceğinin ve enternasyonalizm ruhuyla eğitilmeyeceğinin baştan itibaren çok iyi bilincindeydiler. Lenin daha 1908'de yazdığı bir makalesinde "Rus sosyal demokratları kendi programlarına dillerin, ulusların vb. tam eşitliği almakla yetinmiyorlar, onun yanısıra her ulusun kendi kaderini tayin hakkını da tanıyorlar." (Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 21) diye yazmıştı. Çağdaşları arasında ulusal soruna en büyük önemi verenler Leninistlerdi. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı (UKKT) istemini çarlığın yıkılması ve işçi köylü iktidarının kurulmasına bağlayarak, bu istemi Bolşeviklerin asgari programının temel maddeleri arasına almaları da bunu gösteriyordu. Lenin ulusal baskıya, ayrıcalıklara ve eşitsizliklere karşı uluslar arasındaki tam hak eşitsizliğini hem kararlı ve hemde tutarlı bir savunucusudur. Bunun yolunun, UKKT hakkı konusunda açık bir tutum almaktan geçtiğini bildiğinden kendi anlayışını sık sık yorumlama gereği duymaktaydı. "Programımızın (UKKT) ile ilişkisinin maddesi, siyasal kaderini tayinden, yani ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkından başka bir anlama gelmez, (Ulusal Sorun, Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 94) Lenin'e göre UKKTH'yi başka türlü yorumlamak, ilhakları, sömürgeleri onaylamakla, başka bir ifadeyle egemen ulusun ayrıcalıkları korumak istemekle eş anlamlıydı. Rosa Luxemburg ve Karl Radek gibilerinin Avusturyalı oportünistler ile şu aynı formülde birleşmelerinin nedeni de buydu. "Ulusların tam kültürel gelişme özgürlüğü!". Leninistler buna şiddetle karşıydılar. Oysa ayrı bir ulusal devlet kurmak üzere ayrılma hakkını içermeye bir ulusal program, hangi ulusal hakkı tanırsın siyasal iktidarı egemen ulusa bırakmaya ve nesnel olarak ulusal baskıya arka çıkmaya ve ezen ulusun sosyal-şoven karakterine bürünmeye uygun davranmak demektir.

Ve anlaşılacağı üzere, Sayın Bilget! Leninist ulusal sorun politikası, burjuva ve küçük burjuva akımlardan her türlü milliyetçiliğe karşı tavır alınışıyla ayrılır. Bu onun tipki Marks gibi "işçi sorununa" öncelik verilmesi -"Biz, herşeyden önce proletaryanın görevleri diyoruz."

Ve ulusal soruna sosyalizmin çıkarları açısından ele alınmasıyla tam bir uygunluk içindedir. UKKTH'nin kayıtsız şartsız savunulması, belli bir ulusun belli bir zamanda ayrılmasının uygun görülüp görülmemesinin arasındaki ayırım bu bakış açısından kaynaklanan yine, çok uluslu burjuva devletlerinin işçilerini aynı proleter örgütlerde (Parti, sendika,

kültürel örgütlenmeler vb.) birlikte örgütlenmeleri savunması, yani ulusal temelde örgütlenme ilkesini reddetmesi de proleter enternasyonalist anlayışın bir gereğidir.

Ve, altını kalın çizgilerle çiziyorum, sayın Bilget(!) Leninizme göre ezilen ulusların özgürlüğünü savunmak, proletarya enternasyonalizminin vazgeçilmez bir ilkesidir. O dönemin koşullarında, gerçi sosyalizmin çıkarı büyük devletlerin kurulmasından yanaydı, ama uluslarası zora dayanan bağlara karşı çıkılmasından ulusların tam hak eşitliği temelinde birliği savunulmadan, ne ayrı ulusun işçileri arasında karşılıklı güven kalırdı ne de sınıf dayanışması başka türlü sağlanabilirdi. Bunun için eğer ezen ulusun sosyalisti "Kendi" burjuvazisinin ilhakçı veya sömürgeci politikası ve ayrılıklarını sağlamak durumunda kalmak istemiyorsa, ezilen ulusun ayrılma veya ayrı devlet hakkını ya "ayrılma özgürlüğünü" ısrarlı bir şekilde propaganda etmek zorundadır. Ezilen ulusun sosyalisti ise, ağırlıklı olarak "Birleşme özgürlüğünü" propaganda etmek zorundadır. Bunu yaptığı ölçüde mensup olduğu ulusun burjuva veya küçük burjuva milliyetçiliği ile kendi arasında bir sınır çekebilir.

Birinci Dünya Savaşı yıllarında, Lenin'in yazdığı emperyalizm kitabı aynı konuyu işleyen diğer makaleleriyle, ulusal sorun ve sömürgeler sorununa yaklaşmak geniş bir perspektif kazandırmıştır. Ulusal sorunun bir dünya sorunu, bağımlı ülkelerin, sömürgelerin ve ezilen halkların emperyalizmden kurtuluş ve bağımsız devlet olarak yaşama hakkı biçimini aldığı sonucuna varması, bu çözümlerinin bir neticesiydi. Komünist Enternasyonalin 2. Kongresinde sorunu ele alırken bilhassa şu noktaya dikkat çekmektedir. "Tezlerimizin en önemli temel düşüncesi nedir? Ezen ve ezilen halklar arasında ki ayırım. Biz 2. Enternasyonalin ve burjuva demokrasinin tersine, bu ayırımı özellikle vurguluyoruz." Bu tez gelişmiş ülkelerdeki proletarya hareketi ile ezilen ulusların kurtuluş hareketi arasında ortak düşmana emperyalizme ve gericiliğe karşı ittifakin çıkış noktasıdır. Ve buradan proleter dünya devrimi bakımından oldukça önemli olan şu neticeye ulaşılır: "Rusya'daki Sovyet devriminin zaferinden sonra, ulusal kurtuluş hareketleri dünya devriminin bir parçası olmuştur."

BÜYÜK EKİM DEVRİMİ ARDINDAN ULUSAL SORUN

Ulusal sorunun ele alınışında en köklü dönemeci oluşturulan üçüncü dönem Ekim Devrimi'yle başlar. O zamana kadar kapitalist toplumun ulusal sorunu çözmek bir yana, derinleştirip şiddetlendirildiği görülmüştü. Ama Büyük Ekim Devrim'i, ulusal baskının kaynağı ve uygulayıcıları kapitalistlerin ve büyük toprak ağaların (sahiplerinin) iktidarını yıkarak, ulusal sorunun gerek çözüm yolunun nereden aranması gerektiğini ortaya çıkardı.

Sovyet iktidarının yaptığı işlerden biri, ulusal

baskının zincirlerini parçalama oldu. Lenin ve Stalin 15 Kasım 1917'de yayınladıkları Rusya halklarının halklar bildirgesinde, Rusya'daki bütün ezilen uluslara ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkı dahil olmak üzere kendi kaderlerini serbestçe tayin etmeleri hakkı tanıdığını açıkladılar. Bunun yanısıra, halkların eşit ve egemen olduğu, her türlü ayrıcalık ve sınırlamanın kaldırıldığı ve ulusal azınlıklara özgürce gelişme olanaklarının sağlanacağı ilan edildi. Bundan hemen bir yıl sonraysa Sovyet hükümeti, yerel burjuvazinin denetimindeki Finlandiya'nın bağımsızlığını tanıyacaktı.

SB'deki uluslar, sınıf içerikleri, sosyopolitik çıkarları ve yönelimleri bakımından o zamana kadar bilinen uluslardan farklı bir tipe dahildiler. Burjuva uluslar, feodalizme karşı mücadele ve kapitalist üretim ilişkileri temelinde şekillenmişken, Sovyet düzeni etrafında birleşen yeni uluslar, kapitalizmin tasfiyesi ve sosyalizmin inşası sürecinde sosyalist uluslar olarak doğdular. Herşeyden önce çok uluslu Sovyet devletinde ulusal baskıyla birlikte kapitalizme ve ezen, ezilen ulus karşıtlığına dayanan sömürü ilişkilerine son verilmişti. Bu, aynı zamanda ulusların ve aralarındaki ilişkilerin nitelik değişmesine bağlı olarak, ulusal sorunun ve bundan doğan görevlerin kapsamının değişmesi demekti. Başka bir ifade ile, ulusal baskı ve ayrıcalıkların kaldırılmasıyla ulusal sorunun niteliği ve ulusal sorunun kapsamı değişmiştir. Ama uluslar arasındaki farklar tamamen kaldırılmadığından nihai çözüme kavuşmaktan uzaktı.

Sosyalizmin koşullarında ulusal sorun politikasının ana hatlarını ortaya koyma Lenin'in ölümü nedeniyle Stalin'e düştü. Ana hatları belirlemede Stalin'in dayanak noktası, Marks ve Engels'in ve özellikle Lenin'in önceden belirlediği genel perspektifler olacaktır. Onlar gerek ulusal farkların yok olmasının gerekse ulusların kaynaşmasının kısa sürede değil, ancak sosyalizmin dünya ölçeğinde zaferi sağlandıktan sonra mümkün olabileceğini işaret etmişlerdir. Stalin tamamen bu perspektiften hareket ederek, sosyalizm koşullarında ulusal sorunun ele alınışını, ilki "sosyalizmin tek ülkede zaferi dönemi" ikincisi ise, "sosyalizmin dünya ölçeğindeki zaferi dönemi" olmak üzere iki döneme ayırdı. Sosyalizm koşullarında ulusal baskının ve ulusal devletçilerinin ortadan kaldırıldığı birinci dönem ile, ulusal farkların tasfiye edildiği ve ulusların kaynaştığı ikinci dönem arasında yapılan bu ayırım oldukça önemliydi.

Sovyet hükümeti, birlik cumhuriyetleri arasında fiili eşitsizlikleri (kültürel, ekonomik, siyasal) gidermek için yoğun bir seferberlik başlattı. Alınan geniş kapsamlı önlemler arasında sosyalist sanayi ve tarımın geliştirilmesi, yani sanayi dalları kurulması, ana dilde

Stalin önderliğindeki SB'de bu tür ulusal ayaklanma ve boğazlaşmalar hemen hiç olmamıştır. SB'deki ulusal çelişkilerin sosyalizmden değil, mevcut kapitalizmden ve revizyonizmden kaynaklandığını görmek için kahin olmak gerekmez.

okullar ve kültürel kurumların açılması, yerel kadroların hazırlanması vb. bulunuyordu. 1940'lı yıllara gelindiğinde 5 yıllık planlama yardımıyla bu doğrultuda önemli mesafeler kaydedilmiş, sosyalist ilişkilerin pekiştirilmesi ve milliyetçilik kalıntılarına karşı sistemli mücadele sayesinde, halklar arasında karşılıklı güvene ve kardeşçe

işbirliğine dayalı yeni türde ilişkiler kurulmuştur.

Ve, sayın Bilget, burada, Stalin dönemi boyunca Sovyet devletlerinin eskiden geri bırakılmış cumhuriyetlerin ekonomik, kültürel ve siyasi vb. gelişmişlikleri düzenleniyor, halklar ve uluslar arasında enternasyonal ilişkiler pekiştiriliyor. SBKP (b) 19. Parti Kongresi'nde, Stalin konuşmasında, o dönemin somut koşullarının gerçekliğini şöyle dile getiriyordu: "Eskiden burjuvazi ulusun başıydı. Ulusun haklarını, bağımsızlığını koruyor ve bunu herşeyin üstünde" tutuyordu. "Şimdi ulus ilkesi"nin izi bile kalmadı. Şimdi burjuvazi, ulusun hakları ve bağımsızlığını dolar karşılığında satıyor. Ulusal bağımsız ve egemenlik bayrağı terkedildi. Eğer ülkenizin yurtseverleri olmak istiyorsanız, eğer ulusun önder gücü olmak istiyorsanız, bu bayrağı yukarı kaldırma ve ilerletmenin siz komünist ve demokratik parti temsilcilerine ait olduğuna kuşku yoktur. Onu yukarı kaldıracabilecek başka kimse yoktur. (Parti Kongre Raporları, s. 114) bu sayede, dünyanın bütün ezilen halklarının gözünde güçlü bir çekim merkezi haline gelmişti.

Burjuva ideologları ve modern-revizyonistler, bugünkü milliyetçi yozlaşmayı sosyalizmin ulusal sorunadaki teoriyi ve politikasının iflasıymış gibi gösteriyorlar. Oysa gayet iyi biliniyor ki, Stalin önderliğindeki SB'de bu tür ulusal ayaklanma ve boğazlaşmalar hemen hiç olmamıştır. SB'deki ulusal çelişkilerin sosyalizmden değil, mevcut kapitalizmden ve revizyonizmden kaynaklandığını görmek için ka...n olmak gerekmez. Şimdiki milliyetçi boğazlaşmaların köklerinin Kruşçevçilerin, Stalin'in ölümünden sonra iktidarı gaspedip mevcut proletarya diktatörlüğünü burjuva diktatörlüğüne dönüştürmeleri sürecinde atıldığı çok önceden bilinen bir gerçektir. Eğer Kruşçev ve Brejnev döneminde oluşan bürokratik-burjuvazi, kapitalizmi adım adım restore etmeseydi. SB'yi sosyal-emperyalist bir devlete dönüştürmeseydi günümüzdeki emperyalistlerin ve bürokratik-burjuvazinin sebep olduğu milliyetçi çatışmaların hiçbirini olmayacaktı.

Sayın Bilget, Kürdistan ile ilgili söylediğiniz tezlerin bir çoğu yanlış ve bir çoğuda doğrudur. Ama, gerek tek bir parçada ulusal kurtuluş ve gerekse dört parçanın kurtuluşu ile ilgili ulusal-birlik vb. konular hakkındaki doğru yaklaşımlarınız bilimselliğini yitiriyor. Çünkü, sayın Bilget, doğru söylediğiniz olgular bile, aydın oportünizmi ve modern revizyonizmin artıklarıyla kirletilmiştir. ■

S Ö M Ü R G E C İ L E R İ N

"FEDERE KÜRT DEVLETİ"

S E N D R O M U

M . M E R D O

TC, 14-15 Kasım'da toplanmak üzere Suriye, İran ve S. Arabistan'ı "Kuzey Irak'taki oluşumu" görüşmek için davet etti. Suriye ve İran bu çağrıya olumlu yanıt verdiler. S. Arabistan sessiz kaldı ve nitekim 14 Kasım'da "zirve" gerçekleştiğinde Suriye ve İran Dışişleri Bakanları Ankara'ya geldiler, S. Arabistan katılmadı.

Irak'ın ve Kürdistan Cephe'nin zirveye katılma talepleri geri çevrildi. Kürdistan Cephe'yi kabul etmeleri zaten mümkün değildi, çünkü yapılan "zirve" esas olarak onlara karşı yapılıyordu. Irak'ın talebinin ise, yaşanan Körfez Savaşı gölgesinin henüz kalkmaması, uluslararası siyasal konjoktürün uygun olması gibi nedenlerle geri çevrildiği açıktır. Yoksa, ortamın uygun olduğu koşullarda Irak'ın istemini kabul etmemek için bir neden yoktu. Onun yerine (Arap ağırlığını dahil etmek için) S. Arabistan'ı davet etmelerinin nedeni buydu.

Çağrının amacı "Kuzey Irak'taki oluşum" olunca. Kürdistan'ı ellerinde bulunduran dört sömürgeci devletin biraraya gelmemesi düşünülemezdi. Bu devletlerin aralarındaki çelişkiler ne olursa olsun, sorun "Kürt sorunu" olduğunda, diğer tüm anlaşmazlıklar bir kenara itiliverir.

Üç sömürgeci devlet bu toplantıyla, üç ayrı yere üç ayrı mesaj iletmıştır:

Birincisi; Kürdistan'daki ulusal güçlerdir. Güney'deki "Federe Kürt Devleti" başta olmak üzere, bütün yurtsever, devrimci güçlere ve Kürdistan halkınadır. "Kendi geleceğinizi belirleme hakkınız yoktur. Bölgede bağımsız devlet kurmanıza izin vermeyeceğiz. Fazla ileri giderseniz sizi ortadan kaldırırız" mesajı iletilmiştir.

İkincisi; dünyadaki diğer devletlerdir. "Bu bölgenin hükümdarı biz üç sömürgeci devletiz. Bizden izinsiz kimse bölgeye müdahale edemez, bölgede bizden izinsiz kimse çıkar peşinde koşamaz. Bunu ancak iznimizle yapabilir. Eğer kendi çıkarlarınızı düşünüyorsanız Kürdistan halkının hak-

larını ve taleplerini gözardı etmelisiniz" biçiminde ki mesajdır.

Üçüncüsü; Irak yönetimindedir. "Sen rahat ol, seni böldürmeyiz. Ama bir an önce emperyalist devletlerle de ilişkilerini düzelt, bölgedeki pozisyonuna razı ol" mesajdır.

"Zirve"den çıkan sonuca bakıldığında, Irak'ın katılmaması -kendisi açısından- aleyhine bir durum yaratmamış, aksine vurgu "Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması" yönünde yapılmıştır. "Zirve"den çıkan en önemli sonuç ise, "bölgede bir Kürt devleti kurulamaz" olmuştur.

Güney Kürdistan'da kurulan Federe Devlet (yasal statüsü ne ad alırsa alsın, fiili olarak vardır), ister Irak'ın "bütünlüğü" içinde "federal" bir sistemin parçası olmayı hedeflesin, isterse uzun vadede kendi başına ayakta durmayı amaçlasın, şimdilik varolan bu fiili yapı, dört sömürgeci devleti de te-laşlandırmaya yeterde artar bile. Sömürgeciler kendi "toprak bütünlükleri"nin devamı için bu oluşumu tehdit olarak değerlendiriyor. Bugün ne İran, ne Suriye ve ne de Türkiye "kendi Kürtlerine" kötü örnek olacak böyle bir yapıyı içlerine sindirmekten uzaktırlar. Saddam "koyverilmiş" olsaydı, şimdiki kadar bir kaç Halepçe daha yaşanmış olurdu.

İran'da merkezi yapının zayıfladığı II. Dünya savaşı ertesinde kurulan Mahabad Cumhuriyeti, merkezi devletin güçlenmesiyle birlikte ortadan kaldırılmıştır. Türkiye, K. Kürdistan'da gelişen tüm başkaldırıları kanla boğmayı yeğlemiştir. Bugün de K. Kürdistan'da gelişen UKM'ni boğmak için tüm marifetini olanca hızıyla sergilemektedir. Suriye, aynı biçimde "kendi Kürtlerini" denetim altında tutmak için her yolu denemiştir, hala deniyor. Son günlerde Kürdistan halkını kendi topraklarından kaldırmak, bunların yerine Arapları yerleştirmek planı doğrultusunda bir girişimde bulunmuştur. Kürtlerin karşı koyuşuyla bu plan şimdilik durdurulmuştur. Irak da sıkıştığında otonomiye yanaşmış, "ferahladığında" ise, Kürt hareketini bastırma yolunu seçmiştir.

Bu dört sömürgeci devlette biliyor ki, K. Irak'taki bugünkü oluşum, giderek yerleşerek güç kazanacak

ve kendi ayakları üzerinde durduğu oranda da "başlarını ağrıatacak". Üstelik "kendi Kürtleri" de bu oluşuma özenecek "biz de isteriz" diyecekler. Ve bağımsız, birleşik Kürdistan'ın yolu giderek açılacak. Bu ne demektir, kendi metropol sanayilerini ayakta tutan yeraltı-yerüstü kaynaklarının kuruması demektir. Dolayısıyla siyasal iktidarlarının çökmesine kadar yol açacak bir gelişmedir.

Bu nedenledir ki, sömürgeci devletler, kendi aralarındaki çelişkiler ne olursa olsun, önce Kürt güçleri birbirlerine karşı koz olarak kullanmalarına rağmen, "Kürt sorunu" başlarını ağrıatacak düzeye ulaştığında, hemen bu çelişkileri tali plana atarak biraraya gelip, UKM'ni "ortaklaşa bastırma" kararları almakta tereddüt etmezler. Tarih bu tip anlaşma örnekleriyle doludur. Dörtlü, ikili, üçlü anlaşmalar, görüşmeler her zaman -ya açık ya da gizli- yapılmıştır.

Ihsan Nuri Paşa önderliğindeki Ağrı Dağı

başkaldırısı; İran devletinin, Kürt güçlerini arkadan sarmaları için TC'ne izin vermesiyle bastırılabilmiştir. 1970'lerde Irak, "Kürtlere Otonomi" talebini kabul etmiş, sonra İran'la "Cezayir Anlaşması"nı yaparak, neredeyse Kürt hareketini bitirme noktasına getirecek saldırılar gerçekleştirilmiştir. Türkiye'ye doğru kaçan

Kürtler ise, TC tarafından ya kurşuna dizilmiş ya da aynı akibete uğramaları kesin olarak Irak güçlerine teslim edilmişlerdir. (Bu sıralar, günümüzün açık Kürt düşmanı "Alpaslan Ecevit", hükümetin başıydı.) İran-İrak savaşı döneminde de, Güneyli Kürtler, savaştan yararlanarak topraklarını işgalci güçlerden arındırmışlar, fakat İran-İrak savaşı biter bitmez, tarihe "Halepçe Katliamı" olarak geçen yoketme-soykırımı uğramışlardır.

K. Kürdistan'daki gerilla mücadelesiyle birlikte, Irak-Türkiye arasında "Sıcak Takip Anlaşması" yapılmıştır. TC bu anlaşmaya dayanarak Irak'ın "sınırları" içinde Kürtleri bombalamış, kara hareketine girişmiştir. Bunların yanısıra daha bir çok ikili-gizli anlaşmalar, görüşmeler yapmışlardır.

Herhalde tüm örneklerden ders çıkarmak Kürdistanî hareketlerin işi olmalıdır. Sömürgeci devletlerin, sömürgeci karakterleri ve statükonun devamı için biraraya gelip anlaşmalara girmelerinde, ortak davranmalarında garipsenecek bir şey yok. Garipsenecek olan, bunca derse karşın, Kürdistanî hareketlerin, sömürgeci devletlerin bu birleşik tavır karşısında hep ayrı, parçasal-grupsal durumda olmalarıdır.

Dört parçaya bölünmüş bir ülkede politika yapmak elbette zordur. Sömürgeci devletlerin kendi aralarındaki çelişkilerden yararlanmak da doğrudur.

Ama bu "çelişkiyi" diğer "parçalardaki" Kürt hareketlerine zarar verecek şekilde kullanmak da bir o kadar yanlıştır. Genellikle de sonuçta hep böyle olagelmıştır. İşte bu bakımdan sömürgecilerin tavri -tabiri caizse "örnek" olmalıdır. Nihayetinde sömürgeci devletler, sömürgeci statülerinin bozulma ihtimali karşısında, kendi "misak-ı milli" sınırları dahilinde değil de, diğer "komşu" devletin "sınırları" içindeki bir Kürt oluşumu meydana gelse bile, bugün değilse yarın, aynı etkilenmenin kendi "sınırlarını"da tehdit edeceğini bilerek, soruna, sömürgeci devletler biraraya gelerek çözüm arıyorlar. Nitekim 14-15 Kasım toplantısı da bu doğrultadır.

Unutulmasın ki, herhangi bir "parçadaki" Kürt hareketinin bir darbe yemesi, günümüz koşullarında, tüm "parçalardaki" mücadeleyi temelinden etkiler hale gelmiştir. PKK'nin darbe alması demek, TC'nin yarın Federe Devlete saldırması için önünün tamamen açılması demek olacaktır. Aynı biçimde Federe Devletin darbelenmesi, Kuzeydeki devrimci dinamiklerin üzerine çok daha ağır bir biçimde yüklenilmeyi getirecektir. Federe Devletin yıkımı, hiç olmazsa bile, TC'nin kuzeydeki halka yıllardır tekrarladığı "Kürtler devlet kuramaz" psikolojisinin derinleşmesine hizmet edecektir. (Nitekim, hem

Öteden beri oluşu için çaba gösterilen, tüm Kürdistanî hareketleri bir çatı altında toplayabilecek bir Ulusal Kongre acil duruma gelmiştir. Tüm Kürdistanî Hareketler bunun sorumluluğu altındadır. Ancak böylece sömürgeci devletlerin "birlikteliği" karşısında bir güç olunabilir.

devletin ve hem de -farklı bir açıdanda olsa sonuçta aynı kapıya çıkan- PKK'nin aleyhteki propagandalarına rağmen, bir araştırma şirketinin yaptığı ankete göre, Diyarbakır halkının büyük bir çoğunluğu Federe Devleti onaylamıştır. Çünkü yıllardır kendilerine "Kürtlerin devlet kuramayacağı" propagandası yapılmıştır. Halk, bu psikolojinin yıkıldığını gördüğü bir gelişme karşısında doğru bir tavır takınmıştır. Kürdistan'ın her parçasındaki en küçük bir kazanım bile korunmalıdır. Sahip çıkılmalıdır. Sömürgeci güçler karşısında birleşik olunması için bu zorunludur. Son PKK-Kürdistanî Cephe anlaşması, daha da geliştirilmesi gereken, ileri bir adımdır.

Oyleyse tüm "parçalardaki" Kürdistanî hareketler, sömürgeci devletlerle diplomatik vb. ilişkilerinde, özellikle diğer hareketlere zarar vermeme ilkesini benimsemeleri gerekir. Onun da ötesinde "parçalar" arasındaki sağlıklı ve geleceğe dönük birlikteliklerin temelini atılması zorunludur. Bu nedenle, öteden beri oluşu için çaba gösterilen, tüm Kürdistanî hareketleri bir çatı altında toplayabilecek bir Ulusal Kongre acil duruma gelmiştir. Tüm Kürdistanî Hareketler bunun sorumluluğu altındadır. Ancak böylece sömürgeci devletlerin "birlikteliği" karşısında bir güç olunabilir.

TC'nin çağrısını yapıp, 14-15 Kasım'da topladığı "zirve"den çıkarılması gereken ders bu olmalıdır. ■

Kasım 1992

ŞOVENİZMİN HER BİÇİMİ İĞRENÇTİR

B e r h î m e A V Z I R A V

"Ne var ki, şovenizm, beyaz
eldivenler giydiği en incesinden bir
dil kullandığı zaman bile iğrençtir."

Lenin

Türkiye'de sol, aydın, demokrat, sosyalist geçinen bazı çevreler Kürdistan sorunundaki devekuşu körlükleri işe yaramaz hale gelince, "ileri" kavramların arkasına gizlenerek, gerçekleri saptırma yoluna başvuruyorlar.

Kürdistan halkının meşru ve haklı taleplerini görmezlikten geliyor, mücadelesini küçümseyerek, karalayarak gözden düşürmeye çalışıyorlar. Kimilerinin savunduğu başlıca iddialardan biri, "şovenlik ve milliyetçilik" suçlamasını öne çıkarmak oluyor. Bunun halkların gücünü böleceği "işçi hareketini zayıflatacağı" kaygısını dile getiriyor. "Türk şovenizminde Kürt şovenizmine de karşıyım" diyor. Ve bu tavrını "enternasyonalizm", "humanizm" adına savunuyor. Kimliği inkar edilmiş sömürge bir halkın şovenliği olur mu? Önce şovenizmin ne olduğuna bakalım.

Şovenizm, Napolyon'un fetih politikasına vurgun olan Fransız askeri Nicholas Chauvin adından türetilmiştir. Şovenizm, fanatik, aşırı milliyetçi, yabancı düşmanı, kendi ulusunu üstün gören, yabancıları aşağılayan, ulusal ayrıcalık peşinde hezeyanlara kapılanları tanımlamada kullanılır.

Bir ulusun şovenlikle suçlanabilmesi için, egemenliği şarttır. Şovenizm egemen burjuvazinin emperyalist, sömürgeci politikasının kaçınılmaz bir türevidir. Dolayısıyla ezilen, baskı altında ulusal kimliği dahi reddedilen bir halkın, bir ulusun şovenizmi söz konusu olamaz. Bu eşyanın doğasına aykırıdır. Karşı çıkılması gereken bir şovenizm varsa o da Türk şovenizmidir. "Türk şovenizmine Kürt şovenizmine karşıyım" demekle yapılan politik bir tüccar kurnazlığıyla malını pazarlayan zaten egemen olan Türk şovenizminin savunucusudur.

Soruna açıklık getirmek açısından "milliyetçilik" suçlamasını ele alalım. Marksizm-Leninizmin ulusal soruna bakışta çıkış noktası, ezen ve ezilen ulus arasında ayırım yapmaktır. Bunun sonucu olarak ezen ve ezilen ulusallıklar arasında farklı politik tutum alır. Ezene karşı savaşırken ezileni destekler. Bir

kez ulusal haklar için verilen her mücadele milliyetçilikle suçlanamaz. İkincisi, ezen ulusla ezilen ulus milliyetçiliği arasında da fark vardır. Ezilen ulusun milliyetçiliği temel ulusal hakları gaspedilmiş, ulusal baskı altında bir halkın ezene karşı verdiği mücadeleden dolayı ilerici, demokratik bir muhtevaya sahiptir. Her devrimci, demokrat, yurtseverin ezinin karşısında ezilenin bu mücadelesini, taşıdığı vasıfların gereği olarak desteklemekle yükümlüdür.

Kürdistan'da her sınıfın değişik bir mücadele çizgisi vardır. İşçi ve emekçi sınıfların çizgisi yurtseverlikle enternasyonalizmi birleştirmektir. Ezilen ulus milliyetçiliği, ulusal burjuva ve küçük burjuvazinin reformist veya devrimci-radikal çizgisi olarak şekillenir. Bu iki eğilimi birlikte taşır. Bir taraftan emperyalist sistemle uzlaşma diğer taraftan yabancı boyunduruğu ulusal baskıya karşı çıkmaktır. Bu yabancı işgale ve sömürgeciliğe karşı olduğu müddetçe ilerici demokratik muhtevasını sürdürür. Ne zaman ki egemen olup başka halklar üzerinde baskıcı bir politika ya bürünürse o zaman karşı çıkılması gereken gerici şoven bir hal alır.

KUKM söz konusu olduğunda Türk solu dehşetli "enternasyonalist" kesilerek "proletaryanın vatani yoktur", "ulusal sorun proletaryanın esas sorunu değildir" "proletaryanın sorunu sınıfsaldır" vb. sözleri tekrarlarlar. Bununla "enternasyonalist" bir görüntü çizerek, "enternasyonalizm" ile "sınıfsallık"la KUKM karşıtmış, birbirine zıt anlayışlanmış gibi ele alırlar. Bu görüşlerin Marksizm'le, devrimcilikle hiç bir alakası yoktur. Marksizm-Leninizmin bir sorunu çözmedeki politik tutumunu yer, zaman ve koşullardan koparırsan, cenazesini kaldıran adama "gözün aydın" demeye benzer. Olur olmaz kaçak mal türünden Marksist klasiklerden alıntılar, çeşitli politik tutumlara örnekler rastgele aşırıldığından üzerinde durmayı gerektiriyor.

Lenin somut bir önermeyi şu kıstaslar ölçüsünde değerlendirir:

"Marksizmin bütün ruhu, bütün sistemi, her önermenin (a) yalnız tarihi olarak, (b) yalnız diğerleriyle ilişkili olarak, (c) yalnız tarihin somut tecrübesiyle ilişkili olarak ele alınmasını gerektirir" (Lenin, Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm, s. 108, Koral)

Ulusal hareketlerin önemi ve rolüne, enternasyonalizmle ilişkilerine dair sıkça karşılaşılan geriletici öğelerden biri, somutluk ve tarihsel perspektif eksikliğidir.

Türk solu çevreleri Kürdistan'ın sömürge yapısını göremiyor ya da anlamak istemiyor. Bu tutum onları Kürdistan'da Türk, Irak, İran ve Suriye sömürgeci ege-

menliğini gizleme aklama tutumuna düşürüyor. Kürdistan'ın tarihsel-toplumsal sömürge yapısı gözden kaçırılınca, Kürdistan devriminin ulusal bağlantısı bir tarafa bırakılıyor, sözde daha "keskin" ve "saf" sosyal devrim (proleter devrim), "ortak örgütlenme" üzerine nutuklar atılıyor. Kürdistan devriminin içinde bulunduğu tarihsel ve toplumsal aşama içinde ulusal görevlerini ve ulusal motivasyonunun anlamı ve önemi görülmemek istenmiyor. Bu "milliyetçilik"le özdeşleştiriliyor. Sözde sosyal kurtuluş adına Kürdistan'ın ulusal kurtuluş mücadelesi reddediliyor. Egemen burjuva ideolojisi ve politikasının etkisi altında, tarihten devraldığı sosyal-şoven geleneğinde etkisiyle "kirlili" ezilen ulus milliyetçiliğine karşı çıkayım derken egemenlerin yanında sosyal şoven politikanın yürütücüsü rolü benimseniyor. Dönemi içinde bazı sosyalistlerin içine düştüğü bu gülünç yanılgıyı, Lenin, özlü bir şekilde şöyle ifade eder: "Ezilen ulusun burjuva ulusalcılığının çıkarına hizmet etmekten korkan kişiler, ezen ulusun yanısıra burjuva ulusalcılığının değil, onun yanısıra gerici ulusalcılığın da çıkarına hizmet ederler." (Lenin, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 132, Sol Yay.) Eğer gereken politik duyarlılık gösterilmezse varılan yer burası olacaktır.

Ezilen Kürdistan halkı ulusal haklarından başka bir şey istemiyor. Ülkesinin bağımsızlığını, ulusal özgürlüğünü istiyor. Enternasyonal, sosyalist, humanist veya demokrat herhangi bir koşul öne sürmeksizin ve kaçamağa başvurmaksızın bu siyasi ayrılma hakkını savunmakla yetinemez. Fiilen destek vermesi gerekirken tersi yaklaşımların anlamı nedir? Vardığı ve varacağı yer neresidir?

Marksizm-Leninizm'e göre yabancı baskının yıkılmasına yönelik ezilen bir ülkenin bir ulusun mücadelesi sözkonusu olduğu müddetçe ileridir. Buna şöyle itirazlar oluyor. Kurulan ulusal devlet burjuva önderliğinde ve burjuva iktidarlarını hazırladığından günümüz koşullarında emperyalist sistemin dışına çıkmıyor. Emperyalizmle uzlaşıyor. Sosyalizme yönelmediğine göre bu emperyalizme bağımlı olacaktır. Söylenen doğrudur, bundan kuşku yok. Proletarya önderliğinde geliştirilemeyen devrimci ulusal kurtuluş hareketi, emperyalist ablukanın dışına çıkamaz, ilk etapta çıksa bile süreç içinde emperyalist sistemle bütünleşecektir. Bu böyledir diye proletarya önderlikli olmayan bir ulusal kurtuluş hareketini, proletarya hareketi desteklemeyecek midir? Tersine Marksizm-Leninizm teorisi ve yaşanan pratik deneyimlerin de gösterdiği gibi, ulusal burjuva veya küçük burjuva önderlikli de olsa (böyle bir hareketin proleter enternasyonalizmini savunacak halı yok. Demokrat, yurtsever veya milliyetçi karakterde olacaktır.) Yabancı baskıya karşı çıktığı müddetçe devrimci hareketlerin desteğini hak eder. Bu görev diğer ezilen bütün dünya halkları için geçerli oluyor da Kürdistan halkı için neden geçerli olmuyor. Kürdistan egemenliği altında bulunduğu sömürgeci devletin dışında başka devletlerle ilişki kursa da ulusal devlet

Kürdistan halkı için ileri bir adım, önemli bir toplumsal gelişmedir. Buna karşı çıkmak, bölgedeki sömürgeci devletle aynı saflarda yer almaktır.

Ulusal kaderini tayin hakkı, siyasi bağımsızlık, ulusun siyasal egemenliğidir. Ya bundan yana olacaksınız ya buna karşı olacaksınız. Üçüncü bir yol yoktur. Bu hakkı sözde tanımak, fakat iş pratiğe gelince, ulus kendi iradesini örgütlülüğüyle ortaya koyunca buna karşı çıkmak, suçlamak kimin işidir?!

Günümüz emperyalizm koşullarında ulusal devlet hakkı elde edilemez deniliyorsa, 1900'lerin başından beri tekrarlanan bu iddiaya karşı şöyle bir dünyaya bakmalarını isteyeceğiz.

Polonyalı sosyalistleri Polonya devletinin artık gerçekleştirilemeyeceği savunuyla alay eden Lenin şöyle der: "Polonya devletinin gerçekleştirilemeyeceğini neredeyse kanıtlamak üzereydiler, ancak ... ancak emperyalist Hindenburg işe karıştı: yürüdü ve gerçekleştirildi." (Bkz. Marksizmin Bir Karikatürü Emperyalist Ekonomizm, s. 104, Koral Yay.)

Marksistler tarihsel gelişmeye karşı değil gelişen tarihsel eğilimi görür ona uygun müdahalede bulunurlar. Aksi taktirde tarihin ilerleyen tekerleği altında ezilmekten kurtulamazlar.

Diğer bir iddia, KUKM sözkonusu olduğunda sosyalistlerin, devrimcilerin "soruna sınıfsal baktığı, ulusal sorunun ikincil, yani tali olduğu"dur. Ve bazen bu mantık uç noktaya vardırıılarak, "Marksistlerin ulusal sorun diye bir sorunu yoktur. Marksistler için esas olan sınıfsal bakış ve proletaryanın kurtuluşudur. Ulusal sorun burjuvazinin sorunudur"! "Milliyetçiliği emperyalizm körüklüyor" türünden sığ bolca laf yapılır. Dikkatlice incelendiğinde söylenenlerin bir fikir ifade etmediği, laf yığından öteye gitmediği, doğru ile yanlışların iç içe karıştırıldığı görülür.

Öncelikle şunu soralım. Ulusal sorun kimin sorunudur? Burjuva demokratik devrimini yapmış, ulusal sorunun olmadığı ülkelerde elbette proletaryanın ulusal sorun diye bir derdi yoktur. Ama ezilen halklar da sömürge ülkelerde durum böyle midir?

Buralarda, ulusal sorun, bir avuç milli hainin dışında, bütün halkın sorunudur. Enbaşta işçi sınıfı ve köylülüğün sorunudur. Ulusal sorunu çözmede burjuvazi müflis çıktığına göre sorunu proletarya çözecektir. Toplumun ulusal biçimlenmesi, ulusal devlete doğru evrilmesi kaçınılmaz ve zorunlu olduğuna göre buna kimin, hangi sınıfın önderlik edeceği sorunudur. Dolayısıyla her ulusal hareket özünde bir sınıfın damgasını taşır. Yani her ulusal hareket özde bir sınıfsal karakteri taşıyan bir biçimdir. Ezilen bir halk, sömürge bir ülkede toplumsal gelişme aşamasının zorunlu bir sonucu olarak sınıf mücadelesinin büründüğü biçim ulusal mücadeledir. Nasıl ki proletarya diktatörlüğünü öngörmeksizin bir anda sınıfsız toplum aşamasına atlayamıyorsak; ezilen bir halk veya sömürge bir ülke de ulusal sorunun üstünden atlayarak sosyalizmi kuramaz. Gündemde olan devrim ulusal demokratik devrimdir. Dolayısıyla

ulusal sorun talidir, esas olan sınıfsal sorundur demek sorunu kavramamak değilse, en basit deyişle çarpıtmaktır. Çünkü, bu ülkelerde proletarya hareketinin birincil görevi ulusal kurtuluşu gerçekleştirmesidir.

Ulusal sorunun proletarya sorunu olması, proleter devrimin bir parçası ve ilk aşaması olmasının anlamı budur. (Burada dünya devriminin bir bileşeni olarak uluslararası boyutuna değinmiyoruz.) Başka bir deyişle bizzat sömürge ülke proletaryasının bağımsız politik örgütlenmesiyle sömürgeci devrime ideolojik, siyasi, örgütsel olarak önderlik etmesi devrimin ilk aşaması ve bir parçası olan ulusal sorunu çözmesidir. (ulusal kurtuluşu gerçekleştirmesidir.)

Burada bir başka yanlış kavrayışa değinmeden geçemiyoruz. Ulusal sorunun proleter devrimin bir parçası demek, bazı yanlış anlayışların, Türkiye proletaryasının sınıfsal devriminin bir parçası (programın bir alt maddesi) olarak devrim sonrasına ertelenen tali bir sorunun çözümü anlamına gelmiyor. Bu anlayış, ezilen halkların sömürge ülkelerin ulusal kurtuluşları için örgütlenmeye ihtiyacı yok, kendi kaderini ezen ülkenin proletaryasına bağlar ki bu saçmalaktır. Ulusal devrimlerin reddi anlamına gelir ki, bunun pratikte hiç bir değeri yoktur. Vietnam ve Cezayir devriminin kaderini Fransa devrimine, Namibya ulusal kurtuluşunu, Güney Afrika devrimine vb. bağlamak olur. Ayrıca bu anlayışı proletaryanın biricik anlayışı olarak mutlaklaştırmak, ezilen halkın iradesini ortadan kaldırmak, ulusal kurtuluş devrimlerini reddetmektir.

Ezen veya sömürgeci ülkede proletaryanın devrim yapması istenilir bir durumdur. Bu ezilen halkın kaderini tayin etmenin koşullarını da yaratır. Ama istekle dönemseller farklı şeylerdir. Devrimin sömürge ülkede daha önce gerçekleşmesi mümkündür. Bugün Kürdistan ve onu egemenliği altında tutan ülkelerde yaşanan da budur.

Bu açıklamadan sonra tekrar konumuza dönelim. Bazı çevreler KUKM karşısında Manifesto'dan "İşçilerin vatanı yoktur" özdeyişini aktarır, yazılı veya sözlü düzeyde ifade ederler. Bununla kastedtikleri, Kürdistan işçi ve emekçi sınıflarının Kürdistan ülkesini işgalden arındırma, ulusal birliği kurma, ülke savunması diye bir sorunu olmadığını belirtmektedir. Proletarya "enternasyonalist" bir sınıftır. Ulus diye bir sorunu yoktur. Ulusallık ya da ulusal hareket burjuva milliyetçiliğidir, demeye getirirler.

Halbuki Marks-Engels Manifesto'da, daha sonra sosyalizmin diğer kuramcıları başta Lenin bu özdeyişin anlamı üzerinde durmuş ve farklı anlamda kullanmışlardır. Sosyal şoven çizgiye düşenler ise bu özdeyişi gerçek anlamından yalıtılarak kendisine bir maske olarak kullanmışlardır. Fazla detaya inmeden anlamı üzerinde biraz duralım.

Feodal dönemde vatan, mülk sahibi feodal aristokrasinin ve hükümdarın sayılırdı. Fransız devrimi her ne kadar vatanı, bütün yurttaşların (bireylerin) vatanı olduğundan yola çıksa da, gerçekte mülk sahibi

burjuvazi onun imkanlarından yararlandığından fiiliyatta onun vatanı olduğu söylenebilir. Mülkiyetten, ülke imkanlarından yoksun bırakılan proletaryanın bu anlamda ülkesi yoktur.

Bazılarının sandığı gibi "işçilerin vatanı yoktur" özdeyişi, ne böbürlenme ne de programdır. Proletaryanın ulusun bir parçası olma hakkından yoksun bırakılmasına karşı bir protestoydu. Bu nedenle her ülkenin proletaryası öncelikle burjuvazinin "ulusal çıkar" dediği, burjuva sınıf çıkarlarına karşı proletarya kendisi burjuvazisiyle hesaplaşması gerektiği ilk şart olarak Manifesto'da saptanmıştı. Bundan dolayı, "proletaryanın burjuvaziye karşı giriştiği mücadele, özü bakımından olmasa bile şeklen, herşeyden önce milli bir mücadele"dir.

"Çağdaş toplumda sınıfların ve milliyetlerin ortadan kalkmasını temsil etmekte" (Marks-Engels) olan proletarya; bir taraftan kendi burjuvazisini devirip kendisini milli bir sınıf haline getirerek: diğer taraftan (sosyalizm aşamasından geçtikten sonra) devrimin nihai amacı olan sınıfsız ve ulusuz toplumu hedeflerler. Bunda bir çelişki yoktur.

Emperyalizm koşulları altında ulusal mücadeleyi burjuva milliyetçiliğidir diyerek reddeden anlayışa karşı çıkan Lenin, "işçilerin vatanı yoktur" özdeyişinin arkasına saklananlara şu cevabı verir:

Bu yabancı boyunduruğu söküp atmak söz konusu olduğu zaman, bizim savaşmamız gerekmez anlamına mı gelir, bundan böyle bir sonuç mu çıkar? (altını çizen Lenin) Evet mi, hayır mı?

Sömürgelerin özgürlükleri uğruna savaşı?

-İrlanda'nın İngiltere'ye karşı savaşı?

Ve bir ayaklanma (ulusal), anayurt savunması değildir?" (Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm, s. 106, Koral Yay.)

Manifesto'da sadece "işçilerin vatanı yoktur" demiyor? Orada birbiriyle bütünleşen iki öneri var: "Birinci öneriyi almak (çalışan insanın yurdu yoktur) ve onun ikincisiyle (işçiler, burjuvazi ile aynı anlamda olmasa da, ulusal bir sınıf teşkil ederler) olan ilişkisini unutmak son derece yanlış olacaktır." (Lenin, age, s. 109)

Sanırız sorun yoruma yer vermeyecek kadar açık.

Kürdistan halkı tarihin hiçbir döneminde özgürlüğüne elle tutulur düzeyde bu kadar yaklaşmamıştı. Tarihsel dönemin getirdiği bu sorumluluk bilinciyle hareket etmek zorundadır. Bu gün bu mücadeleye karşı duranların sıfatı ne olursa olsun, hangi kılığa bürünürse bürünsünler tarihsel vebalin altında kalmaya mahkumdurlar. ■

Dipnot: "İşçilerin vatanı yoktur. Onlardan sahip olmadıkları bir şeyi alamayız. Proletarya, her şeyden önce, siyasal gücü ele geçirmek, ulusun önder sınıfı (1848 tarihli Almanca baskılarda, "ulusun önder sınıfı" yerine "ulusal sınıf" deniliyor.-Ed.) durumuna gelmek, bizzat **ulusu** oluşturmak zorunda olduğuna göre, kendisi, bu ölçüde, ulusaldır, ama sözcüğün burjuva anlamında değil." (Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, c. 1, s. 151)

YABANCI DÜŞMANLIĞI VE HALKLARIN KARDEŞLİĞİ

H . B A V O

Dünyamız çok hızlı seyreden değişimlere tanık oluyor. Siyasi, ekonomik, kültürel, teknik vb. açılardan her gün yeni yeni gelişmeler yaşanıyor. Toplumsal bakımdan pek çok alt-üst oluşlar birbirini kovalıyor. Bir dizi alanda eskidiği düşünülen tekrardan boyvermesinin zorluğundan bahsedilen olaylar zinciri tek tek yeniden boyveriyor. Tipik bir tipik 'tarihin tekerürü' olayı yaşanıyor. Bütün bu gelişmelerin yaşanabileceği noktada ikircikli bir tavra düşmeksizin, objektif açıdan yaklaşanların öngörülleri doğrulanıyor. Gerçek yaşamın bizzat kendisini materyalist tarzda ele alanların olan-bitenler karşısında doğru notada perspektiflere sahip oluşları ise yine bir başka olumlu unsur olarak kendisini gösteriyor.

Kapitalist-emperyalist dünyanın pazar hırsı bütün bu sorunların tezahür etmesinde son derece büyük bir katkı maddesi netliği taşımaktadır. Dünyanın pazar alanlarının ne pahasına olursa olsun ele geçirilmesi anlayışı, dışta ve içte en uç noktada yeni uygulama, yöntem ve davranışlarla beraberinde getirmektedir. Özellikle tamda böylesine rekabetin kızıştığı, ya da kızışması için ortamın hazırlandığı anlarda emperyalist dünyanın "uygar"lığında yakayı ele verme işini alenileştirmede bir sakınca görmez. Dünya halklarının açık düşman olduğu gerçeğini her vesileyle ve fakat uygun araçlarla dile getirmesini ihmal etmez. Yanısıra içte de dışlerini göstermede kusur etmez. Yaşanılan kapitalist-emperyalist tarih, gelişmenin kabaca bu şekilde seyrettiğini ortaya koymaktadır. Ne var ki bu durum tek başına geçmişe ait bir gelişme değildir. Ve bugün de cereyan etmektedir.

Son yıllardaki gelişmeler, emperyalizmin ciddi şekilde savaşa hazırlandığını belgelemektedir. Zaten dünyanın çeşitli bölgelerinde devam eden savaşlarda parmağı ve kendisi olan emperyalizm bu vesile ile en azından bölgesel bazda hızlı savaş hazırlıklarını yapagelmektedir. Adı geçen alanlarda durumunu sağlama alma, oralar üzerinden halklara düşmanlık, rakiplerin karşısında ise manevra sahaları yaratıyor.

Rus sosyal emperyalizminin bilinen gelişmelerden sonra adı geçen emperyalist rekabette ciddi bir rolünün kalmadığı açıktır. RSE varolduğu dönemde

azgın bir emperyalist rekabetin tüm dünya yüzeyinde çılgınca seyrettiğine yakın kuşak devrimcilerinin tanıklığı, yanısıra RSE'nin bugün için rekabetten geri kalmakla beraber, yeniden eski günlerinin arayışı içinde olması gerçekliği bu noktayı daha fazla derinleştirmemizi gerektirmiyor. Ama unutulmamalıdır ki; bugünkü Rusya eski çarlık despotizminde gölgede bırakacak düzeyde bir barbar güç olmaya can atmaktadır. Barbarlıklarının gizlenmesi için başvurulan bütün söylemlerinin zerre kadar inandırıcı olmadığı artık görülmek zorundadır.

Emperyalist devletlerin içte ve dıştaki saldırılarının sürmesi bu saldırıların çeşitlendirilmesini, özelde klasik yollara başvurulmasında beraberinde getiriyor. Burjuvazi için "çıkarcı" her şeyin önünde gelir. Böyle olunca kendisi dışında koruyacağı hiçbir kimseler olamaz. bu tipik gelişme tartışma götürmez bir şiddetin bugünün Avrupa'sında, Amerika'sında ve öteki bölgelerde yaşanmaktadır.

Sermaye, sahip olduğu devleti üzerinden, halklara düşmanlığını sürdürmeyi önemli bir unsur olarak korumaktadır. bugünün dünyasında; işçi sınıfına, emekçilere çalışanlara en akıl almaz baskıları uygulayan emperyalist devletler, yalnızca bununla yetinmenin "eksikliği" farkederek (!), bu kez ezilen ve mazlum halklara, baskı altında kurtulmak isteyen ulusalara ve evet, ülkesindeki tüm yabancılarla düşmanlık gütmeyi, pratik olarak yabancıları hedeflemeyi ve toptan saldırıya geçmesi sürecin önemini dahada artırıyor.

Yukarıdaki satırlara en tipik örnek olarak Almanya gösterilebilir. Alman devleti, bir yandan halkların özgürlük ve devrim mücadelesini uşaklarına aktif destek vererek bastırmaya çalışırken, halkların düşmanı rejimleri her yolla korumayı sürdürürken, devletlerin iç işlerine müdahaleyi gerçekleştirirken, en yakın ve canlı örneği; Yugoslavya'nın bu duruma düşmesinde ve varolanın devamında katkılarını esirgemeyip vahşi yüzünü sergilerken, yanısıra, içte de yabancı düşmanlığını geliştirmekle, işçi sınıfına karşı baskı uygulamakta, sosyal hakları kısıtlamakta, devrimci ve ilerici hareketlere azgınca saldırmakta ve bütün bunları ve benzerlerini artık günlük politika olarak hayata geçirmektedir.

Almanya'da içinde geçmekte olduğumuz süreçte, bizzat Alman devleti ve parlamentosu tarafından sağ politikaların daha çok kabulü biçiminde kendini gösteren durum bile; başlı başına bu ülke yönetiminin faşizme açık kapı bırakan bir anlayışın ve ruhun sahipleri olduğunu kanıtlamaya yetmektedir. Ne var ki sorun kararlarla bitmemektedir. Asıl görülmesi gereken yan; bu devletin iç faşistleşmeyi benimsediğidir. Mevcut yönetimin ikide bir "geçmişe dönmeyeceğiz" lafları ciddiyetten uzaktır. Son dönemde şu ya da falan "aşırı sağcı grubu yasakladık, yasaklayacağız" türünden sahte davranışları da inandırıcı değildir. Çünkü Alman devleti yabancı düşmanlığına ihtiyacının olduğunu defalarca belirtmiş, ve bu ihtiyaca göre davranmıştır. Sosyal devlet olmaktan çıkmaya diktatoryal politik yönetim tarzına yönelim ihtiyacı duymaktadır. Bugün için bir dizi faşist parti, örgüt ve kişi aleni şekillerde her tür faşist, ırkçı ve yabancı

düşmanı faaliyetlerini sürdürmektedirler. Devlet biz-
zat bunları korumaktadır. Hatta gelişmeleri için
bugünkü hükümet destek vermektedir. Halihazırda
butür faşist örgütlenmeleri donatarak gelişmeleri
gözetlemeyi tercih etmektedir.

Yalnızca Almanya'nın değil, öte yandan İtalya,
İspanya, Fransa ve diğer Avrupa ülkelerinde de faşist
hareketin tanınan olanaklarla örgütlendiği, başta ya-
bancılar olmak üzere ilericilere ve anti-Faşist
yığınlara düşmanlıklarını kustukları görülmektedir.
Saldırıları hergün tezahür etmekte, yabancıların
yaşamlarına kısılmakta, evleri ateşe verilmekte ve
öldürülmektedirler. Bu durum, bundan sonra
yaygınlaşarak devam edecektir.

Bugünkü dünya siyasetinin belirlenmesinde kapi-
talist emperyalist çevreler belirleyici rolü oy-
nadıklarından ötürü, bütün bu gelişmelerin çok
ayrıntılı olarak yaşamda vücut bulmaları tamamen
olanaklıdır. Ve bu anlamda şaşılacak fazla bir yanı
yoktur-olmamalıdır. Bu anlamda hala kimi odakların
emperyalizm karşısında hayırna tutumlar almaları an-
laşılmaz vede tehlikelidir.

Bugünkü dünya siyasetinin belirlenmesinde kapi-
talist emperyalistler belirleyicidir. İki yoldan birini ter-
cih etme zamanıdır: Ya kapitalist siyasetin bütün
sonuçlarını görüp, kavrayıp devrimci bir tavır alarak
ilerlemek ya da emperyalizm hakkında iyi niyet bes-
lemeye devam etmek ve bu ölçüde bel bağlamayı
sürdürmek... Burada üçüncü bir yol aramaya
kalkışmak boşuna bir çabadan öteye bir anlam ifade
etmez.

Dünyayı paylaşma/bölüşme yarışında, fatura
sürekli olarak halklara çıkartılır. Rekabet kendini
canlı tuttuğu sürece bu illetten hepten kurtulmak za-
ten olanaklı da değildir. Ancak muzaffer bir devrim
bunu başarabilir.

Yabancılaşma, halkların birbirine ya-
bancılaştırılması ve karşılıklı düşman haline getirilme-
si vb. olayı çok eskilere dayanmaktadır. İnsanlığın
ilk dönemleri (komünal yaşam) hariç, hakim güçlerin
rekabet, paylaşma hırsları aralıksız bir şekilde ya-
bancılaştırmayı ve halklararası düşmanlığı sürekli ber-
berinde taşımıştır. Barbarlık sisteminin devamı bu
olumsuz tablonun devamıdır. Köleci imparatorluk-
ların bütün dönemi halklar arasında boğazlaşmayı
teşvik eder. Yanısıra feodal ve sonrasındaki kapitalist im-
paratorluklarda aynı silahı geliştirerek
sürdürmüşlerdir. Ancak tarihsel kesitleri içerisinde so-
runa bakıldığında, sonrakilerin öncelerine göre daha
modern yaklaşımlarla hareket etmeyi tercih ettikleride
gözardı edilmemelidir. Yabancılaşma ve düşmanlık
birbirine paralel sürdürülmüştür, başka türlü ola-
mazdı zaten... Kapitalizm, günümüzün "uygar" em-
peryalist devletleri bu silaha daha çok
sarılmaktadırlar. Ama nisbeten "modern", "teknik" ve
"reel" özgünlüklere dikkat edersek! Yaşanan dünya ve
bölgesel savaşlarda emperyalizmin halklarında
düşmanlık geliştirme anlayışını ne denli ustalıkla uy-
gulamaya çalıştığını görmek gerekiyor. bu noktada
belli bir deney ve tecrübe sahibi olan kapitalizmin,
bugünkü olanakları ve avantajlarıyla daha kolay/rahat
hareket edebileceği açıktır. Varolan mevcut emperya-

list saldırganlığın imkan ve avantaj sahibi olmasında
önemli etkenlerden birinde; halklar arasında kar-
deşlik ve enternasyonal dayanışmanın zayıflığı ol-
duğu unutulmamalıdır. Güçlü bir komünist
enternasyonalin varlığı, dünya proletaryasının
mücadelesindeki enternasyonal yönün gelişmişliği,
halkların devrimci özgürlük ve sosyalizm sa-
vaşımındaki güçlü dayanışmacı özelliklerinin varol-
duğu koşullarda dünya emperyalizminin bugünkü
gibi rahat hareket etmediği yeterince ikna edici bir
tarzda ve boyutta hatırlanmakta ve bilinmektedir.
Sorun yeniden seviyeyi yakalamak ve hatta geçmek
ve böylece dünyayı emperyalizme dar etmektir. Bu
anlamda çözümleyici perspektif oldukça nettir. Ki,
ancak adı geçen yaklaşım yabancı düşmanlığı deni-
len olayı halkların karşı karşıya getirilişine gerçek an-
lamda son verebilir. Bu uğurda katedilen yolda, 2.
Dünya savaşı pratiği muazzam katkılar sunmaktadır.
Hatırlanacağı üzere emperyalizm en barbar dönemini
yaşıyordu. Faşizm pekçok ülkede iktidardı. Ve iktidar
olan faşizm, dünyayı yutmak, sosyalizmi ve halkları
topyekün imha etmek istiyordu. Fakat Ekim devrimiyle
birlikte köklü değişikliklere uğrayan dünya,
faşizmin emellerini gerçekleştirmesine olanak
tanımadı. Halklar düşmanlığı değil, kardeşleşmeyi ter-
cih ettiler.

Yabancı düşmanlığının bugün bu seviyelere kadar
tırmanmasının altında pekçok neden bulunmaktadır.
Öncelikle bunun önemli nedenlerinden biri olarak,
kapitalist sistemin çok ciddi bir sıkışıklığı, çaresizliği
yaşamasıdır. Ekonomik açıdan önemli zorluklar
yaşanmakta, aşabilme noktasında çözüm
üretmemektedirler. Bunun sonuçlarından bir diğeri
ise; emperyalistlerarası rekabetin kızışması, çok yönlü
derinleşmesi oluyor. Avrupalı emperyalistlerin birbir-
leriyle olan dalaşları, bu dalaş için başta Yugoslavya
olmak üzere, öteki Doğu Avrupa ülkelerinde,
Balkanlarda savaş hazırlıklarını her geçen gün
yoğunlaştırmaları ve bu emelleri için halkların birbir-
lerine boğazlattırılmaları gündelik potikalar halini
almış bulunmaktadır. Ayrıca, Avrupalıların Amerika
ile rekabetleri, hatta Japonya'nın "ilgi" sahasına dal-
maları, devre dışı bıraktıkları Rusya'nın yeniden can-
lanması için yapılan girişimler vb. korkunç bir
emperyalist savaş hazırlığı olarak algılanmalıdır. Ve
şu da bir gerçektir ki, böylesine koşulların yaşandığı
dönemlerde her yola başvuru olarak halklar yokedilme-
ye çalışılır. Bugün bunun emperyalist devletlerdeki iç
siyaset tarzı uygulanış biçimi; yabancı düşmanlığı
olarak kendini göstermektedir. Bu anlamda, yabancı
düşmanlığı, varolan emperyalist, faşist, ırkçı devletle-
rin politikasının bir sonucu olarak ortaya
çıkılmaktadır.

Bu belirleme bugünkü gerçekliğe denk
düşmektedir. Kimi çevrelerin Avrupalı kapitalist dev-
letler için yaydıkları demokratik, uygar vb.
söyleminin giderek devre dışı kalmaya doğru yo-
laldığı görülmektedir. Halihazırda burjuva demokrasi-
sinin varlığı gerekçesi, bu ülkelerde faşizm
tehlikesinin olmadığı anlamına gelmez. Tamda bugün
yapılan, istenen ve beklenen faşistleşmenin ge-
lişmesidir. Eğer yeni Hitler fizyonomik olarak

aranıyorsa sorun başka, ama eğer sorun devletlerin ve devletlerin bizzat destekledikleri faşist örgütlenmelerin politika ve uygulamaları ise, o zaman gömülmek isteniyorsa herşey apacık orta yerde durmaktadır. Ki, bundan sonrası için, daha bugünden devlet politikaları, (özellikle rekabette kazançlı çıkmayı baş hedef gözeten güçler) pek çok konuda oldukça gerici, şoven ve faşist eğilimlidir. Bu durumun ne kadar süreceği ise tartışmalıdır. Mevcut gidişatın yavaş olmadığı hatırlanmalıdır. Avrupa'da sosyal ve siyasal problemlerin, ekonomik sorunların, kültürel bozuşmanın vb. ne denli hızlı seyrettiği görülmelidir. Toplumsal kargaşa ve bunalımlara gün geçtikçe derinleşeceği sinyalleri bolca vardır. Çıkış yolu noktasında çözümsüzlüğün hakim olduğunu tespit etmek gerekir. Alternatiflerden herhangi birinin bugün için toplumun geniş yığınları tarafından kabul edildiği söylenemez. Mevcut yönetimlerin durumu idareci olma anlamında kurtarıcı olarak ördükleri daha doğru olanıdır. Çünkü oradaki iktidarlarda hoşnutsuzluk artmaktadır.

Bütün bunların neticesinde ilk çare olarak devreye "yabancılar" konmaktadır. Ve böylece derinlerde yatan çözümsüzlük bir nebze olsun gözden kaçırılabilir, sorumluları da içerilerden birileri olmayarak dışa havale edilmiş oluyor. Dün yahudilerle, bugün bütün yabancılarla! Değişen bir şey yok! Aynı kafa, aynı ruh ve aynı vahşet!

Yabancı düşmanlığı dünyanın bir dizi bölgesinde bizzat emperyalistler tarafından kışkırtılıyor. Değişik kılıflar altında bu kampanya bütün hızıyla sürdürülüyor. Egemen ulus milliyetçiliği şovenizm ve barbarlık hep birlikte devreye sokuluyor. Hatta ezilen ulus milliyetçiliği dahi çıkarları için kullanmaya çabalyorlar. Haklı ulusal ve sosyal mücadeleleri kendi potasında eritip, öteki halklara karşı düşman yapmak için didinip duruyorlar. Yıllarca birlikte yaşamış halklar arasında düşmanlık tohumları ekiyor, çıkarına geldiği yerde yeni devletler icat etmeyi ya da bu devletleri bölge halklarına karşı düşmanlık üssü haline getirmeyi seçerken, bir başka yerde daha değişik yöntemlerle halkları birbirine kırdırıyor, hatta aynı ulusal/sosyal mücadele içinde bulunan halkları, güçleri karşı karşıya getirmek için her tür yola başvuruyor. Denetimindeki basın-yayın aracılığıyla halklar arasında varlan dostluğuda bozmaya koyuluyor. Bu faaliyetinde faşist, gerici ve halkların düşmanı rejimlerden faydalanmayı, birlikte hareket etmeyi ihmal etmediği gerçeğininide eklemek gerekiyor.

Ele alınan sorunun tek başına Avrupa'ya, ya da emperyalist ülkelere ait olduğunu sanmak büyük bir yanılgı olacaktır. Bugün böyle davrananlar bulunmaktadır. Bu tür davranışların sahipleri kendi ırkçı, faşist devletlerini kurtarmanın telaşı içindedirler. Bütün faşist, ırkçı ve gerici rejimlere karşı tavır alınmadan bu noktada tutarlı bir çizgide bulunabilmek imkansızdır. Bu tutum demokrat olmanın, devrimci tarzda davranmanın mihenk taşıdır. Öte yandan bizzat kendileri ırkçı bir rejimin temsilcileri olanlar, diğer bölgelerdeki ırkçılığa karşı olamayacakları unutulmamalıdır. Diploması gereği söylenen sözler birer aldatmaca aletidirler. Bu diplomasinin dilinin ağır ol-

ması dahi o devletin ırkçı olmadıklarını göstermez. Bu tavra en tipik örnek Türkiye ve İsrail'dir. Her iki devlette, ezilen uluslara en barbar, en vahşi ve dizginsiz bir ırkçılıkla yaklaşmaktadırlar. İnsanların kitle halinde katledildikleri, köylerinin ve şehirlerinin sürekli bombardımana tutulduğu, varlığının kabul edilmediği ve bizzat her türden soykırım ve asimilasyonu uygulayan bu iki ırkçı devlet, ırkçılığa karşı olmazlar, bu durum onların doğalarına terstir.

Faşist-sömürgeci TC devletinin ne zalim bir ırkçı idare olduğunu Kürt ulusu, Kürdistanlılar hergün yaşamlarında görüyorlar. Bunu bütün dünyada biliyor. En çokda Avrupa biliyor. Ama çıkarlarına denk düşüğü için, Türkiye müttefikleri olduğu için onay veriyorlar, destekliyorlar ve koruyorlar. TC devleti ve emrindeki basın-yayın hergün ırkçılık yapmaktadır. Aşırı şovenizmin şampiyonluğunu kimseye bırakmamaktadır. Kürt düşmanlığını en son nefesine kadar canlı tutmaktadır. Devletin en yetkili ağızları Kürt kitlelerinin Türkiye'deki metropollerde katledilmeleri, soykırıma tabi tutulmalarını tehdit unsuru olarak sürekli canlı tutmaktadır. Devlet emrindeki bütün resmi ve gayri resmi güçleri devreye sokarak, metropollerde Kürtlerin yaşadığı mahalle ve semtleri kuşatmakta, terör estirmekte, katliam yapmakta ev ve işyerlerini yakmaktadır. Faşist devlet hergün öldürülen onlarca Kürt insanın neden öldürüldüğünü dahi sormamaktadır. Devletin borazanı basın-yayın hergün sayfalarında, ekranlarında Kürt düşmanlığını körüklemektedir. Türkiye'nin metropollerinde oturan Kürt/Kürdistanlıların buldukları yerden göç etmelerini sağlamaya çalışmak için Almanya'daki Nazileri bile gölgede bırakacak düzeyde vahşilikler işlemektedir. Kürt ve Türk halklarının dostluğunu zedelemek bu iki halkı karşı karşıya getirmek bu devletin asıl amacıdır. Şovenizmi bunun için körüklemektedir. Kürdistan'da başarılı olamayan TC bu kez bu yolu denemeyi aklına koyduğu için her tür ırkçı faaliyeti mübah görüp, göstermektedir.

Bizzat TC devletinin faşist bir diktatörlük olması gerçekliği bile tek başına ele alındığında, bu devletin ne denli ırkçı, şoven ve terörist olduğunu kanıtlamaya yeter. Bu anlamda adı geçen devlet ırkçılığa karşı olmaz. Kürt düşmanlığı yapan bir basın ırkçılığa karşı tavır alamaz. Kürt ve Türk halklarını birbirine düşman etmek isyen bir rejim ırkçılığa karşı çıkamaz. Kıbrıs'ı işgal eden, Rum halkıyla sürekli düşmanlık çizgisinde bulunan bir rejim diğer halklarla dost olamaz. Sömürgeci, yayılmacı, ilhakçı bir sistemin kendisi ırkçıdır, soykırımcıdır. Ermenileri katlederek ulus olma özelliklerini kaybettirenler, yüzbinlerce Kürdü sırf başka bir ulustan oldukaları için soykırıma tabi tutanlar, Almanya'da faşist-Nazi grupların katlettiği üç Türkiye vatandaşı için sahte gözyaşı dökmektedirler. İnandırıcı olamamaktadırlar. TC için Alman devleti ile anlaşma daha önemlidir. Nitekim Alman devletine işi havale ederek Kürdistan'daki "iç hareket"i sürdürülmesi için "memlekete" dönmeyi yeğlemişlerdir! Son olarak öldürülen üç kişinin ardından Almanya'nın bir dizi kentinde gerçekleşen protesto gösterilerinde de yine bizzat TC'nin MİT'i tarafından yönlendirilen küçük bir azınlığın ırkçı, şoven

propaganda ve davranışlara girdiği kanıtlandı. Öte yandan sivil faşist çevrelerin (ki bunlar MIT'in kontrolü altındadırlar) bizzat Alman Nazileriyle ilişkide oldukları da muamma değildir.

Sorunun bir diğer boyutunu ise, dünya ML güçlerinin, devrimcilerin ve halkların içinde bulunduğu durum oluşturmaktadır. Kısaca bu konuyada değinmek gerekiyor.

Dünya halklarının haklı, meşru devrimci mücadeleleri en ağır koşullar altında geliyor, yaygınlaşıyor, çeşitli bölgelerde zorda olsa ürünlerini veriyor. Bugün neredeyse hemen her bölgede halklar kendi özgürlük ve kurtuluş mücadeleleri için devrimci, ilerici ve haklı savaşımını sürdürüyorlar. Bir dizi alanda egemenlere karşı silahlı özgürlük mücadeleleri geliyor, yönetenlere zor anlar yaşıyor. Kitleler boyutta pek çok ülkede haklı mücadeleler giderek yükselme sürecine giriyor. Emperyalizme karşı hemen her tarafta muazzam bir hoşnutsuzluk dalgası geliyor-büyüyor, devrim, bağımsızlık ve sosyalizm eğilimi gelişme kaydediyor. Kapitalist reçetelerin çözüm olmadığı bizzat kapitalist ülke emekçileri tarafından giderek görülmeye başlanıyor. Ağır ve sancılıda olsa.

Kapitalist ülke işçi ve emekçileri sisteme karşı gelme bilincine doğru yol alıyor, mücadele zorunluluğu görünüyor.

Dünya halklarının ırkçılığa ve faşizme karşı mücadeleleri yükseliyor ve bu haklı mücadelenin destek görme durumu gün geçtikçe genişliyor, son derece sınırlı ve darda olsa, dünyalı olmanın verdiği bilinçle yeniden ortak örgütler kurma ortak mücadeleler geliştirme tavrı göze çarpıyor. Bu yönlü çabalara tanık olunuyor.

Bütün bunların görülmesi gerekir. Ancak abartılmaması yapılacak olanların henüz çok başında bulunduğu temelinde sorunlara yaklaşmak zorundayız. Mevcut durumda halklararası kardeşliğin çok önemli darbeler yediğini görmeden, dünya devrimcileri arasında istenilen bağın kurulmadığı görülmeden ve en önemlisi henüz dünya Marksist-Leninstlerinin ortak hareket edişine tanık olmadan, yukarıdaki tablonun arzu edilen sonuca varmak için yetersiz olduğunu bir an olsun hatırdan çıkarmamak gerekiyor.

Halihazırda mücadeleyi belli bir seviyeye çıkartabilen halkların kendilerini uluslararası kamuoyunda yeter oranda enternasyonalize edemedikleri görülmelidir. Kimi istisnalar olsa bile, genelde durumun tartışılan bağlamda iyi olmadığı dikkate alınmalıdır. Ayrıca kapitalist dünyanın çıkarları için bazı mücadelelerin kamuoyuna maledilmesi noktasında fazla sorun çıkarmıyor gibi görülmeleride geçicidir, dahası varolan mücadeleleri denetimine alma hevesi ile yapılmaktadır.

Halkların temsilcilerinin ML bir hatta sahip olmalarında ayrı bir olumsuzluktur. Bilinmekteki küçük burjuva, burjuva önderliklerin oportünist ve pragmatist davranışları bu alanda da zaman zaman oldukça olumsuz yansımaktadır. Sorunun uluslararası bağlamda örgütlülüğü düzeyinde de kayda değer bir örgütlenmenin olmadığını gösteriyor. Bugün için

dünyalı küçük-burjuvazide kendi örgüt düzeninde enternasyonalize edememiştir. Ve tartışmasız bu olumsuz bir durumdur ve giderilmesi gerekmektedir.

Unutulmaması gereken en önemli noktalardan birinde; halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri sürdürülmesi kadar tanıtılmasında gözden kaçırılmaması gerçekliğidir. Özellikle de emperyalist ve gerici medyaların ellerindeki imkanlarla her tür çarpıtmayı ve karalamayı yaptıkları bir süreçte, tanıtılma, destek sağlama, kamuoyunun dikkatini çekme vb. açılardan da dünya halklarının uluslararası örgütüne ihtiyaç vardır.

Bu ihtiyaç giderilemez değildir.

Günümüzün ML güçleri, sosyalizme yönelmiş ya da ML'den ciddi bir şekilde etkilenmiş güçleriyle bu yönde ilk adımlar atılabilir. Bunun imkanları vardır ve olumlu yönde sonuç alınacağıda az çok bellidir. Varolan güçlerle bir yandan bu yönlü faaliyetleri geliştirirken, yansırı her ülkede gerçek komünist partilerin kurulması çabasında görevler arasında başta bulunmaktadır. Kalıcı, başarılı ve görevlerini geleceğin dünyası için icra eden böylesi partiler, proleter enternasyonalizmin temelini oluştururlar. Ve ancak böylesi bir örgüt halklar arası tam eşitliği ve dostluğu, kardeşliği gerçekleştirebilir.

Halklar arasında körüklenen düşmanlığa ve özel olarak yabancı düşmanlığına karşı tavır almak, gereklerini yerine getirmek esas olmalıdır. Soruna işaret etmek yetmez. Veya varolan problemin hafife alınması ve böylece görevlerin yerine getirilmesinde savruk davranmakta reddedilmelidir. Soruna dar mantıkla yaklaşmak vb. türünden yaklaşımlar içine girmekte doğru olmayacaktır. Doğru bir perspektife yaklaşmak ve perspektifi geniş yığınlara mal etmek çok önemlidir. Devrimcilerin tek başlarına bu olaylar karşısında protestocu olmaları fazla bir şeyi değiştirmeye yetmeyecektir. Önemli olan yerli yabancı çok geniş bir kesimin bu mücadeleye çekilmesidir. Geniş yığınların ırkçılığa karşı, yabancı düşmanlarına karşı protestocu davranışlarına girmeleri geleceğe hazırlanmaları açısından da olumlu olacaktır. Tepkileri devrimci, anti-faşist yönelimlere kanalize etmeye koyulmak gerekiyor. Sosyal-demokrasinin ve hatta bizzat emperyalist devletlerin, özelliklede bugünün yöneticileri eski Nazi subaylarının sahtekarca "yabancı düşmanlığına karşıyız" demeleri neticesinde yığınların böylelerinin peşinde uzun sürede gitmemeleri için devrimci perspektifi derinleştirmek, yaygınlaştırmak, yığınların elinde güçlü bir materyal yapmak gerekiyor. Bunda başarı kazanmanın yolunda, yerli ve yabancı komünist, devrimci, demokrat ve anti faşist güçlerin güçbirliğinden geçiyor. Böylesine güçler arasında özellikle antifaşist birlik anlayışı temelinde tırmanan ırkçılık mücadele yaygınlaştırılabilir. Bu birlikler hem tek tek ülkelerde kurulabilmeli ve hemde Avrupa çapında örgütlülüğü doğrultusunda adımlar atılmalıdır. Kurumlaşma sağlanabilmelidir. Bu kurumlaşmanın sağlanması halinde etki sahasının oldukça genişleyeceği, yaptırım gücünün artacağı muhakkaktır.

Herşeye rağmen, gelecek dünya proletaryasının ve halkların olacaktır. ■

1 Aralık 1992

Kürdistan Emekçiler Örgütü KAWA, "SAVAŞ VE PARTİ İNŞA KONGRESİ"ni gerçekleştirdi.

YAZDAN HOVAG
Mehabat'tan bildiriyor

KAWA Merkez Komite Üyesi *..... ile *..... tarihinde yaptığım görüşme neticesinde KAWA örgütünün yeni bir kongresini başarıyla gerçekleştirdiğini öğrenmiş bulunuyorum. KAWA Merkez Komite üyesi geçmiş konferans ve kongrelerinden farklı olarak kendi tarihlerinde ilk kez Kürdistan'ın dört parçasından delegelerin Kongrelerinde hazır bulunduğunu, KAWA'nın Kuzeybatı, Doğu ve Güney Kürdistan örgütlerinin militan devrimci bir ruhla temsil edildiklerini, KAWA yurtdışı örgütünde kongreye öngörülen oranda delege yolladığını belirtti.

KAWA örgütü bu kongresini gerçekleştirmekle, 1900 öncesi Şeyh Ubeydullah Nehri önderliğinde Hakkari bölgesinde gerçekleşen Kürdistan ulusal

kongresi mahiyetindeki toplantı ve 1900'ler sonrası Xoybun Cemiyeti'nin Beyrut'ta yaptığı yine Kürdistan ulusal kongresi boyutundaki toplantıdan sonra, Kürdistan tarihinde ilk kez Kürdistanlı bir örgüt Kürdistan'ın dört parçasından delegelerin katıldığı bir kongre gerçekleşmiş bulunuyor. Kongre Kürdistan'ın dört bir parçasından delegelerin katılmasından dolayı oldukça önemli ve tarihi bir kongredir. KAWA örgütü kurulduğu Ekim 1976 tarihinden buyana, önüne görev olarak koymuş olduğu; Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan stratejik şiarı doğrultusundaki örgütlenmesini bu kongresi ile tamamlamış oluyor.

KAWA Merkez Komite üyesi ile yaptığım konuşmada çıkardığım kadarıyla, KAWA kendisi dışında, Kürdistan'da başka sosyalist grup ve çevrelerinde var olduğu ve bunlarla aynı partisinin çatısı altında birleşmesi gerektiği tespitine vardığı için, bu kongresini "Parti İnşa Kongresi" olarak sıfatlandırıyor. Kongreye katılan delege sayısı ve temsil gücü açısından, kongre büyük bir partinin kongresini anımsatmasına rağmen, KAWA bu kongresini de bir parti kongresi olarak görmüyor. Sohbetimizde çıkardığım kadarıyla KAWA örgütü savaş içerisinde güçlü militan bir partinin, Kürdistan halkının ezici çoğunluğunu temsil eden ve güçlü kitle bağları olan bir partinin kuruluşunu önümüzde ki dönem için önüne görev koyuyor.

Merkez komite üyesi; KAWA'nın kuruluşundan bu yana geçen 17 yıllık süre zarfında, KAWA'nın ideolojik ve politik tespitlerinin Kürdistan sahinde günbegün doğrulandığını, dün olduğu gibi bugünde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ancak ve ancak Kürdistan halkının kendi özgücü üzerinde yükselip zaferle taçlanabileceğini, emperyalist sömürgeci güçlerden Kürdistan halkına zarardan başka herhangi bir faydanın gelemeyeceğini, Kürdistan'daki tüm işgal ordularının çekilmesini talep ettiklerini, bu taleplerinin karşısına dikilen güçleri kendi ülkelerinden şiddetle çıkaracaklarını, geçmişte sırtını Sovyet Sosyal emperyalistleri ve onların güdümündeki Varşova paktı devletlerine dayayan Irak ve Suriye gibi sömürgeci devletlerin günümüzde zor durumda olduklarını, sosyal emperyalist sistemin yıkılıp darbe yemesinden sonra bütün dünyadaki güçler dengesinde önemli değişikliklerin olduğunu, dünyadaki iki başlı emperyalist sistemin ortadan kalktığını yerini üç başlı bir emperyalist sisteme bıraktığını, dünyadaki gelişmelere bağlı olarak Ortadoğu'daki statükoda önemli değişmelerin olduğunu, "kutsal anti Kürt ittifak"ın eskisi gibi tamamıyla işleyemediğinin dolayısıyla KUKM'un kısmen nefes aldığını, Güney Kürdistan'daki gelişmelerin önemli ve tarihi gelişmeler olduğunu burada elde edilen kazanımların Kürt halkının kazanımları olduğunu, bazı çevrelerin iddia ettiği gibi burada kurulan Federe Kürdistan Devleti'nin emperyalizm tarafından oluşturulan bir devlet olmadığını, son dönemlerdeki Kürt ulusu arasında ya-

ratılmak istenen kuzey-güney çatışmasının arkasında esas olarak sömürgeci ve emperyalist güçlerinin olduğunu, böylesi bir çatışmada Kürt ulusunun zarar edeceğini ve sömürgecilerin kazançlı çıkacağını, kongrelerinde kuzey ve güney ilişkisi üzerinde durduğunu, dünyadaki yeni gelişmelere bağlı olarak Türk sömürgeciliğinin de köşeye sıkıştığını, sömürgeci Türk devletinin ekonomik, askeri ve politik olarak derin bir kaos içerisinde olduğunu, Türk sömürgeciliğinin diğer alanlarda olduğu gibi kültürel alanda da iflas içerisinde olduğunu, TC'nin 70 yıllık red-i inkar politikasının temelden çatırdağını, Türk burjuvazisinin yeni alternatifler sunmasının zor olduğunu, Türk devlet bünyesinin böyle bir cereyanı kaldıramayacağını dolayısıyla önümüzdeki dönemde TC'nin giderek çöküntüye gideceğini belirtti.

Merkez komite üyesi kongrelerinin 14 gün boyunca 26 gündem maddesini tartışıp karara bağladığını, yakın bir gelecekte politik raporlarını geniş olarak yayınlayacaklarını vurgularken; kendisine dünyadaki sosyalist güçlerin durumuna ilişkin yönelttiğim soruya cevaben; SSCB ve geçmişte kendisine sosyalist diyen bazı ülkelerde yaşanan olumsuz tecrübelerden sonra dünyada genel olarak emperyalist kapitalist sistem tarafından sağcı milliyetçi bir rüzgarın estirildiğini, halkların yeniden birbirine boğazlatılıp yaratılan ortamda emperyalist kapitalist sistemin ömrünün uzatılmak istendiğini, bu cereyana tüm sosyalist güçlerin güçleri oranında karşı çıkmaları gerektiğini, olumsuz deneyimlerin yaşandığı sözüm ona sosyalist geçiren ülkelerin çoğunda parti diktatörlüğünün proletarya diktatörlüğü olarak kavrandığını, bunun çok yanlış bir şey olduğunu bir ülkedeki parti diktatörlüğünün asla proletarya diktatörlüğü ile eşit sayılamayacağını, ikisinin farklı şeyler olduğunu, keza yine sosyalizm şartlarında birden fazla partinin olmasının gayet normal olduğunu, bunun karşısına çıkılmasının sosyalistlikle izah edilemeyeceğini, bugünkü Kürdistan'da da milli kurtuluş savaşında yer alan tüm güçlerin kurulacak devlet mekanizmasında doğal olarak güçleri oranında temsil edileceklerini, KAWA'nın ulusal birlik ve demokrasi politikası doğrultusunda hareket edeceğini, kendisi dışında politik grup ve partilere bu politika çerçevesinde yaklaşacaklarını, kendilerini dünyadaki dağıntık sosyalist güçlerin bir parçası olarak gördüklerini, dünyamızda şu veya bu şekilde sosyalizmin mirasına sahip çıkan güçlerin elbirliğiyle yeni sosyalist bir enternasyonalin kurulması içinde çaba sarfetmeleri gerektiğini, bu uğurda KAWA'nın çaba içerisinde olduğunu ve üzerine düşen görevi Kürdistan cephesinde yerine getireceğini vurguladı.

MK üyesiyle kürçe yaptığım sohbetim esnasında kongrelerinin Kürt dili, kültürü ve sanatına ilişkin düşüncesini öğrenmek istedim, MK üyesi; Kürt ulusunun çok eski köklü tarihi bir kültür mirasına sahip olduğunu, Kürt kültürünün yanısıra özellikle Kürdistan'daki milli azınlıkların da Kürdistan'daki

kültüre renk kattığını, Kürdistan'da kelimenin tam anlamıyla binlerce yıllık bir kültür mozayığının oluştuğunu, kendi üyelerini Kürtçenin tüm lehçelerini öğrenmeleri için teşvik ettiklerini, modern Kürtçenin; ancak Kürtçenin lehçeleri olan ZAZACA, Soranice ve Kurmançenin geliştirilmesiyle oluşabileceğini, Kürtçenin tüm lehçelerinde yazılıp çizilmesi için seferber olacaklarını, ilk etapta hem arapça hem de latince alfabesini kullanacaklarını fakat bir bütün olarak Kürtçenin latince harflerle yazılması için özel bir çaba içerisinde olacaklarını, şimdiye kadar latincenin dışındaki alfabelerle yazılmış Kürçe eserlerin birer birer latince harflerle Kürçe okuyan okuyuculara kazandırılacağını, Kürtçenin herhangi bir lehçesinin şimdiden merkezi dil olarak zorla dayatılmasının yanlış olduğunu, lehçeler arası kaynaşmanın her lehçenin geliştirilmesi için çaba sarfedilmesiyle mümkün olabileceğini, adım adım tek merkezi yazı dilinin oluşmasıyla beraber KUKM'unda giderek güçleneceğini, dilin ve kültürün ulusal kurtuluş mücadelesinde önemli bir yerinin olduğunu, kendi üye ve taraftarlarını Kürdistan tarihi hakkında da derin araştırmalar yapmaya teşvik ettiklerini, şimdiye kadar hatırı sayılır derece tarihçinin saflarında yetiştiğini fakat tüm bunlarla yetinilmeyeceğini başta dil olmak üzere kültür ve tarih konusunda araştırmaların derinleştirilmesi gerektiğini belirtti.

MK üyesi azınlıkların sözünü ederken kendisine kongrelerinin Kürdistan'daki azınlıklara ilişkin bir tartışma yapıp yapmadığını da fırsat bilip sordum. Bana böylesi önemli bir konunun tartışılmadan geçilmesinin mümkün olamayacağını, KAWA'nın kurulduğu günden itibaren azınlıklar sorununda Kürdistan'daki diğer siyasi politik parti, grup ve çevrelerden farklı bir yaklaşım içerisinde olduğunu, bu konuda milliyetçiliğe ve şovenizme asla taviz vermediklerini, Kürt milliyetçiliğinin son tahlilde ne Kürt halkının ne de Kürdistan'daki milli azınlıklara bir faydasının olabileceğine inanmadıklarını, azınlıkların her türden örgütlenme hakkını savunduklarını, onların kendi dil ve kültürlerini geliştirmeleri için önlem alacaklarını, onların sosyal gelişmesi önünde engel olabilecek herşeye karşı mücadele edeceklerini, milli azınlıklara ilişkin aldıkları kararları da önümüzdeki dönemde sonuç tezler halinde yayınlayacaklarını belirtti.

MK üyesi din ve mezheplere yaklaşım sorununda da kongrenin kararları doğrultusunda ilginç düşüncelere yer verdi. Şöyle ki; kongrelerinde KAWA'nın bugüne kadar olan politikasının onaylandığını, hareketlerin tüm dinlere ve mezheplere laik bir tavırla yaklaşacağını, din ve vicdan özgürlüğünün savunulması gerektiğine inandıklarını, düşmanın din ve mezhepleri kullanarak halkı bölmek istemesine göz yumamayacaklarını, halkı bölen herşeyin deşifre edilmesi gerektiğine inandıklarını, herhangi bir din veya mezhebe özel bir takım imti-

yazların tanınmasının çok yanlış ve tehlikeli olduğunu, islamın bazı anti-empyalist varyantlarının abartılmaması gerektiğini, sosyalizmin uluslararası arena da aldığı darbelerden sonra dini akımların bir gelişme seyri içerisinde olduklarını, bunlara karşı ideolojik mücadele verilmesi gerektiğini vurguladı.

KAWA Merkez komitesi üyesine kongrelerin kadın sorununda neleri tartıştığını, ne türden kararlar aldıklarını da sordum. Bu sorumda kongrelerinin, KAWA'nın bugüne kadar olan politikasının hayata geçirilmesi doğrultusunda daha fazla kararlı davranılmasını gerektiğine işaret ettiğini, kadını köle olan bir toplumun özgür olmayacağını, kadınsız birmillî kurtuluş savaşı ve devrim düşünülmeceğini, Kürdistan kadınının kendi bağımsız örgütlenmesini yaratması gerektiğini, dört parçada örgütlü merkezi bağımsız Kürdistan Kadın Hareketinin örgütlenip güçlenmesi için her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğini, Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Kürdistan stratejik şiarının başarıya ulaşmasının böylesine bir kadın hareketinin Kürdistan'da yaratılıp yaratılmamasıyla yakından ilgili olduğunu, devrimci kadın kadroların bu hareket içerisinde aktif rol oynaması gerektiğini kendi örgütlerinin kadın üyelerini bu doğrultuda teşvik edeceğini, bu konuya ilişkin kongrelerinin 15 maddelik öneri ve karar paketini kabul edip onayladığını, Kürdistan kadınının uluslararası düzeyde de örgütlenip sesini dünyaya duyurması gerektiğini, bunun Kürdistan sorununun daha fazla enternasyonalize edilmesi için de oldukça önemli olduğunu, Kuzeybatı Kürdistan'da son yıllarda meydana gelen serhildanlarda da görüldüğü gibi Kürdistan kadınının ardçı bir konumdan adım adım çıkarak öncü bir konuma doğru gittiğini, Millî Kurtuluş Savaşı aşaması da dahil kadının özgürleşmesi için hayatın her alanında mücadele edilmesi gerektiğini, gerici örf, adet ve törelerin teşhir edilmesinin önemli olduğunu açıkladı.

Merkez Komite üyesi, ayriyeten kadın sorunu kadar; kongrelerinin gençlik sorununa da önem verdiğini, kongrelerinin gençliğin devrimdeki dinamik rolüne işaret ettiğini, gençlik komisyonunun kongrede raporunun okunup tartışıldığını, gençliğin devrime ve millî kurtuluşa kazanılmasının yolları üzerinde durulduğunu, dört parçayı kapsayan merkezi bir gençlik örgütü kurulması gerektiğini, Kürdistan gençliğinin çıkaracağı bir yayın organının destekleneceğini, Kürdistan gençliğinin sömürgeciler için değil, Kürdistan halkı için askerlik yapması için teşvik edileceğini, Kürdistan gençliğinin uluslararası festivallere katılmasının; KUKM açısından oldukça önemli olduğunu, Kürdistan gençliğinin uluslararası festival ve toplantılarda kendisini ifade edip temsil etmesi gerektiğini belirtti.

En son olarak, şimdiye kadar komünist partilerde var olan genel başkanlık, ittifaklar ve cephe sorununa ilişkin kongrelerinin ne düşündüğünü KAWA Merkez Komitesi üyesine sorduğumda, Kürdistan hatta Ortadoğu sathında dahi yeni sayılabilecek yeni siyasi bir

perspektifle karşılaştım, Kongrelerinin başkanlık sistemi teferruatlı tartıştığını, ölünceye kadar bir kişinin bir parti başında kalmasının yanlış olduğunu, bunun kaçınılmaz olarak diktatörlüğe ve bürokrasiye zemin hazırladığını, ömür boyu şefli sistemin monarşizmden kalma bir gelenek olduğunu, bunun devrimci komünarca anlayışla bağdaşmadığını, geçmişte sosyalist partilerin böylesine yanlış bir başkanlık sistemi ile diğer burjuva partilerdeki ebedi şefli sistem arasındaki sınırların silikleştiğini, hatta dönem dönem bu sınırların tamamen ortadan kalktığını, Kürdistan halkının şimdiye kadar diktatörlerden çok çektiğini, onun için ki kongrelerinin bu sistemi mahkum ederek genel başkanlık sistemi yerine sürekli üç kişiden oluşan ve örgütlerin merkez komitesini dışa karşı temsil eden dönüşümlü sekreteryaya sistemini karar altına aldığını belirtti. Kongrelerinin ittifaklar bölümünde; cephe, ulusal kongre blok örgütlenmesi, ulusal birlik ve demokrasi politikasını tartıştığını, Kürdistanlı örgütlerin bugün kendi aralarında bir ulusal cephe kurmaya hazır olmadıklarını, bundan dolayıdır ki bu dönem siyasi ve askeri olarak ittifak yapılabilecek güçlerle blok örgütlenmesinin ön plana çıkarılması gerektiğine inandıklarını, bağımsızlıkçı yurtsever güçlerle millî kurtuluş savaşı için birlik, Kürdistanlı sosyalist güçlerle parti birliği, ezen ulusun devrimci demokrat hareketi ve güçleriyle cephe veya eylem birliğinin savunulması gerektiğinin doğruluğuna inandıklarını, kongrelerinin uzun tartışmalar neticesinde bu sorunda bir netliğe vardığını, ileride oluşabilecek birliklerin program ve çerçevesi üzerinde ayrıntılı tartışıldığını, kendileri açısından Ulusal Kongre veya Ulusal Konseyin acil olarak çözüm beklediğinin, kongrelerinin bu sorunda da önemli tarihi kararlar aldığını, bu kararların pratiğe geçirilmesinin KAWA örgütü önünde görev olarak durduğunu, KAWA'nın birçok tarihi görevini başarıyla yerine getirdiği gibi bu görevinin de üstesinden geleceğini, geleceğin Kürdistan halkı ve onun devrimci örgütü KAWA'nın olacağını vurguladı.

■

* Not: KAWA Merkez Komite üyesi, tarafından adının, görüşme yeri ve tarihin açıklanmaması şartıyla benimle görüşmeyi kabul ettiği için, bu bilgileri Newroz Ateşi yazı kuruluna yollayamıyorum. Bu sorunda saygıdeğer okuyucularımızın ve de Newroz Ateşi yazı kurulunun anlayışına sığınıyorum.

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜMÜ?

BASKIN ÖZGÜRLÜĞÜMÜ?

S . Z E R

Tezatlıklar ve gariplikler ülkesi Türkiye'de yeni cezalar kurulmaya devam ediyor. Eğer bir toplama çıkartısa ve konularına ayrılarak tasnif edilse, en çok basın cezasını, toplatma, tutuklama, para cezası gibi yaptırımlar ve uyduruk gerekçelerle cezalandırmaların Türkiye'de olduğu rahatlıkla görülebilir.

TC'nin kendi yasalarına dahi uymadığını yazmıyacağız. Bu zaten biliniyor. Yasaları işine geldiği gibi uygulamak, işine gelmediğinde yok saymak bilinen bir uygulama ve gelenek olduğu için ayrıca belirtmeye gerek yok. Buraya sadece bir açıklama getirmek gerekiyor. TC yasalarında her zaman "basın hürdür, sansür edilemez" yazılıdır. Ve yine her zaman, bir dişi nedenle, mesala "milli güvenlik", "asayiş" "devletin ülkesi ve bölünmezliği aleyhine yayın yapma" gibi gerekçelerle bu "hürriyet" ortadan kaldırılmıştır. Anlaşılması gerekiyor, muhalif her yayın istenirse, "milli güvenliğe", "asayiş"e ters düşebilir ve eğer Kürtleri konu eden bir yayınsa, hemen "Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü" bölerek (!) ihlal ettiği için yasaklanır. Bütün bunlara rağmen; devrimci-demokratik basın belli dönemlerde kısmi bazı yayın faaliyeti gerçekleştirebiliyorsa; bunu olanağı kılan yasalar değil, mücadeledir. Mücadelenin ulusal ve uluslararası boyutudur. Zira, her zaman yasalarda "özgürlük" var ve yine her zaman devrimci-demokratik basın faaliyet yürütemiyor.

Yasalara rağmen ve yasaların herhangi ciddi bir hukuki katkısı olmadan yayın yapıldığı dönemlerde, devlet bir yandan toplatma, tutuklama, engelleme faaliyetlerine hız veriyor, öte yandan; bu tür yöntemlerle susuturmadığı devrimci-demokratik basının çalışanları "karanlık" (!?) cinayetlere kurban gidiyorlar. Ve nedense her cinayetin ardından, genellikle rejimin sözcüleri "biz yapmadık" diye açıklama yapmak zorunda kalıyorlar. İlginç değilmi, suçluluk psikolojisi... Bazen ipin ucu iyice kaçırılıyor, Demirel örneğinde olduğu gibi öldürülen Gazetecilerin "sigortaları varmı", yokmu diye soru

soruluyor. Ya da, "onlar Gazeteci değil militandır" deniliyor. Yani, 1- Öldürülenler sigortalı değildirler. Gazeteci olsalardı, çalıştıkları gazetede sigortaları olurdu. 2- Öldürülenler gazeteci değil MILİTAN'dır. Bütün bunları neden sıralamak zorunda kalıyor, rejimin sözcüleri. Cinayetlere gerekçe bulmak için. Bu tür açıklamaların, cinayetleri işleyenlerin eylemlerini haklı göstermek için yaptıkları savunma olduğunu, bilmek için hukukçu olmaya gerek yok.

Tabi bu kadar değil. Gazetecilerin katledilmesinden sonra, TC'nin ilk işi öldürülen Yazarın, muhabirin çalıştığı gazeteyi toplatmak oluyor. Ya da, onunla ilgili yazı yazan, haber veren dergi ve gazeteler hemen toplatılıyor. Zannediyorum bunada hukuk dilinde, suçlunun, suçunu örtbas etmesi ve suç delillerini ortadan kaldırması deniliyor.

Yukarıda yazdıklarımız yakın tarihte defalarca tekrarlandı. Günümüzde tekrarlanmaya devam ediliyor. Kürt halkının asırlık çınarı, aydını, yazarı, bilge insan Musa ANTER kallesçe katledilince, devletin cinayet ertesinde yaptığı ilk iş, ANTER'in çalıştığı Gündem gazetesini art-arda toplatmak oluyor. Toplatmalardan dergimizde nasibini aldı. Musa ANTER'le ilgili çıkarttığımız NEWROZ ATEŞİ Özel Sayısı alel-acele toplatıldı.

Siyasal hayatın biraz içinde olan herkes biliyor günümüzde tüm basın-yayın organlarının, sendikaların, derneklerin, aydınların telefonları dinleniyor. Eğer bu kurum ve kuruluşlar, Kürdistan'da ise belkide telefon dinlemekle kalmıyorlar, video kamera, takip-kontrol gibi araçlarada baş vuruyorlar. Nitekim Diyarbakır'da görev yapan askeri bir yetkili, GÜNDEM'e yaptığı açıklamada bunu belirtti. Peki nasıl oluyorda, Diyarbakır'da sürekli devrimci-demokrat basın çalışanları telefonda ölümle tehdit ediliyorlar, tehdit etmekle kalmıyor ilk fırsatta öldürülüyorlar, arkasından polis, savcılık "ip ucu yok", "araştırıyoruz" diye açıklama yapıyor. Bunun açık bir sahtekarlık olduğunu yazmaya gerek yok. Ancak bir fikir yürütmek gerekirse ya polis, gazetecilerin tehdit edildiklerini duyunca, katillerin eylemlerini gerçekleştirmesi için çevreyi boşaltıyor, ya da; zaten kendisi yapıyor, yeni bir önlem almasına gerek

yok. Her iki haldede tetiği çeken belli olmasada, az-mettiren, koruyan, örgütleyenin devletin en yetkili kurumu olan "Özel Harp Dairesi" ya da Kontr-gerilla olduğu kesindir. Bu noktada Hizbi-kontra'yıda, rejimin böyle bir kuruluşu saymak gerekiyor.

Sadece, bu yazı yazıldığı zaman son cinayet olan GERÇEK Dergisi Diyarbakır temsilcisinin öldürülmesindeki bulgular dahi yukarıdaki sonucu doğruluyor. GERÇEK'ten yapılan açıklamaya göre, Büro'ya gelip, çalışanları ölümle tehdit eden kişi, Büro'dan çıktıktan sonra, derginin çalışanları tarafından takip ediliyor, gittiği yer Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü oluyor. Kapıda tanıdık birisi olarak karşılanıyor ve içeri giriyor. Bu adres aynı zamanda cinayetleri gerçekleştirenlerinde açık adresidir.

Rejimin devrimci-demokratik basına yönelmesi, pratik olarak tasfiye etmek istemesi tesadüfi değildir. Önce resmi makamlar, DGM, polis, hukuk kurumları vs. devrimci-demokratik basını gizli örgütlerin temsilcisi olarak görüyor. Normalde, gizli bir örgütün çalışanlarının ve çalışmalarının gizli olması gerekiyor. Bu bilinen bir şey. Ne var ki Türkiye'de, sahibi, yazı işleri müdürü belli olan, TC'nin basın yasasına, ticari yasalarına göre yayın yapan, açık, yasal oluşumlar gizli örgütlerin büroları olarak görülüyor. Doğrusu, böylesi bir gizli örgüt tanımını dünyada ilk defa yapıyor. Tabii, polisin ve DGM savcılarının hakkını yememek için (!) onların "kanıtlarına"da yer vermek gerekiyor.

Eğer devrimci-demokratik basında, Türkiye'de ve Kürdistan'da yasadışı faaliyet yürüten, mücadele eden, rejim ile savaşan örgütlerin görüşlerine, onlarla ilgili haberlere yer verilmişse, hemen karar veriliyor, gazete ve dergide hangi örgütten bahsedilmişse, o örgütün yayının organı olduğu sonucu çıkartılıyor. Halbuki, bu örgütlerle ilgili olarak, her gün devletin resmi TV'sinde, radyosunda, Çağaloğlu basınında yayın, röportaj yapılıyor. Fotoğraf, belge yayınlanıyor. Bütün bu faaliyetler yasaklama bir yana, ödüllendiriliyor. Mahkemeler, polis ellerindeki "belgeleri" resmi basının hizmetine sunuyor, genellikle polisin istemleri doğrultusunda senaryolar üretiliyor.

Devrimci-demokratik basın ise haberlerin objektif içeriğine bağlı kalıyor, haber kaynağı yasadışı bir örgütte olsa bunu değiştirmiyor. Rejimin çok yönlü propaganda faaliyetiyle kamuoyunu şartlandırmak istediği, kendi istemleri doğrultusunda; düşünmeyen araştırmayan, itiraz etmeyen, sadece verilen emirleri alan ve ortaya sürülen tüketim malzemelerini şuursuzca tüketen bir insan tipi yaratmak istediği ortamda, bu tipe ayakları ile yürüyen, kafası ile sürünen yeni bir sürüngen tipide denilebilir. Basın bütün bu tersyüz edilmiş sürece karşı mücadele etmek zorundadır. Dahası, eğer basının görevi haber ve bilgi aktarmak ise, bunu eksiksiz olarak yapmak için egemen sistemin bilerek sis perdesine dönüştürdüğü konuları araştırmak, ortaya çıkarmak gerekiyor. Hangi haberin yayınlanıp-yayınlanmayacağına, topluma hangi fikir-

lerin taşınacağına DGM'ler, polis şefleri, resmi merciler karar veremezler. Günümüz dünyasında artık yeterince bilinen ve genel kabul gören demokratik bir kural var. Her insanın haber alma, bilgi edinme, yayın yapma hakkı vardır ve bu hiç bir gerekçeyle kısıtlanamaz. Biliyorum, böylesi bir ilke TC geleceğine yabancıdır, "devletin bekası için" neyin öğrenilip, neyin öğrenilemeyeceğine rejimin kendisi karar vermektedir. Ama, basın eğer gerçekten kendi işlevine uygun hareket etmek istiyorsa, içinde yaşadığı gerçekleri, değiştirilen, çarpıtılan olayları topluma aktarmak zorundadır.

Ama rejimin buna tahammülü yok. Alışıla geldiği üzere, basın hep yandaş olarak görülüyor. Polisin bürosu, ya da resmi kuruluşların basın-yayın şubesi olarak görülüyor. Türkiye'de devrimci basının dışındaki yayın organları da bir takım istisnalar hariç bu çizgide hareket etmişlerdir. Ne varki böyle yapmayan, bu kirli geleneği değiştirmek isteyen yayınevleri, gazete ve dergiler, BASIN'dan sayılmıyor ve BASILYORLAR?

Sorunun birde pratik yanı var. Bugün gündemi belirleyende esas olarak bu pratik gelişmeler. TC, Kürdistan'da her gün dahada vahşileşen bir kirli savaşın içinde. Bu savaşta ne kendi yasalarına, nede uluslararası insan hakları yasalarına, savaş yasalarına, altına imza attığı antlaşmalara uymuyor. Örnek olması bakımından, köy yakıyor, şehir bombalıyor, yaralı gerillayı helikopterden atıyor, panzere bağlayıp sürüklüyor. Arama yapılan bir köyde, askerler kadınlara tecavüz ediyor. Bütün bunlar "olağan halin" sürdüğü Kürdistan'da, "olağan" olaylar sayılıyorlar. Bunun içindirki tecavüz olayını Demirel, "20-22 yaşında insanlar böyle şeyler yapabilirler" diye gayet rahat olarak kabul ediyor. Ne kadar çılgınca ve faşistçe bir düşünce ve ruh haliyle karşı-karşıyayız.

Türkiye'de de tüm baskı ve işkencelere, sokak infazlarına rağmen devrimci mücadele ağır-aksakta olsa yürütülüyor. Polis yakalamıyor, hep "ölü ele geçiriyor". Ya da gözaltına alınanlar nedense, "ayağı kır" veya başını duvara vurarak öldürülüyorlar.

Böyle davrananlar, özel savaşın kirli yüzünü açıklayanlar düşman olarak kabul ediliyor. MGK kararının akabinde, "Bağımsız Türk yargısı" gazete ve dergi toplatmaları aralıksız devam ediyor. Artık savcılık iddianamelerinde MGK yazıyor. Sözüm ona görevleri "demokrasiyi korumak olan" savcılar, devrimci-demokratik basının çalışanlarını tehdit ediyorlar ve "ah şu demokrasi" diyerek, demokratik hak ve kazanımların ortadan kaldırılması gerektiği yönünde fikir belirtiyorlar.

Türkiye'de devrimci-demokratik basının dışında her hangi bir basın faaliyeti hemen hemen yoktur. Var olan bütün gazete ve dergiler, direkmen devletin direktifleri doğrultusunda yayın yapmaktalar. Hatta bazen boynuzun kulağı geçmesi misali, orduyu, polisi dahi geride bırakıyorlar. Bu öyle bir noktaya varıyorki, resmi basın Kürdistan'da yürütülen savaşta, TC'ye zafer üstüne zafer kazandırıyor, dağları fethedi-

yor. Her gün "bölücü ve yıkıcı terörü bitiriyor". Savaş içindeki subaylar dahi bu "bitip, bitip" dirilen ve gün geçtikçe yaygınlaşan mücadele karşısında, böylesine abartılmış yayınlardan rahatsız oluyorlar. Türkiye'de basın adına yapılan, resmi devlet sözcülüğü, polis senaryosu yazıcılığı, araba, kaşık-tabak, kilot-çamaşır

satıcılığı, seks ticaretidir. Her hangi bir haberi dahi incelesen, genellikle haberdeki her 10 (on) veriden en azından 6-7 tanesi uydurulmuş ve yalan çıkıyor.

Basınla, devletin iç-içe geçmişliğine iki örnek verilebilir. Birincisi; Yalçın DOĞAN. Bu kişi önce, MİT müsteşarıyla röportaj yapıyor ve MİT'i kamuoyuna tanıtıyor, onun probagasını yapıyor. Böylesi bir faaliyetten dolayı "demokrat" Cumhuriyet gazetesi tarafından ödüllendiriliyor. Sonra ise Generallerle, Özel Savaş kurmaylarıyla içli-dışlı oluyor. Kamuoyunda genel olarak MİT'in sözcüsü olarak tanınıyor. Milliyet gazetesi Genel Yayın Yönetmenliğine terfi ettiriliyor. Arkasından Milliyet'teki köşesinden, MGK'nin istemleri doğrultusunda yayın yayın yapıyor. MGK'nin aldığı "Psikolojik savaş ve topyekün mücadele" kararını bütün gücüyle destekliyor. Bunun için, "askerlere moral lazımdır" diyor ve gerekenin yapılması için hem Milliyet'in yayınına tümüyle özel savaşın hizmetine sokuyor ve hemde öteki basına çağrı yapıyor.

İkincisi; Türkiye'nin hızlı gazetecisi, "demokrat", hatta bir aralar legal sosyalist parti kurma çalışmalarına dahi katılan Uğur MUMCU'dur. Bayımız, Cumhuriyet'teki köşesinde sürekli "terör kurbanlarının" dökümünü yapıyor ve artık "ayaklanma haliyle" karşı karşıya olduğunu ilan ediyor. Bunun için, her devletin kendisini savunması "meşrudur" diye teoride yapıyor. Muhtemelen aldığı emir doğrultusunda, katliamlar için kamuoyunu hazırlama görevini "sol"dan yürütüyor. Halkın can güvenliğini,, sokak ortasında öldürülenlerin yaşama hakkını, işkenceye uğramışların haklarını değil, polis, işkencecilerin, emekli generallerin yaşam hakkı olmadığını yazıyor. Alınan önlemleri ve saldırıları az görmüş olacak ki, daha fazla, daha fazla diye nakarat tutuyor. Bu kadarda değil, Türkiye'deki baskı ve engellemeleri, basın üzerindeki sansürü onaylamakla kalmıyor, Almanya'da da aynı önlemlerin neden alınmadığını soruyor. Almanya'daki devrimci-demokratik basının susturulmasını istiyor. Bu amaçla Almanya'ya geziler düzenliyor.

İşte böylesi bir ortamda, devrimci-demokratik basının rolü oldukça önemlidir. Devletin 5-6 bin tirajlı dergilere dahi pervasızca saldırması bundandır. Zira, günümüzde dünya oldukça küçülmüştür. bu durum ülkeler için ise fazlasıyla geçerlidir. bugünkü ha-

Devrimci gazetecilik, demokratik basın faaliyetleri böylesi kuşatılmışlık, baskı ve engelleme ortamında MILİTAN olmak zorundadır. Buda ancak, örgütlü bir basın yaratılarak, kitlelerde harekete geçirelerek yaratılabilir.

liyle dünyamız her zaman-kinden daha fazla enternasyonalize olmuştur. Bu bakımdan ülke ve dünya genelindeki, etkinin, dayanışmanın, teşhirin esas aracı olan basın resmi kurumlar tarafından kontrol edilmek istenmekte, bunun gerçekleşmediği yerde ise fiilen engellenmektedir.

Sadece son dönemdeki gelişmelere bakarsak onla- gazeteci, muhabir katledilmiştir. Devrimci basının bütün yayınlanan sayıları hemen, hemen toplattırılmıştır. Dergilerin ve kitapların çıkmaması için milyarlarca para cezası verilmiştir. Dergimiz NEWROZ ATEŞİ'nin yazıları için üst-üste dava açılmıştır, 6. sayımız, 7. sayımız, Musa ANTER'le ilgili çıkardığımız Özel Sayı, dergimizde yayınlandığı MED yayınevinin iki kitabı toplattırılmış ve haklarında dava açılmıştır. Dergi büroları basılmış, çalışanlar gözaltına alınarak işkenceden geçirilmiştir. Devrimci basının muhabirleri görevlerini yapmalarını için, sürekli polis tarafından engellenmiş, çoğu kere gözaltına alınmıştır. Polis, haber, yazı, fotoğraf gibi belgelere el koymuştur. Devletin devrimci-demokratik basına karşı bir savaş yürüttüğünü söylersek ancak gerçeğin tümünü ifade etmiş oluruz.

Sorun bu denli vahim bir hal almışken, devrimci-demokratik basın hala daha "kendi dünyasında" yaşamaktadır. Bu denli sistematize ve örgütlü bir teröre karşı ancak örgütlü olarak karşı çıkılabilir. Ama ne yazık ki böylesi bir örgütlenme yaratılmamıştır. Bu yönde ciddi girişimlerde yoktur. Dahası, toplatma ve baskılara, cezaevi, polis, cinayet sürecine kitlesel, örgütlü bir tepki yaratma, istenilen düzeyde değildir. Baskı ve teröre karşı ulusal ve uluslararası alanı kapsayan ortak kampanyalar örgütlenmiştir.

Bugün ilk yapılacak iş Türkiye ve Kürdistan'da hem var olan kontr-basına karşı ve hemde yasaklama-baskı ve teröre karşı, devrimci demokratik-basının birleşik örgütlenmesini yaratmaktır. Basımdan, dağıtıma kadar birleşik, güçlü bir örgütlenme yaratmak, burjuva basın-yayın tekellerinin dağıtım engelini aşmak, baskı ve toplatmalara karşı mücadele biçimleri geliştirmek vazgeçilmez ve ertelenemez bir görevdir. Baskılara karşı çıkmak, mevcut yasalar dahilinde bir-iki itirazda bulunmak, ya da basın açıklamalarına indirgenemez.

Evet, devrimci gazetecilik, demokratik basın faaliyeti böylesi kuşatılmışlık, baskı ve engelleme ortamında MILİTAN olmak zorundadır. Buda ancak, örgütlü bir basın yaratılarak, kitlelerde harekete geçirelerek yaratılabilir.

Sonuç olarak alternatif basın olmanın gerekleri yerine getirilmeden, bu alanda istenilen rolde oynanamaz. Bu ulusal ve uluslararası boyut birlikte ele alınarak gerçekleştirilmelidir. ■

Kasım 92

" D E V R İ M C İ

İŞÇİLEŞTİRMEK" - III

Cemalettin TUNÇ

D- ULUSAL HAREKETİN TOPLUMSAL-SINIFSAK GELİŞİMİ

Ülkemizin herbir parçasında, ulusal kurtuluş hareketimiz bugünkü toplumsal sınıfsal dayanakları, bileşimi, herbir toplumsal kategorinin devinimindeki ağırlık oranları farklılık arz etmekle beraber en genelinde onun işsiz-mülksüz yığınların ve geniş köylü kitlelerinin kurtuluş mücadelesi etrafında cisimleştiği söylenebilir.

Fakat, ulusal hareketimizin böyle alt sınıfsal kanallardan akarak gelişiminin uzunca bir geçmişi yoktur. Ulusal kurtuluş mücadelemizin 150 yıllık tarihi itibarıyla bu yeni bir gelişmedir; ve hem hareketin toplumsal kanallarını ülkesel düzlemde birleşik ve bağlaşıklık hale getirmek için, hem de kendi toplumsal aktivitesi etrafında bir ulusal kişiliğin gerektirdiği donatımı bütün zenginliği ile açığa çıkarmak için yeterli mesafeyi katedebilmiş değildir.

Bilindiği üzere, ülkemizde ulusalcı politik etkinliğin doğuşu ve biçimlenişi, tarihsel olarak, toplumuzun üst sınıf ve tabakaları elinde gerçekleşmiş, ve bunların politik etkinliğine vücut veren toplumsal güç de aşiretsel, mezhepsel veya bölgesel ölçülerde olmuştur. Ulusal hareketin bu aşiretsel-feodal toplumsallık üzerine kurulu gelişimi aşağı yukarı 20. yüzyılın ortalarına kadar uzanır. Gerçi, bu tarihlere kadar aristokrat Kürt aydınları elinde bir liberal-burjuva politik etkinlik de geliştirilmiştir. Fakat bu etkinlik aşiretsel-feodal toplumsallığı aşacak, bir burjuva-kapitalist toplumsal dinamikten yoksun kalmıştır.

20. Yüzyılın ortalarına doğru ulusal hareketimizin toplumsal düzleminde büyük alt-üst oluşlar yaşanmıştır.

Herşeyden önce, sömürgeciler eliyle de olsa, ülkemizde gelişen kapitalizm, geleneksel feodal-aşiretsel toplumsal yapımızı belirli ölçülerde çözülmeye uğratmış; ve bu tarihlerden itibaren ulusal nüfusumuzda, kapitalist toplumsal kategorilerin giderek genişlemesi veya çoğalması gibi bir sonuç ortaya çıkarmıştır. Bu gelişme, ulusal hareketin toplumsal düzleminin, yeni toplumsal kategorilerle tanışmasını ve modern toplumsal kategorilerin bu düzlemdeki

payının giderek büyümesini getirmiştir.

Dğer yandan; ister sömürgeci devletlerin ulusal politik ögeleri tasfiye etme faaliyetleri sonucu olsun, ister ulusal hareketin toplumsal-siyasal boyutlarında beliren yeni ihtiyaçları karşılayabilme yetersizliğinde olsun, tam bu tarihsel momentte geleneksel politik önderlik, büyük bir sarsıntı, geçmiş, inisiyatif ve misyon kaybına uğramıştır. Bu durumla bağlantılı olarak, o tarihlere kadar feodal-burjuva önderlik eliyle, kurtuluş mücadelesine çekilmiş, aşiretsel-feodal toplumsal birimlerin ulusal hareket içindeki ağırlıkları da ya azalmış ya da Kuzey-Kürdistan'da olduğu gibi büyük ölçüde kaybolmuştur.

Doğu ve Güney-Kürdistan'da 20. Yüzyıl ortalarından itibaren üst tabakaların geleneksel politik etkinliğine orta ve küçük burjuvaziden bir politik etkinlik de eşlik etmiştir. Ve buralar, orta ve küçük burjuvaziden gelen toplumsal dinamik ile aşiretsel-feodal yapının ürünü toplumsal güçler bir bileşim halinde ulusal hareketin dayanakları ola gelmişlerdir.

Kuzey-Kürdistan'da ise, TC geleneksel ulusal politik ögeleri kırıp tasfiye ederken, feodal-aşiretsel toplumsallıktan gelen ulusal "dinamiği" de kurutup yok etmiş oldu. Fakat durum o kadarla da kalmadı; TC burada ulusal-tarihsel gelişimin seyrini öylesine alt-üst etti, Kürt ulusal varlığını tarihten silmeye yönelik öylesine donanımlı yükledi, öylesine eritmeci bir mekanizma oluşturduğu, ulusal bileşimimizin yeni toplumsal sınıf ve tabakaları uzun yıllar, bir ulusal politik harekete vücut verebilecek dinamizmi sergileyemez duruma düşüler. Kürdistan yaklaşık 20 yıl kadar sessizliğe gömüldü. Ama sonradan bunun bir fırtına öncesi sessizliği olduğu ortaya çıktı.

YENİ ULUSAL HAREKET

"Sükunet yılları" boyunca TC'nin ülkemizdeki uygulamaları oldukça sarsıcı oldu; ve ulusal-toplumsal yapımızda ağır tahribatlara yol açtı: Denilebilir ki, ulusallığımızın itibarıyla tarihin en ağır tahribatı bu yıllar içinde yaşandı.

TC, Kürt üst katmanlarının ulusal politik fonksiyonlarını körelttikten sonra onları sömürgeciliğin hizmetine koşan bir düzenek geliştirmeyide başardı. Böylece Kürt ulusal siyasallığının tarihsel gelişimi kesintiye uğradı; Yeni politik ögelerin bir sürekliliğin ürünü halinde gelişmeleri engellendi. Geride bun-

ların yaslanabilecekleri bir birikim kalmayacaktı. Zaten, Kürdistan'ın tarihsel toplumsal gelişimi ile bağıntılı olarak yeni ulusal politik öğelerin doğmasına ve devreye girmesine de fırsat vermiyordu, TC.

Sömürgecilik, Kuzey-Kürdistan'ın geleneksel socio-ekonomik yaşamını çözüp dağıtıyor, ulusal nüfusunu yeni bir toplumsal kategorik bileşime uğratiyordu. Ancak, bu yeni doğan veya ulusal nüfus içinde giderek genişleyen toplumsal kategoriler, ulusal tarihsel gelişimi üzerindeki bağlamlarını algılama ve onun gerektirdiği dinamizmi sergileme, siyasal tutumu geliştirme imkanı bulamıyorlardı. Zira bunlar, -herbirini Türk ulusal-toplumsal kategorilerinin birer uzantısı halinde şekillendirmeyi hedefleyen-sömürgeciliğin politik kültürel şiddeti altında doğuyorlardı, veya gelişiyorlardı. Özellikle, gündelik yaşamlarında da sömürgecilerin oluşturduğu politik-kültürel atmosferin dışına çıkma imkanını bulamayan kentli tabakalar bu şiddetten kendilerini kurtaramadılar. O yüzden buralarda ulusal-tarihsel gelişim ve dönüşümle ilgili ne bir hareketlenme oldu, ne de -o yıllarda oldukça cılız kalan-ulusal politik oluşumlara yanıt veren bir kıpırdama görüldü.

Ama, bu boğucu-atmosferin yeterli basınca ulaşmadığı Kürdistan'ın kırlarında geniş köylü yığınları nispeten ulusal-tarihsel kültürel bağlarını, canlı tutabildiler. O yüzden, sözkonusu bağlamları karartmaya yönelmiş sömürgeci politik-kültürel sistemle köylüler arasındaki gerilimde hiç eksik olmadı.

Öte yandan, sömürgecilerin ekonomik uygulamaları da son derece acımasızdı. Kürdistan'ın doğal kaynakları hoyratça talan ediliyordu; ulusal nüfusunun yarattığı ekonomik değerlere insafsızca el konuluyordu. Bu yüzden ulusal nüfusa eklenen her yeni fert neredeyse çırılçıplak açıkta kalıyordu. Sömürü katmerliydi; toplum hızla sınıf farklılaşmasına uğradı, kırlar yoksullarla ve işsiz-mülksüzlerle dolup taşmaya başladı. Bir kısmı Türkiye'nin metropol kentlerini de taşmış olan bu işsiz-mülksüzler henüz büyümeye yüz tutmuş Kürdistan kentlerinde de massedilebilecek gibi değildi.

1960'lı yıllara gelindiğinde, Kürdistan'ın bu köylü ve işsiz-mülksüz yığınları henüz ulusal rengi belirginleşmemiş bir toplumsal muhalefet halinde düzen karşısında odaklaştılar. O yıllarda, düzene karşı Türkiye devrimci-demokratik sosyalist hareketinin açtığı bir politik mücadele alanı vardı; ve henüz kendi tarihsel gelişiminin politik kanallarını biçimlendirememiş olan Kürdistan'ın sözkonusu muhalefeti de bu alana aktı. İleride hareketin ulusal-

tarihsel boyutlarının açığa çıkmasına olanak tanıyan ve onun sistem dışı konumlanışına yol açan politik kavramlarla ve araçlarla da burada karşılaştı, Kürdistan'ı muhalefet.

1960'lı yılların sonlarına doğru Kürt küçük-burjuvazisinden politik oluşumların, Kürdistan'ın bu sözü edilen toplumsal hareketine bir kanal açma ve onu kendi kanatlarına alma çabaları görüldü. Fakat, hareket öylesine radikal ve şiddetliydi ki küçük burjuvazinin taleplerdeki reformcu ve mücadeledeki ılımlı sınırları içine sığması imkansızdı.

1970'li yıllara gelindiğinde, Kürdistan'ın işsiz-mülksüzlerinden ve köylülerinden müteşekkil muhalefetin, özgün bir tarihsel toplumsallığın ürünü olduğu netleşmişti. Bunların, yaşam koşulları ile düzen arasındaki sorunlarda ve talepleri ile iktidar arasındaki ilişkide "kendi eliyle çözüm" ve "kendisi için iktidar" seçeneği tek anlamlı çıkış yolu olarak belirliyordu. İşte, Kürt aydınlarını ve yüksek öğrenim gençliğini yoğun düşünsel araştırmalara ve siyasal arayışlara iten bu olguydu.

O günkü dünya konjoktüründe, toplumsal-siyasal değişim ve dönüşümlerde devrimci sosyalist motifler egemendi ve aydınlanma etkinliğinde sosyalizm düşünsel bir ağırlığa sahipti. Kürt aydınlarının etkinlikte olduğu Türkiye'de de atmosfer bundan farklı değildi. Zaten, Kürt aydınlarının üzerinde kafa yordığı ve gelişimine bir çıkış yolu oluşturmaya çalıştığı, hareketin toplumsal-tarihsel-kültürel boyutlarını açığa çıkarabilme ve ona bir ideolojik-politik ifade gücü kazandırabilme de ancak sosyalist literatür ile olanaklıydı.

Aydınların ve yüksek öğrenim gençliğinin bu temeldeki etkinlikleri sonucu, sosyalistlerden küçük burjuvazinin radikal devrimci ve sağ reformist kadına kadar hemen hepsi Maksist kavram ve kategorilerle ifadellendirilmiş, bir dizi akım, Kürdistan'ın ulusal-toplumsal hareketine yön vermek üzere sahneye çıktı. Bunlar, uzunca bir süredir, Kürdistan'ın halihazır düzeninide artık soluklanamaz ve de massedilemez duruma gelmiş olan o devasa kitle için "yeni bir Kürdistan"ı ve "yeni bir ulusal-toplumsal düzeni" -herbiri bir biçimde- tesis etmeyi, hedefleyen kanallardı. Kürdistan'ın işsiz-mülksüzleri, köylüleri ve bunlar etrafında hareketlenmeye başlamış diğer toplumsal kategorilerden kitlelere, nihayet, kendi tarihsel-toplumsal-kültürel gelişimine uygun politik kanallara kavuşmuş olarak buralara aktılar.

Böylece, işsiz-mülksüzlerinden ve köylülüğünden yükselen dinamik Kürdistan'ın bir toplumsal-tarihsel dönüşüm sürecini, hem bir devrimci sınır etkinliğiyle

Böylece, işsiz - mülksüzlerinden ve köylülüğünden yükselen dinamik Kürdistan'ın bir toplumsal - tarihsel dönüşüm sürecini, hem bir devrimci sınır etkinliğiyle yükledi, hem de sözkonusu sürecin ulusallığını ifade gücüne kavuşturdu; ve bir uluslaşma ve ulusal kurultuş hareketine vücut kazandırdı.

yükledi, hem de sözkonusu sürecin ulusallığını ifade gücüne kavuşturdu; ve bir uluslaşma ve ulusal kurtuluş hareketine vücut kazandırdı.

Kuzey-Kürdistan'da ulusal hareket, yaklaşık olarak 30 yıllık bir sessizlikten sonra, geleneksel politik etkinlikten ve onun toplumsallığından yakasını kurtarmış olarak, çağdaş toplumsal dinamiklerden doğmuştu. Bu, Kürdistan'ın "yeni ulusal hareketi"ydi. Ve, esasen Kürdistan'ın bütünsel-ulusal hareketini de niteleyen bir gelişmeydi. Sadece Kuzey Kürdistan'ın ülkemizin bütünsel devrimindeki belirleyici konumundan değil, diğer parçalardaki her bir ulusal hareketin de giderek alttan sınıf ve tabakaların etkinliğine sahne olmaları itibarıyla yaşanan gerçekte bütünsel bir dönüşümdü. Bu gelişmenin dönüm noktasıda Güney-Kürdistan'daki 1975 yenilgisiydi.

Yine de, yazının başında da belirttiğimiz gibi, ulusal hareket toplumsal dinamiklerine ülkesel düzlemde bütünsel kanallar açmış bir merkezi politik etkinliğe henüz kavuşmuş değildir. Dolayısıyla onun her bir parçadaki toplumsallığı gelişimi, bileşimi ve politik öğeleri farklılıklar göstermektedir. Bu yüzden yazının bundan sonraki kısmında sadece Kuzey-Kürdistan'ı ele alacağız.

DAHA GÜÇLÜ BİR ULUSAL HAREKET İÇİN DAHA DERİNLİKLİ BİR TOPLUMSAL HAREKET

Kuzey-Kürdistan'da ulusal hareket yaklaşık olarak 20 yıldır gelişme ve serpilme imkanlarını esasen işsiz-mülksüzlerden ve köylülükten yükselen toplumsal-dinamik üzerinde bulmaktadır. Gerçi, ulusal gelişimde çıkarları olan diğer toplumsal tabakalardan da ulusal soruna bir ilgi olduğu, dolayısıyla onlarında bu sorun etrafında bir hareketlilik sergiledikleri ve ulusal harekete belirli ölçülerde bir toplumsal güç aktıttıkları söylenebilir. Ama, bunların herbirinden gelen güç henüz ulusal hareketi bağımsızca motive edici düzeye ulaşmış değildir. Küçük-burjuvaziyi bir yana bırakırsak, bu toplumsal sınıf ve grupların kimliğinden ulusal hareket üzerine nakşedilmiş renkler ancak politik düzlemde farkedilebilmektedir; toplumsal güç düzleminde bunlardan gelen motifler boğulmuş olarak durmaktadır. Zira; bunlar ulusal tarihsel gelişimin kendilerinden talep ettiği dinamiği henüz açığa vurmuş değildir.

Ulusal hareket, bu ölçüler içinde kalan bir toplumsal hareketliliğin kucagında tarihsel önemde gelişmeler kaydetti. Sömürgeci mekanizma altında neredeyse son nefesini vermek üzere olan bir ulusallık bu toplumsal hareketliliğin kıvılcımları arasında dirildi. Ulusal nüfusumuzun feodal-aşiretsel ciddiyeti aşip ulusal ciddiyete ulaşması burada sağlandı. Yine, bugünkü ulusal-toplumsal eylemlilikler, kitlesel direniş ve başkaldırıları, ulusal askeri gelişme ve hareket de bu toplumsal dinamik üzerinde hayat bulmaktadır. Kuzey-Kürdistan'daki pek çok politik parti,

örgüt ve öğeleri besleyen, onlara ideolojik, politik, kültürel motivasyon sağlayanda bu dinamiktir.

Şüphe yok ki; bu toplumsal dinamizm ulusal hareketimizi ve ulusal demokratik devrimimizi, bugün olduğu gibi gelecekte, -devrimimizin bütün bir süreci boyunca- motive edici rolünü oynayacaktır. Ama, bugünden, ulusal gelişimimizin daha ileri bir evresi için, daha güçlü bir ulusal kişilik ve daha çaplı bir ulusal-toplumsal hareket için yetmezliğini ortaya koymuş; ve bizzat kendisi, etkinliğinin bütün cephe-lerinde yeni bir sınıf dinamiği ve hareketi için bir boşluk yaratmıştır.

Ulusal hareket, mevcut toplumsal hareketlilik üzerinde gelişiminin sınırlarına dayanmış, yeni toplumsal sınıf ve gruplar elinde bir açılıma muhtaç hale gelmiştir.

Şimdi, ulusal hareketin mevcut toplumsal dinamizmle bağlantılı olarak, geliştirebildiği ölçüleri ve gelip dayandığı sınırlarda beliren ihtiyaçlarını tespit etmeye çalışalım.

ULUSAL NÜFUSUMUZUN ULUSALLIĞI VE ULUSAL HAREKETİN TOPLUMSAL -DÖNÜŞTÜRÜCÜLÜĞÜ-

Bilindiği üzere, ulusallığımızın bugünkü ölçüleri sözünü ettiğimiz toplumsal hareketlilikten kopan fırtınanın ülkemizdeki sömürgeci asimilasyonun etkilerini kılması ve ulusal nüfusumuzu sömürgecilerin kanatları altına çekip alması sonucu, belirginleşti. Bu ölçüler nasıl karakterize olmaktadır?

En genelde, Kürdistan denilen coğrafyadaki nüfus bir ulusal kimliğe kavuşmuştur. Bu nüfusun hemen hemen her ferdi kendisini bir biçimde Kürt ulusallığına ait olarak hissetmekte, ya da kendisini bir biçimde, bu kimlik etrafında tanımlayabilmektedir. Bununla bağlantılı olarak bu nüfusun her bir toplumsal kategorisinin ulusal-tarihsel bağlamında belirginleşmiş; bunların herbiri farklı ölçülerde de olsa ulusal renk almış, ulusal duyumsama yetisi kazanmıştır.

Ne varki; ulusal nüfusumuzun ve onun toplumsal kategorilerinin ulusallık itibarıyla yeterli donanıma sahip olduklarını, gereken dürtü ve yetileri edindiklerini ve de istenilen duyarlılığı ve aktiviteyi sergilediklerini söyleyemeyiz.

Gerçekte; halihazır ulusallığımız bütünsel refleks tepki ve dayanışmadan uzaktır; eylemsel akışında ağır ve aksaktır, etkileri itibarıyla zayıftır.

Örneğin; bugün ülkemizde alabildiğine bir terör estirililmektedir; halkımızın öz evlatları hunharca katledilmekte, en aşağılayıcı davranışlara hedef olmaktadır. Düşman, halkımızın geleneklerine, duygularına değerli sadıklarına pervasızca saldırmakta, hatta namusuna bile el atmaktadır. Günbegün, kadın, yaşlı, çocuk denilmeden savunmasız insanları kana bulanmaktadır. Sömürgecilerin temsilcileri veya sözcüleri, bazen TV'den çok açık

biçimde ulusal onurumuzu yaralayan sözler sarfetmekte, davranışlar sergilemekte ve uygulamaları savunmaktadırlar. Bütün bunlar karşısında ulus olarak gösterdiğimiz tepki, duruma göre, ya çok zayıf ve hissedilmez ölçüdedir, ya yerel veya bölgesel kalmaktadır, ya da parçalı, dağınık ve kesiklidir.

Kuşkusuz; bu zayıflık, parçalılık ve dağınıklık büyük ölçüde bugünkü ulusal-politik eylemlilik üzerinde etki süren yapı ve öğelerin yetersizliğinden gelmektedir. Ama, hem bu yapı ve öğelerin kendilerinde ulusal-toplumsal hareketliğinin ürünüdürler, dolayısı ile de bir bakıma toplumsal hareketlilik düzlemindeki güçsüzlüğün sonucudurlar, hem de ulusallık toplumsal hareketlilik düzleminde gösterdiği kendiliğinden gelişen ve biçimlenen kanallara sahiptir; ve buralardan da beslenerek kişilik bulur.

Başka verilere bakalım; bugün, kırsal nüfusumuza ulusallık duyarlılığı ve tutumu ileri denilebilecek ölçülerdedir. Şehirler ise bu ölçülerin epeyce gerisinde-dirler. Bir başka boyutta kategorize edersek; görece şehirleşmenin daha az olduğu ve sınıf farklılaşmalarının fazlaca derinleşmenin daha az olduğu ve sınıf farklılaşmalarının fazlaca derinleşmediği Botan bölgesinde ulusallık edimi ve tepkisi yüksek bir ölçüye ulaşmışken; şehirleşme, sanayileşme ve sınıf farklılaşmaları itibarıyla daha ileri olan bölgelerde ulusallık bilinci, duygusu ve tepkisi zayıf kalmaktadır. Hele, Urfa, Antep, Elazığ, Malatya gibi bazı şehirler varki, bunlar adeta birer "kara deliği" andırmaktadırlar. Bu kentler çepeçevre ulusal askeri faaliyetlerle sarılmışken ve ulusal hareket buralarda sömürgecilikle canhıraş bir mücadeleye tutulmuşken ulusallık itibarıyla bir tınlayışta bile bulunmamaktadırlar.

Şüphesiz bu geri kalmışlıkta, hem sömürgecilerin şehirlerdeki nüfusun ulusallığı üzerinde yarattığı tahribatın, hem de ulusal-politik etkinliğin özellikle son 10 yılda kırlarda yoğunlaşmış olmasının ve şehirlerin ulusal politizasyondan görece uzak kalmasının payı vardır. Ama, ulusal kurtuluş mücadelesiyle ulaştığı kitlesellik boyutu, ulusal güç ve etkinin sorunu uluslararası düzeyde tartışılacak kadar büyümüş olması, ulusal umudun ve olanakların bu denli arttığı koşullar ve bütün bunların bugünkü iletişim ağıyla şehirlerde de duyulur, bilinir hale geldiği gözönünde bulundursak, en genelde buraların hala kırların gersinde kalmış olması, sadece ulusal politik öğelerin hareketinde değil, toplumsal kategorilerin hareketliliğinde de birşeylerin eksiklik seyrettiğini gösterir. Açıkçası; ulusal-toplumsal dinamikler, yeterince akışkan ve kucaclayıcı kanallara oturabilmiş değildir.

Dahası; ulusal hareketimizi ve ulusal demokratik devrimimizi sürükleyecek toplumsal gücün daha ağırlıklı bölümü şehirlerde toplanmıştır. Buralardaki, toplumsal gücü, olanakları ve araçları bütün ağırlıkları ve etkileri ile ulusal harekete ve ya devrime akıtacak kanallara sahip olmayan bir ulusallığın ne kadar kadük ve çelimsiz olduğu besbellidir.

Yine; ulusal hareketimizin kitlesel tabanı özellikle son 2-3 yılda genişlemiş, neredeyse bütün toplumsal sınıf ve gruplardan devasa bir kitle ulusal duyarlılık, bilinç ve eylemlilik içine çekilmiştir. Fakat, burada kitleler bir "ulusal yığın" halinde durmakta; büyük çoğunluğun sınıfsal ve grupsal kimliklerinde ulusallık çisimsiz bir halde kalmaktadır. Ulusallığı kendi kategorik hareketinde anlamdıran bir örgütlülüğü, özerk yapılanmayı henüz hiçbir sınıf ve tabaka geliştirebilmiş değildir. Bu bağlamda, özellikle toplumsal dönüştürücülüğün en ileri ölçülerini ve ulusal hareket için en yüksek enerjiyi bağrında taşıyan toplumsal kategorik hareketlerin, "ulusal işçi hareketinin" *ulusal kadın hareketinin", "ulusal gençlik hareketinin" hala vücut kazanmamış olması, tarihsel sürecin hem ulusallığı hem de toplumsal dönüştürücülüğü itibarıyla epeyce geri koordinatlarında olduğumuzu gösterir.

Öte yandan, halihazır ulusallığımız, ulusal kurumlaşma ve ulusal devletleşme yolunda iktidar mekanizmalarını geliştirme bakımından da çorak ve gerilek bir yapıya sahiptir.

Bugünkü ulusallığımız, feodal-aşiretsel-mezhepsel toplumsal gücü geriye iterek, ulusal nüfusu ülkesel düzleme çekmiş ve bu düzleme adidiyeti eski aidiyet biçimlerinin üzerine çıkarmış olarak biçimlenmiş, bu bağlamda, ulusal nüfusu ortaçağın prangalarından kurtarmıştır. Fakat, bu ulusallığın, çağdaş toplumsal kategorilerinden bağıntılı bir bütünlüğün belirtik bir ifadesi olduğunda söylemeyiz. Ulusallığımız, toplumsal yaşamın demokratik ve ileri bir örgütlülüğüne henüz ulaşabilmiş değildir. Hala "ulusal yığın" içinde ortaçağın toplumsal ilişkileri ve bağımlılık biçimleri yaşamakta, özellikle onun ideolojik-kültürel etkileri ulusallığımızı ve ulusal hareketimizi güçten düşüren bir rol oynamaktadırlar. Bunlar, yer yer ulusal nüfus içinde parçalılığa neden olmakta, ya parçayı bütün karşısına çıkarmakta ya da parçanın ulusal bütünsel bağını gölgelemekte, tanımını zorlaştırmaktadırlar.

İşte, ulusallığımızın halihazır toplumsal hareketlilik üzerinde beliren eksikliği, zayıflığı ve geriliği bu ölçülerde kendisini göstermektedir. Şimdi, tam da onun gelip dayandığı sınırlarda devreye girerek bu ölçüleri aşan bütünlüklü; güçlü ve ileri bir soluga bir

dinamiğe ihtiyaç vardır. Öyle ki, hem ulusal-toplumsal dinamizme akışkan kanallar sağlayıp, bütün ulusal nüfusu kucaklayacak, böylece kentlerdeki toplumsal gücü, araç ve olanakları da ulusal harekete katacak; hem ulusallığı ulusun herbir toplumsal kategorisinde cisimleştirerek onu güçlendirecek ve toplumsal dönüştürücülüğünü derinleştirecek; hem de ulusallığımızı ortaçağın artıklarında temizleyip demokratik bir toplumsal yaşama açacak bir dinamik.

İşte, böylesi bir dinamik, yeti ve yaratıcılık sadece ve sadece proletaryanın sınıfsal karakterinde içkindir. Ve böylesine serpilmiş bir ulusallık ancak proletaryanın tarihsel hareketi etrafında şekillenebilir.

BURJUVA ULUSALLIK PROLETER ULUSALLIK

Bilindiği üzere, ulusallık fenomeni kapitalist toplumun bir ürünüdür. Ulusallık tarihinde belirir. Ulusallığı da var eden toplumsal tarihsel süreci, kendi sınıf ilişkileri etrafında dönüştürmeye ve sürecin toplumsal yaşamını biçimlendirmeye, muktedir iki temel sınıf vardır: proletarya ve burjuvazi. Dolayısıyla, ulusallığı bir politik-kültürel biçim verme, ulusal nüfusu bir toplumsal-politik sistem etrafında örgütlenme ve ulusal birliği sağlama yeti ve olanaklarına da sadece bu iki sınıf sahiptir. Bu sınıflardan hangisinin öncelikli olarak bu rolü üstlenme olanaklarına kavuşacağı, nereye kadar ve ne ölçüde gerçekleştireceği toplumun tarihsel gelişim koşullarına göre değişir.

Burjuvazinin ulusallıkla bağıntısı pazarla ilişkileri içinde belirir. Burjuvazi, daha yerel pazarların belli belirsiz bir ulusal pazar halinde birleştiğini hisseder etmez, bu bütünlük üzerinde kendi ilişkilerini sistemli ve bütünsel kılacak, güvenceye alacak bir politik mekanizma da ihtiyaç duyar. Eşsüreçli olarak, ulusallığın diğer etmenlerini tarihsel olarak edinmiş yerel topluluklarda bağlı buldukları pazarlar üzerinden birleşmeye, ve bir ulusal topluluk halinde belirlemeye başlarlar. İşte, bu bütünsel pazara hükmeden burjuvazi aynı zamanda ulusal topluluğun bütünsel ilişkilerine hükmetme olanaklarını da eline geçirmiş olur. Burjuvazi bu olanaklar üzerinde ideolojik, siyasi, kültürel ve hatta askeri vb. bütün cephelerde tehzatlanarak ulusun üstünde sivrilir. O, eski toplumun kültürel sisteminden de beslenerek ulusal nüfus üzerinde bir ideolojik hegemonya kurmaya, kendi kimliğini, hem evrensel bir kimlik, hem de ulusal kimliğin biricik ölçüsü halinde sunmaya başlar. Sonuç olarak, burjuvazi ulusu bir ekonomik-siyasi birim halinde örgütlenmeyi ve ulusal devlet altında birleşmeyi başarır.

Burjuvazi bu şekilde ulusal birliği sağlamıştır, ama ulusal nüfusu da kendi kimliği altında boğmuştur, bürmüştür. O, ulusal nüfus üzerinde hegemonya kurma yolunda bütün cephelerde tehzatlanırken nüfusun diğer katmanlarını da silahsızlandırmaya,

toplumsal dönüştürücü yeteneklerini öldürmeye, veya olabildiğince sınırlamaya çalışır. Bu yüzden onun elinde şekillenmiş ulusallık felçlidir, son derece güçsüz ve bayağıdır.

Diğer yandan, yarattığı ulusal birlik de, ulusal nüfusun herbir toplumsal kategorisinin ulusallıkla bağıntılı bir bütünlüğü, kitlelerin ulusal-toplumsal yaşamı kendi organik yaşamı halinde realize ettiği bir bağıntılı bütünlük değildir. Buradaki birlik, meta-para ilişkileri üzerinden sağlanabilmiş ve esasen ulusal nüfusun burjuvazinin çıkar ve ihtirasına koşulduğu bir yabancılaşma ve boğazlaşma ortamıdır. Bu açıdan burjuvazinin yarattığı ulusallık tıpkı pazarda şekillendirdiği ilişkiler gibi spekülattır, bunalımdır, sancılı ve egredidir.

Bizdeki burjuvazi, ulusallığı bütünsel ölçülerde hayat kazandıracak performansı tarihsel olarak sergileyememiştir. Ve hala da ulusallığı vücut verecek kudrete sahip değildir. Ama, ulusal hareketimiz bakımından böylesi bir tehlikenin büsbütün bertaraf edildiği de söylenemez. Şayet, ulusal hareketimizin toplumsal tabanı işçi sınıfından gelen bir dinamik ile bütünlüşmezse, ve ulusal hareket adımlarını işçi sınıfından dinamik üzerine atıp geleceğini, ve utkulu yürüyüşünü güvenceye almazsa, burjuvazinin halihazır ulusallığı omuzlarından çökertip güçten düşürmesi ve sömürgecilğe -yeni tür bir bağımlılık yolunda- yem etmesi işten bile değildir. O yüzden sadece halihazır ulusallığın sınırlarını aşmak bakımından değil, burjuvazinin olası hamlelerini püskürtebilmek içinde proletaryayı ulusal hareketin başına geçirmek zorunlu olmaktadır.

Proletaryanın ulusallık karşısındaki rolü ise, tarihsel toplumsal dönüştürücülükteki misyonu ile bağıntılıdır.

Bilindiği üzere, toplumsal-tarihsel gelişmenin uluslaşma ve ulusal gelişim sürecini de kapsayan evresinde, proletaryanın misyonu, toplumsal gelişmenin önünde engel haline gelmiş üretim ilişkilerini, ideolojik politik öğeleri, kültürel norm ve yaşam biçimini tasfiye etme, toplumsal gelişmenin önünü açma, gelişimine uygunluk arzeden ve itilim veren üretim ilişkilerini ve yaşam biçimini tesis etme ve de bu gelişimin öge araçlarını geliştirme, zenginleştirme biçiminde realize olur.

Bu bağlamda; proletaryanın politik etkinliği altında hayat bulan ulusallık ortaçağın kültürel sisteminden beslenerek gelen dokuları ve pazar ilişkilerinin girdabında kargaşaya boğulmuş toplumsalılığı dışlar; tarihsel hareketin getirdiği kültürel birikime yaslanarak, örgütlü yaratıcı ve dönüştürücü kapasitesi yüksek bir toplumsal yaşamı kucaklayarak biçimlenir.

Proletarya, ulusal burjuvazinin elinden bulaşmış, şoven gerici, yoz, başka uluslara karşı yayılmacı ve saldırgan düşünsel ve kurumsal öğeleri, ve ulusun toplumsal gözeneklerine burjuvazi tarafından bırakılmış diğer bütün kirleri temizleyip atar; Lenin'in deyimiyle "ulusun demokratik ve sosyalist öğelerini"

geliştirir.

Proletarya, ulusal nüfusun, tarihsel süreç üzerinde dönüştürücü yeti ve imkana sahip bütün toplumsal kategorilerinin, ulusal politik faaliyeti için kanallar açar; onların özerk yaratıcı yeteneklerini arttırmalarına, bu yönde gerekli araç ve öğelerle donanmalarına imkan tanır. Bu yüzden, proleter ulusallık toplumsal yaşamın kitlelerin organik yaşamı halinde realize olduğu kitlelerin, politik, örgütsel ve entellektüel yaşama katılımının yüksek ölçülere vardığı bir yapıya sahiptir. İşte, proletarya ulusal birliği de bu ölçüler üzerinde sağlar. Bu yüzden, proleter ulusallık oldukça güçlü, kişilikli, canlı, gelişimi uyumlu, akışkan ve gerçekçidir. İşte, bize gerekli olan da böyle bir ulusallıktır. Yine, ulusal hareketimizin önderliğine yakıcı biçimde ihtiyaç duyduğu sınıf da buradaki sınıftır, işçi sınıfıdır.

Şüphesiz, bugün yığınlar halinde ulusal harekete akan, onu bütün cephelerde omuzlayan işsiz-mülksüzler de, kategorik olarak, işçi sınıfının bir bölüntüsüdürler. Ama, işçi sınıfının motor gücünü oluşturan, ücretli emekçiler, üretim birimlerinde istihdam edilmiş işçiler, sınıf hareketine katılmadan işsiz-mülksüzler, sınıfın kristalize hareketini ortaya koyamazlar. Dolayısı ile, işçi kitaları ancak işyerlerinden (üretim birimlerinden) akıp gelen öncülerin komutasında, ulusal hareket üzerinde sınıfın önderliğini realize edebilirler. Zaten, sınıf hareketinin ulusallıkla bağıntılı karakteristik ölçüleri de ancak bu şekilde açığa çıkabilir.

İŞÇİ SINIFININ EYLEMLİLİĞİNDEN VÜCUT KAZANMIŞ BİR ULUSAL HAREKET

İşçi sınıfının ulusal hareket üzerindeki yeri, ağırlığı ve imkanları sadece, onun işsiz mülksüzler denilen bölüntüsünün müdahale alanını sarsmış olmasından ibaret değildir. Bugün, henüz işçi sınıfının tarihsel hareketine bağlanmamış olsa ulusal mücadele içinde bir biçimde sınıftan etkiler yayan örgütlülükler, gruplar ve öğeler de vardır. Ama, hepsinden önemlisi, bizzat ulusal hareketin, kendisine açtığı yere bütün cephelerde, kıvılcık yıldızı arka almış oarak, abana abana gelen sınıfın öncüsü vardır. Bu bakımdan ulusal hareketimiz işçi sınıfı ile kucaklaşacağı tarihsel momente nihayet, gelip oturmuştur. Denilebilirki, işsiz mülksüzlerden ve köylülükten yükselen dinamik ulusal hareketi 20 yıl boyunca taşımış ve getirip daha zengince donatması için işçi sınıfınının kapısına

birakmıştır.

Şimdi, sınıfın öncüsü, kadroları ve çerçevesinde yer alan bütün unsurları, ulusal harekete sınıf hareketi etrafında bir düzen vermek yolunda etkinlik sahasını genişletmişken "işçi kitalarını" meydanlara indirmek gibi bir faaliyeti de gözetmek, diğer cephelerdeki etkinliklerine eklemek, zorundadırlar. Çünkü, ulusal hareketin mevcut sınırlarının gerilek yapısının, ve kurulu düzenin aşılabilmesi için sadece politik öğelerinin etkinlik tarzında ve yapılanmasında değil, toplumsal hareketlilik katında da niteliksel bir değişimin yaşanması gerekiyor.

İşçi sınıfının öncüsü, ulusal hareketin bütün cephelerine bir sınıf vurgusu getirirken, işçilerde sınıftan kitalar halinde alanlara inmez ve bugün ancak "ulusal yığın" olarak ulusallığımızı vücut veren kitlelere sınıfsal tondan bir hareket de kazandırmalıdırlar.

Gerçekte, işçi sınıfı kendi eyleminin rüzgarlarıyla kitleleri, ait oldukları sınıf veya grup hareketi üzerine itebilen bir toplumsal aktördür. O, "sınıflı dünyayı" karşısına aldığı anda, aynı zamanda oradaki sınıflara, kendisi ile olduğu gibi, birbirleri ile de karşılaşma yolunu açar. İşçi sınıfı, kendisi için bir sınıf durumuna geldiğinde, kendi kimliği etrafında bir eylemlilik eksenini de toplumun içine oturtmuş olur. Toplum bu eksen etrafında bir düzen kazanma-

ya, onun her bir kategorisi bu eksenle bağıntısı itibarıyla bir hareketliliği açığa vurmaya başlar; kitleler de kendi talepleri ve etkinliklerini kategorik hareketleri üzerinden ifade etme olanağına kavuşur.

İşte, ulusal hareketimize gerekli olan da böyle bir eylemlilik eksenidir; kitleleri kendi sınıf veya grup hareketleri üzerine süren bir eksen, bir soluk. Öyleki; kitleler kendi toplumsal kategorik kimlikleri üzerinden ulusal-toplumsal dönüştürücülükle bağıntı kurabilme olanağına kavuşsun, ve ulusal harekete de, toplumsal dönüştürücü etkinliğe de kendi kategorik bütünlükleri üzerinde bulabilecekleri ağırlık ve genişlik ile katılabilirler.

Böylesi bir gelişme ile; ulusal nüfus artık, kendi toplumsal kategorik bileşenleri üzerinde bütünsel ve sarmal bir hareketliliği taşıyabilecek kanallara kavuşmuştur ki; bu bugünkü bölgesel, parçalı dağınık ve kesikli kalan eylemliliğin ve ulusal tepki biçiminin aşılması, ulusal hareketin ulusal bütünsel bir eylem akışına ve kuvvetine ulaşması demektir.

Şüphesiz yok ki; bu aynı zamanda, toplumsal yaşamın kapitalist-toplumsal kategorik bileşim üzerinde biçimlendiği, sanayileşme ve sınıf farklılaşmaları itibarıyla gelişmiş, yörelerde ulusal-toplumsal eylemliliğin yükselmesini, ulusal hareketin toplumsal dönüştürücülük katında da bir derinlik ka-

zanmasını sağlayacaktır. Bu bağlamda, hem başlıbaşına işçi sınıfının getirdiği dinamizmle hem de onun etrafında, ulusal gelişimde çıkarları olan diğer toplumsal kategorilerden doğacak hareketlenme ile şehirlerde ulusal-toplumsal eylemliliğin yuvası haline gelecektir.

Öte yandan; böylesi bir gelişme, ulusal-toplumsal eylemliliğin akış hızını, kuvvetini ve çapını da büyütecektir. Zira, kitleler toplumsal sınıf ve grup kanalları üzerinden, ulusal politik eylemliliğe çekilirlerse, hem toplumsal dönüştürücülükteki misyonlarını ve bütünsel yeteneklerini belirginleştirme olanağına kavuşurlar; hem de, örgütlülüğün, dayanışmanın, mücadeleye bağlanmanın, harekete geçme dürtülerinin, saldırı ruhunun, savunma ve manevra yeteneğinin, direnme ve dayanma gücünün ve de kitlele potansiyelinin en yüksek ölçüsünü buralarda yakalamış olurlar.

Bu kanalların, toplumsal sınıf, tabaka ve grupların kendi özerk örgütlülüklerini geliştirebilmesi ve ulusal hareketin, politik, kültürel, sosyal örgüt ve ögeler itibarıyla donanması için oldukça elverişli zeminler oldukları da açıktır. Gerçekte; ulusallığımızın en zayıf yanlarından biri de bu noktada belirmektedir. Öyle ki, ulus olarak hemen hepsi yeraltında olan birkaç parti ve örgüt, yeni yeni şekillenmeye başlayan ama kalıcılıkları şüpheli, kitlelerin ihtiyacını karşılamaktan da uzak olan bazı kurum ve kuruluşlardan öte bir örgütlülüğe sahip değildir. Oysa, güçlü bir toplumsallık gibi, güçlü bir ulusallığın ölçüsünde, bileşenlerin örgütlülüğü, onu karşılayan ögelerinin yoğunluğu ve kitlelerin bütün etkinliklere bu ögeler aracılığı ile örgütlü katılımıdır.

Dolayısı ile, ulusal gelişiminde çıkarı olan ve onun gelişimine katkı yapabilen her toplumsal sınıf ve grubumuzun her yönlü politik ihtiyaçlarını karşılayacak parti, kurum ve ögelerden de öte, kültürel, sosyal, sanatsal hatta sportif örgütlere kavuşması güçlü ve kişilikli bir ulus olmamızın şartıdır. İşte, bize böylesi bir zenginliği ve donanımı ancak işçi sınıfımız, ulusu kucaklayan, eylemliliği ile getirebilir. Yine, bugün bu yönlü gelişmelerin önünü tıkayan bastırmacı anlayış da ancak işçi sınıfının eyleminin soluğu ile sökülüp atılabilir.

Elbette, böylesi bir zemin üzerinde, "ulusal devletleşme" ve "halk iktidarı" yolunda gerekli kurumların ve organlarında yaratılarak mevcut çorak ve gerilek yapının aşılması zor olmayacaktır.

Bir başka düzlemde; işçi sınıfının ulusal-toplumsal harekete getireceği soluk, ulusal-toplumsal yaşamımızda hala çeşitli ölçülerde varlığını sürdüren ortaçağın bağımlılık biçimlerini ve ideolojik-kültürel etkinlerini süpürüp atacak; ulusal-toplumsal yaşamımızı demokratik bir platforma oturtacaktır. Bu platformun toplumsal-politik ögelerinin bütün çeşitliliği ve zenginliği ile yaşamasını sağlar, onların demokratik toplumsal yaşama omuz vermelerini, katkı yapmalarını özendirir. Şüphesiz, buna politik-kültürel hayatında çeşitlenip zenginleşmesi ve derinleşmesi gibi bir gelişme de eşlik edecektir.

Eylemini, sömürücü sınıfların bütün korunaklarına yöneltmiş olarak işçi sınıfı, kadın hareketi, gençlik hareketi gibi toplumsal dönüştürücülüğün ileri hareketlerini ve demokratik toplumsal yaşamla bağıntılı bütün hareket, örgütlülük ve ögelerin ortaya çıkmasına, vücut kazanmasına ve gelişmesine olanak tanır, onlara dürtü kazandırır.

Son olarak, Kürdistan devrimi ilerleyip genişledikçe, Türkiye devrimi ile ortak dinamiklerinin daha geniş bir çerçeveye oturtulduğu da açığa çıkmaktadır. Öyleki, ulusal devrimci hareket bu dinamiklere yaslanmazsa, buralardan da beslenerek ilerlemese, gerçekte devrimci ölçüler genişleme imkanları da giderek daralacaktır.

Ne var ki, ulusal hareketimiz bugünkü yapısıyla ortak dinamiklere açılan kanallara akabileme yetisine ve araçlarına sahip değildir. İşçi eylemliliği, bu kanalları açacak hareket düzeni ve ortak dinamikle kaynaşacak araçları da birlikte getirecektir. Açık ki, ulusal hareketini eylemliliği toplumsal kategorik kanallara oturttuğunda ve bu eylem tarzının gerektirdiği örgütsel araçlar yaratıldığında iki ülke devriminin eylemliliğide uçuca gelecek yer yer içiçe geçecektir.

Görüldüğü üzere, ulusal hareketimiz henüz bütün enerjisini açığa çıkarabilmiş, imkan araçlarını mücadeleye sürebilmiş değildir; bunlar onun bugünkü gerilek yapısında yığılık halde durmaktadır. İşçi sınıfının öncü birlikleri, bütün cephelerde ulusal harekete bir akış yolu açmadan ve yine onların eşliğinde işçi kılatarı meydanlara indirilmeden orada öyle yığılmaktan kurtulamayacaklardır. (Sürecek) ■

DÖRT NALA GELSİN ZULÜM (EM HERRİN)

Yara patladı
patlayacak
Kusacak yüzüne düşmanın
Aydınlığı
Seçiliyor gökyüzünün
uyku tutmaz
Yanar ateş parçası göz
Dört nala gelsin zulüm,
Ceylan gözlü
Aslan peçeli kadını
ülkemin
Çatlamış memelerini
Nasır bağlı yüreğiyle
Gebedir dostum
gebe
Lavlarına Newroz'un Ateşi
EM HERRİN

Delal

SOSYALİZMİN SORUNLARI, KÜRDİSTAN DEVİRİMİNİN PROBLEMLERİ VE BİRLİK SORUNU - I

Dozdar POLESAR

Kendini "sosyalist" diye çağıran bürokratik yönetimlerin, Ekim Devrimiyle kazanılan mevzilerin direnişini iyice kırdıktan sonra kapitalist sistemle bütünleşme yolunu seçmesinden sonra, sosyalist düşünce, proje, büyük yaralar almış ve dünya ölçeğinde itibarını yitirmiştir. Sosyalist ideolojiyi, sosyalist seçeneği yeniden kitlelerin ellerinde dalgalanan bir kurtuluş bayrağına dönüştürmek sânildiği kadar basit bir olay değildir. Bunun için, sosyalizme gerçekten inanan, bu konuda samimi kadroların dünya ölçeğinde muazzam ve kollektif çabasına ihtiyaç vardı. Burada çabadan söz ederken elbetteki nite-

likli, bilinçli bir çabadan söz ediyorum. Yoksa bu konuda her gün birşeyler yazılıp, çiziliyor. Peki nedir nitelikli, bilinçli çaba? Bilinçli, nitelikli çaba pratığın önünü açan, sorunları çözen ya da en azından çözüm yolu öneren çabadır. Bu gün sol saflara baktığımızda, ne yazık ki bu anlamda bir çabadan söz etmek pek olanaklı değildir. Yapılan daha çok iman tazeleme, "yaşasın", "kahrolsun"lardır. Oysa ne "yaşasınlar" yaşatılması gerekeni yaşatabildi ne de "kahrolsun"lar kahredilmesi gerekeni kahredebildi, oysa nice isimsiz kahramanın son sözleri olmuştular bunlar. Bu gün tekrar, tekrar bunları söylemek, insanlığın ve bilimin ustalarına, tarihe ve halklara ve bu uğurda şehit düşmüş kahramanlara en büyük saygısızlıktır. Onlara, gerçekten saygı duyuyorsak, insanlığın kurtuluşunu, insanın yücelişini sosyalist seçenekte buluyorsak, yapmamız gereken, sosyalizm adına söylenmiş ne varsa, yaşanmış ne varsa, hiç bir tutuculuğa aman vermeden, Marks'ın yaptığı gibi, Engels'in yaptığı gibi, Lenin'in yaptığı gibi, içgüdüsel güvenden, ön kabullerden uzak, titiz ve bilimsel bir yöntemle, yaşanan pratikten çıkarılması gereken bütün dersleri çıkararak, eleştirel tutumu mantiki sonuçlarına vardırarak, bu gün yere düşmüş olan sosyalizmin bayrağını yeniden kitlelerin elinde dalgalanan bir kurtuluş bayrağına dönüştürerek, sosyalizm ve onun büyük ustalarına, şehitlere hakaret eden, onlarla alay eden burjuva ideologlarına, meyhane aydınlarına ve daha iktidar olmadan çürüyen ve bugün karşı devrim korosunda yerini bürokrat parti şeflerine hiç ummadıkları bir anda kuvvetli bir şamar indirmek, sosyalistlerin onur sorunudur. Aksi takdirde, eski kavramlarla, yaratıcı, üretici çabadan uzak tekrarlarla dünyamızın yeni durumunu, emperyalizmin hiyerarşik yapılanışını ve bunun üzerinde şekillenen politikasını kavramak mümkün olmadığı gibi, başta kendimizle olmak üzere, tarihle ve halklarla alay etmiş olur, bilmeden de olsa, iyiniyetle de olsa, bizimle alay etmesine müsaade etmek suretiyle, karşı devrim cephesine güç vermiş oluruz. O halde yapılması gereken, hiç bir şeyi kutsallaştırmadan, bilimsel bir metodla sorgulamak, Marksizme, Leninizme yabancı ne varsa, onu izlediği iddiasında da olsa ayıklayıp atmak, Marksizm-Leninizme katkı olarak alınabilecek ne varsa (bir dönemin şefleri tarafından karşı-devrimci, bilim-dışı vs. ilan edilmiş olsa) almak ve hala hangi katkılara ihtiyacımız varsa o konuda ciddi bir üretime girişmek ve üretmek suretiyle sosyalizmi günün ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap veren bir bütünlüğe ulaştırmak bir zaruriyettir. Bu kimilerinin iddia ettiği gibi "eklektizm" falan değildir. Eklektizm, farklı felsefi-ideolojik kaynaklardan gelme kavramları aynı potada eritme çabasıdır. Fakat bizim sözünü ettiğimiz şey, aynı felsefi-ideolojik kaynaklardan süzölmüş ve bir dönemin bloklaşması içerisinde yeterince kavranmadan reddelmiş katkıları, aynı potada eriyebilecek katkıları bir potada eritmektir, yoksa amacımız elmalarla armutları toplamak değil. Kaldı

ki, Marksizm iki ucu kapalı bir bütün olmadığı gibi, hiç kimse Marksizmin tamlığından söz edemez. Çünkü o bilimsel bir dünya görüşüdür. Ve çağa ve döneme göre kendini yenilemek zorundadır ve o, Kur'an'dan farklı olarak buna muktedirdir. Kaldı ki, ne Marks, ne Engels ne de Lenin, hiç bir zaman sosyalizmi bitmiş, kendini tamamlamış bir bütün olarak görmediler, onlar ne peygamber ne de münemcimdiler, onlar halkların, insanlığın kurtuluşuna, insanın yücelişine inanmış ve bunu sosyalizmde gören büyük öğretmenlerdir ve tam da bu yüzden Lenin Marks'ı tekrarlamadı, eğer Lenin tam bir Marksist olarak kalsaydı, onu tekrarlasaydı, ona bir şey katmasaydı anti-Marksist olurdu, çünkü onu dinleştirmiş olur, kavramamış olur ve kendi çağında onu yeniden üretmez, emperyalizmi analiz edemez ve ona denk düşen politikalar üretmezdi. Ne Marks'ın, ne Engels'in ne de Lenin'in sosyalizmi kut-sallaştırmaya, kendilerini de peygamber ilan etmeye ihtiyaçları yoktu; Marksizmi denleştiren, onları da peygamber ilan edenler, Marksizmi yozlaştıran ve bugünkü tikanıklığın sorumluları olan bürokrat şeflerdir. Çünkü onların iktidarlarını sürdürülebilmek, muhalifleri sindirmek ve tartışmaları dondurmak için bilimin ustalarını peygamber, kendilerini de halife ilan etmeye ihtiyaçları vardı ve bugün gelinen durumun nedeni, en çok tartışmaya, üretmeye ihtiyaç duyulan bir dönemde, tartışmaları dondurarak, doğası gereği sürekli devinime, katkılara ihtiyacı olan sosyalist ideolojiyi tamamlamış, kendini tamamlamış bir bütün olarak ilan etmek suretiyle bir cesede dönüştüren bu bürokrat kastıdır.

Yazıya böyle bir giriş yapmamın nedeni, tabularımızdan ve bizi engelleyen retorikten, longajdan kurtulmadan bir arpa boyu yol alamayacağımıza olan inancımdır. O halde bilimin kılıcını, yani metodunu kuşanalım ve problemlerle öyle savaşalım, bunu yaptığımız zaman altından kalkamayacağımız sorun yoktur. Peki bilimin metodu nedir; ve aynı anlama gelmek üzere diyalektik metod nedir? Her şeyden önce bilimsel üretimde bulunabilmenin ve bu suretle sorunları çözebilmenin yegane yolu doğru sorular sormaktır. Yani sorunların çözümüne yol açacak sorular sormaktır, diğer bir deyişle bilimsel üretim soru sormaya, doğru sorular sormayla başlar. Peki, hangi sorunun doğru, hangisinin yanlış olduğuna nasıl karar vereceğiz? Bu sanıldığı kadar bulanık değildir. Örneğin, filan tarihte filan yönetici şu hatayı yapmıyorsa acaba herşey yolunda gidermiydi sorusu yanlış bir sorudur. Çünkü bu günkü sorunların önünü açma anlamında bir değeri olmadığı gibi, sorunu bir yöneticinin başarısında ya da hatasında somutlaştırmaktır. Aynı şekilde, "Kruşçev geldi işler bozuldu", yaşasın Marks, Engels, Lenin, Stalin demek bir cevap değildir ve olduğu kadarıyla da boş ve yanlış bir cevaptır. Elbette böyle diyenler bu derece basit söylemiyorlar, ama ne şekilde söylenirse söylenin,

nelerle süslenirse süslenin sonuçta bir mantık sürçmesi vardır ve sosyalizmin sorunlarına doğru çözümler getirilmeden, geçmiş didik didik edip çıkarılması gereken bütüncüleri çıkarmadan, sosyalizmi yeniden ayağa kaldırmak, sosyalist geleceğe uzanmak imkansızdır. O zaman soruların önünü açacak doğru sorular soralım.

1- Marks'ta, Engels'te sosyalizmin tam inşasına değin dört başı mamur bir plan var mıydı? Ya da olabiliyordu?

2- Lenin'in devraldığı nedir? O'na kattığı nedir? Lenin'in sosyalist inşaya ilişkin net ve ikircimsiz bir planı var mıydı?

3- Lenin sonrası yönetim Marksizm-Leninizm ne kadar sadık kaldı, Lenin'i ne kadar kavradı ve onu ne kadar izledi?

4- Bugün gelinen nokta nedir ve bunun altından nasıl kalkınabilir?

Evet, bu sorulara, net açık seçik yanıtlar vermek, somut konuşmak gerekiyor. Yoksa, efendim diyalektik metod şudur, Marksizmin yaratıcı şekilde uygulanması şu anlama gelir, Marks bu konuda şöyle demişti, hatta Rosa onu bu sözleriyle tasdik etmişti. Falan, bunlar boş sözler, daha doğrusu aktarmadır ya da bir ve aynı şeyin kaç değişik biçimde söylenebileceğine ilişkin sofistlere has bir oyundur, zihin jimnastiğidir, üretim değil. Oysa bizim üretime ihtiyacımız var, tabi eğer ciddiyseniz. Lenin'in kitaplarına bakıldığında, bir kronoloji olduğu ve her birinin kendi döneminin sorunlarına cevap veren, pratiğin önünü açan çalışmalar olduğu rahatça görülebilir. Yani tesadüf yoktur, sorunlar vardır ve bu sorunları çözmek için, pratiğin önünü açmak için verilmiş yanıtlar vardır, yani somuttur, her biri hayatın sorunlarına verilmiş bir cevaptır. Yani maharet diyalektik metodun ne olduğunu bilmekte değil, onu sorunların çözümünde kullanılmaktadır.

Elbetteki bu yazıyla sosyalizmin sorunlarını yanıtlamış olacağım iddiasında değilim; bu yazı daha çok, üzerinde sosyalizmin sorunlarını somut olarak, hikaye anlatmadan tartışabileceğimiz ve gücümüz yettiğince somut bir takım çözümlerin üretebileceği bir metin olma iddiasındadır. Yani kısacası, tartışmaya ve üretmeye davettir. Gündelik pratiğin (belki de bir zorunluluktan dolayı) herşeyin önüne geçtiği, Kürdistan düşünce hayatının dumura uğradığı, yaratılması düşünülen ideal toplumun sorunlarının boşlandığı, teorinin öneminin yadsındığı bir dönemde eğer bu yazı bir nokta kadar da olsa bir canlılık yaratırsa, bir tartışmaya yol açarsa, kendimi amacıma ulaştım sayacağım. Çünkü bu gün her zamankinden daha çok tartışmaya üretmeye ihtiyacımız olan bir dönemden geçiyoruz. İşte bu yüzden suskunluk, sorumsuzluktur! Şimdi sorduğumuz sorulara yanıt vermeye çalışalım.

1 MARKS'TA ENGELS'TE SOSYALİZMİN TAM İNŞASINA DEĞİN DÖRT BAŞI MAMUR BİR PLAN VARMIYDI? YA DA OLABİLİRMİYDİ?

İşte bu soruyla başlamak en doğrusu, soruyu yanıtlarken somut bir plan üzerinde yürümeye çalışacağım. Ne Marks'ta ne de Engels'te sosyalizmin tam inşasına değin, ayrıntılı bir plan yoktur, olmazdı. Sadece ellerinde komün deneyiminden çıkarılan derslerle zenginleştirilmeye çalışılan genel bir sosyalizm projesi vardır. Birakalım sosyalizmin inşasına değin açık ve net bir plan, Marks'ın kendisi, kapitalizme ilişkin olarak bile "ben Kapital'de kapitalizmin genel bir analizini yaptım" der. Ama bundan, Marks'ın Engels'in sosyalizme ilişkin öngörülerini, tezleri olmadığı anlaşılmalıdır. Daha ilk çalışmalarında bile (örnek olarak, Hegel'in Devlet Kuramınının Eleştirisi) devlet ve sivil toplum arasındaki bölünmeyle özel mülkiyete dayanan siyasal devletin yokoluşuyla tanımlanan ve kendisinin "gerçek demokrasi" dediği geleceğin toplumuna ilişkin sözlerini bulabiliriz. 1844 Ekonomi ve Felsefe elyazmalarında yeni toplum komünizm "insanın insanla ve doğayla arasındaki çelişkilerin çözümü" insanın eşya ve insanlarla yeni tür bir ilişkisi, insanın kendi ürünleri ve varoluş koşulları üstünde gerçek egemenliği diğer bir deyişle yabancılaşmasının ortadan kalkması olarak anlatılır. (1) Komünist Parti Manifestosu'nda (1848) sınıfların ve devletin ortadan kalkışından sonra bireysel ve toplumsal özgürlüğün sağlanacağı ilkesi vardır; eski burjuva toplum yerine "bireyin özgürlüğünün herkesin özgür gelişiminin koşulu olduğu ortaklık kurulacaktır" (2) Özgürlük Kapital'de yine vurgulanmıştır, burda yeni toplum, "bireyin tam ve özgür gelişimini sağlayacak "özgür insanların ortaklığı" olarak nitelenmektedir. (3) Marks böylece kararlı bir biçimde ve sürekli olarak özgürlük üzerinde ısrar eder ve yeni toplumu "özgürlük ülkesi" diye çağırır. Gotha programının eleştirisinde bu toplum, sınıfsız devletsiz ve pazar için üretimin olmadığı, bölüşümün her insanın gereksinimlerine göre olduğu bir toplum olarak anlatılır. Ancak komünist toplumun bu üst aşamasına, daha sonra Lenin'in "sosyalizm" dediği bir geçiş aşamasıyla ulaşılır. Marks ve Engels, çağdaşlarıyla, sosyalizm projesi ve anlayışı, geleceğin toplumunda Devlet'in rolü, sosyalizmin ekonomik yorumu, bürokrasi konularında zengin tartışmalar yaptılar, ancak geleceği bütün ayrıntılarıyla açıklayamazlardı, bu medyumların işidir; emperyalizmin analizini yapmak bile Lenin'e kaldı. Nasıl ki ütöpik sosyalistler kapitalizmin bilimsel analizini yapıp doğru bir sosyalizm anlayışına ulaşamadılarsa ve bu imkansız idiyse (kapitalizmin kendini bütün çelişkileriyle açığa vurmadığından dolayı) Marks ve Engels'in de ne emperyalizmi analiz

etmeye ne de sosyalizmin ayrıntılı bir projesini oluşturmalarına olanak yoktu. Marks ve Engels döneminin sorunları çok daha farklıydı. Onlar bir çok cephede (sosyolojik, felsefik, ekonomik, antropolojik vs.) çağdaşlarıyla, insanlığın kurtuluşu bunun mümküniyeti, kurtuluşun araçları, toplumun ve sosyal değişimin analizi konusunda tartıştılar ve bu tartışmalar içerisinde bütünlüklü bir sosyalizm anlayışına ulaşılmaya çalıştılar. Kimi zaman yanıldılar, yanıldıklarında cesurdular, yanılıklarını kabul etmeyi ve yanlışlarının yerine doğruları ikame etmeyi bildiler; çünkü onları güdüleyen, ne kendi egoları ne de örgütsel grupsal çıkarlarıydı, onları güdüleyen, insanlığın kurtuluşu gibi pür ve soylu bir amaçtı ve bunun dışındaki herşey buna ulaşmak için birer araçtı ve eğer araçlarda; tespitlerde yanlışlık varsa onları değiştirmek son derece doğaldı. Örneğin, Ekim Devrimini yiyip bitiren canavarlardan biri olan "sosyalizmin ekonomist yorumunun" tehlikesini onlar daha o zaman görebildiler. Marks, Engels'e yazdığı bir mektupta, zorunluluklardan dolayı bu dönem daha çok, altyapının, ekonominin belirleyiciliği üzerinde durduklarını ve tartışmaları bu noktada odaklaştırdıklarını, fakat bazılarının bunu mekanik bir tarzda algılayarak üst yapının önemini yadsıdığı ve neredeyse alt yapı neyse üst yapının da o olduğu şeklinde şematik sonuçlara vardıklarından söz ederek bunun tehlikeli bir yaklaşım olduğunu söyler ve devamla "tanrı beni böyle Marksistlerden korusun" der. (Kaderin garip bir oyunu olsa gerek, üç çeyrek asırdan sonra, Lenin sonrası yönetimde aynı hatayı yaparak, Marks'ın tanrı beni böyle Marksistlerden korusun dediği koroda yerini alır. Örneğin Stalin'in üretici güçler teorisi, yazının ilerki bölümlerinde bu konuya değineceğiz.)

Yine en önemli meselelerden biri devlet meselesiydi. Marks'ın çağdaşlarıyla en çok tartıştığı meselelerden biri buydu. Bakunin ve Proudhon, her türlü devlete karşı olduklarını, devlet aygıtının gereksizliğini ve yeni toplumda eski toplumun aygıtlarından ve alışkanlıklarından kurtulmak gerektiğini ileri sürüyorlardı. Gerçekten de bu öyle yabana atılacak bir mesele değildi. Karakteri gereği sınıfsal bir içeriği olan ve sürece içerisinde kemikleşmiş bu yapıyı yeni topluma taşımanın çok büyük sakıncaları vardı, bu yoğun sınıf karakterli aygıtla nasıl toplumsal bir sıçrayış sağlanacak ve sınıfsız topluma ulaşılacaktı. Ancak diğer yandan yeni toplumun kuruluşu ve dış baskı ve hegemonyaya karşı devletsiz de olmazdı. Öyleyse geçiş döneminde devletin payı neydi? Marks devlette "toplumun üyelerinin gerçek gücünün kendilerine karşı olduğunu ve örgütlendiğini" (4) söylüyordu. Öyleyse, Lassalle'in söylediği gibi yeni toplumu kurmada devletten önemli bir araç olarak istifade edilemezdi. Tersine devlet, aldatıcı insan toplumu, yok olmadan gerçekten insancıl bir toplum kurulamaz. O halde iktidar kazanılır, kazanılmaz devletin parçalanmasına başlanması gerekir. Yani

sadece iktidar devralınmayacak, devralınan devlet parçalanacak, farklı türden bir devlete dönüştürülecekti. Marks'ın Paris Komününde devletin işlevlerinden arındırılmasına, bürokrasinin gücünün baskı altına alınarak demokrasinin güçlenmesine (Marks, burada doğrudan demokrasiyi anlar) ne kadar önem verdiği yine bilinmektedir. Peki bürokrasi nasıl baskı altına alınacaktı? Onlar buna çözüm olarak "herkesin yönetici olduğu ama hiç kimsenin yönetici olmadığı bir sistemi, esprisini önerirler. Yine bürokrasinin kaynaklarından biri olan ve kapitalizmde doruğa ulaşan aşırı uzmanlaşmış ve işbölümüne alternatif olarak polit teknik eğitimi önerirler. Yani yeni toplumun her bireyinin -otomasyonla birlikte çok boş zamanı olduğundan- hem sosyal-siyasal yaşamının aktif bir öznesi olabileceğini, yani yönetime katılabileceğini, bunun yanında toplumsal üretime de

katılacağını ve bu şekilde "yönetme" işini profesyonel bir iş olmaktan çıkıp, her bireyin işi haline geleceğini ileri sürdüler. Ve buna ek olarak yöneticilerin seçimle iş başına gelmelerini ve istenildiği anda (parleментар sistemde olduğu gibi beş yıl beklemeden) geri çekmeyi mümkün kılan bir sistem oluşturmak gereğinden söz ettiler. Bütün bunlar elbetteki çok anlamlı öngörüler, çözümlerdir, ancak onlardan sonra gelenlerin ve özellikle sosyalizmin pratik inşasına bizzat muhatap olanların onlardan devraldıkları bu çözümleri derinleştirmeleri ve somut durumun gereklerine göre zenginleştirmeleri gerekiyordu. "Giderek sönmüş, giderek sönen" bir devlet olacaktı. Yani sosyalist toplumdaki devlet farklı bir devlet olacaktı. Yani bu devlet güçlü bir devlet olmayacaktı. Burjuva ideologlarına göre devlet; "toplumun örgütlenmiş biçimidir." Yani onlara göre devletin bir sınıf karakteri yoktur, toplum devleti kurmaya karar vermiş, ve bir bütün olarak toplum, kendini örgütlü olarak devlette ifade etmiştir. Yani bir anlamda devlet kolektif ruhtur. Görüldüğü gibi burada, toplum total olarak da alınıyor ve sınıf gerçeği, toplumun sınıflara bölünmüş olduğu gerçeği bilinçli olarak görmezlikten geliniyordu. Yani sonuç olarak onlara göre devlet, toplum tarafından tesis edilmiş ve toplum adına hareket eden sınıflar üstü bir kurumdur.

Marks'ta ise devlet çok açık olarak yoğun sınıf karakterli bir kurumdur. O bunu "bir sınıfın diğer bir sınıf üzerinde baskı aracıdır" şeklinde ifade eder. Peki komünizme gitmede bir merdiven bir aşama olan, ve yöneten sınıfın, (proletaryanın) diğer tüm toplum biçimlerinden farklı olarak kendinide ortadan

kaldırarak komünizme uzanacak olan sosyalizmde, devletin sınıf karakteri, kapitalizmdeki devletin sınıf karakteriyle aynı mı olacak? Burada can alıcı soru budur? Yani burjuva demokrasilerinde ve aynı anlama gelmek üzere burjuva diktatörlüklerinde olduğu gibi, temsili demokrasi oyunuyla, parlamentoculukla diğer tüm sınıf ve tabakaları yönetim dışı bırakarak, "sosyalizmin" ebediliğini mi anons edecek yoksa Marks'ın ünlü deyişiyle, "Proletarya felsefeyi gerçekleştirmeden insanlık durumuna yükselemez" şiarından hareketle, doğrudan demokrasi yoluyla, doğrudan demokrasinin bütün aygıtlarını yaratarak, olayı basit bir seçim olayı olmaktan çıkarıp, toplumu en ufak hücrelerine kadar örgütleyerek (şehir, mahalle, semt, köy, okul, fabrika, vs.) her bireyi yaşamın ve gelecek toplumu yaratmanın aktif bir öznesi haline

Burjuva ideologlarına göre devlet; "toplumun örgütlenmiş biçimidir." Yani onlara göre devletin bir sınıf karakteri yoktur, toplum devleti kurmaya karar vermiş, ve bir bütün olarak toplum, kendini örgütlü olarak devlette ifade etmiştir. Yani bir anlamda devlet kolektif ruhtur. Görüldüğü gibi burada, toplum total olarak da alınıyor ve sınıf gerçeği, toplumun sınıflara bölünmüş olduğu gerçeği bilinçli olarak görmezlikten geliniyordu. Yani sonuç olarak onlara göre devlet, toplum tarafından tesis edilmiş ve toplum adına hareket eden sınıflar üstü bir kurumdur.

bir katılımı ve değişimi mi gerçekleştirecek? İşte kapitalist devlet ile sosyalist devlet arasındaki temel fark buradadır. Kapitalist devlet, kendini süregenleştirme için, kitlelerin inisiyatifini temsili demokrasi ve depolitizasyon "oyunuyla" devre dışı bırakırken, sosyalist devlet sınıf karakteri taşımasına rağmen, toplumun bütün sınıf ve katmalarını -dereceli olarak- sosyal siyasal yaşamın aktif bir öznesi haline getirmek suretiyle, toplumsal bir sıçrayışı

gerçekleştirir ve komünizme uzanır. Yani proletarya insanlık durumuna yükselirken, bütün toplumu kendine, bu tarihsel yürüyüşe ortak eder. Kısacası sosyalist toplumda devlet, burjuva ideologlarının kapitalist devlet için "toplumun örgütlenmiş biçimidir" şeklinde ifade edilen ve toplumdaki aldığı güç ve yetkiyle, toplumu idare ettiği şeklindeki formülasyonu tersine çevirerek, toplumdaki aldığını iddia ettiği yetkileri topluma iade etmek suretiyle, devleti -bazı zorunlu ve geçici (savunma vs.) görevleri hariç- bütün görevlerinden soyundurarak, çıplak ve güçsüz bir hale getirilmiş devlettir ve bürokrasinin önündeki en büyük baraj budur ve "herkesin yönetici olduğu ama hiç kimsenin yönetici olmadığı" formülasyonunun gerçek anlamı budur. özetlersek, Marks ve Engels'in sosyalizm projesi ile ilgili genel görüşleri şöyle formüle edilebilir:

- Üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesi,
- Üretim araçlarının toplumsal mülkiyete geçirilmesi,
- Devletin işlevlerinin aşama aşama topluma devredilmesi,

- d) Toplumsal yaşamın demokratikleştirilmesi (parlementer yoldan değil, doğrudan demokrasi yoluyla),
e) Yanlış firma veya grup düzeyinde değil, toplumun tam birimlerinde kendini yönetmenin gelişmesi.

Bütün bunlar devlet işçilerin elinde değilse gerçekleşemez, ve ancak özyönetim toplumun tüm işleyişine dikey ve yatay olarak yayılmasıyla siyasal devletin giderek yok olmasına ilerlenebilir. Marks'ı ütöpik sosyalistlerden ayıran şey, O'nun ütöpik sosyalistler gibi geleceğin tasarımcısı olmayıp, mevcut gerçekliğin, kapitalizmin kuramcısı olmasıdır. Dolayısıyla Marks'ın kapitalizmi analiz etmesiyle, sosyalizme geleceğin toplumuna ilişkin projesi arasında mantıklı bir bağ vardır. Burada Marks ve Engels'in sosyalizm projesi hakkındaki genel düşüncelerini ve sorunları hakkındaki görüşlerini karşılaştırmalı ve yorumlu bir halde vermeye çalıştım. Yazının ilerki evrelerinde onları izleyenlerin, onları ne kadar anladıklarını ve ne kadar izlediklerini, ne kattıklarını yine karşılaştırmalı olarak vermeye çalışacağım.

2 LENİN'İN DEVRALDIĞI NEDİR? ONA KATTIĞI NEDİR? LENİN'İN SOSYALİST İNŞAYA İLİŞKİN NET VE İKİRCİMSİZ BİR PLANI VARMIDYI?

Marks ve Engels'in öngörülleri, ilk sosyalist deneyimin en gelişmiş kapitalist ülkelerde gerçekleşeceği şeklindeydi. Tarih bu öngörülleri doğrulamadı. Marks, Rus popülistleri gibi, Rus komününden sosyalizme geçiş gibi bir olasılığa da değinmişti. Fakat bu olasılığında Avrupa'da kurulacak sosyalist rejimlerin yardımına bağlıyordu. Onların öngörülleri yanlıslayan şey, kapitalizmin, emperyalist aşamaya geçmesiydi. Sömürge ve yarı sömürge ülkelerden elde edilen aşırı karlardan, küçük kırıntıları kendi ülkelerinin işçi sınıfına sunan ABD ve Avrupa kapitalist/emperyalistleri bir emek aristokrasisi oluşturmuşlardı. Bu emek aristokrasisi, düzenin kendilerine sunduğu bu çıkarlardan dolayı, proletaryanın sosyalist mücadelesine sırt çevirerek büyük burjuvaziyle işbirliğine girdiler. Öte yandan emperyalizm, bağımlı ve sömürge ülkelerde çelişkileri derinleştirerek, yerli burjuvazinin siyasal önderliğini ve denetimini zayıflatmıştı. Yani herkes ülkelerin burjuvazileri, emperyalistler, bağımlı ve sömürge ülkelerden elde ettiği karların küçük bir kısmıyla bir emek aristokrasisi yaratarak merkezleri, gelişmiş kapitalist ülkeleri garantiye alıyor, buna karşılık bağımlı ve sömürge ülkelerde sınıf çelişkilerini kızıştırmak suretiyle birer zayıf halka haline getiriyordu. Lenin, bunu kavramakta geçikmedi ve kavramakla kalmayıp, "Emperyalizm" analiziyle sosyalizme büyük bir katkıda bulundu ve belki de haklı olarak öğretinin adını Marksizm-Leninizm olarak adlandırılmasına yol

açtı. Lenin emperyalistlerin, bu kendini yeniden üretme ve sağlama alma stratejisini çok iyi yakalamış ve devrimin ekseninin çevre ülkelere yani bağımlı ve sömürge ülkelere kaydığını bilimsel bir tarzda analiz ederek devrimin "emperyalizmin en zayıf halkasında patlak vereceğini" söylemiştir. Ve tarihin doğruladığı gibi ilk sosyalist devrim, çok sınırlı derecede gelişmiş bir sanayiye sahip buna karşılık örgütlü ve yüksek bir siyasal bilinci bulunan bir proletaryanın olduğu, feodalizmin egemen olduğu bir ülkede olmuştur. Rus devrimi 1917 Şubat burjuva-demokratik devrimiyle başlayıp, Ekimde Bolşevikler tarafından sosyalist devrime dönüştürülmüştür. Bolşevikler liberallerin ve menşeviklerin ısrarlı barajlarını aşarak bir işçi köylü hükümeti kurdular. Yanlış burada büyük bir handikap vardı. Lenin'in, temel niteliği feodal olan, ancak yirmi yıllık bir sanayi geçmişi olan ve kırsal kesimlere yayılmış olsa bile feodal ekonominin parçalanmışlığını taşıyan bir ülkede sosyalizmin nasıl kurulabileceğine ilişkin ne Marks'tan ne de Engels'ten ne de tarihsel pratikten devraldığı hiç bir çözümleme, argüman yoktu. Kendi elinde de ikircimsiz bir plan yoktu. Bu koşullarda sovyet sosyalizm deneyimi, yolunu kendi hatalarından öğrenerek çecekti. Böylece demokrasi ve endüstriyel kalkınma siyasal yaşamın merkezine yerleşti. Çalkantılı bir şekilde de gelişse, Lenin'in üstün dehası ve örgütlenme yeteneğiyle başlangıçta geliştirici bir süreç izlemiştir. Lenin, elinde hazır bir reçete bulunmadığından, çözümlerin, geniş katılımlı tartışmalardan çıkabileceğini çok iyi kavramıştı. Bu yüzden sosyalizmin "volan kayışları" dediği sosyalist demokrasiye büyük değer biçiyor ve tartışmaları sürekli canlı tutuyordu. En amansız rakiplerine bile, en zor durumdayken en önemli görevleri vermekten korkmamıştır. Örneğin Troçki'yi Kızıl Ordunun başına geçirmiştir. Yine diğer yoldaşlarıyla, Buharin'le, Kamanev'le, Zinovyev'le en ateşli, en sert tartışmaları yaparken bile bağları koparmamayı bilmiştir. Çünkü bunların devrimin aydınları olduğu ve temelde muhalefet ettikleri şeyin sosyalizm olmadığını, bunun sosyalizm içi bir tartışma olduğunu çok iyi kavramıştır. Nihayet Lenin'in kitaplarına bakıldığında hiç birinin rastgele yazılmadığını, bir kronolojiyi izlediğini ve yine günün pratik sorunlarına birer yanıt olduğu ve en önemlisi ve en ilginç, bütün kitaplarında bu değerli yoldaşlarıyla yaptığı tartışmaların izleri olduğu ve muhalefet temelinde bile olsa ona katkıda buldukları görülür. Yani kısacası, sosyalizm içi tartışmanın pozitif bir karakter taşıdığı, toplumsal dinamizm ve üretimin temelini teşkil ettiği ve hele hele tarihsel bir deneyimden, örnekten yoksun, tartışarak, deneyerek üretmek zorunda olan bir ülkede hayatı bir önem taşıdığı Lenin tarafından çok iyi kavranmıştı. Ancak buradan Lenin'in hiç bir hatası olmadığını sonucu çıkarılmamalıdır. Özellikle Troçki'yle yaptığı tartışmalarda, Troçki'nin "tek ülkede sosyalizm" anlayışına getirdiği eleştirel tutumundan dolayı, yer yer

diğer uca savrulmuştur. Bu belki güncel pratiğin yıkıcılığından dolayı "hoşgörülebilir" ama daha sonra parti içinde Stalin'in yerini sağlamlaştırmasına yol açmıştır. Oysa Lenin'in kendisi Stalin'in tehlikeli bir tarzda Rus şovenizmine doğru kaydığını ve "baş belası dış ağrısından" kurtulduktan sonra ilk işinin buna karşı savaşmak olacağını söylemiştir. Ancak bu gidişatın ipuçlarını gördüğü halde çok ciddi bir direnme göstermemiştir. Yine ana ilkeleriyle ve temel formuyla, Leninist Parti modeli, Marksizm-Leninizme çok büyük bir katkı olmasına karşın, özellikle devrim sonrasında bürokrasiyi üretmeyi engelleyen mekanizmalara yeterince sahip değildir ve daha çok parti yöneticilerinin iyi niyetine bırakılmış gibidir. Bu anlamda katkılara ve yeniden düzenlemeye ihtiyacı olduğu söylenebilir. Yani, parti önderliği, peygamberler, melekler topluluğu olamayacağından, denetleme dışı olamazlar, denetimden muhaf tutulamazlar, mücadelenin her aşamasında onları da denetleyen mekanizmalar yaratılmalıdır. Yoksa "bozulma"ları kişilerin kötü niyetiyle açıklamak, idealizmin mecrasında dansettir. Yazının başında belirttiğim gibi, bu yazı ne kimseyi aklamak, ne de kimseyi tek başına "günah keçisi" yapma güdüsüyle yazılmamıştır. Sorunlar vardır ve bunların çözülmesi gerektiğine ilişkin inanç vardır. Beni güdüleyen budur. Tartışma böyle olmak zorundadır. Eğer pratiğin önünü açacak çözümlere ulaşmak istiyorsak sosyal olgularla oynamak gerekir. Bu anlamda söz konusu olan Lenin'de olsa ve nokta kadar bir sorumluluğuda olsa söylemek lazımdır, madem ki muhasebe yapıyoruz, herkes payına düşeni alacaktır. Özetlersek,

- a) Lenin, Marks ve Engels'ten, emperyalizm çağına ilişkin zayıf halkalarda, patlak verecek devrimlere ilişkin bir miras devralmamıştır,
- b) Lenin emperyalizm analiziyle Marksizme büyük bir katkı yapmış ve çağdaş devrimlerin karakteristiğini ortaya koymuştur,
- c) Sosyalist demokrasinin toplumsal ilerlemenin motoru olduğunu kavramış ve yaşam boyunca buna bağlı kalmıştır,
- d) Eksiklikleri olmasına, katkılara ihtiyacı olmasına rağmen Leninist parti modeli Marksizme büyük bir katkıdır,
- e) 1920'lerden başlayarak gelişmeye başlayan bürokratizmi ve büyük Rus şovenizmini sezebilmiş olmasına karşın yeterince muhalefet etmemiştir,
- f) Uluslar ve cinsler sorununda ihtiyaca tam anlamında cevap verecek, net sonuçlara ulaşmamıştır. Bu yüzden onu izleyenlerin bir kısmı, Leninizmin ulus teorisini dejenere ederek kendi şoven, sosyal şoven emellerine alet etmiştir.
- g) Yaşadığı sürece, sovyet Marksistleriyle diğer ulusların, Avrupa Marksistlerinin karşılıklı yoldaşça alışverişlerini, birbirlerinin deneyimlerinden yararlanma, karşılıklı eleştiri-özeleştirisi sürecini sağlamada

çok önemli bir rol oynamak suretiyle dünya Marksistlerinin çabalarının bir yerde toplanmasına hizmet etmiş ve onların birliğini sağlamadaki rolüyle Marksizm-Leninizmin dünya ölçeğinde hegemonya kurabilmesini, itibar sağlamasına büyük katkılarda bulunmuştur.

3 LENİN SONRASI YÖNETİM MARKSİZM-LENİNİZM'E NE KADAR SADIK KALDI, LENİN'İ NE KADAR KAVRADI VE ONU NE KADAR İZLEDİ?

Burada Lenin sonrası süreci değerlendirmeden önce, Ekim Devriminin gerçekleştiği tarihsel süreci yerel ve uluslararası düzeyde vermek, konuyu anlamak açısından çok önemli olmaktadır. Yoksa olayları, içerisinde gerçekleştirdiği koşullardan yalıtık bir biçimde ele almak diğer bir deyişle zaman ve mekandan kopararak ele almak pozitivist bir tarzdır ve doğru sonuçlara gitmede de engel teşkil eder. Ekim Devrimi, öyle sürtünmesiz bir ortamda, kendi doğal seyiri içerisinde gelişemedi, bir sürü iç ve dış aşırı ögeler tarafından belirlendi; bunlar,

- a) İlk başarılı sosyalist devrimdi,
- b) Bu yüzden, emperyalizmin çok büyük ve şiddetli muhalefetiyle karşılaştı,
- c) Olağanüstü dönemler yaşamak zorunda kaldı. 1914-1918 savaşında toplumsal üretimin yarısı yok oldu,
- d) 1918-1920 arasında devam eden iç savaşta siyasal önderliğin çoğunluğu tasfiye oldu,
- e) 1927-1929 arasında köylülerle Kızıl Ordu arasında, ikinci bir iç savaş yaşandı,
- f) 1941-1945 arasındaki Nazi işgali karşısında verilen savaş, yirmi milyon insanın ölümüne ve tüm kır ve kentlerin büyük oranda yıkımına neden oldu,
- g) 1947-1954 arası yıllar soğuk savaş yıllarıydı, ABD ve İngiliz nükleer silahlarına karşı tekeli kırmak için çok fazla askeri harcama yapılmak zorunda kalındı,
- h) Sanayileşme ve kentleşme için, başka kaynak olmadığından, nüfusun % 80'nini oluşturan köylü yığınlarından, artık-değeri almak zorunda kaldı.
- i) Sosyalist dönüşüm sürecini yaratmak, teknolojileri uyarlamak ve kapitalist güçlerin ticari engelini aşmak için dayanılacak tek elit işçiler ve köylülerdi. Bunlar ise gerekli politik ve teknik donanımdan yoksun olduğundan, kısa bir sürede bunları sürece önderlik edecek, süreci yürütecek şekilde eğitmek zorunluluğu vardı.

Görüldüğü gibi bunların hiç biri sosyalist dönüşümün doğasından kaynaklanan şeyler değildir. Tersine bütün bunlar uluslararası emperyalizmin şiddetli muhaliflerinden ve kuşatmasından, kırsal kesimdeki gerici feodallerin direncinden, işgalcilerin

Yol açtığı fiziksel imha ve yıkımdan kaynaklanıyordu. Olayı değerlendirirken, sanki hiç bir dış baskı yokmuş gibi sanki her şey kendi doğal seyirinde gelişmiş gibi, sovyet halklarının sosyalizmi tercih etmesindeki tarihsel ve kahramanca eğilimi görmezlikten gelmek, acı bir olay olmasının yanında, bilerek veya bilmeyerek "batı hür basının"ın satılık, ruhunu şeytana satmış kalemlerle aynı pistte dansetmektir. Şimdi bunlar koşullardı, ama koşullara sığınarak olayları açıklayamayız. Biz muhasebe yapıyoruz, muhasebe yaparken objektif olmak lazım, ama "objektivist" olmamak, her şeyi nesnel koşullara sığınarak açıklamamak lazım, bu tarz tarihte bireyin ve kitlelerin rolünü sıfırladığı gibi, bizim kendi eksiklerimizi ve hatalarımızı tespit edip yerine doğruları ikame etmemize engel olur. Oysa, sayın Abdullah Öcalan'ında dediği gibi "gerçekte yıkılmakta olan, bi-

Kapitalist gelişim açısından geri olan bir ülkede, burjuva devletin savaş nedeniyle zayıflaması ve toplumsal çelişkilerin yoğunlaşmasıyla, emperyalist zincirin en zayıf halkası olarak, zincirin kopabileceğini göstermiştir.

Ekim Devrimi tüm dünya sosyalistlerine şu gerçekleri göstermiştir:

a) Kuşkuya yer bırakmayacak şekilde, burjuva toplumsal ilişkilerinin ve onu ayakta tutan baskıcı devletin yıkılmasının olanaklı olduğu,

b) Kapitalist gelişim açısından geri olan bir ülkede, burjuva devletin savaş nedeniyle zayıflaması ve toplumsal çelişkilerin yoğunlaşmasıyla, emperyalist zincirin en zayıf halkası olarak, zincirin kopabileceğini göstermiştir,

c) Bu kopuş, azınlık olmasına rağmen, proletaryanın iyi örgütlenmiş oluşu, savaştan dolayı sayesinde, köylülüğü yanına alması sayesinde başarılıdır. Ama gerçekleşir gerçekleşmez "çağın tanrıları" emperyalistlerin bütün şimşeklerini üzerine çekmiştir. Emperyalistler, kapitalizm dışında bir alternatifin diğer dünya halklarının ilgi merkezi olacağını bildiklerinden ve kendilerinin "kapitalizmin ebediliği",

"parlementer sistemin" biricik "demokratik" sistem olduğu masalını yerle bir ettiği için, barbarca bir tutum almışlardır. buna rağmen, Lenin ve çalışma arkadaşlarının geniş ufku, örgütlenme yeteneği ve sosyalist demokrasiyi işleterek kitle inisiyatifin harekete geçirmesi bu barbarca çemberi kırmış, devrim tartışmaların ürettiği çözümlerle sancılı da olsa kendi yolunu çizmeye devam etmiştir. Ancak "sorun salt bir öncülük sorunu değildir. Toplumun mal olmuş bir devrimde, sistemin elemanları bizzat ezilenlerin kendileri olacaklardı. Durum böyle iken, onlar kuruluş kültürüne ne kadar ulaşabilmişlerdi? Yıkma işinden başka neyi biliyorlardı? Öncü ideoloji ve kültürü ne kadar koymuşlar ve pratiğe ne oranda uygulamışlardı? Proletaryanın gücünden söz edilir. Bu gücün yıkmadaki becerisi yapmada da beklenene varmış mıydı? Yıkma gücü tahammülsüzlükten, tepki-

den ötürü gelişti. Fakat yapma, yaratıcılık, incelik, kültür ve en önemlisi de bütün bunları içeren insan dönüşümü ister. Yıkma yeteneği gelişmiş bir yapının kuruculukta beceriksiz kalması en önemli eksikliklerdir. Ekim'de bu yönlü hazırlanmanın yetersiz olduğu açığa çıkıyor" (6) Burada sayın Öcalan'ın yaklaşımı nesnel, alışılmışın dışındadır. Yani sol saflardaki bozulmayı birilerine yüklemeye gibi komplocu bir tarz yoktur. Daha başından beri bir yetmezliğin olduğunu görmek önemli bir saptamadır. Tabiki bunu ilk sayın Öcalan söylemiyor ama bunu söyleyenlerin önemli bir kısmı, sosyalizmin mümküniyetsizliğine işaret etmek için söylüyor, sayın Öcalan ise bunu söylerken liberalleşmiyor tam tersine sosyalizmin kamburlarından hatalarından kurtulma kaygısıyla söylediği çok açık bir şekilde görülmüyor. Ama Ekim'de önderlik anlamındaki hazırlanmanın eksikliğine rağmen Lenin ve çalışma arkadaşlarının büyük çabası ve sosyalist demokrasinin işletilmesiyle devrim kendi yolunda ilerliyordu. Devrimin dayandırılacağı sosyal sınıf yani proletarya devrimi sürükleyebilecek durumdaydı. Ekim Devriminin sürükleyicisi olan Bolşevik Partinin dayanağı Batı Rusya şehirlerindeki proletaryaydı. Fakat iç savaş sırasında bu sınıfın kıyıma uğrayıp dağılması sınıf ile parti arasındaki ilişkileri büyük oranda çözdü ve 1920'lerden başlayarak 1930'a kadar parti yavaş yavaş sınıf temelini yitirerek daha çok güvenlik güçlerinin ve silahlı kuvvetlerin denetiminde bürokrasi yönetimi ele geçirdi. Sovyet sosyalist deneyiminden 1920-1930 arası dönem tarihi olarak çok önemlidir. Bu dönemde sadece iç savaşta köylü direnişleri, gerici direnişler kırılmadı aynı zamanda ne ad-

altında söylenirse söylensin, bolşevik önderlikte tasfiye edildi ve sınıfla bağları kopmuş, kendi iradesini sınıfın iradesinin yerine ikame eden, "işçi sınıfı vekilleri" yani bürokrasi yönetimi ele geçirdi. Bunu, devrimin ittifaklarının, 30'lu yıllardaki zorunlu kollektifleştirmeler yüzünden işçi-köylü ittifakının parçalanması ve bu boşluğu doldurmak, direnişleri sindirmek için daha güçlü ve daha çok merkezileşmiş despot bir devletin ortaya çıkması izledi. Bu tarihten itibaren, Marksizm-Leninizmden kopulmuştur, sovyet bürokrasisi bu tarihten itibaren sosyalist demokrasiyi rafa kaldırmış ve parti ile devlet bütünleşmiştir, bu tarihten itibaren, çözümlenmesi gereken, görevlerini topluma dereceli olarak devretmesi gereken devlet, tam tersine güçlendirmiştir. Özellikle 1920-1930 arasındaki mücadelede bolşevik önderler tasfiye olduğundan Ekim Devriminin motoru olan düşünsel üretim, ideolojik üretim durmuştur. Tartışmalar güçlü devlet aygıtı içerisinde dondurulmuş, kitle inisiyatifi dışlanmış, toplumla parti arasında bir duvar örülmüştür. Artık kitleler Ekimin ilk yıllarında olduğu gibi sosyal-siyasal yaşamın aktif özneleri olmaktan çıkmış, depolitize olmuşlardır. 1930'lardaki sol muhalefet en büyük hatayı örgütlenmemekte yapmışlardır. Yeni yükselen sınıfın, bürokrasinin gücünü yeterince kavrayamamışlar, tartışmalar yoluyla bir moment yakalayabileceklerini sanmışlardır ama bu yanılgıyı sonradan bileceklerini sanmışlardır ama bu yanılgıyı sonradan canlarıyla ödemişlerdir. Bu dönemde her zamankinden daha çok tartışmaya ve üretmeye ihtiyaç varken, iktidarı elinde bulunduran bürokrasi kendisi gibi düşünmeyen herkesi karşı-devrimci ilan etmiştir. Oysa Bolşevik önderliğin yaptığı ise gerçekte sosyalizmin güncel sorunlarına, devrimin güncel tikanıklıklarına çare bulmaktır, yoksa anti-sosyalist bir muhalefet yükseltmemiştir. Kaldı ki tartışmayı yasaklayanların, her türden muhalefeti karşı-devrimle özdeşleştirenlerinde ellerinde bir reçete yoktur. "Bu devrimin üstte programlanması da kendi içinde değişik eğilimler taşıyordu. Devrim Rusya'da mı sınırlı kalacak, dünyayayı yaydıracaktı; atılım anında bunlar birer soruydu. Yine devrimin ekonomi-politikası, siyaseti ne olacaktı; hepsi yeni süreçte el yordamıyla yürümenin sonucunda cevabını bulacaktı. Bu durumda yıkmasını bilen devrim yapmaya fırsat bulamadan değişik arayışların içine girmek zorunda kalıyordu. Daha 1920'lerde NEP yoluyla kapitalizmin sınırlı da olsa gelişmesine mücadele ediliyor. Buna, sosyalizmi yeşertmenin zorunluluğu uyarlar. Daha sonra ağır bir merkezizetçi ve özel mülkiyete kesin bir yasaklamacı yaklaşım safhasına geçiliyorki bu bürokrat burjuvazinin yeşerdiği toprak oluyor-, buna da sosyalizm için deniyor. Ve günümüze geldiğimizde, liberal kapitalist modele öykünme ile yeni bir "atılım" yaşanıyor. Bu kez de sosyalizm darboğazdan kurtulması için deniliyor. Gerçekleşen budur." (7) Şimdi sayın Abdullah Öcalan'dan yaptığımız alintıda görüldüğü gibi daha 1920'lerden başlayarak, bir arayış sözkonusudur. Kimsenin elinde hazır reçete yok. Buna karşılık, 30'lardaki sol muhalefet bu kimse- nin yanıtını bilmediği soruları tartıştığı için fiziki im-

haya uğruyor. Sayın Öcalan da bizi doğruluyor. 1920-30 arası bürokrasinin yeşerdiği toprak oluyor. Şimdi burada bir parantez açmak gerekiyor. Uzun yıllar ve günümüzde de bazı çevreler tarafından, devrimci direnişçi çizgiyle, reformizm ve giderek liberalizm ayırıcı olarak bu dönemdeki ve ismiyle anıldığı üzere Stalin yönetimine karşı geliştirilen tavır sunuluyordu. Yani devrimci sosyalist iseniz Stalin yönetimini onaylamanız gerekiyordu. Artık bu gün bunu arkamızda bırakmış bulunuyoruz. Tam tersine Stalin yönetimi sosyalizme sağdan bir müdahaledir ve sonuçlarıyla ortadadır. Burada bize şöyle bir soru gelebilir, mademki Stalin yönetimi sınıfı temsil etmiyordu nasıl olurda bu kadar toplumsal desteğe sahipti? Bu o kadar şaşırtıcı değildir. Geri ülkelerde her zaman kişiye tapınmacılığın zemini vardı; ayrıca 1930'lardan sonra devrim giderek Rus ulus gerçekliği üzerinde şekillenmiştir, Rus karakter kazanmıştır ve kitleler bunun üzerine kilitlemiştir. Ayrıca dış baskılar ve abluka, çarlığın zulmünden yeni kurtulmuş kitleleri devrimle bütünleştirmiştir. Ayrıca kitleler devrimle partiyi özdeşleştirmiştir. Sonradan Bolşevik karakterini kaybettikten sonrada, 30'lardaki sol muhalefette fiziksel olarak daha önce imha edilmiş olduğundan, muhalefet odağı olmadığından partinin bu yapısal değişikliğini kavrayamamıştır ve her koşulda partiye destek vermiştir. Bu süreç Nazi işgaliyle başlayan süreçle birleşince tam bir anavatan savunması perspektifi kazanmıştır, sınıf perspektifi tamamen yerini Rus ulus gerçekliği etrafında şekillenen bir perspektife bıkmıştır. Önder işçilerin tasfiyesinden sonra geriye kalan sıradan işçilerin ve diğer emekçi kitlelerin ise üst üste gelen dış müdahaleler ve iç çatışmalardan dolayı düşünme fırsatı, sorgulama fırsatı bile bulamamıştır. Sürekli bir ikileme karşı karşıya kalmış ve tercihini devrimin gerçekleştiricisi olmanın verdiği büyük bir prestije sahip olan partiden yana yapmıştır. "Diğer yandan, teoride dünya ile oldukça ilgili olan ve enternasyohnalist vurgusu güçlü olan bir devrimin pratik gelişim süreci içinde hiçte bu kimliğe uygun bir seyir izlemediğine tanık olmaktadır. Enternasyonalizmden tam bir uzaklaşma yoktur ama, enternasyonalizmin bu devrimin gelişiminde ciddi bir tıkanmaya girmesi, çarpık burduruma bürünmesi gerçeği vardır. Enternasyonalizmle oldukça ilgili gibi görünsede burada olan, Rus gerçeği etrafında sistemleşen bir devrimdir. Yaşatılmak istenilen her ne kadar açık ifade edilmese, ulusların eşitliği sıkça söylene ve buna belli bazı ölçülerde işlerlik kazandırılmak istensesde, yaklaşım daha ziyade taktik bir olgu olarak ele alınmakta, stratejik çözümün teorisi pratikte tıkanmaktadır. Rus ulusunu şu kadar güçlü tutmak için, diğer uluslara şu kadar eşitlik! Bu bir taktik yaklaşımdır, stratejik değildir. Lenin -ki devrimin önderi ve ustasıdır-, büyük Rus şovenizminden çekinmekteydi. Devrimin Rus karakterli ağırlıkta yürümesi onu ürkütüyordu. İnsanlığın kaderiyle oldukça ilgili olan ve ve bir dünya devrimcisi olan Lenin, ölüm anında bile bu tehlikeye işaret etmekten geri durmuyor" (8)

Sürecek

12 Aralık 1980'de Kamışlı'nın

Çirniki mahallesinde

sömürgeciler tarafından

katledilen KAWA

militanlarının anısı Kürt

ulusu, Kürdistan ve emekçi

insanlık olduğu müddetçe

unutulmayacaktır!

Y ê z d a n H O V A G

Toplumumuza ve bir bütün olarak ulusumuza kadcılığı dayatıldığı, insanlarımızın özgürlükten, demokrasiden ve insanca yaşamdan uzaklaştırılmak istendiği bir dönemde; devrimci dinamiklere sarılmak, Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz içerisindeki devrimci militan dinamizmin tarihini iyi kavramak, bu tarihten öğrenerek pratik devrimci mücadele için yeni dersler çıkarmak; ülkemiz, ulusumuz ve komşu halkların emekçi sınıflarının kurtuluşu için oldukça önemlidir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi kendi tarihinde binlerce kayıp vererek, düşmanla çatışa çatışa, kazandığı her mevzinin bedelini ödeye ödeye bu güne gelmiştir. Bu savaş Kürdistan emekçi halkının kanı ve canı pahasına yükselen bir savaştır. Ülkemiz toprağında şehit düşen her özgürlük savaşçısı; Kürdistan'daki özgürlük ağacına kendi kanıyla su vermektedir. Yere düşen her özgürlük savaşçısının kanı devrim ve ulusal kurtuluş savaşının yolunu daha da kızıştırmakta ve aydınlatmaktadır. Kürt ulusunun bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm

maratoncuları, ellerindeki bayrağı düşürmeksizin, sıra nöbetleriyle maratona sonuna kadar koşup bir gün mutlaka bu bayrağı Bağımsız, Birleşik, Demokratik ve Sosyalist Kürdistan kalesinin burçlarına dikeceklerdir.

Kürt ulusunun ülkesini bölenler binbir hile ve tuzakla dün olduğu gibi günümüzde de ulusumuzun özgürlük yürüyüşünü engellemek istemektedirler. Engeller farklı, tuzaklar binbir çeşittir. Fakat sonuçta hepsi aynı amaca hizmet etmektedir; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini boğmak. Sömürgeciler arasındaki "kutsal anti-Kürt ittifak"ın yeniden işletilmeye çalışılmak istendiği, bu amaçla yapılan Ankara zirvesinde yeni namertliklerin planlandığı, Güney Kürdistan'ın Türk sömürgeciliğinin askeri saldırılarının sürekli tehditi altında olduğu, "sınır ötesi operasyonların" tüm aktüalitesi ile sürdüğü bir dönemde; Türk sömürgecilerinin 12 Aralık 1980'de Suriye Arap sömürgecilerinin onayı ve Kürt caşlarının desteğiyle Kamışlı'nın Çirniki mahallesinde gerçekleştirdiği katliamı yeniden hatırlayıp sömürgeci güçleri sanık sandalyesine oturtmak gerekir. Arap, Türk ve Fars sömürgecilerinin gerçek yüzünü bir kez daha teşhir edip onların halk düşmanı, özgürlük ve barış düşmanı yüzlerini başta Ortadoğu halkları olmak üzere tüm dünya kamuoyuna teşhir edip göstermek gerekir. Yanlış bunlar mı? Hayır. Yanlış bunların değil, aynı zamanda ulusumuza, emekçi sınıflarımıza halen parçacılığı dayatan, "dört ayrı Kürt halkı", "dört ayrı Kürt ulusu", "dört ayrı kurtuluş stratejisi" düşüncesinde direnen, halen bizleri "dünya tepsi mi yoksa yuvarlak küre mi (!)" tartışmasına çekmek isteyen Kürt otonomist ve sosyal şoven mihraklarının da gerçek yüzlerini teşhir edip, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine verdikleri zararı emekçi kitlelere anlatmak gerekir. Sömürgecilerin dahi kendi çizdikleri sınırları tanımadıkları, kendi çıkarları gereği Kürdistan'daki tüm mücadele odaklarına yöneldikleri bir dönemde, 12 Aralık şehitlerinin mücadelesini bilince çıkararak, tüm misak-ı millici anlayışlarla da savaşmak ve hesaplaşmak militan devrimciliğin bir gereğidir.

12 Aralık 1980, Türk sömürgeciliğinin Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi boğmak için kurduğu kalles tuzanın tarihidir. 12 Aralık 1980'de KUKM beyninden vurulmak istendi. 1930'lu yıllardan bu yana; TC, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki mücadeleye "sınır ötesi bir operasyonla" ilk kez bu tarihte yöneldi. Kürdistan Devrimci Hareketinin tüm kadrolarının toplandı halinde olduğu ihbarını alan TC 12 Aralık 1980'de tüm uluslararası hukuk kurallarını da çiğneyerek terörist bir hareketle bir bütün olarak Kürdistan devrimci hareketini bitirmek istedi. 12 Aralık 1980'e geldiğinde önder kadrolarını tüm Kürdistan sathına yayan Kürdistan Devrimci Hareketi, Kamışlı katliamında tüm önder kadrolarını yitirdi ama Hüseyin Arslan, Mehmet Emin Mutlu ve Necla

Baksi-Arslan gibi değerli önderlerini şehit verdi. Bu katliamda Kürdistan Devrimci Hareketi'nin üyeleri ve savaşçıları olan Ramazan Kabraz (Songür), Hanife Ramazan, Emine Ramazan, Abdülkerim Ramazan, Şükrü Ramazan, Azad Ramazan, Xweşnav Ramazan, Müslüm Yıldız (Ozano), Hasan Ateş, Mehmet Emin Dursun gibi değerli insanları, Kürdistan'ın geleceği ve özgür günlerin müjdecisi, Kürdistan'ın kızıl gülleri olan çocukları Kawa Kerim ve A. Ferat Kerim şehit düştüler. 12 Aralık 1980'de Kürdistan halkının özgürlük umudu bitirilmek istendi. 12 Aralık 1980 tarihi, Türk sömürgeciliğinin Arap sömürgeciliği ile anlaşarak Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi durdurmak ve ulusumuz üzerine yeniden ölü toprağını serpip Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ateşini

sınıfının kendi örgütlülüğüyle adım adım tarih sahnesine çıkmaya başladığı bir dönemdir. 1940-1970 dönemi Kuzeybatı Kürdistan'da büyük oranda suskunluğun olduğu, KUKM ateşinin küllendiği bir dönem olarak ele alınıp değerlendirilebilir. Güney Kürdistan'daki hareketin 1970'li yıllarda vardığı boyut, Türkiye devrimci hareketinin yeniden şekillenerek, yeni tarihi bir evrimi yaşamaya başlamış olması, uluslararası gelişmeler; 1970 sonrası Kuzeybatı Kürdistan'da, Kürdistanlı emekçilerin kendi örgütlülüklerini yaratma yönündeki çabalarına büyük etkide bulundu. 1976 senesine gelindiğinde, Kuzeybatı Kürdistan'da Kürdistan Devrimci Hareketi hızla gelişti. Tüm il ve ilçelerde kısa sürede yoğun devrimci bir potansiyel oluştu. Örgütlü olarak

söndürmek için Kürt çabalarıyla ortak düzenlediği karşı devrimci askeri operasyonun tarihidir. Bu saldırıyla ne hedeflendi, amaçlanan şey neydi? Sömürgeciler bir bütün olarak hedeflerine ulaşabildilermi, yoksa hevesleri kursaklarında mı kaldı? Bu soruların üzerinde tek tek durmak gerekiyor. 1930'lu yıllardan beri yana yeniden ilk kez "sınır ötesi operasyonlara" bu tarihte başvuran Türk sömürgeciliğinin Kürdistan Devrimci Hareketi karşısındaki ideolojik, politik, ekonomik ve askeri olarak çöküntüsünün gündeme geldiği tarihi bir dönemeç olarak olayın tüm yönleriyle üzerinde düşünmek gerekiyor. Katliamın 13. yıldönümünde devrim ve karşı devrim cephesindeki güçler dengesini yeniden irdeleyip, çıkan sonuçları Kürdistan'daki devrimci savaş odağının bilgisine sunmak gerekiyor.

1970 sonrası yıllar Kuzeybatı Kürdistan'da devrimci düşüncenin hızla geliştiği, Kürdistan emekçi

sömürgecilğe karşı savaşa başlandı. Şayet bugün Kuzeybatı Kürdistan'daki mücadele tarihinde "ilk kurşun espirisinden" hareketle bir başlangıç aranacaksa; bazı arkadaşlarında dönem dönem vurguladıkları gibi, başlangıcı esas olarak bu yıllarda aramak gerekir. Yoksa bazı çevrelerin iddia ettiği gibi 1984 sonrasında değil (!). Bu başlangıcı Hüseyin Şen realitesinde, Hüseyin Arslan gerçekliğinde ve Kürt ulusunun dirayetli komutanı, büyük partizan Mehmet Emin Mutlu gibi yiğit bir cengaverin somutunda aramak gerekiyor. Bu önderler KUKM'un o dönem kendi saflarında yetiştirdiği ve Kürt ulusunun geleceğini onlara bağladığı yiğit önderlerdi. Onların mücadelesini unutturmaya ve kimsenin tarihi çarpıtmaya hakkı yoktur, olmamalıdır!

Onlar, klasik Kürt milliyetçi düşüncesiyle Kürt ulusunun kurtulmayacağını bilincinde olan, proleteryanın, emekçi sınıfların ideolojisini kavramış,

komşu halkların emekçi sınıflarıyla her türden enter-
nasyonalist dayanışmanın gerekliliğine inanmış
şahsiyetlerdi. Onlar, KUKM zaferle taçlandırmanın
şartlarından biri olarak ulusal birliğimizin
gerçekleştirilmesinin gereğine inanmış, sonuçta
sömürgeciliğe hizmet eden, KUKM tek bir parçayla
sınırlayan gerici uşak anlayışa karşı mücadele edil-
mesinin zorunluluğuna inanmış önderlerdi. Onlar,
kurtuluşun yalnızca Kürt halkının kendi öz gücüyle
gerçekleşebileceğine inanmış, hiç bir sömürgeci ve
emperyalist güce bel bağlamamış, tüm güçlerini halk-
tan almayı kendilerine ilke edinmiş, bu halkın kendi
öz gücüyle savaşıp kurtulabileceğini ve kurtuluşun
namlunun ucunda olduğunu görmüş, bunu yalnızca
teoride değil günlük devrimci pratiklerinde de her de-
fasında sergilemiş ve halkla bütünleşmiş, halkın hem
öğretmeni hemde öğrencisi olmayı becermiş önder
militanlardı. Onlar, bin yıllardan bu yana Kürdistan
toprağında boy vermiş özgürlükçü Kawaist
düşüncenin mirasçıları, geliştiricileri ve pratisyenle-
riydi. Evet, şayet Kuzeybatı Kürdistan'da 1940'lı yıllar
sonrasında ilk kez bir "ilklik" aranacaksa bu değerli
savaşçıların mücadele pratiğinde, bunların 1970'li
yıllar sonrası Kürdistan halkına bıraktığı devrimci mi-
rasta aramak gerekir.

1976 sonrası yıllarda Kuzeybatı Kürdistan'da
Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Kürdistan devrimci hare-
ketinin önderliğinde süratle gelişti. Sömürgeciliğe ve
yerli uşaklara karşı toplu direnişler, toprak işgalleri,
grevler peşi sıra hızla gelişti. Sömürgeciliğin ajan-
provakatör ağı başta olmak üzere, bir bütün olarak
sömürgeci güçler adım adım köşeye sıkıştırıldı.
Kürdistan devrimci hareketinin önderliğinde,
Kuzey'de ilk kez yeniden silahlı müfrezeler bu
dönemde oluştu. Kürdistan halkının, Kuzey'de Ulusal
Kurtuluş Mücadelesini, Devrimci Hareketin
önderliğinde zaferle taçlandırmaya hazırladığı,
1979'da Doğu Kürdistan'da patlak veren devrime güç
aktarıp orada aktif olarak devrime katılma hazırlığı
içerisinde olduğu, buna paralel olarak Türkiye'de
devrimci-demokratik hareketin önemli mevziler elde
ederek geliştiği bir dönemde; Türk sömürgeci burju-
vazisi geçmiş tarihi tecrübesinden hareketle, askeri
bir darbeye mevcut gelişmelerin önüne geçmek iste-
di. Bu amaçla 12 Eylül 1980'de, Türk sömürgeci bur-
juvazisi militarist güçleriyle Kürdistan ve Anadolu-
Trakya halkına karşı topyekün bir saldırı başlattı.
Burjuva partiler kapatılıp, her türlü demokratik
örgütlenmeye son verilirken; basın susturuldu. TRT
sömürgeci burjuvazinin militarist güçlerinin tek sesli
borazanı haline getirildi. Varolan sömürgeci anaya-
sanın da ilgası gerçekleştirilerek, beşbuçuk genera-
lin dudakları arasında çıkan herşey "kanun ve
anayasa" oldu. Bu şartlarda devrimci demokrat avına
girişilirken, sömürgeci ordunun 3/4 Kuzeybatı
Kürdistan'ına kaydırılarak, KUKM'a karşı bir imha
operasyonu başlatıldı. Kürdistan devrimci hareketi

baş düşman ilan edilirken, onun beyninin dağıtılıp,
onu bir bütün olarak devre dışı bırakmanın plan ve
hesapları yapıldı.

12 Aralık 1980, cuma gecesi, Güneybatı
Kürdistan'da şiddetli bir yağmur yağmaktadır.
Bereketin ve yaşamın sembolü olan yağmur, adeta bu
gece Kürdistan halkını uyarmaktadır. Kürdistan
Devrimci Hareketi 12 Eylül faşist darbesinin berabe-
rinde getirdiği yeni şartları gözönünde bulundurarak,
güçlerini Kürdistan sathına yayma kararı almış ve
esas olarak Doğu ve Güney Kürdistan'a güç aktar-
manın çabası içindedir. Bağımsız, Birleşik ve
Demokratik Kürdistan stratejik şiarı doğrultusunda
örgütlenen Kürdistan Devrimci Hareketi, güçlerinin
bir bölümünü İran devrimiyle birlikte Doğu
Kürdistan'ına aktarmaya başlamıştır. Kadrolarının bir
kesimi Güneybatı Kürdistan'a geçmiştir. Burada
hazırlıklar tamamlanacak, gerekli ilişkiler
sağlandıktan sonra uzun bir yürüyüşle Doğu
Kürdistan'ına varılacak, hareketin oradaki güçleriyle
birleşilecektir. 1976'dan itibaren sömürgeciliğe karşı
sistemik olarak kurşun sıkmaya başlayanlar,
Kuzeybatı Kürdistan'da güçlü bir partizan savaşı
başlatmanın hazırlığı içerisindeydiler. Dönem
Kuzeybatı Kürdistan ve Türkiye'de karanlık bir
dönemdir. Gericilik yıllarıdır. Binlerce devrimci ve
yurtsever tutuklanmış, devrimciler idam için sıraya
konulmuşlardır. Kitleler devlet terörü altında adım
adım sindirilmeye başlanmıştır. Bu şartlarda;
Kürdistan halkının biricik umudu, Kürdistan Devrimci
Hareketi ve onun önderleridir. Sömürgeciler bunu
çok iyi bilmektedirler, dolayısıyla Kürdistan Devrimci
Hareketinin önderliğine direkt yönelmenin plan ve
hesabını yaparlar. Bölgedeki Sıkıyönetim Komutanlığı
kelle avcılığına çıkmıştır. Hareket planları Özel Harp
Dairesince hazırlanmış, bölgedeki Sıkıyönetim
Komutanlığına bağlı vurucu birliklerle uygulanmaya
başlanmıştır. İşte bu uygulamaların ve planların bir
parçası olarak; 12 Aralık 1980 gecesi 15 kişilik bir
komando birliği, yerel giysilere bürünmüş, yüzlerini
gözlerini puşularla sarmış, tam teçhizat "Türk
sınırından", "Suriye içlerine" doğru ilerlemektedir.
Amaçları "sınırın" 500-600 metre ötesinde bulunan
tek katlı kerpiç evdeki insanları topluca imha etmek-
tir. Aldıkları istihbarata göre; Kürdistan Devrimci
Hareketinin tüm önder kadroları burada toplantı ha-
lindedir. Aldıkları emir gereğince evde canlı namına
bir şey sağ bırakılmayacaktır. Karşı devrimci operas-
yon süratle ilerlemektedir. Bölgenin Sıkıyönetim
Komutanı, sömürgeci Genel Kurmay büyük bir bekle-
yiş içerisinde. Sömürgeciler telsiz ve telefonlarının
başında günlerdir planladıkları katliamın nihai haberi-
ni hiç an önce alabilmenin telaşı içerisindeydiler.

15 kişilik Türk komando birliği, milli hainlerle be-
raber ellerinde ağır silahlarla tek katlı eve doğru
süratle ilerlerler. Evin içerisinde Kürdistan Devriminin
büyük önderlerinden biri olan Hüseyin Arslan elinde

kitap okumaktadır. Mehmet Emin Mutlu ve Necla Baksi kendilerini hararetli bir tartışmaya kaptırmışlardır. Tartışmaları yeni döneme ilişkindir. Kürdistan Devrimci Hareketinin yeni dönemle birlikte karşı karşıya kaldığı sorunları, görevleri ve geleceğe ilişkin yapılan planları tartışmaktadırlar. Üç arkadaş yerde yemek yemektedir. Ev üyelerinin bazıları pencere dibinde yere serili minderlere oturmuş kendi aralarında konuşmaktadırlar. Ramazan Kabraz, eşi Emine, gelini ve torunlarıyla oradadır. Bir ara kapı açılır, Ozano ve Ramazan Kabraz'ın oğlu Abdo içeri girerler. Diğerleri gibi bunlarda Kürdistan Devrimci Hareketi KAWA'nın üyesidirler. Kendilerine yemek yiyip yemedikleri sorulur, yemeklerini daha önceden başka yerde yemişlerdir. Onlarda kendilerini kısa sürede evde yapılan sohbele kapatırlar. Evin öğrencisi durumunda olan Azad ders çalışmak için komşuya gitmiştir. Dersini yapmış zifiri karanlıkta, yağmur altında, kitapları koltuğunda eve dönmektedir.

Azad eve 5-6 metre kalmıştır. Birden onlarca Türk komandosunun namlusu ona doğrulur. Azad'ın üzerine yağmurla beraber kurşunlarda yağar. Azad'ın yere düşmesiyle beraber Kürdistan özgürlük ağacı yeniden sulanmaya başlar. Ev çevrilir, namlular pencerelerden içeri doğrultulur ve onlarca silah, sömürgecilerin ölüm kusan onlarca makinalısı içeriye doğru ateşe başlar. Katillerden bazıları çevreyi gözetlemek için dama çıkarlar. Abdo el çabukluğuyla içerideki elektrikliği söndürür, herkes pencerelerin dibinde silahsız ve savunmasız bir şekilde siperlere yatmaya çalışır. Kurşunlar içeriye sağanak gibi yağar, arada bir içeriye bombalar fırlatılır, ev ateşe verilir.

Silahlar tek taraflı susmak bilmeksizin ateşe devam eder. Mehmet Emin Mutlu; "Bunlar Türk sömürgecilerin satılık uşakları ve cellatlarıdır. Bunu bilmiş olun!" diye bağırır. Sloganlar birbirini izlemeye başlar. Mehmet Emin Mutlu gür ve tok sesiyle bir daha bağırmaya başlar; "Kahrolsun sömürgecilik! Faşist Kenan Evren'den hesap sorulacaktır!" İçeriye tekrar bombalar atılır. Katillerden bazıları kapıyı zorlayarak içeri girmek isterler. Abdo ve diğer yoldaşları kendilerini siper ederek, kapının katiller tarafından tamamıyla açılmasını engellerler. Emine Ramazan, kucaklarında birbuçuk yaşında çocuğu ile Abdo'yla fıslıdışarak, "Bu çocuğumu öldürmesinler!" der. Abdo, "Bunların hesabı sorulacaktır!" diye bağırır. İçeride olanlardan birisi; "Biz ölümden kormuyoruz ama bu çocuğun dışarı bırakılmasını istiyorum!" şeklinde bağırır. Sömürgeci katiller, insanlık dışı küfürler savurarak; "Hiç biriniz sağ kalmayacaksınız!" yanıtını verirler. Kurşunlar susmak bilmez. 4 aylık hamile olan Necla Baksi, "Ah yavrum!" diye bağırır. Vurulmuştur. Necla'da diğerleri gibi sloganlarla ölümü kucaklamaya başlar. "Kahrolsun sömürgecilik! Kahrolsun faşist Kenan Evren yönetimi! Faşist cellatlar bunların hesabını vereceksiniz!..." Katiller kapıyı zorlamaya devam ederler. İçeridekiler silahsız ve savunmasız bir şekilde kapının açılmaması için direnmektedirler. Operasyonu yöneten katillerin şefi yere ve duvar dibine ateş edilmesi emrini verir. Evde tüm sesler kesilinceye kadar kurşunlanma devam eder. Türk sınırında askeri bir araçta havaya işaret için ateş edilir. Bu sömürgecilerin katillerine geriye dön sinyalıdır. Katiller işlerini bitirmişlerdir. Hızla sınırdaki Türk karakoluna doğru ilerler. Katiller hiç bir dire-

nişle karşılaşmamıştır, işlerini bitirmiş üslerine dönmüşlerdi. Sıkıyönetim Komutanı ve Genel Kurmay'ın sömürgeci genarelleri haberi duyduktan sonra zafer çılgınlıkları atarlar. Kürdistan Devrimci Hareketi bitirilmiştir!? Çünkü evin içerisindeki tüm canlılar öldürülmüş kimse sağ bırakılmamıştır!

Suriye sömürgecileri yaptıkları anlaşma gereği binli olarak olay yerine geç gelirler. Bu türden sınır ihlalleri başka devletler arasında olduğu takdirde savaş ilanına neden olurken, Suriye sömürgecileri ne hikmetse (!) göstermelik dahi olsa Türk devletini protesto etme gereğini duymazlar. Öldürülenlerin ortak düşmanları Kürdistan Devrimci Hareketinin önderleri ve üyeleridirler.

Necla Baksi ağır yaralı haliyle kan kaybından şehit düşmüştür. Son nefesine kadar anti sömürgeci sloganlar haykırmıştır. Birindar'ı annesi üstüne kaparak kendisini kurşunlara siper ederek kurtarmıştır. Evet sömürgeci katillerin dışarıya bırakmadıkları Birindar'ı hafif yaralarla anası kurtarmıştır. Katliamda biri ağır yaralı yetişkin, diğeri çocuk iki kişi kurtulur.

"Katliamdan sonra onbeş kişilik komando grubu karakola gelir. Düşmana büyük darbeler indirmiş komutanların tavrı içindeler. Görevli yüzbaşı onlara sorar:

- Nasıl geçti operasyon?
- İyi geçti, derler. Hem de çok başarılı oldu.
- Kaç kişiyi öldürdünüz?
- Orada bulunanların tümünü.
- Çocukları da mı?
- Evet, büyük küçük herkesi.

-Ama anlaşmamız böyle değildi. Sizler yalnız Türkiye'den kaçan o teröristleri öldürüp geri dönecektiniz. Buna niye uymadınız?

Yüzbaşının bu sözlerine karşılık, grubun lideri durumundaki kişi bir hayli hırçınlaşır.

-Yüzbaşım der. Bize emir veren sen değilsin. Sana hesap vermek zorunda değiliz, bu konuda bir şikayetin varsa, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanına bildirirsin. Orada aldığımız emiri yerine getirdik. Bunu da söyleyelimki, bundan böyle bu teröristleri evinde barındıran herkes kurşuna dizilecektir." (Mahmut Baksi, Kürdistan Tarihinde Kamışlı Katliamı, s. 28)

Kamışlı Katliamı Türk ve Arap sömürgecilerinin Kürt çasları ile ittifakı sonucu gerçekleşti. Türk burjuva basını olayı kamuoyuna yansıtmadı. Yalnızca Milliyet Gazetesi 19 Aralık 1980'de olayı çarpıtarak kısa bir haberle verdi. Türkiye devrimci hareketi olay karşısında ne yazık ki suskun kaldı. Olayı illegal başınlara aksettiren bazı sol devrimci çevreler Kürdistan Devrimci Hareketi'nin adını ağızlarına almaktan çekindiler. Aynı tavıra Avrupa'daki Kürt reformistleri girdi. Şehit düşenlerin ne için mücadele ettikleri adeta okuyucudan ve kamuoyundan saklandı. Gazeteci ve yazar Mahmut Baksi'nin ve Kürdistan Devrimci Hareketi'nin Avurupa örgütü

dışında kimse olayı gerçek yanlarıyla kamuoyuna yansıtmadı. Yukarıda da vurguladığım gibi bu saldırıyla Türk sömürgecileri Kürdistan Devrimci Hareketi'nin bitirilmesinin hesabını yaptılar. Kamışlı katliamıyla Kürdistan Devrimci Hareketi büyük bir darbe aldı. Ama şehitlerin arkasından matem tutmadı. Şehitlerin ona bıraktığı bayrağı yere düşürmedi. Kawaist düşünceyi büyük bir sabır ve özveriyle tüm Kürdistan sathına yaydı. Bu katliamla düşman geçici bir zafer kazandı. Ama geleceğin Bağımsız, Birleşik, Demokratik ve Sosyalist Kürdistan'ının, köşe taşlarının Kürdistan Devrimci Hareketince konulmasında engelleyemedi. Kawaist düşünce bugün Kuzey, doğu güney ve batı Kürdistan'da kitleler arasında kök salmıştır. Bu düşüncenin mirasçıları gelecek özgür ve bağımsız Kürdistan'ını yaratmanın hazırlığını kesintisiz bir şekilde sürdürmektedirler. Katliamı yapanlar her gün bin kez ölmektedirler. Kamışlı Katliamından sonra, Kürdistan'da Ulusal Kurtuluş Savaşının mücadelesi durmadı. Ulusal Kurtuluş Mücadelesi tam tersine gelişerek güçlendi. Bugün Kuzey Kürdistan'da Serhildan boyutuna varmış kitle ayaklanmaları gündemdedir. Sömürgecilik 1980'den bu yana çöküşe doğru giderken, Kürdistan halkı bağımsızlığa hergün biraz daha fazla yaklaşıyor.

Sömürgecilerin bugün Ankara zirvesiyle yeni bir "anti Kürt ittifak" arayışı içerisinde oldukları bu dönemde, Kürdistan'daki tüm devrimci güçler ulusal birlik ve demokrasi platformu çerçevesinde eylem ve güç birliklerini gerçekleştirmek zorundadırlar. Kamışlı şehitlerinin mirasına sahip çıkmak, onlarında mimarı oldukları Kawaist düşüncenin takipçisi olmak, ulusal birlik ve demokrasi platformu çerçevesinde kurulacak birliğin önündeki her türden engelle mücadele edilmesini gerektirmektedir. Bu yapıldığı oranda onların anısına sahip çıkılabilir. Sömürgeciler Kamışlı Katliamı ile Kürdistan'daki mücadeleyi bitirebileceklerini umdular. Sömürgeci basın olayı kamuoyundan saklamakla bu önderlerin ne için mücadele ettiklerini saklamaya çalıştı. Fakat her şeye rağmen Kamışlı şehitleri unutulmadı, onlar onlarca şairin dilinde destan oldu, onlar bugün peşmergenin dilinde türküdürler, onları Süleymaniye'den Kars'a, Mehabat'tan Malatya'ya kadar herkes tanır. Onlar, dün umut oldukları gibi bugünde Kürdistan emekçi sınıflarının elinde kurtuluş bayrağıdır.

**Onlar, bağımsızlığın,
özgürlüğün, proleter
enternasyonalizmin simgesi
olarak ilelebet yaşayacaklardır.**

BİR GÖRÜŞMEDEN İZLENİMLER

B a v ê B E R X W E D A N

Ekim ve Kasım aylarında Avrupa devletleri ile parlamenterler düzeyinde ilişkilerde bulunan KFD (Kürdistan Federe Devleti)'nin dört milletvekili ile (sadi Pire YNK, Dr. Yemed Necefcan KDP, Aziz prensis Asur Demokratik Hareketi, Cewher Namık KDP, parlamento başkanı) 7. 11. 1992 tarihinde, düzelenmiş oldukları dar bir toplantıda tanışma, konuşma ve tartışma ortamı bulduk.

Toplantının açılış konuşmasını parlamento başkanı Cewher Namık yaptı. Yaklaşık 40 dakikalık konuşmasında, kısaca Kürdistan tarihini, Güney Kürdistan'da 32 yıldan beri süren silahlı mücadeleyi, seçimi, seçim döneminde ve seçimden sonraki demokrasiyi, bugün KFD'nin içinde bulunduğu ekonomik yıkımı Kürdistan'ın sömürgeci devletlerle çevrili olmasının, yeni yapılanmakta olan KFD'ni nasıl zor durumda bıraktığını, Türk devleti ile girdikleri ilişkilerin zorunluluğunu, insani yardım alabilecek tek kapının bu olduğunu, başka alternatiflerinin olmadığını izahtan sonra PKK ile ilişkilerinin bu gün geldiği noktayı ve nedenlerini izaha çalıştı.

Daha sonraki konuşmacı Dr. Yemed Necefcan ise yaklaşık 20 dakika süren konuşmasında, ilk konuşmacıdan biraz daha farklı olarak PKK'nin bilinen zaaf ve hatalarından yola çıkarak, PKK'nin terörist bir hareket olduğu belirlemesiydi.

Her iki parlamenterin ilk bölümdeki konuşmalarından çıkan sonuçları şöyle sıralamak mümkün:

1) Kürdistan dört parçaya bölünmüş olmasına rağmen, Kürtler tek ulusturlar ve bugün varolan sınırlar bizim irademiz dışında çizilmiştir., hiç bir parçada Kürtler özgürce yaşayamamıştır.

2) Bütün Kürdistanlı örgütlerle ilişkilerimizde, yardım ve kardeşlik ilkesi esastır.

3) G. Kürdistan'da bütün Kürdistanlı örgütlerin, örgütlenme ve siyasi faaliyet yürütme hakkı vardır.

4) Askeri mücadele verilecekse, her örgüt mücadele vereceği parçaya yerleşmeli ve bulunduğu parçada gerilla mücadelesini yürütmelidir.

5) Avrupa'da bulunmanın nedeni; Avrupa ile demokratik ilişkileri geliştirmektir.

6) G. Kürdistan yıkım halindedir. Halepçe Dünya kamuoyunda bilinen tek olaydır. Oysa Halepçe gibi onlarca yerleşim birimi yerle bir edilmiştir. Duz, Kufri, Karadağ ... vb. Bizler bu yaraları sarmak zorundayız.

7) Bu dönemde 182. 000 insan yok oldu. Bugün 2.5 milyon insan işsizdir.

8) PKK ile savaşta, bizi PKK zorladı. Bizler daha

öncede kendi aramızda (KDP-YNK) çatışmalardan (tecrubeyek tahl) acı tecrübeler edinmiştik, bunun üzerine Kürdün Kürde karşı savaşımını haram etmiştik. Aşağıda okuyacağınız nedenlere dayanarakta PKK'ye saldırılarında haklı olduklarını savunmaya çalıştılar.

A) PKK, G. Kürdistan'daki seçimleri tanımadı.

B) KFD'ni ciddiye almadı.

C) Türk Devleti'nin uyguladığı ve ya şantaj olarak kullandığı AMBARGO'ya PKK'nin bir fiil katılması.

D) PKK'nin sınır bölgesinde eylem yapması, T. Devletine saldırı için gerekçe hazırladı.

E) Sınırlardan KFD'nin sorumlu tutulduğunu, bu konuda PKK'nin anlayışlı davranıp uluslararası düzeyde KFD'ni zor durumda bırakmaması gerektiğini kavrayamaması.

F) Köylere dönmek isteyen köylülerin, köylere dönmelerini engellemesi.

G) Ve en son 2.10.1992 tarihinde Navşirvan önderliğindeki heyetin Osman Öcalan ile görüşmesinden olumlu bir sonuç çıkmayınca durum bu aşamaya geldi. Oysa bizim PKK'den sadece bir tek istemimiz vardı: KAMPLARINI İÇ TARAF LARA TAŞIMALARI.

Toplantının ikinci bölümünde KAWA adına söz alan bir arkadaş ise düşüncelerini şöyle belirtti. "Bizler G. Kürdistan'daki oluşumu ileri bir adım olarak görüyor, KFD'nin yaşaması, yaşatılması gerektiğine inanıyoruz. Bu güne kadar hiç bir kuruma sahip olmayan Kürtlerin, kurumlarını yaratabileceği gibi, Birleşik kürdistan'ın yaratılmasında da G. kürdistan sıçrama tahtası görevini görebilir. Temennimiz odur ki; KFD sömürgeci devletlerle girdiği ilişkilerde bağımsızlığını korur ve oralarda yaşayan Kürtlerin sorunlarını gözardı etmez.

PKK'nin teröristliğine gelince: Bizim düşüncemiz odur ki, PKK'nin eksik, hatalı, demokratik olmayan uygulamaları, kendi dışındaki güçlere düşmanca yaklaşımları olmasına rağmen (eleştirilmesi gereken) PKK devrimci ulusalcı bir harekettir. Sizleri bu konuda daha derin düşünmeye, sömürgeciliğe karşı silahlı mücadele veren bir hareketi böyle kolayca terörist ilan etmemeye davet ediyoruz. Bu dostça temennilerimizden sonra, sizlerden kısaca şu soruların cevabını almak istiyoruz:

1) KFD'nin emperyalizm eliyle kurulduğu "tez"ine ne diyorsunuz?

2) Ulusal Kongrenin (Dört parçayı kapsayan) toplanması konusunda ne düşünüyorsunuz?

3) Bu savaş kimlere hizmet ediyor; eğer sömürgeci devletlere hizmet ediyorsa KFD bu oyuna neden geldi?

4) KFD'nin ilanı ile PKK'ye saldırının aynı döneme rastlaması bir tesadüf mü? Yoksa Türk devletinin zorlaması mı söz konusu?

5) Türk ordusunun G. Kürdistan'a girmesinde KFD'nin çağrısı söz konusu mu?

6) Türk ordusunun G. Kürdistan'a girmesini, bunun bir işgal olduğunu Avrupa'da görüştüğünüz devlet yetkililerine anlattınız mı?

7) Türk ordusu'nun kalıcı olması durumunda KFD'nin tavrı ne olacaktır?

8) Avrupa'da bulunmanızın tek nedeni ekonomik destek almak mı, yoksa KFD'nin uluslararası planda tanıtılması çalışmalarını da içeriyor mu?

Belirtmek gerekir ki, "Ulusal Konseyi Toplama" sorumuzun cevabını alamadık. İkinci bölümdeki konuşmaları ve verilen cevapları öz olarak şöyle sıralamak mümkün:

"KFD'nin kurulması 32 yıllık mücadelenin ürünüdür. Bunda ne emperyalistlerin, ne de komşu devletlerin desteği söz konusudur. Kaldı ki; bugün Kürt Devleti'nin kurulmasını istemeyenler, emperyalistler ve komşu devletlerdir. bugün varılan yer ise onların iradesi dışında, onları aşmıştır. Bu bir hediye değil mücadelelerin sonucunda elde edilmiştir. Bir de şu vardır: HANGİ SÖMÜRGEÇİ veya EMPERYALSİT DEVLETİN SÖMÜRDÜĞÜ ULUSA HAK VERDİĞİ GÖRÜLMÜŞTÜR?

Konuşmacı birinci soruya verdiği cevabı son cümledeki soruyla noktalarken, bir yerde, Kürtlerin lehine olan her gelişmede, ileriye atılan her adımda emperyalizmin parmağını arayan, emperyalizmin bir bahşi olarak yorumlayan ve Türkiye kamuoyuna öyle yansıtan şoven-sosyal şoven çevrelere verilmiş bir cevap veya tersinden alırsak sorulmuş bir soru oluyordu.

İkinci bölümde de "terörist" konusuna değinme gereği duyan konuşmacılar, PKK'nin teröristliğini bu kez şöyle formüle etme gereği duydular:

"Ben terör uzmanı değilim. Silahlı mücadele bizler için mukaddestir. Çünkü sömürgeci devletler bizlere demokrasinin bütün yollarını kapatmış bulunuyorlar. PKK, Türk devletine karşı savaşıyor diye terörist olarak ilan edersek, herşeyden önce kendi kendimizi terörist ilan etmiş oluruz. Çünkü bizler 32 yıldır elde silah Irak devletine karşı savaşıyoruz. Peki PKK'nin kendi içinde ve kendi dışındaki insanları öldürmesi terör değildir? PKK'nin kendi dışındaki Kürdistanlı güçlere düşmanca yaklaşımı, kimini işbirlikçi, kimini hain, kimini feodal, kimini MİT'in uzantısı, kimini emperyalizmin uşağı ilan etmesi terörizm değildir? PKK'nin bu politikaları kürtlerin yararına olmayan politikalarıdır."

"KFD'nin T. Ordusunu çağrısı sözkonusu değildir. Türk ordusunun en kısa sürede Kürdistan'dan çıkması halinde gereken cevap verilecektir.

Kardeş kanı dökmek bizim de istemediğimiz bir şeydir. Biz de bu durumdan acı duyuyoruz.

Avrupa'da bulunuşumuz, hem ekonomik, hem de KFD olarak kendimizi tanıma içindir. Zaten parlamenterlerin davetlisi olarak çağrılmamız, bir yerde tanınmamız anlamına geliyor." ■

14.11.1992 İSVİÇRE

YAKILAN BİR KENTİN DUMANLARIYLA GELEN

Dağlara uzanmış
vermiş elini yollara
onbin insan,
on bin can
Göç yolunu tutmuş
kendi öz yurdunda
kimsesiz kuşlar gibi
perâm perâm
bir kanlı katliam sonrası
uzaktan dumanları yükseliyor
yanan koca bir kent.
Dumanlar bulutlara uzanıyor
Öfkeye durup gözyaşı oluyor
yaralı ana yüreğine,
yar acılı gelin yüreğine,
yetim kalan Kürt çocuklarına
Fısıltılar geliyor uzaktan
konuşma yerine
dili yasak ülkenin insanlarından,
Lakin kar etmiyor artık
yasaklanan dil
kırılan dal
talan edilen gül
isyani büyüyor isyanı
suçsuz Şırnak insanlarının
Gördükçe suratlarını
barbar sömürge subaylarının
dağlar taşlar bile öfkeye durmuş
Dili çözülmüş vahşetin dehlizlerinden
o çoraklaştırılmış Kürt topraklarının
suratlarına tükürüyor olanca nefretiyle
zalim sömürge ordularının
ve artık onlarda anılıyor
hergün daha çok çamura girdiklerini
işte bundandır beyhude çırpınışları
ve habercisidir yaklaşan sonun
salya, sümük, çakal ulumalarının

3.9.1992

İsviçre-CEREN

İSLAMİYETTE ŞİDDET YA DA HİZBULLAH'IN "KUTSAL TERÖRÜ"

S . G Ü L R Ê Z

B Ö L Ü M : 2

"DÜNYA NİZAMI" OLARAK İSLAM YADA SAVAŞIN DİNLEŞTİRİLMESİ

Toplum bu amaca yönelmenin zor olmadığına değinmiştim. Çölün kısıtlı olanakları anılan bu amaca yönelmenin belirleyicisidir. Hareket ettiricisidir. Ancak bunun "Tanrı Kelâmı" düzeyine çıkartılması ve bir ibadet, bir inancın gereklerinin yerine getirilmesi gerekiyor. Kur'ân, daha ilk ayetlerinden başlayarak bunu karşılıyor.

İşte örnek:

"Savaş hoşunuza gitmediği halde size farz kıldı. İhtimal ki hoşlanmadığınız şey sizin iyiliğinizdir ve ihtimal ki sevdiğiniz şey sizin kötülüğünüzdür. Siz bilmezsiniz, Allah bilir."

"Fitne kalmayıp, yalnız Allah'ın dini ortada kalana kadar onlarla savaşın..." (7)

Görüldüğü gibi, savaş dinin başat ögesi oluyor. Din savaşla bütünleşiyor. Varlığını savaşla sağlıyor. Dolayısıyla şiddet, inancın tartışılmaz ölçütü, bu dünyada olduğu gibi, "ahiret" in de en üst mertebesi oluyor. Tanrı katında ödüllendirilecek davranış, kişilik biçiminin künyesi oluyor.

Bu belirlemeye, "Çırafi düşmanla çevrili bir alanda yaşamak, savaşı kaçınılmaz kılıyor, savaş, düşmanla çevrili alanda varolmanın doğal sonucu oluyor" diyerek karşı çıkanlar olabilir. Böylesi bir durumda, "savaşı bilince çıkarmanın, şiddete başvurmanın, savaşı dinleştirme -ya da dini savaş kılmayla-, dini şiddetle özdeşleştirmenin ne ilgisi var" denebilir. Bu tür soruların ve savunuların, gerçeklikle bağdaşmadığının bilinmesi gerekir.

İslamiyetin tarih sahnesine çıktığı dönem, Arap yarımadası, Bizans ve Fars-Pers- imparatorluklarının

ilgi alanı ve sınırlarının dışındadır. Belki çöl yoksulluğu, belki de imparatorlukların güç dengeleri, her hangi birinin buraları işgal etmesinin gereksizliğini doğuruyor. Kuzeyi, Kuzey-doğusu, doğusu ve batısındaki tüm topraklar bu iki imparatorlukça ele geçirilmesine rağmen, burası, denetim dışı bir alan olarak varlığını sürdürüyor. İslamiyet, Arap yarımadasına ve toplulukları yaşamına, bu ortamda egemen oluyor. Hıristiyanlığın ya da Pers imparatorluğunun yeni gelişmeye yönelik gözlenebilir olumsuz bir tutumları yoktur. Hatta deyim uygunsu, bu imparatorlukların durumu, Muhammed'in ideolojik ve politik açılımlarının esin kaynağı oluyor. Kuracağı devletin prototipini buralardan alıyor. Sonuçta, dağınık kabileleri, devrimci şiddeti yerli yerinde kullanarak tek devlet çatısı altında topluyor. Buraya kadar her şey, aşırılıklar ve eksikliklere rağmen, tarihsel ve toplumsal yasalara uyumlu yürüyor.

Daha sonrası için aynı belirlemede bulunmak kolay olmuyor. Olmuyor çünkü; araç amaçlaştırılıyor. Eşdeyişle, şiddet ayine dönüştürülüyor. İnanç şiddeti içselleştiriliyor. İncanın derecesi, şiddeti sahiplenip kullanmakla belirleniyor. Şiddet, inancın üzerine oturtuluyor. Yerine geçiyor. Yetmiyor. Onu belli kuralara göre düzenliyor. Şiddet olgusu, dinin kendisi kılınıyor. "Vaadedilmiş topraklar"ı elde etmek için şiddeti, savaşı kullanmak istemeyenler, inançsızlıkla suçlanıyor. Musa peygamber ve Yahudi halkı örnek verilerek korkutuluyor. Baskı altına alınıyor. (8)

Ortamın ve toplumsal koşulların, yani düşman saldırılarının, savaşın kutsanmasını gerektirmediğine kısaca değindim.

Diyelim ki, buna rağmen, koşullar, geçici bir süre bunu gerektirdi. Dayaktı. Pers ya da Bizans İmparatorluğunun çıkarları, savaşı, yeni devletin önüne koydu. Kaçınılmazlaştırdı. Bu durumda; savaşın propagandasını yapmak, politik söylemde ağırlığı buraya vermek anlaşılırdır. Ancak, anılan kritik dönem geçtikten sonra, doğal olarak, toplumsal

ortamda izlenecek yol ve yöntem, tümüyle farklı olmayı gerektiriyor. Feodal devlette ve ideolojisinde bunun yeri yoktur. Aksi vardır.

Şiddetin egemenliği olarak savaş -ya da "Cihad"-politikanın dönemselsel ve yoğunlaşmış biçimi olarak alınmıyor. "Cihad", yaşamsal varolmanın ve inanca dayalı vazgeçilmez öz olarak benimseniyor. Böyle olunca da, şiddet düzeneği, bambaşka bir zemine oturtuluyor. Yeni politika, kendisini, daha başlangıçtan itibaren," ... savaş ve mihrap dini" (9) olarak kuruyor.

Bu, toplumun ve kişinin yaşamına, yaşamsal bütünlüğüne, yönelik bir kasıt olma durumunun, temel unsur olarak, politikada kurumlaştırılması demektir.

Kasıt; istektir. Amaçtır. Ama bu istek ve amaç; iyi niyeti "naif" duygulara dayalı bir amaç ve istek olmuyor. Kişiyeye ya da topluma rağmen ve onların "arzusu hilafına" gerçekleştirilen bir amaç, istek oluyor. Kaçınılmazlaşıyor. Çünkü onlar "bilmiyor". "Allah" neyin iyi olduğunu biliyor. Ve savaşın diyor. Bildiğini gerçekleştirmenin yolunun, "cennetten çıkma" olan dayak ve şiddetten geçtiğini emrediyor.

Kur'an'da soyut olarak dile getirilen bu durum, din devletinde, "Allah'ın gazabı "nın kul eliyle somutlaşmasında beden buluyor. Somut olan somutlaşıyor. Korku, şiddetin kendisi oluyor. Korkudan kurtulmanın yolu, bireysel ve toplumsal düzlemde, şiddeti "olmazsa olmaz" düzeyine çıkarmaktan geçiyor. Ve elbet uygulamaktan. Bu ortamda kasıt; salt fiziksel olanla sınırlı kalmıyor. Yaşamın o anına ve gelecek denilen sonraki kesitine- fiziksel ruhsal yaşamına- doğrudan etkide bulunan; belirleyen bir olgu oluyor.

Kişinin ve toplumun-toplumların bütünlüğüne yönelik bu olumsuzlayıcı özellik, Muhammed dönemi sonrasının niteliği olmadığı bilinmeli. Aksine Kur'an'ın mantığı bu temel dürtü- "Allah adına Allah'ın düşmanlarına kastetme" üzerine örülüdür.

"Allah korkusu ", "bahşedilmiş toprak" ve "ganimetleri" ele geçirme ve "son peygamber"e sahip Arap kavminin misyonunun ebedi kılınması, anılan dürtünün, güdülemenin özüdür.

KÜRDİSTAN ULUSAL- TOPLUMSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ VE İSLAMIN TAVRI

"İslamiyet ve Ulusallık İlişkisi" isimli yazımda, anılan politikanın, ulusal soruna yaklaşımına, ulusal bilincin gelişmesi karşısındaki tutumuna değinmişim. Olayın ayrıntılandırılması gerekiyor.

Gerekıyor çünkü, Hizbullah, İhvan-ı Müslim, İslami Cihad ya da halkımızın deyimiyle "Hizbulkontra" anlayışının gerçek yüzünün açığa çıkmasının yolu, yöntemi bunu gerektiriyor. Bir başka

söylemle; bu anlayışları bilince çıkarmanın ve Kürdistan halkının "duyu dünyası"ndaki "inanç değerleri"nin, geri ve arkaik anlayışlar tarafından sömürülmesinin önünü tıkamak gerekiyor. Dahası; Kürdistan halkının kendisine yabancılaşmasına hizmet eden bu anlayışları teşhir etmenin hareket noktası, burada uç veriyor.

Tarihi, insanların, yaşamlarını sürdürmek için verdikleri mücadelelerle yaptıkları biliniyor. Ama bu yapma eylemi, koşullara ve ortama rağmen, istenen biçimlendirilmeyi içererek gerçekleşmiyor. Toplumsal üretim güçleri arasındaki ilişki ve çelişkiye, toplumsal-tarihsel yasalara ve güçler dengesine göre biçimleniyor.

Bu koşullar ve nesnellik göz önüne alınmazsa, eskiyi değiştirme eylemi, eskinin kendisi olmaktan kurtulmuyor. Aksine, onu besleyen, güçlendiren ve kök salmasını sağlayan olgu oluyor. Gericileşiyor.

Kendilerine hangi adı takarlarsa taksınlar, hangi taraflarla anılırlarsa anılınsınlar, geçmiş özlemcisi arkaik anlayışların durumu, tas tamam üstteki paragraflarda anlatılanlarla çakışıyor. Ülkemizde ve bölgemizde, bu tanıma, en eksiksiz denk düşen anlayış, sömürgeci faşist devletlerle, emperyalizmin işbirlikçileri oluyor. Ancak bunların yanısıra -bu düzenlere muhalif (!?) adı altında dışavuran- kendilerini islami söylem ve ekolle ifadelendirilenleri de unutmamak gerekiyor.

Sonuncuları açısından, bugünün, çağın getirdiği değişimler, tarihsel ve toplumsal yasalar ve insanlığın tarihsel birikimi bir anlam ifade etmiyor. Çünkü onların beyin saatlerinin her saniyesi, dakikası, saati ve günü yaklaşık olarak 600'ü gösteriyor. Beyin saatleri 600'lü yıllarda durmuştur. Bu nedenle, yaklaşık olarak 14. yy. öncesinin toplumsal yapısını temel almak kaçınılmazlaşıyor. Kaçınılmazlık, kendisini, günümüz ve geleceğin dünyasında nihai ve "ilahî" çözüm biçiminde dayatıyor. Sahip buluyor. Savunuluyor.

İnsanlığın tarihsel gelişiminin yarattığı birikimler, değerler yok sayılıyor. Hatta "Hafızai beşer nişyan ile malüldür" sözünden hareketle, insan aklına dayalı çözümler küçümseniyor. Horlanıyor. Dahası, tanrısal çözümün önündeki önemli ve yokedilmesi gereken engeller olarak alınıyor.

"Beşeri" diye küçümsenen bu birikimin karşısına, kabile yapısı üzerinde ve onun değerleriyle özdeşleşen devletli Arap toplumunun kısıtlayıcı değerleri çıkarılıyor. Sınırlı olan "ilahî" diye benimserken, daha zengin ilişkileri içeren birikimlerin rafa kaldırılması" vaazediliyor. Dahası, "günah" olarak görülüyor. ("Günah", islami anlayışa göre, cezai yaptırım gerektiriyor. Cezalandırmanın nedeni oluyor.)

Ama öte yandan da, Arap toplumunun geleneklerini, birikimlerini ve değerlerini, islamiyete ulaştığı ve sonrasındaki tarihsel dönemin politik, kültürel vb.

yaratımlarını insanların yarattığı unutuluyor. İnsanlar, islamiyetin tarih sahnesine çıktığı topraklar üzerinde yaratılanlardan dışlanıyor. İslamik ve öncesinin toplumlarının oluşturanların insanlar olduğu gözlerden kaçırılıyor. Her şey tanrısal bir oluşum olarak alınıyor. Tanrısal "hikmet" diye, Arabi özellikler kutsanıyor. Yetmiyor. Tek çözüm yolu olarak dayatılıyor. Bunun dışındaki gelişmelerin karşısında konumlanıyor.

Tarihsel, toplumsal ve sınıfsal birikimlerin üzerine oturtulmaya çalışılan -en genel anlamıyla- demokrasi, "yeni bir din" olarak alınıyor. Ve öyle sunuluyor. Dolayısıyla kabuledilemez bir "sapkın"lık olarak değerlendiriliyor. Çünkü "Allah'ın dini"nden çıkma anlamına geliyor. Artı, "Allah'a eş koşma" ve "Küfr" sayılıyor. "Hizbullahi" anlayışa göre, "Allah'a eş koşma", suçların en büyüğü oluyor. Bu suç, cezai karşılığını fiziki yok etmede buluyor.

Unutulmaması gereken bir diğer nokta; ulusal ve sınıfsal özellikler ve bunlara sahip çıkma konusudur. Bu özelliklere sahip çıkmak, savunmak "isyancı benliğe sahip" olmak biçiminde değerlendiriliyor. "Isyancı benliğe sahip" olmak, "Ümmet"çi anlayışı reddetmek oluyor. Cezai yaptırım gerektiriyor.

Bu durumda izlenecek yolun ne olduğunu "Hizbullahi" anlayışın teorisyenleri, şöyle açıklıyorlar. (Biraz uzun ama, alıntıyı tümüyle alıyorum)

"..... Bazı adımlar atılmalıdır. Bunlardan ilki, herkeste varolan isyancı benliği kontrol altına almak olan Tezkiyye'dir. -buna, kusurlarından arındırma, temizleme, temiz kılma da denilebilir.- b- (.....) İkinci adım Tekfir'dir ve islamın yasalarına uymayan kişilerin işaret edilmesi anlamına gelir. -buna, suçlu olarak ilan etme de denilebilir. b- (.....) Tekfir'den sonra gelen adım ise, Tethir'dir. Bu da temizleme, tasfiye etme anlamına gelir. Bir doktor, bir vücutta bir mikrop görür de bir şey yapmadan durabilirmi? Toplumun bünyesinde fesat ajanları görüp de onları yoketmeyen bir gerçek mümin içinde aynı şey söylenebilir." (10), (abç)

Alıntı, yorum gerektirmeyecek kadar açık. Ulusal, sınıfsal ve demokratik değerlere sahip çıkıyorsan, "mikrop"sun. Ve "mikrop"un ortadan kaldırılması, "yok edilmesi", bir toplumsal doktor olarak "Hizbullah"ın görevidir. (!)

Ortadan kaldırılmamanın, "yok edil"memenin yolu, temelinde Arap şovenizminin harcı bulunan islami "enternasyonalizm"e boyun eğmekten geçiyor. Sınıfsız, ayırimsız, bir kılınmış, bir sayılan "ümmet" toplumu çin mücadele etmen gerekiyor. Aksi halde, "muhalefeti parçala"yarak, "ihamet" (11) edilmiş olunuyor ki, ihanetin bedeli de bellidir.

Konu başlığı altında özetlenerek aktardıklarımdan çıkan sonuç: Kim ki Kürdistan'ın bağımsızlığını savunuyor ve bunun propagandasını yapıyorsa, Hizbullahi anlayışın düşmanıdır. Hastadır. Hastalık kaynağıdır. Yok edilmesi gerekmektedir. Yok edilmesi için gereken fetva, 10. ve 11. kaynaklarda mevcuttur. Aksini iddia etmeleri hiç bir gerçeği değiştirmemektedir. Zaten kendilerini islami anlayışın savunucusu ve sahipleri olarak lanse edenlerin, "Hizbulkontra"nın alçakça cinayetlerine karşı tek söz ettirmişleri yukarıdaki belirlemeyi onaylamaktadır.

Hatta deyim yerindeyse, "fetva" bunlar tarafından verilmiştir denilebilir.

İlginç olan, tüm bu ikiyüzlüce yaklaşımların, TC ırkçılığına karşı muhalefet (!) etme, Kürt sorununu sahiplenme adı altında gerçekleştiriliyor oluşudur. Devletin resmi kontra'sının gerçekleştirdiği katliamlara karşı sözde bir tepki gösterilirken, Kürdistan ulusal uyanışını bastırmak için aynı yöntemleri pervasızca sergileyen "Hizbulkontra"ya karşı sessiz kalmaktadırlar. Hatta, "... Topyekün bir toplumsal hareketin öncülüğünü üstlenecek, birlik ve beraberliğini sağlayacak vahdeti sabote etmek isteyen milliyetçi eğilimleri bertaraf etmeyi gerçekleştirecek tek hareket, Hizbullahi harekettir" (12) denilerek "Hizbulkontra"nın cinayetleri meşru görülmektedir. Ve bu tür cinayetleri sürdüreceklerinin işaretlerini vermekte, tehdit etmektedirler.

Onların bu yaklaşımına, sömürgecilere, "Türklük, Araplık ve Farslık adına uyutamiyorsunuz. Gelin bunu "ümmet" toplumu adına yapalım" çağrısı da denilebilir.

Bu anlayış, ismi anılan şahısların kendilerine özgü ve "sahte islam"i düşüncelerin tezahürü değildir. Öyle alınmamalıdır. Çünkü bu anlayış, bazılarının ileri sürdükleri gibi, salt Türkiye'de polisin örgütlediği "Hizbulkontra"nın anlayış ve uygulamaları değildir. Aksine, kendilerine destek aramak için sahiplendikleri, "anti-emperyalist" payeler biçtikleri "Lübnan Hizbullah"ının görüş ve eylemleri davranışlarıdır aynı zamanda. (13)

Belirtmeliyim ki, anılan anlayış, islamiyetin dönemsel politikalarının an'a denk düşen yansımaları değildir. Aksine, o anlayışın değişmeyen kimliğidir. O'nun "ezeli ve ebedi" niteliğidir. Bu nitelik, kasit olgusunun merkezidir. Aynı zamanda, tüm tarihsel-toplumsal gerçekliklere rağmen, "nass"lara dayalı bir "ümmet" ve "iman" toplumu kurmanın en önemli dayanaklarıdır.

Temel bu olunca, yukarıda anlatmaya çalıştığım politikayı, dün olduğu gibi bugün de, yaşama egemen kılmanın ölçütü, kaçınılmaz olarak, kasit'i sahiplenip savunmak oluyor. Bir başka anlatımla; "iman"lı olmanın, "Allah uğruna canları ve mallarıyla gereği gibi cihad" etmek farz oluyor. Farz olan kasit'i içeriyor. Farz'ın yerine getirilmesi kasitsiz düşünülemez.

Farz'ın islami teknolojideki anlamı: "Allah tarafından yapılması, yerine getirilmesi açık ve kesin bir ifadeyle emredilen iş ve ibadet"tir. "Allah'ın düşmanları"na karşı savaşın farz kılınması, -Bakara Suresi 216. ayet- karşılığını tam da bu anlayışta buluyor. Böyle olmasından dolayı, tüm sorunların çözüm yeri ve anahtarı din oluyor.

Bu anlayışa göre Arap olmak, milliyetine sahip çıkmak suç olmuyor. Ya da Fars olmak ve islam olmak birbiriyle çelişmiyor. Ama söz konusu Kürt ve Kürdistan olunca, işin rengi değişiyor. Kürt ve Kürdistan davasına sahip çıkmak, savunmak ve bağımsızlığı için mücadele yürütmek, "ümmet"i parçalamak, "ihamet" olarak görülüyor. Ve birinci de-

receden düşman statüsüne oturtabiliyor. Estirilecek terörün meşruluğunun gerekçeleri sayılıyor. Anlaşılacağı gibi, "Hizbullahi" anlayışın Kürt ve Kürdistan sorunu karşısındaki tutumu, tüm şatafatlı ve altadıcı söylemine rağmen, sömürgeci devletlerin ve emperyalizmin "Kürt devleti istememe"siyle çakışıyor.

SONUÇ YERİNE

"Hizbullahi" anlayışın buraya varmasındaki çıkış noktası, ulusu ulus yapan asıl ve belirleyici etkin olarak "din" in kendisidir.

Bunun anlamı: ulusal ve sınıfsal hak ve özgürlüklerden vazgeçmedir. Din'i, ulusal ve sınıfsal özelemlerin üzerine çöreklenmedir. Daha anlaşılır bir söylemle; Kürt ulusu, Kürdistan halkı, ulusal-demokratik görevlerini bunları gerçekleştirme isteklerini unutmamalıdır. Ulusal-demokratik değerleri elde etmek uğruna, "ümme" uğruna savaşmalıdır. Ve bundan başka hiç bir yol ve yöntemle meyletmelidirler.

Bu yoldan yürünmüyorsa; ve "Allah'ın dini"nin yerine, "milliyetçilik dini", "demokrasi dini"ni koyuyorsa, koymaya çalışıyorsa, sonucuna da katlanmalıdır.

Katlanılacak sonucun ne olduğuna, bir önceki başlık altında değindim. Yazı boyunca anlatmaya çalıştım. Ek olarak, "Hizbulkontra"nın karşı-devrimci eylemleri, yüzlerce sayfalık anlatımdan, açıklamadan çok daha öğreticidir, diyorum. Bu nedenle fazla uzatmayı gereksiz görüyorum. Ve geçiyorum.

Bir an için, bu anlayışın -çözümü dinsel temelde arama anlayışının- doğru olduğunu kabul edelim diyorum. Kabullemenin, Kürt ve Kürdistan sorununa getirebileceklerine kısaca değinerek, konuyu sonlamak istiyorum.

A- Kürt ulusunun bir parçası ve Kürdistan'ın önemli bir ögesi, gerçeklik ve zenginliği olan, ulusal bilincin diri kalmasında -Kürdistan kadınlarıyla birlikte- gözardı edilmez katkıların sahibi Yezidi Kürtlerin gerçekliğini; özne niyete kurban etmektir.

B- Asuri, Ermeni, Süryani ve Nasturi gibi dinsel grupların, azınlıkların ulusal ve dinsel özelliklerini tirpanlamak, kendi kültürel kimlikleriyle biçimlenmiş yaşamlarına müdahalede bulunmaktır. Hayat hakkı tanımamaktır. Kasıt makinesine çalışabileceği ortam hazırlamaktır.

C- Ulusal, sınıfsal ve ülkesel bağımsızlık özelemlerini -bir daha çıkmamacasına- tarihe gömmektir.

D- Verili sınırlarla belirlenmiş, Kürdistan halkının iradesini hiçe sayarak oluşturulmuş coğrafyanın -sınırların- bütünlüğü, "anti-emperyalizm" (??) adına onaylanmaktadır.

E- Demokratik özelemlerin tümünü toprağa gömmektir.

G- Mezhepsel farklılıkların egemenlik anlayışları için yürütecekleri çatışmalarla yaratacakları yıkımlara ortam hazırlamaktır.

H- Kural tanımaz sömürgeci imha ve yağmacılığın bile kalıplara sığdıramadığı, ulusal bilincin kaynağı ve anası Kürdistan kadını, kendi ellerimizle, yeni-

den imha edilme sürecine teslim etmektedir. vb., vb.

Kısa değinmelerden de anlaşılıyor ki, Kürdistan halkının, islami anlayışın din temelindeki çözümünde, hiç mi hiç çıkarı yoktur.

Yitirecekleriyse, yukarıda sayılanların dışında kalanlarla birlikte, çoktur.

Bu temeldeki çözüme, Osmanlı ve Fars sömürgeci imparatorluklarından TC, İran, Irak ve Suriye sömürgeci devletlerine uzanan baskı, zulüm, zorbalık, katliam ve ulusal yoketme eylemler zincirine, "ümme" toplumu zincirini eklemek de denilebilir. Ya da "ölü olan"ın, yaşayanın "canına okuma"sı için, silbaştan etmenin start vericisi...

Bunlar, bilinmeyen şeyler değildir.

Kaldı ki, bilmemek; mantıksal kural ve koşulları gereği, araştırmayı ve bilme eylemine geçmeyi gerektiriyor.

Bilinmezlik ise bunun tam tersini. Araştırıp aydınlatmayı ve aydınlanmayı değil; bilinmeyene, karanlığa her yönlü tam bir teslimiyeti içeriyor. Verili olanla yetinmeyi öğütüyor. Bu nedenle bilme ve anlama eylemine geçmeyi dışlıyor. Öcü olarak sunuyor. Bu, o'na, verili olanı değiştirmenin karşısında konumlanma niteliğini veriyor. Nitelik ise kaçınılmaz olarak, bilerek ve anlayarak yaşama egemen olmanın karşıtı-düşmanı olmada somutlaşıyor.

Somutluk, iki uç, iki zıt kutupla tamamlanıyor. Tamamlanmış, "zıtların birliği" temelinde- olmuyor. Karşıtların mücadelesi bağlamında hayat buluyor. Yaşam bulduğu anda, sınırsız acılar, kıyımlar ve hayatın değişik ama, onu tümleyen öğeleri olarak uç veriyor. Uç veren öğelerin yıkıcılığına-yıkıcılığına rağmen, süreç, güncel politik çıkarlar ve pragmatist nedenlerle bilinmez kılınanla birleştirildiğinde-buluşturulduğunda, kanıksama gündeme giriyor.

Kanıksama, bir olgunun sık sık yenilenmesi sonucu, yaratılan duyarsızlıktır. Dolayısıyla olayı yaratan olguların olumluluk ve olumsuzluklarını tanımının hizmetindedir. Kökenini ilgisizlik ve bilgisizlikten almaktadır.

Bu anlamıyla kanıksama, bu konuda ve genellikle, halkımızın yaşamında bir "duyuş biçimi" olan değerlerin ve duyguların sömürülmesi için, bilinmez zırhına bürünüp varolana ve gemisine hükmedenlere kapı aralıyor.

Bu gelişmeleri kanıksamalıyız. Halkımızın inançlarının sömürülmesine izin vermemeliyiz. Kanıksama eyleminin karşısındaki yerimizi en belirgin biçimde sağlamlaştırmalıyız. Bir başka anlatımla, biz Kürdistanlı komünistler, halkımızın bin yılların acısını yeniden yaşatmanın savunucusu olan anlayışlara ve her türden zorbalığa karşı amansızca mücadelenin başındaki yerimizi gecikmeden almalıyız.

Bazıları burdan, dine karşı savaş ilan edildiği sonucunu çıkarıp, halkımızın değerlerini sömürmek için kullanmaya çalışacaklardır. Burada halkımızın inancına karşı bir savaşın sözkonusu olmadığını özellikle bilinmesi gerekir. Aksine, bizler, Kürdistanlı komünistler olarak, dinsel duyguları güçlü olan ve inancını bildiğimiz halkımızın yüzyıllardan beri süren esaretten kurtarmak için gözümüzü kırpmayan

KAYNAKÇA (II BÖLÜM).....

7- 5 nolu kaynak, "Bakara Suresi 193 ve 216. Ayetler". Savaş ve şiddetin kutsanmasına, dinin şiddetle özdeş kılınmasına ilişkin ayetler, elbette yalnızca bunlar değil. İslami anlayışın, şiddeti kutsadığını, onu "ayin"e dönüştürdüğünü tartışılmaz biçimde kanıtlayan bir kaç sure ve ayet'in adını vermekle yetinmiyorum. "Bakara Suresi 3. ayet", "Al-i İmran Suresi 200. ayet", "Nisa Suresi 74-95 ve 96. ayetleri", "Maide Suresi 95. ayet", "Enfal Suresi 39-60-65 ve 66. ayetler", "Tevbe Suresi 5 ve 41. ayetler", "İbrahim Suresi 47-48. ayetler", "Hacc Suresi 78. ayet", "Fetih Suresi 18-19 ve 20. ayetler", "Hurucut suresi 15. ayet", "Mühtahine Suresi 1. ayet", "Saff Suresi 1 ve 4. ayetler" vb. vb. ...

8- 7 Nolu kaynak., s. 110-11. "Maide suresi 21 ve 24. ayetler"i bu konuda tipik örnektir.

9- "Şeyh Said ŞABAN'la röportaj", Dünya ve İslam Dergisi, (1990 - Güz), Sayı: 4, s. 134

10- Abdülkerim Biyazar ŞİRAZİ; "İbadet ve Kendini Geliştirme" (1990-Meşhed)'den akt., Amir TAHERİ; Kutsal Terörün İçyüzü: HİZBULLAH., (Sel Yay., 1. Baskı, 1990 İstanbul), s. 31

11- Altan TAN; "Newroz Sonrasında Kürt Sorunu ve İslami Bakış Açısı", "Tevhid Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 29., s. 39. Bu başlık altında toplanan ve kaynak belirtilmeden tırnak içine alınan söz ve anlayışların sahipleri, Altan TAN, M. Ç. DEMİRHAN ve İ. ARSLAN'dırlar. Bunlar, Misak-ı Milli toprakları üzerinde "Hizbullahi" anlayışı savunanlardır. Bu görüşler için, Tevhid Dergisi, 24. sayı, 66. sayfaya, 27. sayı, 70 ve 74. sayfalara, 28. sayı, 37. sayfaya, 29. sayı, 39 ve 47. sayfalara ve ilgili yazılara bakılabilir.

12- Kenan ÇAMURCU: "Uluslararası 'İslami Açından Kürt Konferansı ve Bazı Sorular", Tevhid Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 3, S. 23)

13- "Hizbullah Yetkililerinden Adnan HARB'la Röportaj'da, "Müslümanlara karşı sıkılan kurşunların, PKK için bir felaket olacağını belirtmek istiyorum" demiş. PKK'nin "devletin örgütlenmesi" dediği ve "Lübnan Hizbullahı"na dayanarak teşhir etmeye çalıştığı "Hizbulkontra"ya ve eylemlerine, Lübnan "Hizbullah"ı sahip çıkıyor. Bununla da yetinmiyor. Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerini açıkça tehdit ediyor. (Birilerinin kulaklarını çınlatıyordur herhalde.)

ÖZÜR VE DÜZELTME.....

"İslamiyet ve Ulusallık İlişkisi" yazımda, "Tevhid: Yahudileşme, Yahudileştirme" olarak yazılmış. Dolayısıyla bu anlayışın İslamiyetteki karşılığının "Araplaştırılma, Araplaşma" olarak belirtilmiştir. Doğrusu "Tevhid: bir kılma, bir etme, bir sayma"dır.

1-Yazarımız S. Gülrêz'in bu yazısı; dergimizin 7. sayısında yayınlanan birinci bölümünde, dizgi hatası sonucu A. Rıza Gezici imzasıyla yayınlanmıştır. Düzeltir özür dileriz.

2- Yine dergimizin 7. sayısında Gaziantep Özel Tıp Cezaevinden Dergimize gönderilen Abimael Guzman'la ilgili Basın Açıklamasında, PRK (Rızgari) davası tutsakları diye belirtilmesi gerekirken, PKK (Rızgari) olarak yayınlanmıştır, düzeltir özür dileriz.

mücadeleye atılmakla, halkımızın dinsel inancıyla savaşmak, gördüğümüz yerde başını ezmek gibi bir niyetimizin olmadığını, eylemleri davranışlarımızla kanıtıyoruz. Bizim karşı olduğumuz ve mücadele edilmesi gerekenler olarak işaret ettiğimiz odak, halkımızın dinsel duygularını kullanarak, sömürü mekanizmasının, sömürgeci ve emperyalist paylaşım sisteminin sürekliliğini sağlarnaya çalışan kesimlerdir. Yazının başında da belirttiğimiz gibi, bu anlayışları halkımız, "Hizbulkontra" olarak değerlendirecek, aynı amaçta bizimle birlikte olduğunu göstermiştir.

Öte yandan, Kürdistan halkının düşmanı değil dostu (!?) geçinen ve pragmatizmi dünyayı değiştirme felsefesi olarak sunan bilinç bufandırın anlayışları da, teorik açıklamalarımız ve bunları eylemleri davranışlarımızla ete kemiğe büründürerek mahkum etmemiz gerektiğini unutmamalıyız.

Kürdistan halkının inançlarının ve duygularının sömürülmesine izin vermemek, belli bir yol kat etmiş ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizin kısa sürede tıkanmasını önlemek için hummalı ve bilinçli davranışlarımızla, devrimi her anda, adımda örgütlemek durumundayız.

Kürdistan halkı, ulusal ve toplumsal kurtuluşun anahtarını eline almıştır. Bizler, Kürdistanlı komünistler olarak, Kürdistan halkının bu anahtarı en yaratıcı biçimde kullanmasının öğretmeni olmakla yükümlüyük. Çünkü gerçek anlamda, ulusal ve toplumsal devrimin kapısını açacak olan bu anahtardır. Ve bunun sahibi emekçi Kürdistan halkıdır. Devrim kitlelerin eseri, devrimi yaratacak kitleleri bilinçli örgütlere sahip kılmak biz komünistlerin görevidir. Bu bilinçle davranmak ve yaşamak olduğumuz bir an olsun unutulmamalıdır. ■

Ekim 1992

KAYNAKÇA (I. BÖLÜM).....

1- A. FIRAT; "Kürt Halkının Mücadelesini Boğmanın Yeni Planı: Cüney Modeli", Yeni Ülke, Yıl: 2, Sayı: 41 (26 Temmuz- 1 Ağustos), s. 2. Ayrıca M. Can YÜCE'nin Yeni Ülke ve Özgür Gündem de konuya ilişkin yayınlanan yazıları. Yine H. Hüseyin DENİZ'in sonuncusu 3 Ekim 1992 de yayınlanan "Türk İslam Sentezi, Sahte İslamcılık ve 'Hizbullah' Gerçeği" isimli iki yazısı.

2- Kur'an'ı Kerim ve Türkçe Anlamı (Meal), (Diy. İsl. Bşk. Yay., 8. Bas., 1982 Ankara), s: 273 "Hud Suresi 27. ayet"

3- 2 nolu kaynak, s: 177, "Enfal Suresi 12. ayet", s.: 260 "İbrahim Suresi 47-48. ayetler" Bunlar örnek olarak verilenlerdir. Kur'an incelendiğinde, bu konuda açık onlarca ayetin, korkuya boyun eğmeyi öğütlediği rahatlıkla görülecektir.

4- 2 nolu kaynak, s: 512, "Fetih Suresi 18-19. ayetler" "Onlara yakın bir zafer ve ele geçirecekleri bol ganimetler bahsetmiştir." "Fetih Suresi 20. ayet", "Allah size, ele geçireceğiniz bol bol ganimetler vadetmiştir." Savaşta ele geçirilen mallara sahip olmanın yanısıra, "ahiret"te verilecek "ödül"ler de açık bir biçimde maddi özendirici olarak kullanılmıştır.

5- age., s: 186, "Tevbe Suresi 5. ayet", age., b: 116-120 "Maide Suresi 51. ve 82. Ayetler" age., s: 512, "Fetih Suresi, 16. ayet"

AVRUPA NEREYE GİDİYOR?

(YA DA SON FİNANS KRİZİNİN ÖTESİ)

T E M E L D E M İ R E R

1989'da tek para birimli, Ortak Merkez Bankalı Birleşik Avrupa hayalleri kuranlar için; son günlerde tam anlamıyla sert bir rüzgar esti. Bu fırtına yani "EMS'deki kriz, zengin ülkelerin, dünya ekonomisini ayakta tutabilmek için ortaklaşa hareket edip, edemeyeceklerini sorgula"ydı. (Michel Camdessus, IMF İdare Direktörü) Ve görünen odur ki, "sanayileşmiş ülkeler merkez bankaları, spekülâtorlerin gücü karşısında ezildi." (Nicholas Brandy, ABD Hazine Bakanı)

Bundan dolayı Almanya'da Kohl, Fransa'da Mitterrand, İngiltere'de Major büyük ölçüde prestij kaybına uğradılar. Maastricht Anlaşması'nın daha mürekkebi kurumadan, ekonomik sürüşmeler ve karşılıklı suçlamalar ortalığı kapladı. Zaten Maastricht Anlaşması'na "hayır" diyen Danimarka referandumu ile ağır yara almış olan tek Avrupa hedefi, Fransa'nın %50,95'lik "evet"i ile bir tokat daha yedi. Kaldı ki John Major'de, "Danimarka sorunu hallolmadan Maastricht'i parlamentoya bile getiremem" diyor.

Sormamak elde değil: Son finans krizi ile ulaşılan koordinatlarda, AT rüyası bir kabusa mı dönüşüyor?... Avrupa birliğine atılan Maastricht zirvesi adından bu yana geçen sürede Maastricht'in mimarı Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya büyük sıkıntılar içine düştü. Fransa, birleşik Almanya'nın artan gücünün birleşik Avrupa eritilmesinden yana. Almanya ise, Doğu Avrupa'daki ekonomik kargaşanın üstesinden gelebilmek için müttefiklerinin aleyhine aldığı tedbirlerin anlayışla karşılanmasını istiyor. İtalya, kendi mali politikalarının içinden çıkamadığı için AT'nin toplu yardıma muhtaç olmaktan kurtulabilmiş değil. İngiltere ise, birlik sürecin uzatılmasından yana.

Ciddi farklılıklardan ötürü, beklentilerin yerini hayal kırıklığının alması gecikmedi. Almanya ve İtalya'da Hristiyan Demokrat Partiler balon gibi söndü. Oysa bu partiler 1956 yılında Avrupa Topluluğu'nun ilk temellerini atan partilerdi. Fransa, ister siyasal birlik olsun, ister olmasın, Almanya'nın AT üzerinde egemenlik kurmaya kararlı olduğunu gördü. Açmazları ve sorunları ile Avrupa başkentlerinde AT üyeliğinin karından çok, bedeli konuşulmaya başladı. Çünkü, Avrupa'da son on yıl içinde, ulusal sorunlar hiç bu kadar yoğun yaşanmamıştı.

Maastricht'de yapılan en büyük hata, AT içinde siyasal birliğin hızla tamamlanması ile AT'nin dış olay-

lardan en az etkilenebileceğinin sanılmasıydı. Gerçekte, Doğu Avrupa'daki köklü değişimin tüm Avrupa'yı nasıl etkilediği idrak edilemedi. Soğuk savaş dönemine uygun kurumların yeni koşullara uymayacağı fark edilemedi. Bunun son örneği Fransa'da görüldü. Mitterrand'ın Sosyalist Partisi, komünizme savaş açmıştı. Mitterrand'ı iktidarda tutan da bu savaştı. Komünizm sönünce, o da yeni duruma ayak uyduramadı. Otoritesinin erimesi, ekonomik durgunluk ve göçmenlere yönelik hınçla birleşti. Bundan yararlanan Yeşiller ve aşırı sağ oldu. İtalya'da da durum farklı değildi. Almanya'da da...

Artık, son finans krizi sinyalinin ardından hiç kimse şaşırmasın: Avrupa'da yeni yeni cepheleşmeler yaşanacak. Çünkü, Avrupa para borsalarındaki keşmekeş, tek Avrupa hedefli entegrasyonu sabote eden bir nitelik taşıyor. Topluluk ülkeleri arasındaki para savaşı ya da iç hegemonya kavgası, belki de ("Die Welt" ve "The European" gazetelerinin de işaret ettiği gibi) Almanya-Fransa eksenli "mini Avrupa"yı da devreye sokacaktır.

Çünkü, Avrupa Döviz Kurları Mekanizması (ERM) ya da Avrupa Para Sistemi (EMS)'nin önerdiği işlerlik alt-üst oldu. Bu keşmekeş, Avrupa'nın bölgesel düzeyli hegemonya krizini reelletirerek, hedeflenen dengeleri allak bullak etti. Örneğin, son günlerde İtalyan Lireti %7 devalüe edildi ve ERM sistemi dışına çıktı. Portekiz Escudo'su için devalüasyon kaçınılmaz gibi görünüyor. İspanyol Peseta'sı da %5 oranında devalüe edildi. İngiliz Sterlin'i de ERM sistemi dışında kalmayı yeğledi.

Bu gidişat içinde, "Daha çok fiyasko göreceğiz" diyen Milton Friedman'a göre, "Avrupa döviz kurlarında 1987 yılında başlayan istikrar, Berlin duvarının yıkılmasından ve Almanya'nın birleşmesinden sonra bozuldu. Bu tarihe kadar büyük bir sermaye ihracatçısı olan Almanya, birleşmeyi finanse etmek için sermaye ithalatçısı haline geldi."

Tek Avrupa pazarı için önerilen para birimi ECU'daki en önemli ağırlık, %30'luk oranla Alman Mark'ına tanınmasına karşın, Almanya; ekonomik gerçeği ve hegemonyacı yönelimleri ile düşlenen tek Avrupa pazarı oluşturacak dengeleri bozdu. Çünkü Almanya, birleşmenin ardından karşısına dikilen sıkıntılarını gidermek ve enflasyonu önlemek yanında, hegemonya kavgasında avantajlı konumunu korumak için faiz hadlerini sürekli olarak artırdı. Bu da, Alman Mark'ının değerinin yükselmesine yol açtı. Topluluk içindeki diğer üyelerde Almanya'ya ayak uydurmak zorunda kaldılar. Ancak sözkonusu gidişat

ekonomileri zayıf olan İngiltere, İtalya vd. ülkelerde, durgunluk ve işsizlik gibi ciddi sorunları geliştirdi.

Oysa başta Almanya olmak üzere çeşitli Avrupa ülkeleri faiz hadlerini yüksek düzeyde tutarken; İngiltere, İtalya vd. ülkeler ekonomilerini canlandırmak için faiz hadlerini indirmek zorundaydı. Ancak bu konjüktürde, Almanya Maliye Bakanı **Theo Waigel**, tüm baskılara rağmen faiz oranlarının düşürülmesine soğuk bakabiliyordu. Bu çelişki içinde ekonomik durgunluk derinleştikçe, tek tek ülkelerde dünya ekonomisinden gelen olumsuz etkilere karşı korumacılık eğilimi güçleniyordu.

Kabaca, bu tür ilişkiler ağı içinde Avrupa para piyasalarında yaşanan son kriz; **"Almanya'daki yüksek faiz oranlarının yol açtığı bir çalkantı"** olarak sunulmamalıdır. Çünkü, bu tür "sunu", gerçeğin çok eksikliktir ve yüzeysel değerlendirmesinden ötede bir anlam taşımaz. Bu yüzeysel "sunu" olayın sadece basit görüntüsüdür; ama özü değil... Aslına bakılırsa sorun; kapitalist dünya ekonomisinin küreselleşme yönelimi ile doğasındaki çelişkilerin çatışmasının ve kapitalizmin üretken olmayan finans sektörünün büyüyen aksaklığından kaynaklanıyor.

Avrupa'da yaşanmakta olan para krizi; dünya ekonomisinin yaşadığı durgunluktan çıkamaması yanında; buna ek olarak, ekonomik durgunluğun yatırımcılar arasında yarattığı panik ile "tanımlanıyor". Bu "tanımlama"ya eklenmesi gereken bir diğer etmen de; kapitalist dünya ekonomisi üretiminde karşılığı bulunmayan (gelecekte dünya ekonomisinin canlanacağı "varsayımı" ile) para piyasalarında yapılan spekülasyon işlemlerinin yol açtığı kaostur. Yani kağıt üzerinde gözükse ama karşılığı olmayan karşılıksız "değer"ler, dünya ekonomisinin geleceği hakkında oluşan belirsizlik ortamında, son finanskrizinin füyelerini oluşturdu.

Döviz borsalarında yaşanan kaos, mali bir depresyonun ilk ipuçları olurken; kuzey ekonomileri içinde ilerlediği kriz tünelinin sonu ise hala görülmemektedir.

Bu durumun nedeni çok açıktır: Kriz ve kapitalist dünya ekonomisi iç içe geçmiş bir bütünlüktür. Çünkü, **"kapitalist üretime gerçek engel kapitalin kendisidir. (...) Bu yüzden, kapitalist üretim tarzı üretimin maddi güçlerini geliştirmenin ve bunlara uygun bur dünya pazarı yaratmanın tarihsel bir aracı olduğu gibi, aynı zamanda, bununla, tarihsel grevlerle buna denk düşen toplumsal üretim ilişkileri arasında sürekli bir çatışmadır."** (K. Marks) yani kapitalizmin olağan hali istikrarda değil, krizde ifadesini bulur. Kapitalist üretim geliştikçe, kar hadlerinde belli bir düşme eğilimi ortaya çıkar.

"Kapitalizmin kullanım için değil, kar için üretim"ci (H. Magdoff) "YDD" eğilimi; doğası gereği **"istihdamı değil, kapitalist karı korumayı"** (V. Perlo) hedefliyor. Bu çok açık. Ancak, kapitalizmin doğallığı ile hedeflendiğinin ciddi sorunları vardır. Marks'ın kapitalizm açısından **"azalan kar haddi ve emeğin payı"** alt başlığında incelediği açmazla iç içedir. Örneğin, 1947'de % 14 olan şirketlerin karlılığı, sürekli bir düşüş eğilimi göstererek, 1990'larda % 6'nın altına gelemiştir.

"azalan kar haddi" gerçeği, kapitalizmin bünyesinde barındırdığı ve kaçınamadığı doğallığıdır. Çünkü, kapitalin küreselleşme süreci:

- i-) Uluslararası ticaretin azalmasına;
- ii-) Pazarın küçülmesine;
- iii-) Kitlelerin satınalma gücünün ve;
- iv-) Kapitalist birikim görece daralması;
- v-) Kapitalist kar oranlarının engellenemez düşüşüne;
- vi-) Kapitalist üretim kapasitelerinin daralmasına;
- vii-) Kaçınılmaz resesyonlara;
- viii-) Kronikleşen yoksulluğun yaygınlaşmasına;
- ix-) Dünya düzleminde Kuzey-Güney ve toplumsal ölçekte ise emek-sermaye karşılaşmalarına yol açar.

Böylelikle kar düştükçe, kapitalistler üretken yatırımlar yerine spekülasyon alanlarına ve ya finans oyunlarına yönelirler. Kapitalizmin reel sermaye birikimi ve üretken alanlarındaki yavaşlama, onu kaçınılmaz biçimde asalaklaştırır. Yani finans sektörünün balon gibi şişerek büyümesine ve sistemin üretken olmayan asalak özelliklerinin güçlenmesine yol açar. Finans sektörünün büyümesi, üretim sektöründe bir canlanmaya yol açmadığı için kapitalist sistemin tansiyonu ani yükselme düşüşlerde realize olan bunalım sendromlarına daha açık nitelik kazanır. Çünkü, kapitalist sistemde üretken yatırımlar yerine, aşırı spekülasyon faaliyetten doğan finans oyunlarına olan ilginin artması, üretken reel sermaye yatırımlarının tabanını daraltır. Spekülasyon dengersizlikleri sistem boyutuna yayan bu durum, kapitalist depresyonların salınım aralıklarının sıklaştırır.

Kapitalizmin finans sektörü, meta üreten şirketler gibi kaçınılmaz olarak kar amacı güden kurumlardır. Alıp sattıkları meta para (kıymetli kağıt) olan bu kurumların gelişimi: üretken fiziki sermayenin birikim hızıyla paralel oldumu, kapitalist işlerlik için bir sorun yoktur. Ancak bu durum tersine döndümü, kapitalist sistemin işlerliği açısından depresif sarsıntılar devreye girer. Sistem boyutunda, birleşik-bağıntılı sonuçlar üreten depresif sarsıntılar, öncelikle finans kesiminde boy verir.

Avrupa para piyasalarında olanda bulur. Çünkü, dünya ekonomisinde finans egemenliğinin ağırlık kazanması egemen sınıfları dünya ölçeğinde daha bir asalaklaştırmıştır. Bu durum; Schumpeter'in kullandığı kavramlarla ifade edersek; kapitalizmin "yaratıcı yıkıcılığı"nın "yaratıcı" yanını geriletirken, asalak "yıkıcı"lığının öne çıkmasına yol açmıştır. Bundan ötürü, patlamalarla noktalanmış kapitalist gelişimin uzun dalga aralıkları, artık eskisi kadar uzun soluklu değildir. Çünkü, spekülasyon talanın büyümesiyle ters orantılı olarak, üretken sermayenin yatırım ve birikim oranlarındaki gerilemeye bir de dünya çapında "nihai tüketici" taleplerinin daralması eklenmiştir. Bu şeytan üçgenindeki faktörlerden birinin varlığı, diğerinin sorunlarını ağırlaştırmaktadır.

Özetle, ulaştığı "YDD" düzeyinde, dünya kapitalizmi bir kez daha düğümlenmeye yöneliyor. Dünya kapitalist sisteminin hegemonya krizi somutlaşıyor.

Bu durum Kuzey'i derinden sarsıyor. Sarsıntı, kapitalist ülkelerin kendi iç çelişkilerinin politik yansımalarıyla da birleşince ortaya politik istikrarı kaybolmuş bir dünya çıkıyor. Yani Kuzey ülkelerinde emperyalistlerarası çelişki keskinleşiyor.

Kapitalist değişim, doğası gereği daima çatışmalarıyla gerçekleşir. Dünya kapitalizminin kuzay'da yaşadığı senkronize resesyonun tabanı sistem

boyutunda genişlerken, çatışmalarda kaçınılmazlaşiyor. Çünkü, Kuzey'in uç odağı açısından entegrasyon imkanı, yeni hegemonya krizi ile iç içe geçmiş limit bir durumdur. İşlerliğiyle de, dünya çapında krizin etkinlik alanlarını genişleten bir zemindir.

Kuzey'deki ekonomik "cezir" fazı, her çü odakta (ABD, Japonya, At) içe yönelik korumacılığı ve dışa yönelik "agresif" ihracat politikalarını kaçınılmaz kılıyor. Bu eğilimin öne çıkması, Kuzey'in tüm dengelerini sarsıyor. Entegrasyonun bölgeler olarak alt gruplarda yoğunlaşma imkanını zorluyor. Hassas hiyerarşik dengeleri kırılabilirlik noktasına itiyor. Yeni çatışmalara yöneliyor. Hatta Avrupa'daki son finans krizinde de tanık olunduğu gibi, hegemonya savaşının tabanı alk gruplara da ait kılıyor. Özetle, "YDD"i ile Kuzey'de devreye giren hegemonya krizi, yeni politik liderlik kapışmalarını devreye sokuyor.

Çünkü "kapitalizm, yaşayan tarihi içinde kendi içinde kendi içinde çelişkilidir; birikim devinimi, çatışmaya çözüm getirirken aynı zamanda çatışmayı şiddetlendirir" (R. Luxemburg) diye ifade edilen "kupon kesen rantiyeci"liğin (V. I. Lenin) sorunlarını yaşıyor. Kapalı sistemler ya da yalıtık tek tek ülkeler kapsamında irdelenme olanağı olmayan "YDD'nin, parçalarını oluşturan ülkelerin her biri için söylenen öge; iç ve dış dinamiğin karşılıklı etkileşimiyle şekillenen mücadele ve çatışmaları oluyor.

Sonuçta da "YDD'nin oluşumunda ifadesini bulan dünya kapitalist sistemi, emperyalist ülke grup-

larından oluşan üç büyük alt-sistemi içeren, emperyalistlerarası çelişkiler temelinde yükseliyor. Böylece, "YDD'nin politik konjonktürünün temel çizgisi istikrarsızlıkta ifadesini buluyor.

İstikrarsızlık da belirsizliği doğuruyor. "YDD", politik istikrarsızlık ile gericiği tırmandırıyor. Bu, kapitalist sistemde, global bir eğilim özelliği kazanıyor. Batı Avrupa'da gerici, ırkçılık şeklinde tırmanıyor. ırkçılık en başta göçmen işçileri hedef alıyor. İşsizlikte, her zamanki gibi ırkçılığı besliyor.

1789'un idealleriyle hiç bir ilgisi kalmamış bir biçimde yüzüne inesan hakları maskesini takmış bir pazar ekonomisinin her yeri adım adım ele geçirdiği Avrupa'da; alabildiğine kararlı bir ırkçılık ve milliyetçilik dalgası tıpkı 1919'da olduğu gibi yükseliyor.

Bu gündem maddesi hakkında Alman Sosyal Demokrat Parti medya sorumlusu Dr. Phil Peter Glotz'da şunları diyor "1989 yılından beri süren gelişmelerle birlikte Avrupa'da milliyetçilik tehlikesi ortaya çıktı. Komünizmin yok olmasıyla ortaya çıkan tehlikede dikkat edilmezse Avrupa'yı da aşarak, daha çok acı ve gözyaşı doğuracaktır. (...) Fransa, Avusturya, İtalya, ve Belçika örneklerinde olduğu gibi, Avrupa militan bir sağ akımla karşı karşıyadır. Milliyetçilik akımlarıyla sınır savaşlarının boyutları büyümektedir." (Cumhuriyet, 27/04/1992)

Son finans krizinin ardından, aşırı sağcılığın yoğunlaşması, ırkçılığın yükseldiği ve hegemonya kavgasının devreye girdiği koşullarda; "Birleşik Avrupa mümkün mü?..." sorusu bir kez daha gündemindedir.

VATENA VIRENU

Dare şilan ra girsag nêbeno.
Guka çei gae çeyi ra nêtersane.
Mor welegepe, gepe weno.
Çer çero, çare çera.
Vesa ra kuye sare tik ra urze.
Hega re hengaj, mal re şuane.
Nê axu ve gilej ya berze, nê sire ve tûa bi loqne war.
Vergo fek gonin diha beno har.
O koro ke aspize gureta ra xo dest.
Ison dano kelp ro wair ra sekino.
Manga dijdia yeno ro gay eskera jena.
Ga ke gina hard ro, kard bene zede.
Wuşire lona calanceru de meke.
Werg male axa i ki weno.
Werdene ra Ap braza, Perodais re Xal Wereza.
Manga merda ron qedio. Kutik ki zone ho de loweno.
Ko ra gore vore vorena.
Oster tosa tole nino, Oster ke sole diye vozeno.
Qeso xiravin je mirzor o, bêave beno derg.
Kutik ke nelawa verg ano surie.
Gileja siste ginena herdise ro.
Her hega de ju aqil.
Lizna tei liznen, rizna tei riznan.
Hedira ison çe ison de yena.

ATA SÖZLERİ DİMİLİ

Daylam ke welat o, Dersim ki haletu.
Siverek ra Hazro ju koka ju azo,
Palu Dersim nejdiyo, deste made beşliyo.
Çevera ho çip guret ciran sikit kot zere.
Hene ra Cuamerd, Piran ra pil vejine.
Kirmanc ke cirano derde tu girano.

WUXAN CEMAL

ATEŞ HIRSIZI

Aylık Politik Dergi

*Diz hatın diz!...
Dızde adırı çı wazené*

ADRESİNDEN İSTEYİN!...

KLODFARER CAD.
DR. ŞEVKİ BEY SK. NO: 4/2
SULTANAHMET - İSTANBUL

YAKINDA ÇIKIYOR

NEWROZ ATEŞİ: Sayın milletvekili önce Newroz Ateşi tüm çalışan ve yöneticilerinden sizlere başarı dilekleri, bolca selam ve sevgi getirdiğimi belirteyim.

MUZAFFER DEMİR: Teşekkür ederim. Size ve Newroz Ateşi tüm çalışanlarına bende başarılar dilerim.

NEWROZ ATEŞİ: Grevin 7. günündesiniz. Bunun için belkide sizin için biraz zor olacak ama, kısacada olsa amaç ve hedefler konusunda eyleminiz hakkında Newroz Ateşi için kısa bilgiler verebilir misiniz.

MUZAFFER DEMİR: Tabi, memnuniyetle.

Herşeyden önce eylemimiz, özellikle Kürt halkının özgür oylarıyla seçilmiş milletvekilleri olarak halkımızın içinde bulunduğu zor koşulları, halkımızın maruz kaldığı şiddet, inkarcı ve yok edici politikaları sergilemek, Türk ve Dünya kamuoyuna duyurmaktır. Halkımızın yükselen ulusal ve demokratik taleplerini dile getirmek, bunların masumiyet ve meşrutiyetini sergilemek açısından bugüne dek parlamento kürsüsünü ve medyaları kullanmak fırsatı bulamadık. Daha doğrusu bize bunları kullanma fırsatı bilerek verilmedi. Tüm bunlara rağmen ülkemizde sürmekte olan kirli savaşın boyutları gün geçtikçe artmaktadır. Ülkemizde köyler yakılmakta, yıkılmakta, insanlarımıza açık işkençe yapılmaktadır. Faili meçhul cinayetler işlenmiştir, işlenmektedir. Bugüne kadar faili meçhul denilen ama aslında failleri bilinen 400'e yakın cinayet işlenmiştir. Kısaca söylemek gerekirse bir ulusun ulusal ve demokratik talepleri bastırılmak istenmekte, tarihin çarkları tersine çevrilmeye çalışılmaktadır. Eminim bu kirli savaşta haklı olan ve sonuçta mutlaka kazanacak olan halkımızdır. Bu halkın seçip gönderdiği ve belli bir misyonu üstlenen biz milletvekillerinin de bu halk için yapmamız gereken çok şey olduğuna inanıyorum. İşte bu anlayış ve mantıkla Türk ve dünya kamuoyunu duyarlı kılmak, Kürt halkının yükselen figanını tüm dünyaya duyurmak için açlık grevinde bulunuyoruz.

NEWROZ ATEŞİ: Sayın milletvekili, açlık grevinizin şu aşamada yaratmış olduğu etkileri kısaca özetleyebilir misiniz?

MUZAFFER DEMİR: Hemen şunu belirteyim: Biliyorsunuz grevimizin bugün 7.günü. Daha şimdiden açlık grevimizin hiçbir etki yaratmayacağını sanan statükocu, kemalist resmi ideoloji şampiyoncularının aldanmış oldukları ortada. Özellikle bu 7 günlük açlık grevi boyunca Avrupa'nın çeşitli televizyon ve medyalarından büyük bir ilgi gördük. HEP Genel Merkezi'nden halkın her kesiminden insanlarla; demokratik kitle örgütleri ve işçi, memur, sendika temsilcileriyle dolup taşı. İnsanlar bu haklı ve meşru eylemimizi büyük bir coşkuyla karşıladılar. Bize destek verdiler, vermeye de devam ediyorlar.

NEWROZ ATEŞİ: Efendim bu onurlu eyleminizin, özellikle bir çok kesimde önemli ölçüde bir duyarsızlığın sürdüğü böyle bir ortamda, bu denli olumlu etkiler yaratmış olması hepimizi sevindiriyor, gururlandırıyor. Ancak böyle olmakla birlikte, eyleminizle istediğiniz amaca tam olarak ulaştığınızı söyleyebilir misiniz?

MUZAFFER DEMİR: Şu anda kısmen de olsa kavuştuğumuza inanıyorum. Şunu da belirtmek istiyorum ki, bu açlık grevi bir ölüm orucu değildir. Zaten anlayış olarak da insanın kendi bedenine eziyet yapması gibi bir diğer işkençe metoduna karşıyız. Makul bir süre içerisinde arkadaşlarımızla durum değerlendirmesi yapıp açlık grevine son vereceğiz. Ve asıl fonksiyonumuz olan parlamentodaki çalışmalarımıza döneceğiz.

NEWROZ ATEŞİ: Yani istediğiniz sonuçlara vardık diyorsunuz, öyle mi?

MUZAFFER DEMİR: Evet öyle diyebilirim. Çünkü açlık grevimiz tamamen teşhire yöneliktir. Başlarkende hedefimiz buydu. Yani, amacımız Türkiye'deki ekonomik, siyasi ve demokratik problemlerin temel anahtarı olan Kürt meselesini eşitlik ve kardeşlik temelinde, Kürt halkının özgür iradesiyle barışçıl ve demokratik bir şekilde çözmeye yanaşmayan, inkar, şiddet ve zorla buna karşı davranışlarının teşhiridir.

NEWROZ ATEŞİ: Bu eyleminizi HEP'in parlamento grubu için bir atak, yeni bir politik tavır daha doğrusu parlamento kürsüsü sizlere kapatıldığında, gerekirse bunun dışında da mücadele biçimi olarak değerlendirebilir miyiz.

MUZAFFER DEMİR: Elbetteki. Bu anlayışımız geçmişte vardı. Bugünde devam ediyor. Yani 70 yıllık inkarcı ve asimilasyoncu bir anlayış üzerine inşa edilen resmi ideolojiye muhalif tek parti olarak sadece parlamento içerisindeki çalışmalarımızla kalmayıp, muhalefeti parlamento dışına taşıyarak demokratik halk muhalefetiyle birleştirip böylece gerçek bir halk muhalefi oluşturarak, bütün düzen partilerinin birbirlerinin aynısı olduğunu kitlelere anlatıp, teşhir etmeye devam edeceğiz. Bu doğrultuda HEP Kürt ve Türk halklarının çıkarlarının gerçek bileşeni olma yolundadır. Bu anlayışla Kemalist resmi ideolojiye karşı parlamento içi ve parlamento dışı muhalefet birimlerinin merkezi olma durumundadır.

NEWROZ ATEŞİ: Efendim daha öncede var olan rahatsızlığınızı ve açlık grevinde olduğunuzuda düşünerek sizi fazla yormak istemiyorum. Sadece Newroz Ateşi aracılığıyla Türk ve Kürt emekçi halkına bir mesajınız var mıydı?

MUZAFFER DEMİR: Bizim özellikle Türk halkına ve emekçilerine temel mesajımız şudur; **Kürt halkı özgür olmadıkça Türk halkı ve emekçileri özgür olmazlar.** Türkiye'ye gerçek anlamda bir demokrasi gelmez. Yıllardır birlikte yaşamış ve birbirleriyle hiç bir çelişkisi olmayan iki halk, yani Kürt ve Türk halkı kardeşlerdir. Özgürlük ve eşitlik temelinde daha asırlarca birlikte yaşayabilirler. Türk emekçileri ve işçi sınıfı "Başka bir halkı ezen halk özgür değildir!" temel felsefesiyle Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesine destek vermeli arka çikmalıdır. Açlık grevimizle de Türk halkına, kamuoyuna ulaştırmak istediğimiz temel espi budur.

NEWROZ ATEŞİ: Teşekkür eder, başarılar dilerim efendim.

MUZAFFER DEMİR: Bende teşekkür ederim. Tüm Newroz Ateşi çalışanlarına selam ve sevgilerimi yolluyor, başarılar diliyorum.

BİR DEVRİMCİ ÖNDERİN YAKALANMASI

VE YAPILMASI GEREKENLER ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

H . C A N

Bilindiği gibi bundan kısa bir süre önce Peru Komünist Partisi'nin lideri konumundaki Abimeal GUZMAN (efsanevi adıyla GONZALO) gerici-Faşist Peru devletince yakalanıp, esir alındı. Yanısıra başka bazı kadrolarında esir düştüğü açıklandı. Bu açıklamalar emperyalist, karşı-devrimci basın-yayın tarafından çokça allanıp-pullanıp yayılmaya çalışıldıysada, öyle iddia edildiği türden bir yakalanmanın olmadığıda kısa süre içinde anlaşıldı.

Herşey bir yana, devrimci mücadelede her kaybın devrime vereceği/verebileceği zararın bilinciyle hareket edildiğinde, buna ayrıca sözkonusu esir düşme olayında mevcut anda kadrosal düzeyde bir kaybın varlığı eklendiğinde; Peru devrimi ve somut olarak Peru Komünist Partisi için ciddi bir kaybın olduğu görülmüş olur. Peru'da silahlı devrimci mücadelenin kazandığı başarı, aldığı boyut, devletin açmazının oldukça derinleştiği ve gerçekte iktidarın el değiştirme şansının her geçen gün belirginleştiği bir ortamda, bu yakalanmanın düzünü verici olduğu, genelleştirildiğinde dünya devrimci güçleri nezdinde de bir kayıp olduğu anlaşılacaktır. Öte yandan Peru zindanlarında katledilen yüzlerce devrimcinin, devrimci kadroların ve önderlerin yine aynı zindanlarda sürekli ölüm ile burun buruna yaşamaları korkunç gerçeği, varolan anda hiçte iyi olmayan bir görüntüyü sunmaktadır.

Gonzalo ve yoldaşları, yıllardır Peru'daki gerici, karşı-devrimci iktidara karşı devrimci bir mücadelenin sürdürücüleri, örgütleyicileri ve komutanları durumundaydılar. Amerikan emperyalizminin sadık uşağı Peru rejimi ile kıyasıya bir savaşım içerisinde, Peru halkının kurtuluş mücadelesi için çok canlı devrimci bir pratik geliştirerek, ve ülkenin üçte birinde faşist rejimin etkisini kırarak iktidar yürüşünü sürdürüyorlardı. Bunda şüphesiz Gonzalo'nun önemli bir yerinin olduğu tartışma götürmez. Örgütü kuranların başında yer alan, aynı zamanda örgütü, bugünkü başarıyı yakalamada derleyip-düzenleyen ve bütün bunların bir sonucu olarak örgütü ve halkı içinde ciddi bir prestije sahip Gonzalo'nun şu anda hakettiği desteği, halkından ve dünya halklarından olması en doğal olanıdır.

Peru hakkında bilgilerin yeterli olduğu söylenemez. Özel olarak PKP hakkında çok geniş materyallerin Kürdistan ve Türkiye kamuoyuna kazandırıldığıda ileri sürülemez. Birkaç broşürden öteye gitmeyen ve oldukça sınırlı belgeler bulunmaktadır. Bunun önemli bir ek-

siklik olduğu açıktır. Nitekim bu durumun yarattığı kimi olumsuzluklarda cereyan etmektedir. Bütün bunlara rağmen varolan gerçeğin; PKP'nin halkına ve dağlarına güven olayını (unsurunu) öne çıkararak devrimci savaşımını sürdürdükleridir. Devrimci silahlı mücadele pratiğinin her geçen gün güçlenerek sürdürülmesi, kurulan güçlü bağlar vb., halkla kaynaştıklarının göstergelerinden biri olarak alınabilir.

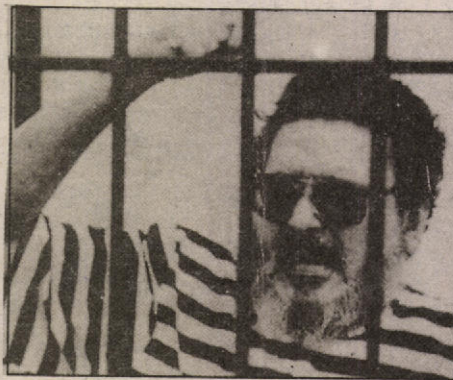
Gonzalo'nun ve PKP'nin ideolojik dünyası ile farklı düşündüğümü, onların ML'e yaklaşımlarının küçük-burjuva ve oportünistçe olduğunu belirtmem, Gonzalo ve yoldaşlarının yakalanması karşısında enternasyonalist görevlerimi yerine getirebilmemim önünde hiç bir engel oluşturmuyor-oluşturmazda. ML'ler emperyalizm ve her türden gericilikle girmiş oldukları savaşta, dünyanın neresinde olursa olsun, emperyalizme ve gericiliğe darbe vuran her hareketi ve örgütü muazzam bir coşkuyla, ve enternasyonalist bir ruhla destekler, görev ve sorumluluklarının bilinciyle hareket eder. ML'lerle her türden küçük-burjuva hareketler arasında en büyük farklılıklardan birinde bu olguda somutlandığı apaçıktır.

Şu anda Gonzalo'nun hayatı gerçekten tehlikede bulunmaktadır. Tıpkı ülkemizde faşist TC'nin yöneticileri gibi davranan faşist ve katil bir Peru devleti bulunmaktadır ve bu devletin ilk amaçlarından biri de Gonzalo ve yoldaşlarını öldürmektir. Hazırlıkları bu yöndedir. Bu faşist tezgahın önüne geçmek boş çıkarmak gerekir. Bunun için Gonzalo ve yoldaşları ile dayanışma şarttır. bu dayanışma humanist temellerde değil, bizzat devrimci tarzda olmak zorundadır. Çünkü bu dayanışma aynı zamanda tartışmasız Peru devrimiylede dayanışma demektir. Peru halkının özgürlük mücadelesine enternasyonalist destek demektir. Peru'daki özgürlük mücadelesine dostluk elini uzatmamız zorunludur. Geçikilmemelidir. Güçlü bir kamuoyu oluşturulması gerekmektedir. Elbette ML'lerin ve devrimcilerin yürütecekleri kampanya ile, kimi demokratik, ilerici ve humanist çevrelerin sürdürecekları faaliyet, girişimler arasında farklılıklar olacaktır. Olmasıda normaldir. Fakat sorun bunun etki alanını genişletmektir.

Dahası uluslararası boyutunda istenilen anlamda bir örgütlülüğü sağlayabilmektir.

**KAHROLSUN FAŞİST
FUJİMERİ REJİMİ!
PERU DEVRİMİYLE
DAYANIŞMA,
GONZALO'YA
ÖZGÜRLÜK!**

Kasım 1992

Çav pêkeftînek lî gel sedayê Berêz melle MIHEMEDÎ NEYO'RE

Zerdeşt Aryan SURUCÎ

Pîrsîyar: Seydayê berêz liçbeşî niştîmanî dagir kirîye, ji rojhilat, başur...an?

Wulam: Ez bixwe lî gundî QUDÎSÊ ku bi MÊRDÎN'ê ve girêdaye lî dayîk bum, paşî ku Tirkan şerrî rîzgarîya Netewî lî AGIRÎ serkutîrîn, êriş hînan ser hemî bakurî Kurdistanê, lî navçey me serî Axa jêkîrîn, gundêd mejî kavil u wêran kîrîn. Me wî katî lî ber zorbazî u azara Tirkan xakî xwe xwe berda u hatin balê xwuşku birayê xwe lî rojavay Kurdistanê.

Pîrsîyar: Bî îcaze rewşa rojavay Niştîman bikurti...

Wulam: Em ji hemî mafê xwey Netewî bêparîn. Bilî vê nijadperestî u şovîniyeke yekta lî ser Kurdistan heye. Mînakek: Nav u nîşanê gundu cîwarê Kurda ji navçe rakîrîn, qedexa kîrîn, lî şunê navê xwey EREBÎ danan. Sala 1962 dustura navguhartin u hêjmartîne ku EREBÎ ÎHSA dibên çêkîrîn, lî encama va dustura wêrankarde lî navçey Xakî Kurd HASEKE'yê 150.000 Kurd ji hev-welatîyê deranîn, kesayetname jê sitandin, jîwî katî ta îroj eve dustura reşu bedbext her lî dare. Gor vê dusturê hemî biçuk, mezûn u navsalîyê kurda, yê ku lî salê 1962 ya u vê demê, ji hemî maf u heqî mirovî bêpîşk u bêparîn.

Mînak; Ewana nîkarî erdekî, zevîyekî, kargehekê, xanîyekî tanî jin, zarok u îrz u eyalêd xwejî lî ser xwe bî fermî (resmî) binivîsîn u Qeyd bikin. Lî gel vê dusturê zagon (yasa) eke xirabîrîn ango EL HIZAMÎ EL EREBÎ (piştêna Erebî) lî ser Kurdistan deribandî, cotyar u gundîyên Kurd ji ji xakî Niştîman bêparhîştî, EREBên dewru berî REQÊ înan u lî welatî me Kurdistanê bicî

kîrîn. Rewşa Gelî Kurd lî rojavay Kurdistanê bî kurtî wahaye.

Rewşa navxwe: Hêjmara Kurda lî rojavay Kurdistanê nezîkî du (2) Mîlyonin, lî navçeyên çîyay kurmênc (Efrîn, kurdaxî), lî Kobanî, HESEKÊ u CIZÎRÊ dînişîn. Gelê me, wek Gelanî tirî bîndest lî ser aligor u derfetên paşî şerrê cîhanêy du (2) yem livî parçey Kurdistan bona wergirtina azadî u mafê xwey Netewî lî sala 1957 lî jêr ala partî demokratî Kurdistan (PDK) rêket u dest bî xebata têkoşerî kîr. Partî dî mawey 2-3 salanda zorbey cotyar u gundîyên Kurd tenzîm kîr u navê guharte partî demokratî kurdê Surîyê (PDK-S). Partî lî beyna salê 1957 ata 1960 zexmtîrîn Rêkxîraw bu lî civaka Kurda. Sala 1960 î Evdul Cemal Nasir pêketî u êrişên çavsorane hînan ser partî, Qadir, Bêpîrsîyar u xebatkarên wê girtî, xistin zîndana, êşkencew lêdanên tund lêkîrîn, we tanî ji ber vê darê zîlm u zorê hinde Qadirên partîyê bî nihênî dijîyan. Lê partî disajî dî vê rewşa tengda dest ji têkoşîn u rêgaya doza welat bernada. Heta hinde partîyên dîtîr ji ber dîktatorîya Evdul Nasir rêxistin u sazûmendêd xwe helkîrîn. Her waha katî ku şoriş lî başurî Kurdistan 11 îlona 1961 ê berzbu, PDK-S bî rageyan dî u weşan, yarmetîya maddî u manewî, bî hînardana xaça sor u Rojnamewanên Ewropî piştîwanî kîr, lî wuşyarbuna Gelê me u agadarkîrîna raya Cîhanê da bêşdar bu. Dîsa PDK-S bo şîyar-kîrîn, tenzîm u damezrandîna sazûmaneke Netewî lî bakurî Kurdistan ku lî jêrdestî Tirkan daye, yarmetî u hevalbendîya xwe bo vî beşî Gelî me pêşkêş kîr. Lê bî daxewa piştî xebatu têkoşîneke 5-6 salên şikomendî lî rêgay Kurdistan, derbarey bîr u bawerî u şewey

xebatê, nakokî u dubereyekî lî nav partîda ruda. Ji ber ku partî lî curbecur teboxe u çînan sazîbu, we komîtey nawendî, endam u Nunerên sîyasî nikarîbun bona çare serkirîna va pîrsgirêkan u taybetî daxwazî u hêvîya pişkên komelê cî bî cî bikîra, şareza u aza nebun. Partî sala 1965 a du şeqbu. Şeqa çep, şeqa rast. Dubendî u dubesîyê tanî sala 1970 domkîr. Vê salê başurî Kurdistanê pêl u şepolêd rîzgarîya Netewî berz u situr bibun. Barzanîyê nemir bona yekgirtîna PDK-S hewl da u bo vê mebestê daxwaza komcivînekê pêşniyar kir u Kongre sala 1970 bestîya. Lê heyf u mixabîn yekîtî pêknehat, nakokî u şeqaq zîyade bun. Em dikarin bêjin îro lî rojavay Kurdistan 8-9 hizbu Rêkxîraw hene, ku rewşa Gelê me newekî salanî 1960-61-70 xîrabe, lê çî fayde, Rêkxîrawên me nikarîbun ji vê ziruf u mecalê su du kelk wergirtana, yekîtî pêkbanîna u bî hevkarî bo destxwe xistîna mafên Gelê mey sîtemdîde u mafê xwezaî lî jorin xwendî bîkoşîna.

Pîrsîyar: Seydayê berêz çikati u lî çî zirufê da bêşdarî şerrê rîzgarîya Netewî bu?

Wulam: Ez sala 1959 a bum endamî PDK-S. Piştî xebateke kurtemawe bun endamî tenzîmê komu komikên bîncî u navçe. Lî sala 1959 a min dest ji jîyana xwey taybetî berda u bo têkoşîna sîyasî bexşand, heta 1960 î wek Qadîrekî tenzîmê xebat kir, Sala 1960 î bibîryara partîyê bume berpîrsîyar u mamostay perwerdekîrîna Qadîrên sîyasî u tenzîmî. Lî roja yekem a perwerî u fêrkîrîne da hêzen dewletê êrîş înan ser me, hemî girtî u xistin bendîxanê, paşî ku ez lî zîndanê azadbum, min rasen wek katî bere dest bî xebata xwey ramyarî (sîyasî) kir. Temenî şorîşa 11 îlona 1960î 4-6 heyv lê perîbun, lî ser daxwaza partî bo agahdarî derbarey şerrê Netewî çume başurî Kurdistan, min melle MISTEFA BARZANÎ nemir lî GILALA dît, çavu balê xwe lî ser rewşa Gel u şorîşê gerandu şêwey arîkarî u piştgirtîyê lî BARZANÎ yê nemir pîrsîya u vegeyîyam. PDK-S bo piştgirtîya şorîşa mey lî başur Komîteyek sazîr. Ez yekî ji Komîtey piştîwanîyê bum ta sala 1965a, ku têda partî du parça bibu. Min lî layêcep cî girt. Ji 1970 ta 1976 gor pêdivîya şorîşa Kurdistanê xebata xwey şorîşgêrî geh lî başur, geh lî bakur u geh lî rojavay Kurdistanê rêve bir u hewl da. Wektê zanîn şorîş lî başur sala 1976 a têkçu

u xebata sîyasî lî rojavajî gellek sext bibu, we irz u eyalê min jîyan divêtin. Min bêdaxwazî dest lî xebata tenzîmî u rêxistinî berdaw, her wekî welatperwerekî bo pêdivîyên tekbîra jîyana binemalîyê xwe kardîkîm u xerîkîm irz u eyalêd xwe bî hesti niştîman perwerîyê bixêrînim.

Pîrsîyar: Berhemêd nivîsî...

Wulam: Min zorbey jîyana xwey şorîşgêrî bî têkoşîna tenzîmî u rêxistinê perand. Bo nivîsê mecalîm nebu, lê du (2) pirtuk u bîranîna jîyana min hene, hêvîdarîm lî vî warî hinde berhemana bîafîrînim.

Pîrsîyar: Serhîldan u şerrê rîzgarîya Netewey Kurd her bî hevkarîya welatanî dagîrker hatîye şîkandin, lê welatê Îslamgo, Ewropa ta peymanê şorewî jî lî ber têkbîrîna bîzavên serbîxwebuna Kurdistan bêdeng diman. A ya bo çimebestê raya Cîhanî tevgêra Netewey Kurd tenha dihîşt u dihêle?

Wulam: Eve dirokeke duru dirêje. Aşîrîyê ku Welatani dagîrker hemîşe dijî rîzgarbuna Kurdistanin. Hinde Welatêd Ewropa bo berjewendîyê xwe lî Peymana SEWRÊ ser Tîrkan çendî zext çêdikîrin, lê katê paşî ATATIRK tevgerek durustkîr, Ewropîyan dest u dev ji doza Kurdistan berdan u bî Tîrkan ra hevhatin. Sedemên girdek, ê lî pêşî damezrandîna Dewlata Kurd wekîjêrin:

yekem: Kêşew pîrsgirêka Êrmenî u Aşurî bu, ku Ewropa bo meslehetê xwe, zîyartîrîn dest lî doza Êrmenîya werdîdan.

Duyem: Dewletên rojava hingavu pêwendîyên xwey sîyasî bo maweyekî dirêj nedîbestandin, lê gor alîgor a dîguhastin.

Mînak: Katî komcivîna îstenbol'ê numayendevekî Kurd bo wergirtîna alîkarîyê serî lî Balyozxana Emrîkî da, lê Balyoz (sefir) wulammekî nerênî da kurd u şewra serdanê bo Balyozxaney Îngîlîz lêkir. Raste Îngîlîza caran lî meyla siturkîrîna daxwazîya Kurda bo sazîrîna Dewletêkê da bun, lê armanca Îngîlîza eve bu ku bîvî awayî zêdetîr seyterê lî ser Ereban danêrin.

sê'yem: Dewletên Îslamgo hîç serbîxwo nebun u bî cure curey lî jêr desthilatî bêgana da bun we hîç hîkum lî destîwan dernedîçu.

Çar'em: Sîyaseta Welatanî Şorewî bo herêma rojhilatî nîverast ta lî sereta bî şeweyekê ne durust bu, ji ber wana pêwendî u piştîwanî ne bî tevgêra azadîxwaz u Gelên

jêrdestre, lê bî dewletên serdest va pêkdînan.

Pênc'em: Sedema giringtirîn eveye ku tevgêra rızgarî xwaza Kurdistan nehemdemu berfirewan bu, ji hev bela u bê întizam bu, nîkarî bu dost u neyarêd xwey navxwe u dervey welat helbijêre, sîyaset u aligorên cîhanî çak helsengîne. Her waha Rêberayetî jî tebaxên serdestî civak u herêm perestbun. Yekgirtin, rêkxistin, şiyarkirina Gel, gundî u rêncderan verênkirî bu. Ligel hinde matêk u tesîrên dîtir, sêdemên neserkeftina bızavêd rızgarîxwaza Kurdistan wanabun.

Pîrsîyar: Hinde sîyasetmedar u Dewletên bêgane dibêjin serwer u sîyasetmedarên Kurda lî seranserî mêjuda bo hevdiras u neyarêd xwe şur u şemşîrê xwe bîkarhênane. Taybetî lî katî Şalheddînî Eyubî u ta êsta her şerrê Ewropa u Îsrail dîkin.

Seydayê berêz lî ser vê buyerê çi defor-mo?

Wulam: Me lî bersîfa jorin dupat kir ku neyekbun u kêmtîzamî sedemên encamê naşîrîn lî şorişa Kurdistanê da. Divêt bila hîç kesek bîr neke ku Netewa Kurd bo dest-xwexistina mafê xwey zorlêkirî u xakî u xakî xwey dagirkirî dikoşe, ne jî bo destkeft u meslehetên bêgane. Bızava Kurdistanê bel-kuhinde caran çarneçarî pêwendîyan pêktîne, lê lî hemî cîhan waye, ku dî dan u standîna alîyê rêk u pêktir pîtir sud u kerkê lê werdegre. Divêt em jî nakokiyên demane u rojaney lî beynî neyaran nehîvadarbîn, zîyatir u hemîşe bî Gel u hêzêd nîştîmanî bawerbîn. Pêwendî u hêvîyêd dî duberekîyên lî navbera dagirkeran lî katî borî bo me nîşan da, ku zêdetir xîsar u bêberîye.

Pîrsîyar: Nuke lî başurî Welatî me Encumenî Nîştîmanî pîroz damezraye. Gelo ma pîrsgerêk u kêşey l'em parçey Kurdistan çareser bun?

Wulam: Encumenî Nîştîmanî lî hemî Gelî Kurdistan pîroz bêt, Netenha Encumen, her waha sazîrîna "Berey Kurdistanî" jî hingavekî xwoşewîst bu, lê xwazî ya "Berey Kurdistanî" lî salanî 1980-81-82-83 da damezrabîya, wê îrokem u kurrîyên me hîndiktir buna. Lê mîn çendrexney şerîfane lî "Berey Kurdistanî" hene. Divêt bo hemî Bere yek êzgeh, yek rojname, yek dustur, yek supayî Netewî, yek lîcney aborîya Netewî, bî kurtî yek komîtey kargêrî bala bo

hemî yasay jîyan u komelayetî pêwîst bu. Lê em lêreve bextewarîya xwe u şikomendîyê bo bere dubare dikeyn, ku întîxabatên Encumenî bî şanzî serkeft. Lê divêt em hîç katek tîşkî jî çav u mêşkên xwe dernexin, ku pîrsgerêk u kêşey başurî Kurdistan hel-nebu-ye, lî berku doza parçey başur her u her doza neft u şarî Kerkuk'ê bu. Îrojî Kerkuk, Musil, Xaniqîn, Enzelî, Esnef u çend navçey tîr lî jêr destî xwunmîjî IRAQÎ dane. Pêwîste Encumenî Nîştîmanî u "Berey Kurdistanî" vî parçezêrînî xakî Nîştîman, ku bî xweyna pakî şehîdan avdaye, her bîdozînin we lî Netewey yekgirtî dawa bîken. Ez şikberim ku heke doz bî vî şewey bîmîne, xeter heye ku Kurdistan lî mêjuda taze 3 (sê) yem car bête dabeşkirin. Tîrsa mîn a jî wê tîrsê, ku Emrîka'w, İngîlîz bî dizî an aşkîra peymanan lî gel-rejîma dagirkerî Iraqî ve bîbestînin, Kerkuk u şarî tîrî lî jorin xwendî lî destî hikumranên Bexdayê ve berdîn u me Kurda nuve bî xapîn.

Pîrsîyar: Wek banga rewşenbîrî pîroz u pêşrewî mezin EHMEDÎ XANÎ u mêjuya meya çende sedehsal zor aşkîra u ronak dîke, ku dubendî u jî hevbelavbun bune hîmu bînaxa bîndestîya Kurda. Seyda çendî pêşkeftîne lî navbera kafî bêşdarbuna xwe lî şoriş u tevgêra êsta da dibîne?

Wulam: Wek seydayê mezin EHMEDÎ XANÎ u her Kurdperwerek u Gel bî daxwazî u hêvîya yekgirtîna Kurdan dîsojin. Eger mirov awayê pêwendî, hevalbendî u piştgirîya hîz bu Rêkxirawên Kurdistanî terazu bîket, dîkare bêje u îro jîkatî borî çaktîre. Ta sala 1970 lî beşekî Kurdistanê "şerrê bîrakuji" zor dijwar u bêfêde bu. Dîsa tevgêra Netewî ta sala 1980 jî hev şeq u parçe dibu. Lê jî sala 1970 u paşda tevaîya sazumanên Nîştîmanî lî êşu azara belawbunu cuda bunê hayadarîn, ku eve zor gîrînge. Heke mirov nexwoşîyê xwe bînase, wê katê hewildana çareserkirîne asantîr dibe. Bî raya mîn bo hêzên Kurdistan yekgirtîneke rêk u pêk îro pîtir pêwîste, divêt kêmtîrîn her şeq (6) heyv, an derengtirîn salê carekê (1) komcivîneke durust bîkin u têda derbarey pêdivîyên şorişa Kurdistan serrast bîkin u bona çareserkirîne serpêhatîyên xwe lî gel yarmetîyê jî bo hev pêşkêş bîkin.

Pîrsîyar: Bo damezrandîna Encumenekî Netewî an Bereyekî sertaserî Kurdistanî daxwazu hîvaya seyda jî Gel, Rewşenbîr u lî

sîyametdarên me çîye?

Wulam: Eve karu barekî pîrozî u ferzîniye. Lî ber ku doza me beru pêşî hertiştî dozêkî Netewîye u hewceye bersîfêkî gîştîye, em nikarin bê qîyadeyekî an bê BERE yekî Netewî bo hemî beşên Welat çî encameke çak gehînin. Lê mixabîn ta îrojî ne qîyadekî Netewî, bilî "Berey Kurdistanî" başur, lî parçey dîtirî welatê me Bereyekî an qîyadekî herêmî u parçeyî saz-nebuyew, jî vê merhalê durin. Gor bawerî u rewangey mîn sedemên girîngî bona nesaz-buna Konseyekî an Bereyekî Netewî evanin:

Yek lî astengan eve ku hîz bu rêxîrawên mey sîyasî fêrî jîyaneke demokratîk, lêborîn u ihtîramê bo yekî dî nebune, lewma pêwendî u çunu hatina navbera rêxistinên sîyasîye Kurdistanî de kêmin, lê dijberî u nexwoştî zîyatire. Her waha mirov dikare bêje cudayetî u jî hevbelavbun beynî nivîsar, êzge, Rewşenbîr, rojname u Kovarên Kurd da bi awayekî tund u qule. He ger lî welatekî sazumanekî yek girî u gîştî we bêlay bo rewşenbîran zanîyar, çapemenî u êzgeyan nebî, eve xaleke naşîrîne u nîşana kêmtê gehîştin, qnîşêreta barîkî u zebunîya hestê Netewîne. Divê gerek zanîyar, rewşenbîr, weşankar u nuçewanên me bi pênus mêşk, bang, zîman u bîrdozîyên xwe bo nêzîkhevîbun u yekgirtina hêzên sîyasî, komelî, çîn u tebaxên welathîz bikarbinin. Sedemeke dîtir ku pêknehênana sazumen-dekî Netewî u gîştî ramanên hinde hîzbêd mey girdekin ku dibêjin: "Welatê me parçekirîye, lewma damezrandina teşkîlatekî Netewî zor sexte. Rewş u derfetên welat u civaka Kurda bo sazumen-dekî seranserî ne amadeye, lê nakokî u tenaqûz lî beynî desthilatdarên dagir da hene, divê lî van dijberêkîyan seba doza Kurdistan sudu faîde bigrin u h.d...."

Raste afirandina konseyekî Netewî, qîyadekî gîştî çendî zehmete, her waha carî car dijayetî u neyartî lî nivbera Karînen dagirkerda rudîdîn. Dîsa raste ku zorbey hîzbên Kurdistanî bi armanc u hîvaya kelk-wergirtinê jî beynî dijminên me, curereng pêwendîyan lî gel yekî dî durustdîkin. Em dikarin bi gîrew bêjin, lî nivemawey mêjuya welatê me da di hemî peymanan u pêwendîyên mabeyna Kurda u Tirk u, Erebu Ecem da jî katî peymanan Eba mîslîmî XORASANÎ KURDÎ u Êbasîyên Erebu lî hem-

berî EMEVÎ'yan bigre, tanî peymanan ÎDRÎSÎ BÊDLÎSÎ lî gel sultan SELÎMÎ osmanîyên TIRK u ta ATATIRK me hîç berjewendîyekî şunmayî an hemîşe negirtîye, jiber ku hikumdarên TIRK, EREBU ECEM'an bi dijminane u desîsane lî KURDA dimeyzînin we dijberêkî ya wan di nav xwe da eweye ku her yekek bo xwe zêdetir bi alîgirîya KURDA lî hember yekî dî hêzgir bibew, dumayîkê da Kurdu KURDISTANÊ lî jêr pênce u seyterê xwe da bimîjin. Mîn wulama vê pîrsê lî pêşîda gotî bu ku Tirk, Erebu Pers'ê serdest bi şeweyekî rêgez-u resenpe-rest lî hemberî şorîşa Kurdistan radiwestin. Peymanên Sadabad, a Bexdayê (Cento), Komcivîna Îslamî, Cezayîr, "yekîtiya Ereban" u ya sala 1983 ku beynî kurd kujê Tirk u Erebu Pers'an hatî bu bestan, çaktirîn Belgey rewşnîzmîya her çar dewletên kole-dar u axwundî ne, ku seba têkşikandina têkoşîna rîzgarîya Gelî Kurdistan bun. Hemî nivîsar, rewşenbîr, mêjuzana u sîyasetmedarên me lî ser rewşa tal u sextîya Kurda agahdarin u dixafin, lê seba yekgirtineke rastî u dirêjmane hingava pêşve havêjin, lî vê rêgayê da nakoşin. Pêwîst bu me Kurda jî peymanan Cezayîrê ya sala 1975 a serpehatîyên mêjuyî fêrbibuna, bi hemî hêzu tewanê xwe bîngêhî sazumanekî Netewî danêrîya, ku îro piştî alîgor u guhêstinên lî cîhanê, wekî lî rojhilatî Ewropa, sovyeta borî, şerrî Îran u Iraqê we şerrî kendavê, belku ne hemî Kurdistan, lê yek an du parçey Nîştîman rîzgar dibun u bi tevayî şorîşa Kurdistan xurttir u zîndutir dibu. Hêvîdar u pêşniyarim lî îro u pêşve têkoşîna yekgirtineke mêjuyî, ku bê vê Kurd hîç carek nagehên armancê u serfiraznabîn, divê hingav bo vê mebestê bêtnedan, roj biroj bêhtir pêşbixin u jîyandarbiken.

Pîrsîyar: Ez hêvîdarim Seydayê berêz kurte pişkeke jîyana xwey şanaz u şorîşgêrî bibexşe.

Wulam: Bo mîn u her welatparêzekî eve Şerêfmendî u fexreke giranbîhaye ku em jî xelkekî azadîxwaz, rewştpak, xweragirtî u dadîmendîn. Lê bi daxewa ku mîn her çendî xebat jî bo serfirazîya Netewê xwe kirî bejî, dibêjim zor kême.

Çalakîyek: Sala 1961 da dehhezaran leşkerên Bexdaya xwunrij bo êrişê berbi rêgayê DIHOK u AMEDÎ yê rêkêftîbun. Bes 17 pêşmergey bazupolane lî dijî van kerîye

hovê IRAQÊ senger girtin u li berengarîyeke dilêranê da hezaren leşkerê IRAQÎ kuştin u birîndar kîrin, yê dîtir bi çavşike stîu tirsonekî revîyan. Lê bila felek a bedbext u neyarêd mey nemirov şermezarbin. Hiç Gelekî li ser rugayê reşezemîn wek Kurda bo serxwebun, azadî, yekîtî, pêşkeftin u parastina xakî xwey daîmî hezar salan bêwestan, bi araq, xwu u xwîn li hember nijadên êrişkar u wîrankarên zorreng berxweneda, şehîd nebu, şerrê sedehsalan nekîr. Hemî êrişkar, dagirker, siltan, şah u keya'yên biyanî di agirî bêdawî yê têkoşîn u serhildanên Gelî Kurdistanê sotan. Li lêhiya xweyna canî pakî şehîdanda xendiqîn.

Divê dagirkerêd îro li ber vê rastîya mêju u li ber raya Gelî Kurdistan serî xwe nîzm bikin, ji welatê me derkevin u aşitî, hevdirasî u hevalbendîyeke wekhev li gel Kurda bawerbin. Bi kurtebêjî her dîmenekî jîyanamin bextewarîye, ku Gelî Kurd bi mîrxasî u bi wêriya xwe zora mirin u qirkirina neyarêd weşîyane dibê. Her waha bêşikim ku her keç u kurêd mey fêris bi pênus, bimêş ku zanîyarî, bi hêviyekî polaî u çekmilane wê va doza xoşewî u Netewî bi enîyeke hîlmalay bigehînin encameke şanaz u şoristanî.

Pîrsîyar: Çi hêvî u daxwazîyê Seydayê Berêz bi destey kovarî AGIRÎ NEWROZ bo gel, xwendar u Rêxistinên siyasîyên Kurdistanê bête rageyandin u peyamkîrin?

Wulam: Heru her rêgay rast bo Gel nîşan bidin u li pêş Gel da bi têkoşîn, lubazî u bi çalakîyên xwe AGIRÎ NEWROZÊ her roj ziyatir li dijî her çar hêzî dagirkerên zal gur u geş bikin, Gundî u rêncderên me li dewru berî xwe bicivînin u wekî KAWA'yê asinger bi şeweyekî hemdem bo çolkirina text u tacî DEHAQ ên evro bicengîn. Li gel xebata xwey sîyasî u rîzgarîyê divêt zîman, mêju, pîşe, tore, u vêjey kurdî netenha fêr bibin, her waha pêşbixin u bi jîndarî nujen bikin.

Z.A.: Ez bi navî xebatkarên kovara AGIRÎ NEWROZ'ê ji seydayê xwe u binemalîya wî, ji gelî xwey sîtemdîdey li rojavay Kurdistan re jîyanake bê azar u sivik, temenêd dirêj, bextewarî u serkeftinên bêdawî arezu dikim.

Ez bi her şewey xebata rîzgarî u pêşkeftina civaka Kurdistan bextewar u şanazim, silaw u hestêd xwey hevvelatîyê pêşkêş dikim, li têkoşîn u keferata we serkeftinê nîyaz dikim.

Şam, 17.7.1992

EY ŞEHÎDAN, ÊWE LUTKEY JÎYANIN

Temenî te heftê'w çar
mîlyon şev u roj li par
bi gotinê nayê zar
kes nikare bîne xar
Lê ez îro guhdarim
bi laşu gîhan sarim
Qet newekî her carim
gelo bo çi xembarim?

Î şev li xewnêda
li şarî AMED'ê da
çaverwanim li pêda
nokerên kemînêda

Çi armance? Şik ber bum
bi ruhî xwe hatu çum
ne şeweyî mirovbun
şiklî ajilî hovbun

Ez li niş kêv da qîryam
ji xewnê vegeryam
bangek berz bu li ezman
got gewherên zor giran
-Çun li destê we Kurdan

Mîn got ma çi gewhere?
Zîve, zêre an pere?
-Got: qîmetî wan nê birrîn
dest nakevin bi kîrrîn

Bê taştê derçum ji mal
bo zu fêrbîbim ehwal
ji rojnaman pênc dane
kîrrim li pirtukxane

Hemî nuçên sergator
derbarey Tirkî kuştard
şehîd kirine dîsa
lê îcar mamî MUSA

Mîn destê xwe bestîn
Bo yadî'w rêz rawestîm
pêş rêbazî xwey ANTER
sond u qewl u birewer
bigrîm şunpê her u her

Kek MUSA hîç nê kuştin
ji karwan dur nê hiştin
bes çu rêzî şehîdan
di gel SEÎDÎ PÎRAN
ne tenha li AMED
Li çar Layên KURDISTAN

her wek te ŞEREFKENDÎ
xwe ragirtî'w bêbendî
pêşrewî xwoş welatin
bo kurd hîwaw awatin

We kir rêgay meronak
bi xweyna xweyapîrî pak
Tirk u Êreb u Faris
nemirovin xeternak

We tav da u hilatin
Jikîrmanşah ta Ferqîn
Ji Kerkuk ta Efrîn
lawên wene em hatin
zor Sur-u-bi tîn'in
koledar disotînin

Eve lutkeyî jîyan
li gel we bibim mîvan

Zerdeşt Aryan SURUCÎ

GÜNEY

KÜRDİSTAN

İZLENİMLERİ

Ş e r w a n A R T O S

Uzun bir tarihi dönem içinde hep başkaları tarafından yönetilen Kürt halkı, 20. yüzyılın son çeyreğinde artık kendi kendilerini yönetmeyi öğreniyorlar. Hep katledilen, horlanan, aldatılan, birbirlerine düşürülen, bazan uzun bir süre üretimden uzak bıraktırılan bu halk, kapitalist üretim ilişkilerinin giderek hakim duruma gelmesiyle beraber, ticaret burjuvazisinin gelişmesi sonucu, 91 ayaklanmasından sonra üst yapı kurumu olan devlet ve öbür kurumların şekillenmeye ve yavaş-yavaş yerine oturmaya çalıştığı bir dönemi yaşıyor Güney Kürdistan.

Güney Kürdistan'daki izlenimlerimi ve bu ülkenin

bilinmeyen bazı sırlarını tarafsız bir gözlemler Kürt halkının sosyal-siyasal ve kültürel bazı yönlerini öğrenmiş olacağız.

1975'teki Barzani hareketinin yenilgisinden sonra Saddam yönetimi tarafından oluşturulan Vietnam tipi stratejik köyler uygulanması; binlerce köyün yerle bir edildiği ve köylülerin zorla korucu ve göç ettirilmele-ri, büyük bir kısmında peşmerge göçlerine katıldığı, bu ülkede, Kürt halkının uzun süre üretimden uzak tutulması sonucu, geçimsizlik, yoksulluk birçok kişiyi hırsızlığa, dolandırıcılığa ve benzeri meslek seçimine zorlamıştır. Meslek diyorum çünkü çoğu insan yıllarca bu yolla geçimlerini sağlıyorlar.

Güney Kürdistan'ı gezerken tek tük köyler göze çarpıyor. Yıkılan köylerin yıkıntıları daha dün olmuş gibi canlılığını koruyor. Yavaş-yavaş köylerine dönüp, derme çatma evler yapıp yazın bunların içinde barınıp, kışın şehirlerde barınmaktadırlar.

Özellikle sınır bölgelerinde (ülkenin batısında Zaxo doğusunda Rayza) şehirlerinde gördüğüm ticari canlılık ülkenin genelinde ticaret burjuvazisinin hakimiyetini gözler önüne sermektedir. Tüm sınır bölgelerinde ambargolara rağmen canlı bir ticaret görülüyor. Yıllarca sömürgecilerin bütün engellemelerine rağmen Kürdistan'ın dört parçası arasındaki ticari ve öbür ilişkiler kesilememiştir. Parçalar arasındaki iktisadi ilişkiler aynı zamanda yardımlaşma temeline de dayanıyor. Sınır kapıları dışındaki tampon bölge köyleri düşman kovulduktan sonra hemen kurulmaya başlanmış, vızır vızır kâtirticareti yapılıyor. İran sınırında İran'a araba ve her türden makina parçaları, Musul'dan getirilen yabancı sigaralar taşınıp, karşılığında çay, petrol, araba lastikleri, un ve çeşitli yiyecekler ülkeye getirilmektedir. Mallar hiç bekletilmeden arabalarla şehirlere (Kaladiz, Ranya ve başka şehirlere) taşınmaktadır. Mallar halka ulaşınca kadar üç, dört el değiştirmektedir. Bu yüzden de fiyatlara bir kat eklenmektedir. Ambargolar yüzünden de fiyatlar hergün değişmekte, petrol kıtlığı halkın yaşam standardını asgariye indirmektedir. Ama bütün bu olumsuzluklara rağmen yine de herşey Türkiye'den daha ucuzdur. 1 Dinar 250 TL. dir. Bir litre mazot 5 Dinar, en son 8 Dinara yükseldi, 2000 Türk Lirası yapıyor. Bir yemek normal bir lokantada ve çok fazla olmasına rağmen 7-9 bin liradır. Yalnız ambargolar döneminde bunların fiyatları arttı. Daha önce bundan çok ucuzdu. PKK'nın koyduğu iki ambargo çok zararlı oldu. Özellikle Ekim ayındaki ikinci ambargo bir fiyat sıçramasına yol açtı. Bir torba un 30-40 bin lira iken 100.000 liraya fırladı. Ekmek sıkıntısı ara-sıra başgösteriyor. Fırınların kapısında hiç kuyruklar bitmiyor. Kasım ortalarında kişi başına ayda iki kilo un veriliyordu. Ülkede modern fırınların sayısı çok az, çoğu eski kara fırınları (tandır fırınları) dir. Somun

ekmek bulunmaz, küçük açık ekmekler daha çoktur. Kırsallarda genellikle sel ekmeği yapıyor.

Fabrikalar çok azdır, bunlarda uzman yokluğu ve ambargolar yüzünden kapanmışlar, işsizlik oranı çok fazladır. Tam anlamıyla proletarya sınıfından söz edilemez. Sınıf çelişkileri elbette ki var. Ülkede hala feodal ağalar çok fazladır. Şenirlerde aydınlarla feodaller arasında bir çelişki var. Köylerde feodal ağalarla (bey, şeyh ve zengin köylülerde dahil) yoksul köylüler arasındaki çelişkiler yavaş-yavaş artarak geliyor. Bir süre anti işgalci mücadele döneminde bu çelişkiler asgariye inmişti. Ticaret burjuvalarıyla feodaller arasındaki çelişkiler farklı partiler içindeki örgütlenmeleriyle su yüzüne çıkmış.

Eski cahşların çoğunun (feodal ağa, yöre eşrafı) bugün devlet kurumlarında önemli yerlere gelmeleri halk arasında çok büyük bir hoşnutsuzluk yaratmış, çoğu peşmerge bugün yoksulluk ve sefalet içinde yüzerken bu kişilerin bütün kötülüklerine rağmen önemli mevkilere gelmeleri büyük bir çelişkidir. Ülkede hala bir işgal veya dış tehlike beklendiğinden halk varolan hükümetin etrafında kenetlenmiş durumda. Sınıf çelişkileri tam olarak netleşmemiş durumda. Toprak reformu yapılmadığı için binlerce köylü verimli toprakları yoksundur. Ülkede demokratik bir devrim şarttır. Tabi ulusal devrim tamamlandıktan sonra, ülke her an işgal edilme durumuyla karşı karşıyadır. Bu yüzden bu ülkedeki kazanımları ne pahasına olursa olsun korunmalıdır. Dört parçadaki yurtsever ve devrimcilere de bu yönde görevler düşmektedir. ...Kürt halkı yakaladığı bu fırsatı değerlendirmelidir. Dört parçanın birleşmesi ve bağımsız bir Kürdistan yaratmanın şartlarını ve koşullarını örgütlemeliyiz.

15-20 yıl önce köylerinden kovulan halk, yerlerine döner dönmez, ekine, bağcılığa başlamışlar, ülkedeki petrol kıtlığı yüzünden, dağ köyleri kış için bol bol odun kesmişler, defalarca Saddam tarafından yakılan ormanlar, inadına büyümüşler, Kürdistan ormanları da halk gibi öldürüldükçe daha gür büyüyorlar. Yanıp kuruyan bazı odunlar ormanlar arasında direnircesine ayakta duruyorlar. Şehirler yakıt kıtlığı yüzünden ne yapacaklarını şaşırılmışlar. Yıllarca odun kömür yakmayan bu insanlar, evlerinde soba bacası bile yapmamışlar. Ambargolar devam ederse çok zor bir kış geçirecekler. Ambargodan bahsederken birazda yarattığı tahribatlardan bahsetmeden geçemeyeceğiz. Güney Kürdistan sömürgeci işgalden kurtarıldıktan sonra, Kürdistan'ı aralarında paylaşan dört sömürgeci devletin işbirliği ve yaptırımları devam etmektedir. Irak, İran, Suriye ve Türkiye'nin uyguladığı her türlü ambargonun esas amacı, Federal Kürt Hükümetini yıkmak ve Saddam'ın yeniden işgal etmesini sağlayarak, Kürt halkını yeni bir katliamdan geçirmesinin şartlarını ya-

ratmaktadır. İran, Irak ve Suriye sınırlarında sistemli, Türkiye sınırında da, T.C nin isteyipte şimdilik koymadığı ambargoyu PKK koymakta bu da T.C nin işine gelmektedir. İran sınırında yoğun bir katır ticareti yapılmaktadır.

Sömürgeci devletlerin koyduğu ambargoyu Güney Kürdistan halkı normal karşılamakta, ama PKK'nın koyduğu ambargoya şaşırıp bir anlam verememektedir. Bazı insanlar bize şunu sordular "Kuzey halkı bize düşman mı?, biz kardeşiz, dört parçada bağımsız bir Kürdistan düşüyoruz." Bu tür sorular, üzerinde düşünülmesi gereken bazı soru işaretlerine cevap bulmak, her iki parçadaki halkın kardeşlik ve dayanışmasını pekiştirmenin gerekliliğini bize açık olarak anlatmaktadır. Kuzey Kürdistan'da, Yeni Ülke, Özgür Gündem, Özgür Halk gibi gazete ve dergiler, Güney hakkında tek yanlı yazılar yazmakta ve PKK'nın propagandası çerçevesine çıkmaktadırlar. Dürüstlikle bağdaşmayan bu tutumlarını terkedip bağımsız ve tarafsızca iki parça hakkında gerçekleri yazmaları gerekir. Güney'i ajan, hırsız ve işbirlikçi olarak değerlendirmek kolaydır.

Kuzey'de yapılan bu tür propagandalar halkın belli bir kesimini inandırmış ve Güney'ide düşman duruma getirmiştir. Kuzey'de bu gerçekleri bilmeyen insanlara durum anlatıldığı zaman kardeş kanının dökülmemesi gerektiği ve Güney'deki kazanımların korunması gerektiğini vurguluyorlar. Bu konuda yoğun bir propaganda yapılması ve parçalar arasında birlik yolu açılmalıdır. 91 ayaklanması ertesindeki göç zamanında Kuzey halkı aktif bir yardımlaşma örneği gösterdi. Özellikle PKK tarafından bütün Kürdistan güçlerine ajan ve provakatör damgası yapıştirilmesi birliğe vurulan çok büyük bir darbedir. Bu tavırların terkedilmesi ve birliğin sağlanması şarttır. Bizler birbirimize dayanmak zorundayız. Kendi özgücümüze dayanmak, Emperyalist ve Sömürgecilere dayanmadan ulusal kurtuluş savaşımını vermeliyiz. Ulusal demokratik ve birleşik bir cephenin yolu samimi olmaktan geçer.

PKK'nın Temmuz ve Ekim ayında koyduğu ambargolar Güney'deki Kürt halkını çok zor durumda bıraktı. Tabi halkın bir kesiminde Kuzey'e düşman haline getirdi. Ama genelde Güney Kürt halkı Kuzey'e dostça yaklaşıyorlar. Ambargo sadece Güney'deki halkı değil, Kuzey'de özellikle Botan bölgesinde geçimini kamyonculukla sağlayan büyük bir kesimi de aç bırakıyor. Her iki taraftanda aç ve ekonomik geçimsizlik içine giren halk alttan alta PKK'ya düşman kesilmektedirler.

Kürdistan'ın dört parçasında ticaret en ağır basan iktisadi yöndür. Halkın büyük bir kesimi bu yolla geçimini sağladığı için bu yönde vurulan bir darbe belli bir düşmanlığı da doğuruyor.

Güney'de herşey güllük gülistanlık değildir. Aşiret yapısının parti liderliğinden tutunda, en alt birime kadar varlığını büyük ölçüde hissettirdiği bir toplum yapısına sahip oluşu belki de hep dezavantaj olmuştur. Yalnız bütün olumsuzluklara rağmen Güney'in varlığı korunmalıdır. Çünkü milyonlara varan şehitlerin kanlarıyla bu kazanımlar elde edilmiştir. 150 yıla yakın çeşitli isyanlarla, ayaklanmalarla, yanlışlıkla, doğrusuyla Güney'in kazandığı deneyimlerden de yararlanmak gerekiyor. Biz isterdik ki bu kazanımlar sosyalist bir topluma doğru bir yol olarak gelişmiş olsun, ama Kuzey'de yapılacak Sosyalist bir devrim bu parçayıda Sosyalizme doğru yönlendirecektir. Kuzey, Güney ve Doğu Kürdistan parçaları arasında haberleşme ağı çok cılız çalışıyor. Yalnız Güney'le Doğu arasında biraz daha iyi haberleşme ağı geliştirilmiş, bunun sebebidir, Güney Peşmerge güçlerinin (çeşitli tarihlerde çatışmalarına rağmen) doğuda üslenmelerinden ileri geliyor. T.C bu konuda yıllarca iyi bir yalıtım sağlayıp, Kuzey ve Güney Kürt halkını birbirlerinden habersizleştirdi. Ancak son yıllarda özellikle "Halepçe" katliamı bu yalıtımı yerle bir ederek bu sınır duvarını parçalamayı başarmıştır. Eskiden Güney hakkında bildiğimiz bir çok görüşün yanlış olduğunu öğrendik.

Celal Talabani 1974 yılında Sovyetlere Sosyal Emperyalist derken biz hareket olarak onlara Rus uşağı diyorduk. 70'lerde Hakkari bölgesinde KDP tarafından gerçekleştirilen ve 300 KYB (Yekiti) peşmergesinin ölümüyle sonuçlanan çatışmada, Yekiti'yi Rus uşağı olarak bildiğimizden, herhangi bir aracılık veya yardımlaşmaya girmedik. En azından kardeş kavgasıydı, bu yönde bir politika (etkin) yürütülebilirdi.

Ranya'dan İran sınırına doğru ilerlerken, küçük Zap üzerinde kurulan Ranya barajı su kıtlığı yüzünden epeyce çekilmişti. Barajdan başlayıp Kaladize'ye kadar, bütün yerleşim alanları yerle bir edildiği için harabeler çok net görülüyordu. Yalnız ilginç bir manzara olan bu harabeler üzerinde derme-çatma evler yükseliyordu. Yıkılan eski modern üzerinde yapılan yeni evler, harabelerin yıkıntılarında (kırık, dökük, briket) ve toprak kerpiçten yapılmıştı. Kaladize'de modern olarak yeni yapılmış tek bina Avrupa Hristiyan Kliseler Birliği tarafından inşa edilen okuldur. Bu sınır bölgesinin tek geçim kaynağı sınır ticaretidir. 6-7 bin dinara ancak bir katırın alınabildiği bu yöre, Saddam döneminde en çok yakılan, yıkılan ve göç ettirilen bölgelerin başında gelmektedir. Güney Kürdistan güçleri genellikle bu bölgede üslenmiş ve en savaşçı bölgelerden biridir. İran sınırına 6-7 km uzaklıkta bulunan Halço köyünde nüfus ticaret için o kadar artmışki uzanan yol üzeri hepsi ev olmuş. Anlatıldığına göre bir yıl evvel bile birkaç ev varmış. Eski bir yerleşim ve turistik bir bölgede bulunan köy, Saddam tarafından 20 yıl

önce yakılmış ve mayınlanmıştır. Şimdi peşmergeler tarafından temizlenen bu köy bir katır ticareti merkezi haline getirilmiştir. Gece gündüz katırlar durmadan çalışır, boyunlarındaki çingirak sesleri çınlayarak vadiyi devamlı canlı ve uyanık tutmaktadırlar.

Saddam döneminde mayınlanan Kürdistan'ın bütün stratejik dağları, vadileri, köyleri ve nihayetinde eksilen milyonlarca mayınla sözde bir güvenlik kuşağı oluşturulup, peşmerge güçlerinin sızmasını önlemek gayretleri boşa çıkmıştır. T.C nin kulağına küpe olsun bu. Değil mayın, bütün sınırlara çıplak elektrik kablosu döşese, dağı taşı karakol yapsa, askerlerini el ele tutuşturup bir insan zinciri bile yapsa, Kürdistan'ın bağımsızlığını engelleyemez. Demirel : "Sınırlara etten bir duvar öreceğiz." diyor. Yapsın bakalım göreceğiz ilerde. Saddam'ın mayınlarından binlerce kişi yaşamını yitirmiş. Anti-nefer, anti-personel mayınlara her yerde rastlamak mümkün. Bu mayınların bazen ters etkiside oluyor. Peşmergeler tarafından sökülen binlerce mayın düşman güçlerine karşı kullanılmış.

Güney Kürdistan dağlarını mayınlayan Irak sömürgeci iktidarı bununla yetinmeyip operasyon amacıyla en yüksek tepelere bile yol götürmüşlerdir. Karakollara her yerde rastlamak mümkün. Bugün T.C de aynı gayret içinde bocalayarak, yol, karakol, mayın ve insansızlaştırma yöntemlerini uyguluyor. T.C, buradaki kendine göre olumlu yöntemleri alırken, kendisi açısından dezavantajları da hesaplayıp, nasıl fiyaskoyla sonuçlandığını görmesi gerekir.

Güney'in ilginç bir yanıda uzun bir dönem üretimden uzak bırakılan halkın küçük bir kesimini hırsızlıkla geçimini sağlamaya çalışması, 30-40 yıl durmadan savaşan bu toplumun kültür seviyesi düşük kalmış ve hırsızlıktan (bir kesimi) başka yapacak birşeyleri kalmamıştır. Bu kesimi hırsızlığa iten ana etken ekonomiktir. Ülkenin hala önemli ve büyük bir kesimi feodal-köylü kategorisi yapısını taşımaktadır.

Ayaklanma döneminde bu hırsız kesimi kahrmanca savaşıp, zaferden sonra talan yapıp geri çekilmesi, yenilginin sebeplerinden biri olmuştur. Her şehrin ele geçirilmesinde ve Kerkük'e kadar savaşan bu kesim Kerkük'ü talan ederek hızla geri çekilmişlerdir. Peşmergeler bunları kontrol edememişler. Gerçi bu tür talan, yağma olayları, ayaklanmaların olduğu her ülkede oluyor. Ancak çok büyük bir kesim yaparsa büyük tahribat olur, arkasından yenilgi gelir.

Talan edilen arabaların çoğu parçalanıp İran'a satılmış, Tanklar, toplar ve bazı silahlarda aynı akibe uğramış. Kürdistan Federal Hükümeti olmasa bunlar ülkeyi kasıp kavururlar. Kürdistan Yurtsever Birliği'nin son kurultayıda hırsızlığı soruşturacak bir

komisyonun kurulması kabul edilmiş, bu ilerde hükümete de yansır sanırım.

Yaz aylarında gördüğümüz peşmergelerin çoğu çocuk ve yaşlılardı. Normal (orta yaşlı) peşmergeler üretimle uğraşmak için geçici olarak peşmergeliği bırakmışlardı. Yalnız federal hükümet istediği zaman bunları silah altına alabilir. Geçmişten günümüze kadar halkın bir kesimi peşmergeliği sığınacak, karınlarını doyuracak bir dergah olarak ele almışlar. Yazın genellikle peşmergeliği bırakıp, kışın ise peşmergeliğe başlanıyor. Parti ve örgüt onlar için sığınacak, karın doyurulacak ocağıdır, devlettir. Bunlar bütün halk ve peşmergeler için geçerli değildir.

Ülkenin bütün kurumları az ve yetersiz. Televizyon ve radyo istasyonları var. Televizyon istasyonları küçük kapasiteli, 8 km'lik bir alan içinde ancak yayın yapabiliyorlar. KDP Yekiti ve beş örgütün bir araya gelip oluşturduğu yekgirtin televizyonları ayrı ayrı yayın yapıyorlar. Ulusal bir televizyonun yayını hala sağlanamamış.

Televizyonda çeşitli azınlıkların kültür ve sanat etkinlikleri de var. Kurmanci sorani, Arapça yayınlar hergün var, kültür alanında bağımsız bir olgu tam yerleşmediği gibi, taklitçilik ve yabancılaşma çok yaygın. Filmlerin hepsi yabancı, bazı kısa güldürüler Kürtçe yapılmış, onlarda yetersizdir.

Azınlıkların çeşitli dernekleri ve ülke genelinde Kürt Yazarlar Birliği örgütlüdürler. Azınlıklar her türlü demokratik haktan yararlanabiliyorlar. Herhangi bir baskı sözkonusu değildir. Saddam tarafından gerek gönüllü, gerekse zorla getirilip yerleştirilen Arap azınlığı hiçbirisine karışılmamış ve kovulmamışlar.

Kürt kültürü 1425-1770'lere kadar olan dönemde kısmi bağımsız bir gelişme göstermiş, ancak bu dönemde bile Arapça, Türkçe ve Farsça'dan etkilenme önlenememiştir. Kültür bir üst yapı kurumu olduğu için alt yapı üzerinde verimli gelişmesi, ancak bağımsız bir ekonomik gelişmeye bağlıdır. Kürdistan'ın dört parçasındaki gelişme (kapitalist) sömürgeciliğin yağma, talan politikası sonucu gelişmiştir. Kürdistan'daki iç dinamiksiz gelişme üzerinde, çarpık bir kültür, sanat olgusu meydana getirilmiştir. Önemli olan Güney Hükümetinin bu çarpıklığı zamanla gidermesidir. Kürt kültür ve sanat kurumlarının bağımsız bir gelişme yoluna sokmaktır. Tabi bunları başarmanın yolu ekonomik gelişme düzeyine bağlıdır. Güneyde şimdiki bağımlı kapitalist ekonomik ilişkiler çoğu yerde (özellikle kırsallarda) feodal ilişkilerle kısmi ve geçici bir iç içe geçişi yaşamaktadır. Bunların birbirlerinden ayrışması sonucu kültürde en azından kapitalist alanda bile olsa, bazı kısmi gelişmeler göstermesi, toplumu sosya-

lizme giden yolda rayı döşenmesi demek oluyor ki, buna subjektif alanda bir örgütlülük de sağlanırsa, Kürdistan'da sosyalist bir toplum yaratılması an meselesidir. Güney bugün bunları gerçekleştirecek Komünist bir partiden yoksundur. Dört parçada birliği savunan devrimci bir partinin bu yönde bir çalışması ileride meyvesini verecektir. Kendisinde bu özellikleri taşıyan ve bu şansı olan tek Hareket KAWA'dır. Tabi dışındaki Sosyalist güçleri dışalamadan bir blok, cephe veya parti birliği ile gerçekleştirilebilir. Bunların gerçekleşmesi, objektif ve subjektif olgunlaşmayla mümkündür. Yalnız Güney'de sosyalist bir devrim propagandasıyla çalışmak, Kuzey'den daha zordur. Milliyetçilik olabildiğince yaygındır. Kuzey'de ise Güney'de olan Yurtseverlik aşamasına varamamıştır. Güney Kürdistan'da savaş yıllardır hiç durmadan devam ediyor ve yüzbinleri aşan bir peşmerge gücüne sahiptir. Kuzey 5-6 bin kişilik yeni ve fazla tecrübeli olmayan bir gücü zor çıkarabiliyor. Kuzey'in nüfusu Güney'den dört-beş kat fazla olmasına rağmen bu avantajını kullanamıyor.

Mücadele alanımız sadece peşmergelik olmayacak, ama mücadelenin tayin edici alanlarından biri olduğu için buraya insan kanalizê etmek gerekiyor. Bunu başarmanın yolu özellikle Kürt gençliğini TC'ye askerlik yapmalarını konusunda ikna etmek gerekiyor. Kürt gençliği TC'ye askerlik yapmayı, bu görevini onurlu ve şerefli bir mücadele için, yeni bir toplumsal yaşam için, devrimci, yurtsever, demokrat Peşmerge saflarına katılarak yapmalıdır. Bu kampanya açılmalı ve bütün Kürt halkı bunu desteklemelidir. Sadece Kürt halkı değil, Türk(kardeşlerimiz olan) Halkı da askerliği boykot kampanyasına katılıp gençlerini, Türkiye burjuvazisinin çıkarları için ölecek kirli bir savaşa göndermemelidirler. Çünkü bu savaşta ölen askerler yoksul Türk gençleridir. Türk burjuvalarının çocukları bu savaşta yoklar. Geçimini zorlukla temin ettiğini söyleyipte bedelli askerlik yapmak için 12-13 milyon bulan insanlara şunu söylemek gerekiyor: "Sözde değil, özde olmak gerekir" ya da "Ya gördüğün gibi ol, ya da olduğun gibi görün".

Güney'de din konusunda aşırı bir gericilik yok, peşmergelerin ve halkın çoğunun dinci olmasına rağmen gerici bir konumları yok. Kürt halkı tarihte, hiç bir zaman aşırı bir din aşığı omadı. Ülkede komünistlerden, dinci partilere kadar herkes örgütlenebiliyor, herhangi bir kısıtlamada yok. Hizb-İslami adında bir parti var, o da güçlü sayılmaz. Demokratik ve laik bir yapı sözkonusu.

Güney'in mücadele tarihi çok ilginç çetrefilliklerle doludur. 1974-75 Barzani hareketi yenilince, Baas sömürgecileri ülkede öyle bir baskı aracı oluşturmuşlardı ki, örgütlenme olanağı çok

kısıtlanmıştı. Ülke toprağının çoğu Kürt feodal ağaların elinden alınıp, bir toprak reformuyla köylülere dağıtılmıştı. Amaç köylüleri peşmerge saf-larından kopararak, köylünün bir kısmını ka-zanmışardı. Ondan sonra büyük çiftlikler kurulup, yüzlerce-binlerce koyun besleme olanağı tanınmıştı. Bu durum feodal Kürt beylerini (ağalarını) Saddam'dan koparmıştır. Böyle bir ortamı değerlendiren Talabani, Soran bölgesine gidip, bu ağaları dağlara çekmeyi başarmıştır. Silahlı mücadele yeniden başlamış. Saddam'ın oluşturduğu büyük çiftlikler basılıp, koyunlar talan edilerek, ilk silahlar bu paralarla alınmıştır. Kürdistan tarihinde denenme-yen taktik kalmamıştır. Yıllarca savaşan bir toplu-mun kazandığı bu deneyler, bazen olumsuzluklarda yaratsa, başka bir olanakları olmayışından da kaynak-lanıyor. Devrim için her şeyin mübahlığı onları her türlü çelişkiden yararlanmaya götürmüştür.

Güney'in diğer ilginç bir özelliği de güçlenen her partinin kendisinden daha zayıf olan gruplara saldırarak onları ortadan kaldırmaya çalışmışlardır. 1966'da İKDP'nin İKDP'ye saldırısı yüzlerce İKDP peşmergesinin ölmesine neden olmuştur.

1977'de Hakkari bölgesinde KDP'nin Yekiti peşmergelerine saldırması sonucu 300 Yekiti peşmergesinin ölmesine neden olmuştur. Liderlerinden Ali Asker ve bazı arkadaşları da tutsak edildikten sonra kurşuna dizilmişlerdir. Bu çatışmanın ilginç bir tarafı; etrafları çevrilip ablukaya alınan Yekiti peşmergeleri günlerce aç bırakılmış, mecburi köylere inip ekmek isteyenlere mermi karşılığında ek-mek verilmiştir. Mermileri yok denecek düzeye gelin-ce KDP saldırıp savaş böyle kazanabilmiştir.

Bu dönemden sonra güçlenen Yekiti bir çok gruba ve partiye saldırmıştır. İKP (Irak Komünist Partisi) KDP ve başka bazı gruplara saldırarak bir çok insanı öldürmüşlerdir.

1979'da İKDP İran Kürdistan'ına saldırıp, burada-ki mücadeleye büyük darbeler vurarak bastırılmasını sağlamıştır. Pastarlar bundan sonradır ki Doğu Kürdistan'ını yeniden işgal edebilmişlerdir.

80'lerden 90'lara kadar bu gruplar arasında çeşitli çatışmalar olmuştur.

Kardeş kavgasının en son örneğini Kürdistanı Cephe (BR) ile PKK arasında olmuştur. Bu çatışmada binlere varan Kürt kitlesi ölmüş, o kadarıda yaralı kalmıştır. Kürdistan'da ulusal isyanlar başladıktan günümüze kadar hep kardeş kavgaları olmuştur. Özellikle Osmanlılar ve torunları TC sömürgecileri bu konuda epey tecrübelidirler. Kardeş kavgaları son bulmadan, Kürdistan'ın tam bağımsızlığı mümkün değil. Kardeş kavgasının kaynağını hep sömürgeciler yemiştir. Dört parçada birlik ve dayanışma

çelişkilerin asgariye indirilmesiyle sağlanabilir. Kürdistan'daki bütün Devrimci, Demokrat ve Yurtsever Partiler sömürgeci devletlerle olan ilişkilerine son vermedikleri sürece kardeş kavgasında bitmez, bağımsız bir politikada üretmezler.

Güney'in Federal Hükümeti, Almanya'da öldürülen İKDP (İran Kürdistan Demokrat Partisi) Sekreteri için ülke genelinde üç günlük yas ilan etti. Her tarafta siyah bayraklar asıldı. İran'ın gerçekleştirdiği vahşice cinayet protesto edildi. Bu dayanışma Birleşik bir Kürdistan'ın müjdecisidir.

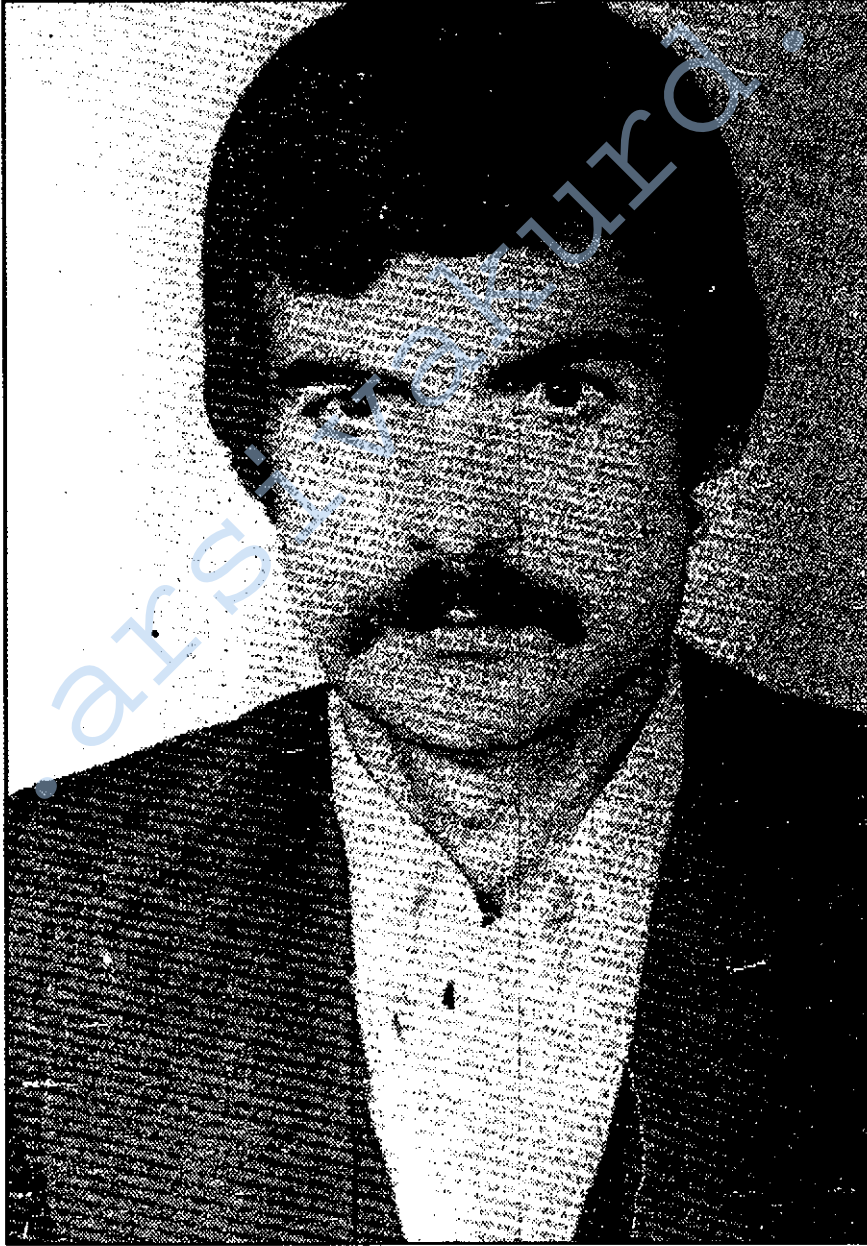
Güney'de en iyi oteller, binalar partilerin makara-ları (karakol) haline getirilmiş. Bu binaların restore edilip yeniden hizmete açılması şarttır. Hükümet par-tilerin bu binaları boşaltmalarını istemiştir.

Peşmerge maaşları 100-130 dinardır. kamu görevlilerinin ise 250-300 dinardır. Enflasyon karşısında bu maaşlarla geçinmek çok zor. Ambargo yüzünden yükselen fiyat artışları halkın alım gücünü düşürmüştür. Ambargo olmasa bu maaşla kolayca geçinilir. Geçinmek zor olmasına rağmen halk fedakarlık ediyor. Güney'de halk şu gerçeği kavramış "aç kalınabilir, ama kölece yaşanamaz" Ülkenin tam bağımsız olabilmesi için halk bir süre daha zorluk çekecektir.

Ranya'dan Duhak'e gelirken Kandil'de nehir üzerinde köprü uçurulduğu için, ulaşım traktörler tarafından çekilen sandallarla yapılıyor. Akre'nin girişinde Peşmergeler kimlik kontrolü yaparken bizi KDP makarasına götürdüler. Orada öğrendik ki, Irak ajanları bir kahvehaneye bomba bırakmışlar, 5 kişi ölmüş, 21 kişi yaralanmıştır.

Geçmişte Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi li-derlerinden Sait Elçi ve Sait Kırmızıtoprak'ın KDP tarafından kurşuna dizildiklerini biliyorduk. Gerçek durum şu: Sait Elçi ve Sait Kırmızıtoprak arasında bazı konularda görüş ayrılıkları başlamış, bu ayrılıklar partiyi ele geçirme rekabetini doğurmuş ve sonunda ayrışma olmuş. Doktor Şiwan ve adamları bir gün Sait Elçi ve adamlarını pusuya düşürüp öldürmüşler. KDP Sait Kırmızıtoprak'ı tutuklayıp ce-zaevine koymuş, belli bir süre sonra kurşuna dizil-miştir. Anlatılanlara bakılırsa Dr. Şiwan'ın kurşuna dizilmesi TKDP'nin kararı üzerine olmuştur. ■

**ÖNDER
FERİT UZUN MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR**

FERİT UZUN 1945
Dara Azadî Bi Xwin U Xuhdan Tê Avdan

1978 Yılı'nın 22 Kasım'ında hain kurşunlara hedef olan Kürdistan halkının ender evlatlarından biri olan yâğit Önder sevgili yoldaşımız FERİT UZUN'u 14.cü ölüm yıldönümünde saygıyla anıyoruz.
FERİT UZUN ÖLÜMSÜZDÜR!

**Hamburg Kawa Taraftarları adına
(Hüseyin Özdemir)**

Bu bir ilandır

